

กฎหมายภายในของประเทศไทย ที่มีปฏิสัมพันธ์กับกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

กฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศในบทนี้ หมายรวมทั้งข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้าแต่ละประเทศ

สำหรับข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้าแต่ละประเทศ ซึ่งเรียกกันย่อ ๆ ว่า ข้อตกลงทวิภาคีฯ เมื่อพิจารณาตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อตกลงทั้งสองจะมีสถานะทางกฎหมายเป็น "สนธิสัญญา" (TREATY) ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศในกรณีนี้ คือ อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 มาตรา 1 (1) (a) ซึ่งบัญญัติว่า "สนธิสัญญา" หมายถึง

ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐและอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะทำรวมไว้ในฉบับเดียวหรือสองหรือหลายฉบับผนวกกัน และไม่ว่าจะมีชื่อเรียกเฉพาะเป็นอย่างไร¹

เมื่อพิจารณาถึงข้อตกลง ว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคีฯ จะเห็นว่าเป็นข้อตกลงที่มีองค์ประกอบครบตามคำนิยาม "สนธิสัญญา" กล่าวคือ เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษรผูกพันระหว่างรัฐและอยู่ภายใต้บังคับของ

¹แปลความจากภาษาอังกฤษที่ว่า "TREATY"

MEANS AN INTERNATIONAL AGREEMENT CONCLUDED BETWEEN STATES IN WRITTEN FORM AND GOVERNED BY INTERNATIONAL LAW, WHETHER EMBODIED IN A SINGLE INSTRUMENT OR IN TWO OF MORE RELATED INSTRUMENTS AND WHATEVER ITS PARTICULAR DESIGNATION

กฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้นข้อตกลงทั้งสองจึงมีสถานะทางกฎหมายเป็นสนธิสัญญา อนึ่ง
 ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) เป็นสนธิสัญญาที่มีภาคีสมาชิกผู้ร่วมเจรจา
 หรือร่วมลงนามมากกว่า 2 ฝ่ายขึ้นไป ในทางกฎหมายระหว่างประเทศเรียกว่า สนธิสัญญา
 พหุภาคี (MULTILATERAL TREATIES) สำหรับข้อตกลงที่ประเทศไทยทำกับประเทศอื่น โดยมี
 คู่สัญญาเพียงสองฝ่ายก็ถือเป็นสนธิสัญญาทวิภาคี (Bilateral treaties) สำหรับชื่อที่ใช้
 เรียกมิได้ใช้คำว่า "สนธิสัญญา" หรือ "Treaties" แต่ก็ยังเป็นสนธิสัญญาที่เรียกชื่อแตกต่างกัน
 โดยข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Multi Fibre Arrangement) ใช้คำว่า
 "Arrangement" สำหรับข้อตกลงทวิภาคีฯ เช่น ข้อตกลงระหว่างประชาคมยุโรปกับประเทศไทย
 เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ ภาษาอังกฤษใช้ Agreement Between the European Economic
 Community and the Kingdom of Thailand on Trade in Textile products
 จะเห็นว่าข้อตกลงทวิภาคีฯ ใช้คำ "Agreement" ซึ่งทั้งสองข้อตกลงในราชการกระทรวง
 พาณิชย์ เรียกชื่อเป็น "ข้อตกลง" เหมือนกันทั้งนี้ก็ได้ทำให้สถานะทางกฎหมายเปลี่ยนไป
 ทั้งสองข้อตกลงยังคงมีสถานะเป็น "สนธิสัญญา" ความหมายของกฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ในฐานะทางกฎหมายเป็นสนธิ
 สัญญาพหุภาคี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2517 และกำหนดให้ Director general
 ของประเทศภาคี GATT เป็นผู้เก็บข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ และเปิดรับ
 สมาชิกโดยการลงนาม ของรัฐบาลประเทศภาคี GATT หรือมีข้อกำหนดที่จะเข้าร่วมเป็นภาคี
 ของ GATT และสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจยุโรป² กรณีที่รัฐบาลของประเทศใด มิใช่ภาคี
 ของ GATT และยังไม่มียกข้อกำหนดที่จะเข้าเป็นภาคีของ GATT อาจจะเข้าเป็นภาคีข้อตกลงฯ ได้
 ทั้งนี้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ตกลงกันระหว่างรัฐบาลของประเทศนั้นกับประเทศภาคี และเงื่อนไข
 ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ในการเข้าร่วมข้อตกลง รัฐบาลของประเทศซึ่งไม่ใช่คู่ภาคีของ GATT
 จะต้องไม่กำหนดข้อจำกัดทางการค้าใหม่ ๆ หรือขยายการจำกัด (Restrictions) สินค้า
 สิ่งทอที่ปฏิบัติอยู่เดิมออกไปเช่นเดียวกับรัฐบาลของประเทศที่เป็นภาคี GATT³

² มาตรา 13 วรรค 1 ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

³ มาตรา 13 วรรค 2 ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของ MFA ในภายหลังจาก MFA บังคับใช้ได้ 2 ปีกว่า คือเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2519 ซึ่งในขณะนั้น ประเทศไทยก็ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีสมาชิก GATT ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกแกตต์ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2525^๕ ลำดับที่ 87 ภายหลังประเทศอาเซียนอื่น ๆ ยกเว้น บรูไน ดังนั้น การเข้าเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) คงจะอาศัย มาตรา 13 วรรค 2 ของข้อตกลง MFA คือ เป็นกรณีของประเทศที่ไม่ใช่เป็นภาคีของ GATT และการเข้าร่วมเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ภายหลังจากข้อตกลงฯ MFA ใช้บังคับแล้ว โดยที่ประเทศไทยมิได้เข้าร่วมเจรจาหรือลงนามแต่ต้น แต่เข้าร่วมเป็นภาคีในภายหลัง ตามที่ข้อตกลงฯ MFA เปิดช่องไว้ในมาตรา 13 การยอมรับพันธะตามสนธิสัญญาในลักษณะนี้ เรียกว่า ภาคยานุวัติ (Accession) จึงถือว่าประเทศไทยเป็นภาคีในสนธิสัญญาของ ข้อตกลงฯ MFA เช่นกัน มีสิทธิและความผูกพัน ภายใต้อัตราข้อตกลงฯ MFA ดังที่กล่าวในบทที่ 2 ซึ่งความผูกพันที่สำคัญมากของการเป็นภาคีสมาชิกของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) คือ ข้อกำหนดให้ประเทศผู้นำเข้า สามารถเจรจากำหนดโควตาจากประเทศผู้ส่งออกได้ ซึ่งในยุคต้นของการเป็นภาคีของข้อตกลงฯ MFA เมื่อประเทศไทยได้รับการเรียกร้องจากประเทศ ผู้นำเข้า ให้มีการเจรจาทำข้อตกลงทวิภาคี กำหนดโควตาการส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศ ผู้นำเข้า นักธุรกิจส่วนใหญ่ ทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสิ่งทอทั้งภาคเอกชน และรัฐบาลต่างมีความข้องใจถึงสาเหตุที่ประเทศไทย จำเป็นต้องทำข้อตกลงทวิภาคีกำหนด โควตาส่งออก ในเมื่อประเทศไทยเป็นเพียงประเทศผู้ส่งออกรายเล็ก ทำให้รัฐบาลโดย กระทรวงพาณิชย์ต้องชี้แจง ถึงปัญหา สาเหตุ และรายละเอียดของข้อตกลงว่าด้วยการค้า สิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และสิทธิของประเทศผู้นำเข้าที่สามารถจะกำหนดโควตา ได้เอง^๖ (Unilateral Action) หากประเทศไทยไม่ให้ความร่วมมือ ในการทำข้อตกลง

^๕นางพวงรัตน์ อัสวณิชชรั, "ความรู้เบื้องต้นและประเทศไทยกับการเข้าเป็นภาคี แกตต์" เสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องเจรจาการค้าหลายฝ่าย รอบอุรุกวัย และผล ประโยชน์ของประเทศไทย จัดโดย กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 6-8 มีนาคม 2530 หน้า 13.

^๖มาตรา 3 วรรค 5(1) ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

ทวิภาคี การค้าสิ่งทอระหว่างประเทศไทย กับประเทศผู้นำเข้า ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้มีการทำข้อตกลงทวิภาคี กับประเทศผู้นำเข้าแต่ละประเทศ ซึ่งก็ถือเป็นสนธิสัญญาแบบทวิภาคี

การนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศมาบังคับใช้ภายในประเทศไทย

เมื่อได้ทราบถึงสถานะทางกฎหมาย ระหว่างประเทศของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคีที่เกี่ยวข้องกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศไทย กับประเทศผู้นำเข้าแต่ละประเทศว่ามีฐานะเป็น "สนธิสัญญา" ประเภทหนึ่ง

ดังนั้น การจะนำสนธิสัญญาซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศเข้ามาบังคับใช้ในประเทศไทยนั้น ปัญหาที่จะต้องพิจารณาคือ จะนำเอากฎหมายระหว่างประเทศเข้ามาใช้ในราชอาณาจักรไทยได้เช่นไร

การนำเอากฎหมายระหว่างประเทศมาใช้ในประเทศไทย เป็นไปตามหลักของกลุ่มทวินิยม (Dualism)* ดังนั้นต้องพิจารณาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งในเวลาที่ประเทศไทยได้สมัครเข้าเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ คือ 4 กุมภาพันธ์ 2519 เป็นระยะเวลาอยู่ในช่วงของการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงวันที่ 7 ตุลาคม พุทธศักราช 2517 ตามบทบัญญัติใน มาตรา 195 วรรคสอง ที่ว่า "หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตอธิปไตยแห่งชาติ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา หรือสนธิสัญญาพันธมิตรทางทหาร ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา" จากความในมาตรา 195 วรรค 2 แสดงให้เห็นว่า มี 2 กรณีที่สนธิสัญญาต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

* หลักของกลุ่มทวินิยม (Dualism) เห็นว่า กฎหมายภายในกับกฎหมายระหว่างประเทศต่างมีระบบและที่ใช้แยกจากกันโดยเด็ดขาด กฎหมายระหว่างประเทศเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับรัฐโดยส่วนรวม รัฐเท่านั้นที่มีสิทธิกล่าวอ้างหรือตกเป็นผู้รับผิดชอบ ดังนั้นศาลหรือเอกชนผู้ใช้กฎหมายของแต่ละประเทศจะบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ หรือเอกชนจะหยิบยกกฎหมายระหว่างประเทศขึ้นกล่าวอ้างได้ก็ต้องมีการผนวกหรือแปลงรูปกฎหมายระหว่างประเทศมาเป็นกฎหมายภายใน ตามกระบวนการนิติบัญญัติหรือตามกระบวนการที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของตนเสียก่อน

1. สนธิสัญญาเปลี่ยนแปลงอาณาเขต หรือเขตอธิปไตย หรือ
2. สนธิสัญญาที่จะต้องออกกฎหมายรองรับ

จากหลักกฎหมายในรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณาเกี่ยวกับข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคีการค้าระหว่างประเทศไทยกับประชาคมยุโรป จะเห็นได้ชัดว่า แม้ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศไทยกับประชาคมยุโรปเป็นสนธิสัญญาพิจารณาต่อไปว่า สนธิสัญญาทั้งสอง คือ ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศและข้อตกลงทวิภาคี เป็นสนธิสัญญาที่จะต้องออกกฎหมายรองรับหรือไม่ ถ้าต้องออกกฎหมายรองรับต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภากรณีนี้เห็นว่าสนธิสัญญาทั้งสองเป็นเรื่องที่ผูกพันเฉพาะรัฐบาลในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ซึ่งรัฐบาลหรือฝ่ายบริหารมีอำนาจอยู่แล้ว และบทบัญญัติของสนธิสัญญาทั้งสอง นอกจากนั้นในส่วนของรัฐบาล โดยกระทรวงพาณิชย์ ก็มีกฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าและส่งออกสิ่งทออยู่แล้ว ซึ่งโดยผลของกฎหมายตามข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) คือ การที่ให้ประเทศไทยต้องทำข้อตกลงทวิภาคีกำหนดปริมาณการนำเข้า (โควตา) และกำหนดมาตรการการควบคุมตรวจสอบติดตามมิให้ส่งออกเกินปริมาณที่กำหนด กฎหมายภายในซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น คือ พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482 ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ (กระทรวงพาณิชย์ปัจจุบัน) เป็นผู้ดำเนินการควบคุมการส่งออกไปและนำเข้าซึ่งสินค้าที่ถูกควบคุม⁶ เพื่อเหตุแห่งความมั่นคงสาธารณะ สาธารณสุข และสาธารณประโยชน์อื่นใด ให้มีการควบคุมสินค้าบางอย่าง ซึ่งจะส่งออกไปนอก หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรได้⁷ และสินค้าอันจะตกอยู่ในข่ายแห่งการควบคุมก่อนการอนุญาตให้ส่งออกไปหรือนำเข้ามา การกำหนดจำนวนหรือน้ำหนักในการส่งออกไป หรือนำเข้ามาและการห้ามมิให้ส่งออกไปนอก หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร

⁶ มาตรา 4 พ.ร.บ. ควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482

⁷ มาตรา 3 พ.ร.บ. ควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482.

อาณาจักร ซึ่งสินค้าเหล่านั้นให้กำหนดขึ้น โดยพระราชกฤษฎีกา^๓ กรณีของสินค้าสิ่งทอได้มีพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2490 ห้ามส่งออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และมีพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ 42) ยกเว้นฉบับ 13 และเพิ่มเติมชนิดของสินค้าให้รวมถึงสิ่งทอที่ทำจากเส้นใยสังเคราะห์และมีประกาศกระทรวงพาณิชย์แก้ไขต่อมา ในกรณีที่มีข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศใดก็จะต้องมีประกาศกระทรวงพาณิชย์ ให้การส่งออกสิ่งทอไปประเทศที่มีข้อตกลง ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่ได้รับการมอบหมาย สำหรับสิ่งทอที่มีโควตา ก็จะมีการจัดสรรตามกฎหมายที่วางไว้ จึงถือได้ว่ามีกฎหมายภายในที่สามารถบังคับใช้ในเรื่องสิ่งทอได้

ต่อมาในปี 2522 พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกนอกและการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482 ได้ถูกยกเลิกไป โดยมีประการใช้พระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 จึงถือได้ว่าตั้งแต่นั้นมา พระราชบัญญัตินี้เป็นแม่บทของกฎหมายการนำเข้าส่งออก ดังนั้นในเวลาต่อมาเมื่อประเทศไทยทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอกับประเทศผู้นำเข้าอื่น ๆ สามารถใช้พระราชบัญญัติ ปี 2522 เป็นการยอมรับในการปฏิบัติตามข้อตกลง ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องตรากฎหมายใหม่อื่นใดมารองรับข้อตกลงที่ประเทศไทยทำกับประเทศผู้นำเข้าในเวลาต่อมา

ดังนั้น สรุปได้ว่า ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคี โดยเฉพาะประเทศไทยกับประชาคมยุโรปนั้น ไม่จำเป็นต้องตรากฎหมายเพื่ออนุวัติ เนื่องจากเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว จึงไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาตามมาตรา 195 วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2517 ซึ่งบังคับใช้ในเวลานั้นสามารถนำมาใช้ได้ทั้งนี้เพียงผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก็เพียงพอ

^๓มาตรา 3 วรรค 2 พ.ร.บ. ควบคุมการส่งออกนอกและการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482.

5.1 ปฏิสัมพันธ์ของการเป็นภาคีข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

การที่ประเทศเป็นภาคีของข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ทั้งข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคี ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศหลายประการ สำหรับการศึกษาจะขอแยกหัวข้อการศึกษาดังนี้

- ก. ปฏิสัมพันธ์กับกฎหมายภายในของไทย
- ข. ปฏิสัมพันธ์ต่อองค์กรของไทย
- ค. ปฏิสัมพันธ์สำหรับการเจรจา
- ง. ปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการเมือง

ก. ปฏิสัมพันธ์กับกฎหมายภายในของไทย

ประเทศไทย มีหน้าที่ตามพันธกรณีของข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายภายใน เพื่อให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของข้อตกลงดังกล่าว ซึ่งในส่วนนี้ถือเป็นปฏิสัมพันธ์ของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอต่อกฎหมายภายใน ปฏิสัมพันธ์ของข้อตกลงทั้งสองมีส่วนอย่างมากทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อกฎหมายภายในเกี่ยวกับการค้าและการพัฒนาสิ่งทอ ในการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ต่อกฎหมายภายใน ขอแยกศึกษาวิเคราะห์ตามหัวข้อหลักใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กฎหมายเกี่ยวกับการผลิต
2. กฎหมายเกี่ยวกับการค้า
3. กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์
4. กฎหมายเกี่ยวกับการจัดสรรโควตา

1. กฎหมายเกี่ยวกับการผลิต

การผลิตสิ่งทอของประเทศไทย มุ่งประสงค์เพื่อการบริโภคภายในประเทศ และส่งออกจำหน่ายไปต่างประเทศ เมื่อใดที่การผลิตมีมากเกินไปความต้องการทั้งตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ ย่อมจะทำให้ ผลผลิตสิ่งทอเกิดล้นตลาด ถ้าไม่สามารถเก็บสต็อกไว้ได้ อันเนื่องจากปัญหาใดก็ตาม ย่อมจะต้องมีการระบายสินค้าเข้าสู่ตลาดภายในประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้ราคาผลิตภัณฑ์สิ่งทอในตลาดภายในประเทศ มีราคาต่ำลง มีการแข่งขันในการจำหน่ายตัดราคา หรือลดราคาจนบางครั้งถ้าปริมาณสิ่งทอล้นตลาดเป็นจำนวนมาก

อาจจะต้องขายในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ผู้ประกอบการ อาจประสบกับความขาดทุน หรืออาจจะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ สำหรับความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ สามารถจะคาดการณ์ล่วงหน้าได้ใกล้เคียง แต่สำหรับความต้องการของผู้นำเข้าจากต่างประเทศ เป็นสิ่งที่ยากต่อการคาดคะเน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ทั้งนี้เป็นไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สินค้าสิ่งทอซึ่งเป็นสินค้าที่มีระบบการจำกัดโควตาในการนำเข้าจากประเทศผู้นำเข้า ภายใต้ข้อตกลงฯ (MFA) โดยมีข้อตกลงทวิภาคี เป็นตัวกำหนดปริมาณโควตา เมื่อใดที่ข้อตกลง MFA มีความเป็นเสรี และสะท้อนออกมาทางข้อตกลงทวิภาคี การค้าสิ่งทอของไทยจะสามารถส่งออกได้มาก ในทางตรงกันข้าม ถ้าอยู่ในช่วงของข้อตกลงฯ MFA มีการจำกัดมาก ข้อตกลงทวิภาคีฯ ก็จะมีผลเคร่งครัดในการนำเข้ามากขึ้น ซึ่งประเทศไทยจะอยู่ในสถานะการณ์อย่างไร เช่น จะมีการเพิ่มการส่งออกมากขึ้นหรือน้อยลง คงจะเป็นอิทธิพลของข้อตกลง (MFA) และข้อตกลงทวิภาคีฯ ดังนั้นย่อมเป็นหน้าที่ของทั้งรัฐบาล และเอกชนจะต้องศึกษาถึงแนวโน้ม เพื่อการประเมินสถานะการณ์และใช้มาตรการที่สำคัญ คือ กฎหมายเป็นเครื่องมือในการกำหนดควบคุม และส่งเสริมการผลิตสินค้าสิ่งทอในแต่ละยุค ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของ MFA ในปี 2519 ได้มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมทอผ้า ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2519 เพื่อรองรับผลอันจะเกิดจากการเป็นภาคีของข้อตกลง (MFA) ซึ่งเป็น MFA ฉบับแรก (2517 - 2520)

ประกาศฉบับดังกล่าว อ้างถึงความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน กระทรวงอุตสาหกรรมโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี กำหนดนโยบายอุตสาหกรรมทอผ้า โดยกระทรวงอุตสาหกรรมจะพิจารณาอนุญาตให้ตั้ง และขยายโรงงานทอผ้าเฉพาะรายที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามเงื่อนไขที่กำหนดจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน นอกจากนั้นจะพิจารณาอนุญาตให้ตั้งและขยายโรงงานทอผ้าบางประเภท ได้แก่

1. การทอผ้าไหม
2. การทอผ้าทุกชนิดในลักษณะประกอบกิจการในครัวเรือน
3. การทอถุงเท้า
4. การทอแถบผ้าต่าง ๆ และสายยัดอิลาสติก
5. การถักทอผ้ายัด (Knitting)

6. การทอผ้ามุ้งและผ้าห่ม

7. การทอผ้าใบ

เมื่อนิยามจากนโยบายดังกล่าว พบว่า กระทรวงอุตสาหกรรมต้อง
การส่งเสริมการทอผ้าที่เป็นลักษณะพิเศษ ส่วนโรงงานทอผ้าที่เป็นการทอแบบธรรมดาทั่ว ๆ ไป
เช่น ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันจะไม่อนุญาตให้ตั้งและขยายโรงงาน
ยกเว้นเฉพาะรายที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามเงื่อนไขที่กำหนดจากคณะกรรมการส่งเสริม
การลงทุน ซึ่งถือเป็นมาตรการทางกฎหมาย เพื่อจะสกัดกั้นการพัฒนากิจการผลิตผ้าฝ้ายที่มีลักษณะ
ธรรมดา มิให้มีปริมาณการผลิตมากจนเกินความต้องการภายในประเทศ และเกินความต้องการ
ของผู้นำเข้า ทั้งนี้เหตุผลน่าจะมาจากการจำกัดโควตาในการนำเข้าจากประเทศผู้นำเข้า ซึ่ง
ผ้าฝ้ายฝ้ายจะมีการควบคุมโควตา โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ของ
ประเทศไทย ระยะเวลาตั้งแต่ปี 2519 ถึง 2521 มีข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับ
ประเทศสหรัฐ โดยควบคุมการส่งออกสิ่งทอที่ทำจากฝ้าย ไยสังเคราะห์ และขนสัตว์ ในปริมาณ
216 ล้านตารางหลา และสำหรับปี 2519 ได้กำหนดโควตารวมสินค้าผ้าฝ้ายทุกชนิดในปริมาณ
14 ล้านตารางหลา และเสื้อผ้าสำเร็จรูปทุกชนิดในปริมาณ 58 ล้านตารางหลา

สำหรับประเทศผู้นำเข้าประเทศอื่น ๆ รวมทั้งประชาคมยุโรป ยังไม่มี
ข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศไทย ถ้ารัฐบาลปล่อยให้มีการลงทุนในการตั้งโรงงานทอผ้า หรือ
ขยายโรงงานทอผ้าให้เพิ่มมากขึ้น น่าจะมีผลเสียมากกว่าผลดี เพราะตลาดส่งออกที่มีโควตา
แน่นอน คือ ประเทศสหรัฐ และกิจการที่อนุญาตให้ตั้งและขยายโรงงานได้ก็เฉพาะที่ได้รับการ
ส่งเสริม ซึ่งคงจะมีเพียงพอแก่ความต้องการของผู้บริโภคภายใน และการส่งออกต่างประเทศ
เมื่อตลาดส่งออกต่างประเทศ มีการจำกัดโควตาสำหรับการส่งออก อัตราการขยายการส่งออก
ย่อมไม่สามารถทำได้มากนัก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราการเจริญเติบโต ที่ระบุในข้อตกลงทวิภาคี
ผลที่เห็นได้ชัด คือ กฎหมายว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ MFA และข้อตกลงทวิภาคี
เป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกฎหมายภายในเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ

ต่อมา รัฐบาลโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ออกประกาศกระทรวง อุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ฉบับใหม่^๑ ซึ่งอยู่ในช่วงของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ (MFA) ฉบับสอง (1 มีนาคม 2521 - 31 ธันวาคม 2524) โดยได้ยกเว้น ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ 4 ตุลาคม 2519 จากประกาศกระทรวง อุตสาหกรรมฉบับนี้จะแสดงให้เห็นชัดเจนว่า รัฐบาลได้ดำเนินการโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการผลิตสินค้าสิ่งทอ โดยกฎหมายในที่นี้คือ ประกาศกระทรวง อุตสาหกรรม ได้สะท้อนให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ของกฎหมาย เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ที่มีต่อกฎหมายภายในของประเทศไทยอย่างเด่นชัด กล่าวคือ ประกาศฯ ดังกล่าวได้อ้างมูลเหตุของประกาศดังกล่าวว่า เพื่อความเหมาะสมกับสภาวะการณื ปัจจุบันของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งในความหมายอย่างกว้างก็น่าจะหมายถึงสภาวะการณืที่ ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีของ MFA ซึ่งมีส่วนเบี่ยงเบนพฤติกรรมของการพัฒนาอุตสาหกรรม สิ่งทอ อย่างยิ่ง และในปีที่ประกาศฯ ออกใช้ ประเทศไทยได้เป็นภาคีของข้อตกลงฯ MFA และ ได้ทำข้อตกลงทวิภาคีฯ กับหลายประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา, ประชาคมยุโรป, นอร์เวย์, สวีเดน ซึ่งข้อตกลงทวิภาคีจะมีระบบการจำกัดโควต้าในการส่งออกที่แตกต่างกันออกไปแต่ละ ประเทศ จากเหตุผลเพื่อความเหมาะสมกับสภาวะการณืปัจจุบันของอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระทรวงอุตสาหกรรมโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอขึ้นเป็น นโยบายที่ไม่อนุญาตให้ตั้งหรือขยายโรงงานสิ่งทอประเภท โรงงานผลิตเส้นใยสังเคราะห์ โรงงานปั่นด้าย โรงงานทอผ้า โรงงานฟอกย้อม พิมพ์ผ้า และแต่งสำเร็จ โรงงานผลิต เสื้อผ้าสำเร็จรูป ยกเว้นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ก่อนวันประกาศนี้ และรับพิจารณาการขออนุญาตตั้งหรือขยายโรงงานผลิตผ้าประเภทผ้าไหม ผ้าทุกชนิดที่ไม่ใช่เครื่องจักรทอผ้า แถบผ้าต่าง ๆ และสายยัดอิลาสติก ผ้ามุง ผ้าห่ม ผ้าโสร่ง และผ้าซิ่น ผ้าเช็ดหน้า ประกาศนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 มีนาคม 2521

^๑ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ลงวันที่

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับนี้วิเคราะห์อย่างละเอียดพบว่า เป็นมาตรการ ของกฎหมายภายในประเทศ ที่ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการที่ประเทศไทยเข้า เป็นภาคีของ MFA และมีกฎหมายที่เป็นข้อตกลงทวิภาคีรองรับ ทั้งนี้ เพราะกิจการที่ไม่ อนุญาตให้ตั้ง และขยายนั้น แท้จริงแล้วเป็นโครงสร้างอุตสาหกรรมหลักของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของประเทศไทย เป็นกิจการที่เป็นขั้นตอนของโครงสร้างการผลิตหลักอุตสาหกรรมสิ่งทอ และ สามารถจะแยกออกเป็นสัดส่วน โดยอิสระได้ หรือสามารถจะทำเป็นอุตสาหกรรมเดี่ยว ๆ ได้ เป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูง มีการจ้างงานสูง การที่มีกฎหมายห้ามเช่นนี้ ถือได้ว่าเป็น การหยุดการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอในโครงสร้างหลัก ส่วนกิจการที่รับการพิจารณาการขออนุญาต ตั้งหรือขยายโรงงานนั้น แท้จริงแล้วเป็นเพียงอุตสาหกรรมรายย่อย หรือเป็นอุตสาหกรรมเล็ก ๆ ไม่ใช่อุตสาหกรรมหลักของสิ่งทอไทยแต่ประการใด และสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือ ผลกระทบของ กิจการที่อนุญาตให้ขอตั้งหรือขยายโรงงานได้นั้น เป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ที่ไม่มีการจำกัดโควตาใน การนำเข้าประเทศผู้นำเข้า แต่อย่างไร ไม่ว่าจะเป็ผ้าไหม ผ้ามุง ผ้าห่ม ฯลฯ การสนับสนุน ของรัฐบาลในกิจการนั้น ๆ เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยง มิให้มีการผลิตสิ่งทอที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการ จำกัดโควตานั้นเอง โดยเฉพาะกิจการที่ห้ามตั้งหรือขยายนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นโครงสร้าง หลักของอุตสาหกรรมสิ่งทอ และจะนำมาซึ่งการผลิตสินค้าสิ่งทอในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งโดยทั่วไป จะถูกจำกัดโควตา ไม่ว่าจะเป็เส้นด้ายผ้าฝืน หรือเครื่องนุ่งห่ม ดังนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิด ปัญหาในการผลิต หรือมีการผลิตมากเกินไป ไม่สามารถจะส่งออกได้ เพราะอิทธิพลของข้อ ตกลงสิ่งทอ MFA ซึ่งมีการจำกัดโควตาสินค้าสิ่งทอ ที่เป็นสินค้าหลักที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กระทรวงอุตสาหกรรม จึงออกประกาศฉบับดังกล่าวเพื่อมิให้มีการผลิตภายในประเทศมากเกินไป โดยจำกัดผู้ประกอบการโดยเฉพาะโรงงานผลิตสิ่งทอต่าง ๆ แม้ว่าโรงงานผลิตเส้นใย ลังเคราะห์ โรงงานปั่นด้าย โรงงานทอผ้า โรงงานฟอกย้อม พิมพ์ผ้า และแต่งสำเร็จ และ โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นการจำกัดแหล่งผลิตเสียเลย ง่ายกว่าการแก้ไขปัญหาหลังจาก ผลิตสิ่งทอออกมาแล้ว ไม่สามารถจำหน่ายต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากถูกจำกัดโควตา ภายใต้อัตรา MFA ตามเงื่อนไขข้อตกลงทวิภาคีในการกำหนดปริมาณโควตาเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ เห็นได้ชัดต่อกฎหมายภายในเกี่ยวกับการผลิตสิ่งทอของประเทศไทย สำหรับประกาศฯ ฉบับนี้ ถือได้ว่าเป็นมาตรการปิดการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอที่สำคัญยิ่ง

นโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยสำหรับการผลิตในแต่ละยุค จะพบว่า มีแนวโน้มเพื่อรองรับหรือเกิดจากอิทธิพลของการเป็นภาคี MFA ไม่ว่าจะออกมาเพื่อการจำกัด

ในด้านการผลิตเพื่อลดปริมาณ หรือการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเบี่ยงเบนการผลิตสิ่งทอ เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการส่งออก เนื่องจากการจำกัดโควตาในการนำเข้า และที่เห็นได้ชัดเจน เป็นนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมในระยะเวลาต่อมา ที่รับพิจารณาอนุญาตตั้งหรือขยาย โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีจักรเย็บผ้ารวมกันไม่เกิน 30 เครื่อง หรือ ถ้ามีจักรเย็บผ้า มากกว่า 30 เครื่อง จะรับพิจารณาการขออนุญาตตั้งหรือขยายโรงงาน เฉพาะการผลิตเสื้อผ้า สำเร็จรูปที่ไม่มีการจำกัดโควตาส่งออกเท่านั้น โดยผู้ยื่นขออนุญาตต้องเสนอโครงการ แสดง รายละเอียดทั้งด้านเทคนิคและด้านเทคนิค และด้านตลาดเพื่อประกอบการพิจารณาของ คณะกรรมการนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ นโยบายดังกล่าว¹⁰ ได้ออกมาในช่วงบังคับใช้ ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ฉบับที่สอง เป็นประกาศที่แสดงเจตนา ชัดเจนที่ไม่สนับสนุน หรือจำกัดการขออนุญาตการตั้งและขยายโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยจะต้องมีจักรน้อยกว่า 30 เครื่อง ไม่ส่งเสริมให้เปิดเป็นโรงงานใหญ่ ให้ทำเป็นโรงงาน เล็ก และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้ามีจักรเย็บผ้ามากกว่า 30 เครื่อง จะต้องผลิตเสื้อผ้าสำเร็จ รูปที่ไม่มีการจำกัดโควตาการส่งออกเท่านั้น แสดงให้เห็นนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรม พยายามจะไม่สนับสนุนให้มีการผลิตเพื่อส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปชนิดที่มีโควตา ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีโควตา มีการแข่งขันกันสูง และปริมาณโควตามีน้อย จึงพยายามจะให้มีการ ผลิตเพื่อส่งเสื้อผ้าที่เป็นสินค้านอกโควตา ถ้าเป็นการผลิตเสื้อผ้าที่เป็นนอกโควตา จะพิจารณา การขออนุญาตหรือขยายโรงงาน ในกรณีจักรเย็บผ้ามากกว่า 30 เครื่องได้

การที่กระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศเช่นนี้ เป็นปฏิสัมพันธ์โดยตรง จากการศึกษาที่ประเทศไทยเป็นภาคี MFA ถ้าไม่มี MFA และไม่มีข้อตกลงทวิภาคีฯ ซึ่งในปี 2522 ไทยทำข้อตกลงทวิภาคีไว้ 7 ฉบับ ย่อมไม่มีการจำกัดโควตา ไม่มีสินค้าสิ่งทอที่จำกัดโควตา และไม่จำกัดโควตา จะเป็นการส่งออกได้โดยเสรี และรัฐบาล โดยกระทรวงอุตสาหกรรม คงไม่ออกกฎหมายในลักษณะเช่นนี้ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ประกอบการธุรกิจ ในการจะเลือก หรือตัดสินใจจะลงทุนมากน้อยอย่างไร เพราะผลประโยชน์ทั้งทางแง่ ผลดี และผลเสียจะเป็น ของผู้ประกอบการธุรกิจโดยตรง แต่เพราะประเทศไทยเข้าเป็นภาคี MFA จึงต้องปฏิบัติตาม

¹⁰ ประการกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ลงวันที่ 28 กันยายน 2522

พันธกรณีของข้อตกลงดังกล่าว และเป็นผลให้การออกกฎหมายภายใน ต้องคำนึงถึงพันธกรณีดังกล่าวด้วย

ปลายปี 2524 ซึ่งอยู่ในช่วงของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ MFA ฉบับที่ 2 กระทรวงอุตสาหกรรมได้ผ่อนคลายการจำกัดการเจริญเติบโตลงมากล่าวคือ หลังจากที่มีนโยบายที่จำกัดการขยายและตั้งโรงงานใหม่ ในปี 2521 และ 2522 โดยได้ออกประกาศนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอใหม่¹ ยกเลิกข้อความบางส่วนของประกาศนโยบายฯ ฉบับลงวันที่ 10 มีนาคม 2521 และยกเลิกประกาศนโยบาย ฉบับลงวันที่ 28 กันยายน 2522 ทั้งนี้ โดยประกาศฉบับใหม่มีสาระสำคัญดังนี้ คือ

ได้มีการรับพิจารณาโรงงานผลิตเส้นใยสังเคราะห์ที่เริ่มต้นผลิตจาก Polymerization เท่านั้น จะต้องวางเงินค้ำประกัน จำนวน 10 ล้านบาท นอกจากนี้ยังรับพิจารณาโรงงานฟอกย้อม นิมฟ์ผ้า และแต่งสำเร็จ โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้ตั้งหรือขยายโรงงานได้ แต่ทั้งนี้ อุตสาหกรรมสิ่งทอทุกประเภทที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือขยายนั้น จะต้องเป็นเครื่องจักรใหม่ ซึ่งรวมทั้งอุปกรณ์อะไหล่ และชิ้นส่วนต่าง ๆ ด้วย ส่วนโรงงานด้ายและโรงงานทอผ้ายังระงับการตั้งหรือขยายอยู่เช่นเดิม ทั้งนี้ยกเว้นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จากคณะกรรมการส่งเสริม

ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ 18 กันยายน 2524 รับพิจารณาขออนุญาตตั้ง และขยายโรงงานที่ผลิตเส้นใยสังเคราะห์ ที่เริ่มต้นจาก Polymerization โรงงานฟอกย้อม นิมฟ์ผ้าแต่งสำเร็จ และโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป สำหรับโรงงานผลิตเส้นใยสังเคราะห์ ฟอกย้อม นิมฟ์ผ้า นั้นเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีส่วนเพิ่มปริมาณการผลิตโดยตรง ซึ่งเมื่อส่งเสริมแล้วย่อมไม่มีผลให้เกิดการผลิตที่ล้นตลาด เป็นเพียงการเสริมทางด้านคุณภาพ และเป็นสิ่งที่ยังขาดแคลนอยู่ในอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย รัฐจึงสนับสนุนให้มีการตั้งและขยายโรงงานในส่วนนี้ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ และปรับปรุงคุณภาพของสิ่งทอให้สูงขึ้น สำหรับกรณีโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป รัฐคงจะเห็นว่าสามารถจะพัฒนาการส่งออกได้ทั้งในส่วนในตลาดข้อตกลง และตลาดนอกข้อตกลง ซึ่งพัฒนาการส่งออกได้

¹ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ลงวันที่

เป็นลำดับ แต่กิจการที่ไม่อนุญาตการตั้ง หรือขยายโรงงานปั่นด้าย และโรงงานทอผ้า ซึ่งทั้งสอง เป็นโครงสร้างการผลิตหลักของผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

ต่อมาในปี 2527 กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ออกประกาศกระทรวง¹² ยกเลิกประกาศนโยบายฯ ทั้ง 3 ฉบับ คือ ฉบับลงวันที่ 10 มีนาคม 2521 ฉบับลงวันที่ 15 ตุลาคม 2523 และฉบับลงวันที่ 18 กันยายน 2524 และออกประกาศลงวันที่ 1 มิถุนายน 2527 มีสาระสำคัญดังนี้ คือ ระเบียบการตั้งหรือขยายโรงงานปั่นด้าย โรงงานทอผ้าทุกชนิด ยกเว้น โรงงานทอผ้าประเภทผ้าไหม ผ้ามุ้ง ผ้าทุกชนิดที่ทอด้วยมือ แแถบผ้าและแถบตราต่าง ๆ รวมทั้ง แแถบผ้าลูกไม้ และแถบยางยืดที่ใช้เครื่องจักรขนาดเล็กที่มีความกว้างของหน้าเครื่อง (Working Width) ไม่เกิน 45 เซนติเมตร และผ้าทอจากด้ายย้อมสี (Yarn Dyed Fabric)

รับพิจารณาการขอตั้ง หรือขยายโรงงานผลิตเส้นใยสังเคราะห์ ที่เริ่มต้นผลิตจาก Polymerization เท่านั้น และอนุญาตให้ขยายกำลังการผลิตในหน่วยอื่นได้ในปริมาณ ที่เมื่อรวมกับของเดิมแล้วไม่เกินสมมูลย์กับกำลังการผลิตของหน่วย Polymerization เดิม หากเกินสมมูลย์จะต้องขยายหน่วย Polymerization ด้วย และต้องวางเงินค้ำประกันจำนวน 10 ล้านบาท โดยโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอทุกประเภทที่ได้รับอนุญาตให้ตั้ง หรือขยายจะต้อง ใช้เครื่องจักรใหม่ (ที่ยังไม่เคยใช้งานมาก่อน) ซึ่งรวมทั้งอุปกรณ์ อะไหล่ และชิ้นส่วนต่าง ๆ ด้วย ในกรณีที่น่าเครื่องจักรใหม่ทดแทนเครื่องจักรเดิม ให้ถอดถอนเครื่องจักรเดิมไป หรือ ส่งออกต่างประเทศ และการนำมาทดแทนนั้น ให้ทดแทนได้ในอัตราเครื่องต่อเครื่อง

ประกาศฉบับนี้ก็เช่นกัน จะรับคำขอขยายและตั้งโรงงานเฉพาะผ้าไหม ผ้ามุ้ง แแถบผ้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งทอที่เป็นสินค้าออกโควตา เมื่อผลิตแล้วไม่มีปัญหาการส่งออก ส่วนโรงงานที่ให้ขยาย คือ โรงงานผลิตเส้นใยสังเคราะห์ ซึ่งจะมีการขยายตลาดอยู่ และ เมื่อเพิ่มการผลิตจะไม่ก่อผลโดยตรงต่อการบริโภคภายในและภายนอก เนื่องจากในประเทศไทย มีโรงงานประเภทนี้ไม่มากนัก ปริมาณการผลิตยังไม่เกินความต้องการ

¹²ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ลงวันที่

ต่อมาในปลายปี 2527 นับเป็นการเปิดให้มีการตั้งหรือขยายโรงงานปั่นด้าย และโรงงานทอผ้า หลังจากที่มีการควบคุมอยู่เป็นเวลาหลายปี ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2527 เพราะ ปี 2525 ปีสุดท้ายของข้อตกลง MFA ฉบับ 2 การส่งออกตลาดนอกข้อตกลงเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะตลาดตะวันออกกลาง ตลาดเอเชียได้ขยายตัวในด้านการนำเข้าจากไทย ซึ่งปี 2525, และปี 2526 อัตราส่วนการส่งออกตลาดนอกข้อตกลงเกือบร้อยละ 50 ของการส่งออกสิ่งทอเป็นการพัฒนาการสิ่งทอที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยเฉพาะตลาดในข้อตกลงเท่านั้น

ต่อมาปี 2530 มีประกาศนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ¹³ ฉบับใหม่ ยกเลิกประกาศนโยบาย ฉบับลงวันที่ 1 มิถุนายน 2527 และประกาศนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ (เพิ่มเติม) ฉบับลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2527 โดยประกาศนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอใหม่ มีสาระสำคัญ คือ รับผิดชอบการขอติดตั้ง หรือขยายโรงงานปั่นด้ายและหรือโรงงานทอผ้าที่ผลิตเพื่อการส่งออกทั้งหมดหรือเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ โดยจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่ก็ตาม ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาต ให้ตั้งหรือขยายโรงงานปั่นด้าย และหรือโรงงานทอผ้า ฉบับลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2530 และเรื่องการขอรับคำขออนุญาตตั้งหรือขยายโรงงานปั่นด้าย หรือโรงงานทอผ้า ฉบับลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2530 มีสาระสำคัญ คือต้องจัดตั้งโรงงานในเขตอุตสาหกรรมส่งออก หรือจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนในกรณีโรงงานที่ผลิตเพื่อการส่งออก และต้องตั้งโรงงานในเขตส่งเสริมการลงทุน ในกรณีโรงงานที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศต้องใช้เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ยังมีเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยโดยจะต้องได้รับการตรวจสอบประสิทธิภาพจากคณะผู้ชำนาญการที่กระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้ง และต้องวางเงินค้ำประกันสำหรับเครื่องปั่นด้ายในอัตรา 200 บาท/แกน และเครื่องทอผ้าในอัตรา 5,000 บาท/เครื่อง โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ได้รับการยกเว้น ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดท้ายประกาศฉบับนี้ คือ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอประเภทผ้าไหม ผ้ามุ้ง ผ้าทอชนิดที่ทอด้วยมือ แแถบผ้าและแถบตราต่าง ๆ รวมทั้งแถบผ้าลูกไม้ และแถบยางยืดที่ใช้

¹³ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2530

เครื่องจักรขนาดเล็กที่มีความกว้างของหน้าเครื่อง (Working Width) ไม่เกิน 45 เซนติเมตร ผ้าทอจากด้ายย้อมสี (Yarn Dyed Fabric) เส้นด้ายและผ้าทอจากป่านรามิ

กรณีที่โรงงานปั่นด้าย และทอผ้าที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จาก คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข กระทรวงอุตสาหกรรม ด้วย โดยได้ส่งเรื่องมาให้กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาได้ตลอดเวลา

ตามประกาศฉบับนี้ น่าจะเป็นพวงผลจากมูลค่ารวมของการส่งออก ปี 2529 เพิ่มขึ้น 35,009.1 ล้านบาท จาก 26,950.4 ล้านบาทในปี 2528 และอัตรา ส่วนแบ่งในตลาดข้อตกลงมีสูงถึง 61.37% ตลาดนอกข้อตกลง 38.29% ทางอุตสาหกรรม คงเห็นว่า ปริมาณการส่งออกเพิ่มมากขึ้น จึงได้เปิดให้มีการตั้งและขยายโรงงานทอผ้า และ ปั่นด้ายได้

นอกจากนั้น ในปี 2530 ยังมีประกาศให้โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ประเภทปั่นด้าย ทอผ้าที่ได้ดำเนินกิจการ โดยไม่ได้รับอนุญาตตั้งโรงงาน ใบอนุญาตประกอบ กิจการโรงงาน ใบอนุญาตขยายโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 ได้มีโอกาส ได้รับใบอนุญาต ดังกล่าวโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ปี 2534 กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ใช้นโยบายแบบเสรี โดยมี ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง นโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2534 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจอย่างเสรี ซึ่งจะทำให้มีการแข่งขัน เพื่อ พัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้มีคุณภาพ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม โดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2530 และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาตให้ตั้งหรือ ขยายโรงงานปั่นด้าย หรือโรงงานทอผ้า ฉบับลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2530 นับตั้งแต่วันที่ถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ซึ่งจากประกาศฉบับนี้ ถือเป็นการเปิดเสรีโดย แท้จริง ไม่มีการจำกัด หรือมีเงื่อนไขที่อาจจะ เป็นเครื่องจำกัดได้ นับเป็นประกาศฉบับแรก นับตั้งแต่ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอ MFA เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2519 ซึ่งผลการ เปิดเสรีจะเป็นเช่นไร คงต้องรอดูในอนาคต

นอกจากปฏิสัมพันธ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่อ กฎหมายการผลิต ที่เป็นตัวที่ทำให้การผลิตเบี่ยงเบนไป มีการจำกัด ระวัง การขออนุญาต ติดตั้ง และขยายโรงงานแล้ว ปัจจัยภายในประเทศที่มีส่วนอย่างมากต่อการอุตสาหกรรมสิ่งทอ คือ

แนวนโยบายของรัฐในแต่ละช่วงเวลา เช่น บางช่วงก็จะส่งเสริม บางช่วงก็จำกัด ซึ่งแนวนโยบายของรัฐจะถูกกำหนดโดยรัฐบาล ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากพรรคการเมือง ซึ่งมีกลุ่มผลประโยชน์พยายามผลักดันนโยบายต่าง ๆ รวมถึงนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งจะมีการผลักดันทั้งในแง่การระงับหรือส่งเสริม เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ ตลอดจนการรวมกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกรณีดังกล่าว อาจผลักดันสนับสนุนให้เกิดนโยบายนั้น ๆ ออกมา เพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกัน ตัวอย่างเช่น กลุ่มผู้ผลิตรายเก่าจำนวนมากย่อมไม่ต้องการให้มีการเปิดการขอตีดตั้งหรืออนุญาตให้สร้างโรงงานใหม่โดยเสรี เพราะจะทำให้เกิดการแข่งขันกับธุรกิจของตน เป็นต้น

2. กฎหมายเกี่ยวกับการค้า

ในส่วนนี้ แบ่งการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ คือ กฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้าสิ่งทอ

ก. กฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้า ในระยะเริ่มต้นมี พ.ร.บ. ควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482 และพระราชบัญญัติการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ พ.ศ. 2518 ในปัจจุบันพระราชบัญญัติทั้งสองได้ยกเลิกไปแล้ว สำหรับพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกฯ พ.ศ. 2482 ได้ถูกยกเลิก โดยพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522¹⁴ อย่างไรก็ตาม ในบทเฉพาะกาลของ พ.ร.บ. ฉบับใหม่ ยังให้พระราชกฤษฎีกาที่ออกโดยอาศัย พ.ร.บ. ฉบับเก่ามีผลบังคับใช้อยู่ ตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติฉบับใหม่ (พ.ร.บ. การส่งออกไปนอก และการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522) ปัจจุบันพระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าสินค้าบางอย่าง ที่มีผลใช้บังคับอยู่ 12 ฉบับ สินค้าที่อยู่ในข่ายควบคุมการนำเข้าล้วนเป็นสินค้าที่มุ่งคุ้มครองอุตสาหกรรมแทนการนำเข้า (Import-substitution Industry)

¹⁴มาตรา 3 พ.ร.บ. การส่งออกไปนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522.

สำหรับสินค้าสิ่งทอที่อยู่ในข่ายไม่อนุญาตให้นำเข้ามีดังนี้ ฝ้ายดิบ สำเร็จรูปขนาดต่าง ๆ ห้ามนำเข้าตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2496 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ 28 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2505 วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ กระจกบานหรือกระจกทุกชนิดที่ทอด้วยเส้นใยปอ ซึ่งมีได้บรรจุสินค้าห้ามนำเข้าตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2496 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 68 ลงวันที่ 24 มกราคม 2515 สิ่งทอที่เป็นผ้าผืน เป็นผ้าพับ และเป็นผ้าม้วน ที่มีไหมแท้ ตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ควบคุมการนำเข้าโดยพระราชกฤษฎีกาฯ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2496 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 28 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2505 เพื่อคุ้มครองการผลิตภายในประเทศ และป้องกันการนำเข้าไหมใยเทียมเข้ามาในหลักการไม่อนุญาตให้นำเข้า เว้นแต่เป็นผ้าไหมที่เหมาะสมในการย้อมมะเกลือ และนำเข้ามาเพื่อย้อมมะเกลือเท่านั้น เส้นไหมดิบที่ยังมิได้ตีเกลียว และเส้นไหมสำเร็จรูปสำหรับใช้ทอผ้าไหม ตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2496 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 79 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2519 เปลี่ยนแปลงตามประกาศกรมการค้าต่างประเทศ ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2532 ซึ่งสินค้าสิ่งทอที่จำกัดการนำเข้าที่กล่าวมาแล้วเป็นการควบคุมก่อนที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีของข้อตกลง MFA ส่วนสิ่งทอที่ควบคุมการนำเข้า ภายหลังจากเข้าเป็นภาคีข้อตกลง MFA และเป็นปฏิสัมพันธ์ของการเป็นภาคี MFA ได้แก่ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 75 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2533 กำหนดให้ เครื่องแต่งกายตามที่ระบุไว้ตามพิกัดอัตราศุลกากรขาเข้า ประเภทที่ 61.01 ถึง 61.14 และ 6117.90 62.01 ถึง 62.11 และ 6217.90 เฉพาะที่ยังไม่สำเร็จรูป ไม่ว่าจะสมบูรณ์ แล้วหรือไม่ก็ตาม และส่วนต่าง ๆ ของเครื่องแต่งกาย ตามประเภทพิกัดข้างต้น แต่ไม่รวมถึงส่วนคอปก ข้อมือ ข้อแขน ขอบเอง ปากกระเป๋ และขอบขากางเกง เป็นสินค้าควบคุม โดยเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้าตามประกาศฉบับนี้เป็นการป้องกันมิให้มีการนำเอาชิ้นส่วนเครื่องแต่งกายอื่น ๆ จากต่างประเทศ นอกเหนือจากที่ระบุไว้เข้ามาในราชอาณาจักร เพราะจะสามารถพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป และส่งออกไปต่างประเทศ ได้ ย่อมเป็นการใช้โควตาของประเทศไทยที่มีจำกัดตามข้อตกลงทวิภาคี โดยมีใช้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอซึ่งได้ผลิตจากประเทศไทยโดยแท้จริงเป็นการนำเอาชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่สำเร็จเข้ามา และผ่านกรรมวิธีในประเทศไทยเพียงเล็กน้อย จึงส่งออกต่างประเทศ ย่อมถือเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ จากโควตาของประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์เห็นว่า การกระทำในลักษณะนี้จะก่อให้เกิดผลเสียต่อประเทศไทยเป็นส่วนรวม จึงมีออกประกาศดังกล่าวขึ้น สำหรับกฎหมาย

พ.ร.บ. การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุมในการนำเข้าและส่งออกสินค้า เป็นกฎหมายแม่บทในการควบคุมการค้าระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบัน ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี กำหนดว่าสินค้าใดที่ต้องถูกควบคุม มิให้มีการค้าขายอย่างเสรี สำหรับสินค้าสิ่งทอที่มีการควบคุมการนำเข้าเป็นบางชนิด ซึ่งได้กล่าวมาข้างต้น

สำหรับกฎหมายที่ก้ากัดการนำเข้าสิ่งทอ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอากรขาเข้า และภาษีอากรทั่วไป เช่น พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2469 เป็นการจัดเก็บอากรขาเข้า (Tariff) ที่จัดเก็บตามมูลค่า และตามสภาพ มาตรการทางภาษีนำเข้าเป็นมาตรการที่มีไว้เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใน เริ่มเก็บในปี 2514 และมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์เรื่อยมา ปัจจุบันมีการเรียกเก็บภาษีสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ แทบทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นเครื่องปั่นด้าย เครื่องจักรทอผ้า ผ้าย เส้นใยสังเคราะห์ ผ้าฝ้าย สีย้อมผ้า และวัสดุประกอบต่าง ๆ โดยวัตถุดิบขั้นต้น ประเภทด้ายและไหมดิบ ซึ่งการผลิตในประเทศยังไม่สามารถรองรับความต้องการได้อย่างเพียงพอ จะเรียกเก็บในอัตราค่อนข้างต่ำ กว่าวัตถุดิบในกระบวนการผลิตชั้นกลาง และขั้นสุดท้าย ซึ่งส่วนใหญ่ จะนำเข้ามาเสริมผลผลิตที่ผลิตได้ในประเทศ

นอกจากนั้นกระทรวงการคลังได้ออกประกาศที่ ศก 13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เพื่อลดอัตราอากรนำเข้าของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ลงเหลือร้อยละ 5 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2533 ซึ่งมาตรการสำคัญยิ่งต่อกระบวนการผลิต เมื่ออากรนำเข้าเครื่องจักรลดลง ผู้ประกอบการอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรสิ่งทอ เพื่อนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง และมีเทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัยทดแทนเครื่องจักรที่ล้าสมัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอให้มีคุณภาพสูงขึ้น สามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกให้สูงขึ้นได้ แม้ปริมาณการส่งออกจะไม่สามารถขยายตัวตามความต้องการได้ นอกจากนี้ในมาตรการของกรมศุลกากรยังมีส่วนเกื้อกูลต่อการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ กล่าวคือ เป็นมาตรการที่ส่งเสริมให้สินค้าสิ่งทอไทย มีความสามารถในการแข่งขันกับผู้ส่งออกประเทศอื่น ๆ มาตรการดังกล่าว ได้แก่

1. มาตรการในการคืนภาษีสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก

ตามบทบัญญัติในมาตรา 19 ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 แก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329 พ.ศ. 2515 ข้อ 19 กำหนดไว้ว่า "ของที่ส่งออกไปยังเมืองต่างประเทศ หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ถ้าพิสูจน์เป็นที่พอใจอธิบดี หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายว่า ได้ผลิตหรือผสมหรือประกอบ หรือบรรจุด้วยของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คืนเงินอากรขาเข้าสำหรับของดังกล่าวที่ได้เรียกเก็บไว้แล้ว ให้แก่ ผู้นำเข้า" สำหรับจุดประสงค์ของมาตรานี้ คือ มุ่งที่จะคืนเงินอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อผลิต ผสม หรือประกอบหรือบรรจุแล้วส่งออกไปนอกราชอาณาจักร อันเป็นการลดต้นทุนทางการผลิต เพราะเท่ากับได้หักเงินค่าอากรขาเข้า ซึ่งถ้าหากเป็นกรณีที่มีผู้นำเข้าเพื่อส่งออกก็จะต้องชำระอากรขาเข้าในการนำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งในทางปฏิบัติ ผู้นำเข้าจะต้องชำระภาษีอากรก่อนเป็นเงินสด หรือใช้หนังสือค้ำประกันจากธนาคารมาค้ำประกันแทน และเมื่อส่งออกแล้ว ก็สามารถนำหลักฐานมายื่นขอคืนภาษีอากรจากกรมศุลกากร

2. การลดหย่อนค่าภาษีอากร สินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร

มาตรการลดหย่อนค่าภาษีอากรนี้ เป็นมาตรการทางภาษีอากรอีกวิธีหนึ่ง เพื่อช่วยลดภาระภาษีอากรที่แฝงอยู่ในต้นทุนการผลิต ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีการผลิตเพื่อส่งออกมากยิ่งขึ้นในการนี้ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติลดหย่อนค่าภาษีอากรสินค้าส่งออก ที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักรแล้ว ภายใน 1 ปี นับแต่วันส่งออก ผู้ส่งออกมีสิทธิขอรับเงินลดหย่อนค่าภาษีอากรที่แฝงอยู่ในต้นทุนการผลิต ซึ่งได้แก่ ภาษีอากรที่มีอยู่ในมูลค่าของวัตถุดิบ อุปกรณ์ อะไหล่ เครื่องจักร เชื้อเพลิง และพลังงานอย่างอื่นที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงภาษีเงินได้ ค่าภาคหลวงหรือค่าภาระอย่างอื่นที่เก็บจากรัฐธรรมนูญชาติ ภาษีอากรที่อาจขอคืนได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว เว้นแต่ในกรณีที่มิใช่สิทธิคืนอากรตามกฎหมายภาษีอากรที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น และภาษีอากรตามที่คณะกรรมการพิจารณาลดหย่อนค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักรเป็นผู้กำหนด

ดังนั้น สินค้าส่งออกไปว่าจะผลิตจากวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ หรือผลิตจากวัตถุดิบในประเทศ ก็จะได้รับ การชดเชยค่าภาษีอากร สำหรับอัตราเงินชดเชยในขณะนี้ ได้กำหนดเป็นร้อยละของราคาส่งออก ตามประกาศคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากร สินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักรที่ อ 1/2531 เรื่อง กำหนดอัตราเงินชดเชยซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2531 โดยกำหนดชนิดสินค้าส่งออก ตามประเภทพิกัดอัตราศุลกากร ขาเข้า ซึ่งเป็นที่พิกัดอัตราศุลกากรในระบบ ฮาร์โมนีซ์ สำหรับการจ่ายเงินชดเชยนี้ กรมศุลกากรจะจ่ายเป็นบัตรภาษี ซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย ก็สามารถนำไปใช้ชำระค่าภาษีอากรของกรมศุลกากร กรมสรรพากร และกรมสรรพสามิตได้ การจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรนี้ จะเป็นร้อยละของยอดการส่งออกในแต่ละครั้ง ซึ่งจะมี 2 อัตรา เต็มจำนวน ซึ่งเรียกว่า อัตรา ก และ อัตราปกติ ซึ่งเรียกว่า อัตรา ข อัตรา ก สำหรับกรณีการส่งสินค้าออก ถ้าผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตสินค้าไม่ได้รับหรือไม่ได้ใช้สิทธิคืน หรือยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีอากรตามกฎหมายอื่น นอกจากได้รับยกเว้นภาษีอากร เครื่องจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อัตรา ข สำหรับกรณีการส่งสินค้าออก ถ้าผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตสินค้าได้รับหรือได้ใช้สิทธิคืน หรือยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีอากรตามกฎหมายอื่น นอกจากได้รับยกเว้นภาษีอากร เครื่องจักร ตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนด้วย

สำหรับสินค้าสิ่งทอ ได้รับสิทธิประโยชน์จากมาตรการชดเชยค่าภาษีอากร สินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร ตาม พ.ร.บ. ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออก ที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 ดังนี้ อุตสาหกรรมผลิตเส้นด้าย อัตราชดเชยค่าภาษีอากร สำหรับเส้นด้ายที่ทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์ ชนิดที่ทำเป็นเส้นยาว ซึ่งมีได้ทำขึ้นเพื่อการขายปลีก (เส้นใยในลอน) อัตรา ก ร้อยละ 7.42 อัตรา ข ร้อยละ 0.01 สำหรับอุตสาหกรรม ผ้าทอทำด้วยใยสังเคราะห์ อัตราชดเชยค่าภาษีอากร สำหรับผ้าทอทำด้วยใยยาวสังเคราะห์ ประเภท 5407.41 อัตรา ก ร้อยละ 3.2 อัตรา ข ร้อยละ 1.90

ต่อมาเมื่อรัฐบาลประกาศใช้ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ตั้งแต่ 1 มกราคม 2535 มีการเปลี่ยนแปลงระบบการชดเชยค่าภาษีอากรใหม่ ทั้งนี้โดยมี "ประกาศคณะกรรมการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร ที่ อ 5/2534 เรื่อง กำหนดอัตราชดเชย" ได้กำหนดให้ยกเลิกอัตราชดเชยเดิมทุกฉบับ และให้ใช้ประกาศฉบับนี้แทน โดยให้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป

สำหรับอัตราชดเชยของสินค้าส่งออกมีการเปลี่ยนแปลงเป็นดังนี้ ฝ่าย ร้อยละ
 2.97 ด้ายฝ้าย 9.23 ผ้าทอฝ้าย 0.33 ด้ายเย็บ ไຍยาวประดิษฐ์ 0.33 ด้ายไຍยาว
 ประดิษฐ์อื่น (เว้นแต่ด้ายเย็บ) 9.23 ผ้าทอเส้นไຍประดิษฐ์ยาว 0.33 กลุ่มเส้นไຍยาว
 สังกะเราะห์ 9.22 เส้นไຍสังกะเราะห์ 9.08 เศษเส้นไຍ 9.13 เส้นไຍผ่านกรรมวิธีสำหรับปั่น
 9.08 เส้นไຍปั่น 9.23 ผ้าทอเส้นไຍประดิษฐ์ 0.33 ผ้าถักแบบนิตติ้ง/โครเชต์ 2.64
 เครื่องแต่งกายนิตติ้ง 2.64 และเครื่องแต่งกายไม้นิตติ้ง 3.49

อนึ่งตามประกาศฉบับนี้ ทำให้การส่งออกนับแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 ซึ่ง
 ภาษีมูลค่าเพิ่มมีผลบังคับใช้ การชดเชยอากรจะมีเพียงอัตราเดียวเท่านั้น ไม่แยกเป็นอัตรา ก
 หรือ ข เหมือนที่ผ่านมา โดยที่ผู้จะได้รับเงินชดเชยต้องไม่ใช่สิทธิคืน ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี
 อากรตามกฎหมายอื่นใดทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้วกรณีผู้ซื้อสินค้าจากผู้ผลิตเพื่อส่งออกก็ไม่อาจขอคืน
 ภาษีการค้าได้อีก เนื่องจากสามารถขอเครดิตภาษีคืนได้ตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่แล้ว

ข. กฎหมายเกี่ยวกับการส่งออก

กฎหมายภายในที่บัญญัติถึงเงื่อนไขหลักเกณฑ์ในการส่งออก ในระยะเริ่มแรก
 ของการส่งออกสินค้าที่สำคัญ คือ พ.ร.บ. ควบคุมการส่งออกป้อนอกและการนำเข้าเข้ามาใน
 ราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่างพุทธศักราช 2482 ซึ่งปัจจุบันได้ยกเลิกไปแล้ว ตาม
 พ.ร.บ. การส่งออกป้อนอก และการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522¹⁵
 สำหรับการค้าสิ่งทอไปต่างประเทศของไทย เริ่มมีข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศสหรัฐอเมริกา
 เมื่อปี 2514¹⁶ ซึ่งในช่วงนั้นประเทศไทยยังไม่เข้าเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ
 ระหว่างประเทศ (MFA)¹⁷ กฎหมายภายในที่บังคับใช้ในขณะนั้น คือ พระราชกฤษฎีกา ควบคุม
 การส่งออกป้อนอก ราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2490 อาศัยความ

¹⁵ มาตรา 3 พ.ร.บ. การส่งออกป้อนอกและการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักร
 ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522

¹⁶ อรุณ ใสสถานนท์ การส่งออกสินค้าสิ่งทอเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ หน้า 14

¹⁷ ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ ระหว่างประเทศ
 (MFA) เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2519.

ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป็นอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482 กำหนดไว้ในมาตรา 4(6) ห้ามมิให้ส่งออกนอกราชอาณาจักร ซึ่ง ฝ้าย ด้าย ด้ายเทียม เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และบทบัญญัติแห่งมาตรา 4 มิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่น่าติดตัวออกไปเพื่อใช้เฉพาะตัว หรือในกรณีที่ยานพาหนะนำออกไปเพื่อใช้ในยานพาหนะนั้น ๆ หรือในกรณีที่น่าออกไปเพื่อเป็น ตัวอย่างเท่าที่จำเป็น ดังนั้น การที่ประเทศไทยมีข้อตกลงกับประเทศสหรัฐอเมริกา ฉบับแรก ซึ่งมีผลใช้บังคับในปี 2514 ถึง 2515 โดยมีการจำกัดปริมาณโควตาผ้าฝ้ายทำด้วยฝ้ายทุกชนิดใน ปริมาณ 7.5 ล้านตารางหลา และโควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูปทุกชนิดที่ทำด้วยฝ้ายอีก 7.5 ล้าน- ตารางหลา¹⁸ ดังนั้นการส่งสิ่งทอไปต่างประเทศต้องขอใบอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ สำหรับการจัดสรรโควตาส่งออกสิ่งทอคงไม่ยุ่งยาก เพราะเป็นช่วงเริ่มการส่งออก และ อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยยังไม่พัฒนามาก ผู้ที่สามารถส่งออกได้จึงมีไม่กี่ราย พระราชกฤษฎีกา ฉบับดังกล่าวได้ใช้บังคับตลอดมา

ต่อมามีพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า บางอย่าง (ฉบับที่ 42) พ.ศ. 2519¹⁹ ออกมายกเลิกความใน (6) ของมาตรา 4 แห่ง พระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2490 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "(6) ฝ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์ สิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ ไยไม้ เส้นใย ประดิษฐ์ หรือขนสัตว์" ทั้งนี้ โดยให้เหตุผลว่า เพื่อควบคุมปริมาณการส่งฝ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ ไยไม้ เส้นใยประดิษฐ์ หรือขนสัตว์ ออกไปนอกราชอาณาจักร ให้เหมาะสมมิให้กระทบกระเทือน

¹⁸กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, รายงานการศึกษา วิเคราะห์ เรื่อง "ข้อตกลง ว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ กับการส่งออกสิ่งทอไทย หน้า 20.

¹⁹ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 93 ตอนที่ 14 วันที่ 23 มกราคม 2519

ต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ และเพื่อควบคุมปริมาณการส่งสินค้าดังกล่าว ไปยังประเทศที่มีข้อตกลง กับรัฐบาลไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น^{๒๐}

จุดที่น่าสังเกตของพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 42) คือ จากถ้อยคำของพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 13) ตามมาตรา 4 (6) คือ "ฝ้าย ด้าย ด้ายเทียม เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ หรือใยไม้" แต่ในพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 42) เปลี่ยนมาเป็น "ฝ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ ใยไม้ เส้นใยประดิษฐ์หรือขนสัตว์" ซึ่งแตกต่างกันเห็นได้ชัด คือ ความใน (6) มาตรา 4 ของพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2490 จำกัดเฉพาะสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ หรือใยไม้ ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปว่า เป็นสิ่งทอที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ ส่วนข้อความใหม่ ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 42) จะเป็นสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ ใยไม้ เส้นใยประดิษฐ์ หรือขนสัตว์ ทั้งนี้ เป็นเพราะในปี 2519 นั้น มีข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ใช้แทน ข้อตกลงระยะยาวว่าด้วยการค้าสิ่งทอฝ้ายระหว่าง ประเทศ (LTA) ในปี 2517 ซึ่งตามมาตรา 12 ของข้อตกลง MFA บัญญัติให้ใช้ครอบคลุมสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำด้วยฝ้าย ขนสัตว์ และเส้นใยสังเคราะห์ หรือมีส่วนผสมด้วยเส้นใยดังกล่าวกว่า 50% หรือมากกว่า สำหรับขนสัตว์ต้องมี 17% ของน้ำหนักผลิตภัณฑ์ นอกจากนั้นในสำเนาบันทึกเหตุผลประกอบร่างพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 42) ระบุไว้ชัดเจนว่า มิให้กระทบกระเทือนต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ และเพื่อควบคุมปริมาณการส่งสินค้าดังกล่าวไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับรัฐบาลไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น จากเหตุและผลดังที่ได้อธิบายมาข้างต้น ย่อมรับฟังได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศมีปฏิสัมพันธ์ต่อกฎหมายภายในของไทยที่ตราขึ้นมาเพื่อการค้าสิ่งทอโดยตรง อนึ่ง ประเทศที่มีข้อตกลงกับรัฐบาลไทยในที่นี้คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ได้ทำข้อตกลง

^{๒๐}สำเนาบันทึก หลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ 42) พ.ศ. 2519

ทวิภาคีกับประเทศไทย มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2519 ถึง 31 ธันวาคม 2521 ส่วนประเทศอื่น ๆ ในขณะนั้น ยังไม่มีการทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศไทย²¹

นอกจากนั้น ในขณะที่ประเทศไทยทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศสหรัฐอเมริกา สหรัฐเป็นภาคีของ MFA แต่ประเทศไทย ยังไม่เข้าเป็นภาคีของ MFA (ไทยเข้าเป็นภาคี MFA เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2519) แต่การเจรจาทำข้อตกลงทวิภาคีกับสหรัฐฯ สหรัฐได้ใช้พื้นฐานตามข้อตกลงว่าด้วยการค้า สิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) กล่าวคือ มีการจำกัดการส่งออก ทั้งสิ่งทอที่ทำจากฝ้าย ไยสังเคราะห์และขนสัตว์ และกำหนดโควตารวมผ้าผืนทุกชนิด หลังจากประเทศไทยได้ทำข้อตกลงทวิภาคีการค้า สิ่งทอกับประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายภายในที่ใช้ขณะนั้น (พรฎ ฉบับที่ 42) ให้การส่งออก ฝ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ ไยไม้ เส้นใยประดิษฐ์และขนสัตว์ เป็นสินค้าที่ห้ามมิให้ส่งออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับ 46 พ.ศ. 2520²² มีความว่า "โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อนุญาตให้ส่งฝ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เปลือกไม้ ไยไม้ เส้นใยประดิษฐ์ หรือขนสัตว์ออกไปยังประเทศต่าง ๆ เป็นการทั่วไปได้ โดยไม่ต้องมีหนังสืออนุญาต นอกจากฝ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากฝ้าย เส้นใยประดิษฐ์ หรือขนสัตว์ ที่ส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา

²¹ สำหรับประเทศผู้นำเข้าอื่น ได้ทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศไทยฉบับแรก ซึ่งมีผลบังคับใช้ ดังนี้

ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2521 - 31 ธันวาคม 2525

แคนาดา มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2522 ถึง 31 ธันวาคม 2525

นอร์เวย์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2520 ถึง 31 ธันวาคม 2520

สวีเดน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2519 ถึง 30 มิถุนายน 2524

ฟินแลนด์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2522 ถึง 31 ธันวาคม 2524

ออสเตรเรีย มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2525 ถึง 30 มิถุนายน 2526

²² ราชกิจจานุเบกษา กลุ่ม 94 ตอนที่ 16 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2520.

ประเทศสวีเดน ประเทศนอร์เวย์ ประเทศฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร ผู้ส่งออกต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย" และข้อความในประโยคสุดท้าย ระบุไว้ว่า "เพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศไทยกับประเทศดังกล่าว ซึ่งประกาศดังกล่าวได้เปลี่ยนแนวคิดของ พรฎ (ฉบับ 42) ที่ให้สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอเป็นสินค้าห้ามการส่งออกทุกประเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี หรือผู้ได้รับการมอบหมายจากรัฐมนตรีมาเป็นสินค้าที่ต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย เฉพาะสิ่งทอส่งออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงทวิภาคี การค้าสิ่งทอกับประเทศไทย แต่ไม่จำเป็นต้องมีหนังสืออนุญาตจากรัฐมนตรี หรือผู้ได้รับการมอบหมาย กรณีส่งออกไปประเทศอื่น ๆ ที่ไม่มีข้อตกลง ทวิภาคีการค้าสิ่งทอกับประเทศไทย

ในปี 2520 ปีหลังจากประเทศไทย เข้าเป็นภาคีของข้อตกลง MFA และมีการทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศนำเข้าเพิ่มขึ้น เรื่อย ๆ ทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา, สวีเดน, นอร์เวย์, ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร กฎหมายที่ออกมาให้สอดคล้องกับการเข้าเป็นภาคีของ MFA และการมีข้อตกลงทวิภาคี นอกจากจะมีประกาศกระทรวงพาณิชย์ ยังมีแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันได้ยกเลิกการใช้แล้ว โดยใช้ชื่อว่าประกาศกรมการค้าต่างประเทศแทน และประกาศแจ้งความ กรมการค้าต่างประเทศ ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2520 ได้กล่าวถึง ให้มีการจัดสรรโควตาสำหรับสินค้าภายใต้ข้อตกลงที่มีการจำกัดโควตาไว้ ขณะเดียวกัน เมื่อประเทศไทยได้ทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศผู้นำเข้าเพิ่มขึ้น ก็จะมีการออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เพิ่มเติมประเทศที่มีข้อตกลงทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไข ประกาศเดิมที่ว่า เมื่อประเทศไทยทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศใด การส่งออกสิ่งทอหรือผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ภายใต้ข้อตกลงทวิภาคีฯ จะต้องมียกหนังสืออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ได้รับการมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ จึงจะส่งออกได้ และสินค้าสิ่งทอใดมีการจำกัดโควตาก็จะมีการจัดสรรปริมาณโควตาตามข้อตกลง ทั้งนี้ให้ผู้ส่งออกยื่นคำขออนุญาตส่งออกได้ที่งานสินค้าสิ่งทอ²³ กองส่งเสริมสินค้าออก กรมการค้าต่างประเทศ

²³ปัจจุบัน งานสินค้าสิ่งทอ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นกองการค้าสิ่งทอ กรมการค้าต่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2522 ได้มี พ.ร.บ. การส่งออกนอกและนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522^{๒๔} ซึ่ง พ.ร.บ. นี้มีผลให้ยกเลิก^{๒๕} พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกนอก และนำเข้าในราชอาณาจักรสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482 ต่อมากระทรวงพาณิชย์ ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เกี่ยวกับสิ่งทอ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับใหม่ ได้แก่ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ 11 (2524)^{๒๖} โดยมีเนื้อหาให้ยกเลิกประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ออกโดยอาศัยกฎหมายเก่าที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอทั้งหมด และให้ใช้ประกาศฉบับนี้แทน สำคัญของประกาศฉบับนี้ คือ ให้สินค้า ผ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากผ้าย เส้นใยประดิษฐ์หรือขนสัตว์ เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกนอกราชอาณาจักร ยกเว้น ไม่บังคับใช้แก่กรณีนำติดตัวออกไปเพื่อใช้เฉพาะตัว หรือในกรณีที่ยานพาหนะ นำออกไปเพื่อใช้ในยานพาหนะนั้น ๆ หรือกรณีที่น่าออกไป เพื่อเป็นตัวอย่างเท่าที่จำเป็น โดยอาศัยความในมาตรา 5(2) แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอก และการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า 2522 ประกาศฉบับที่ 11 (2524) นี้เป็นเสมือนกฎหมายแม่บทกำหนดให้สิ่งทอซึ่งหมายรวม สินค้า ผ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากผ้าย เส้นใยประดิษฐ์หรือขนสัตว์ เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกนอกราชอาณาจักร ตามมาตรา 5(2) เมื่อสิ่งทอเป็นสินค้าตาม มาตรา 5(2) คือเป็นสินค้าที่ถูกประกาศกำหนดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออก จึงห้ามมิให้ผู้ใดส่งออก เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย (มาตรา 7) นอกจากนี้การขออนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขกำหนดในกฎกระทรวง คือ กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2522

^{๒๔}ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 74 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2522

^{๒๕}มาตรา 3 พ.ร.บ. การส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522

^{๒๖}ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 98 ตอนที่ 100 วันที่ 23 มิถุนายน 2534.

เมื่อประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ 11 (2524) ได้กำหนดให้สินค้า ผ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากผ้าฝ้าย เส้นใยประดิษฐ์ หรือขนสัตว์ เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาต ในการส่งออกป้อนราชอาณาจักรแล้ว ได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ 10 (2524)²⁷ บัญญัติว่า เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามข้อตกลง เกี่ยวกับสินค้าสิ่งทอที่ประเทศไทย มีอยู่กับประเทศผู้นำเข้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5(6) แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ออกประกาศกำหนดมาตรการจัดระเบียบในการส่งสินค้า ผ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากผ้าฝ้ายเส้นใยประดิษฐ์ หรือขนสัตว์ ออกไปนอกราชอาณาจักร สรุปได้ดังนี้ คือ การส่งสินค้า ผ้าย ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอกับประเทศไทย ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตส่งออก สำหรับสินค้าสิ่งทอที่ไม่มีการจำกัดปริมาณในการนำเข้า สามารถขอใบอนุญาตส่งออกโดยไม่มี การจำกัดปริมาณ แต่ถ้าสินค้าสิ่งทอประเภท และรายการใด เป็นสินค้าที่ต้องจัดสรรปริมาณการส่งออก ก็ให้ดำเนินการจัดสรรปริมาณการส่งออกก่อนที่จะส่งออก เพื่อมิให้มีการส่งออกเกิน สำหรับการส่งออกสินค้าสิ่งทอ ไปยังประเทศอื่นที่ไม่มีข้อตกลงกับประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์มอบหมายให้ศุลกากรตรวจปล่อยให้ส่งออกได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตของกระทรวงพาณิชย์

สำหรับการขออนุญาต และการอนุญาตเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง กฎกระทรวงที่บัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2523) ที่ระบุถึงแบบฟอร์มการขอรับใบอนุญาต และหลักฐานเอกสารประกอบในการขอรับใบอนุญาต นอกจากนี้ยังกำหนดเงื่อนไขสำหรับกรณี ที่สินค้าใด เป็นสินค้าที่กระทรวงพาณิชย์ จำเป็นต้องจัดสรรปริมาณในการอนุญาตให้ส่งออก หรือนำเข้า การอนุญาตให้แก่บุคคลใด ในปริมาณเท่าใด ให้พิจารณาจากหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้²⁸

²⁷ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 100 วันที่ 23 มิถุนายน 2514.

²⁸ข้อ 5 กฎกระทรวง ฉบับ 2 (พ.ศ. 2523) ออกตามความใน พ.ร.บ. การส่งออกป้อนอกและการนำมาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522

1. ปริมาณสินค้าที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ขออนุญาตว่า มีอยู่อย่างน้อยเพียงใด
2. ประวัติการส่งออก หรือนำเข้าของผู้ขออนุญาตในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ก่อนวันจัดสรร
3. ความสามารถในการผลิต การใช้ และการหาตลาดของผู้ขออนุญาต
4. อัตราส่วนการให้ความร่วมมือในการซื้อสินค้า ตามราคาประกัน หรือการจัดทำมูลภัณฑ์กันชนสินค้า
5. อัตราส่วนการให้ความร่วมมือในการซื้อสินค้า จากผู้ผลิตภายในประเทศ หรือ การขายสินค้าให้แก่ทางราชการ หรือผู้ผลิตหรือผู้บริโภคตามราคาที่กำหนดไว้

สำหรับสินค้าสิ่งทอ เมื่อประเทศไทยได้ทำข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้า ทั้ง 7 ฉบับ กำหนดปริมาณโควตาในการนำเข้า ประเทศผู้นำเข้า ทั้ง 7 ฉบับ กำหนด ปริมาณโควตาในการนำเข้าแต่ละประเทศ ซึ่งสินค้าเหล่านี้เรียกว่ากันทั่วไปว่า "สินค้าในโควตา" และสิ่งทอที่ไม่มีการจำกัดโควตาในการนำเข้า ซึ่งเรียกกันว่า "สินค้านอกโควตา" ความแตกต่างของสินค้าทั้งสองชนิด คือ ถ้าเป็นสินค้าในโควตา ผู้จะส่งออกต้องมีโควตาสำหรับการส่งออกในปริมาณที่จะส่งออก ในขณะที่สินค้านอกโควตา ผู้ส่งออกสามารถจะส่งออกได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องมีโควตา สำหรับสินค้านั้น ๆ อนึ่ง จากประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับ 10 (2524), และฉบับ 11 (2524) สิ่งทอจึงเป็นสินค้าที่จะต้องขออนุญาตในการส่งออก ตามมาตรา 5(2) พ.ร.บ. การส่งออกไปนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ไม่ว่าจะส่งออก จะเป็นการส่งออกสินค้าในโควตา หรือ สินค้านอกโควตา นอกจากนั้นสิ่งทอยังเป็นสินค้าที่กระทรวงพาณิชย์ จำเป็นต้องจัดสรรปริมาณในการอนุญาตให้ส่งออก จึงต้องพิจารณาตาม มาตรา 7(2) อีกด้วย ซึ่งรายละเอียดระบบการจัดสรรโควตาสิ่งทอ ขออธิบายในหัวข้อต่อไป

ต่อมาในปี 2526 มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับ 21 (พ.ศ. 2526)²⁹ ยกเลิกการกำหนดให้สินค้า "ผ้าย" เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกนอกราชอาณาจักร

²⁹ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 65 วันที่ 26 เมษายน 2526

ฉะนั้นการส่งผ้าออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่ว่าจะเป็นการส่งออกไปยังประเทศใดก็ตามไม่ต้องขอรับใบอนุญาต จากกระทรวงพาณิชย์

ในปี 2532 เป็นปีที่ข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทย กับสหรัฐอเมริกาหมดอายุ มีการเจรจาเพื่อทำข้อตกลงทวิภาคีใหม่ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์ จึงต้องออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ (ฉบับที่ 49)³⁰ พ.ศ. 2532 โดยยกเลิกประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 11 (2524) ฉบับที่ 10 (2524) และให้สินค้า ด้าย ด้ายเทียม สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ทำจากผ้า เส้นใยประดิษฐ์ หรือขนสัตว์ เป็นสินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตในการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทั้งประเทศที่มีข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศไทย และประเทศที่เคยมีข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศไทย ซึ่งในประกาศนี้จะหมายถึงประเทศสหรัฐอเมริกา นั่นเองซึ่งในปัจจุบันถือว่า ประกาศกระทรวงพาณิชย์ (ฉบับ 49) พ.ศ. 2532 เป็นประกาศแม่บทของการส่งออกสินค้าสิ่งทอ และจะมีประกาศกรมการค้าต่างประเทศที่เป็นแนวทาง และวิธีปฏิบัติในการส่งออกสิ่งทอ ซึ่งจะได้อธิบายในเรื่องเกี่ยวกับการจัดสรรโควตาต่อไป

อนึ่งในปัจจุบันการเจรจาทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาได้สำเร็จลงแล้ว โดยมีข้อตกลงฉบับใหม่ใช้บังคับแล้ว จากที่ได้อธิบายเกี่ยวกับกฎหมายภายในด้านการส่งออกสิ่งทอตาม พ.ร.บ. ควบคุมการส่งออกนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. 2482 และ พ.ร.บ. การส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการนำเข้าและส่งออกสินค้าของประเทศไทยจะเห็นได้ว่า กฎกระทรวงฉบับต่าง ๆ หรือพระราชกฤษฎีกาตามกฎหมายเก่า จะตราขึ้นมาเพื่อรองรับกับความผูกพันที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ซึ่งประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณี โดยให้ประเทศผู้นำเข้า สามารถทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศไทยได้ เมื่อมีข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศไทย กฎหมายภายในก็ย่อมต้องตราขึ้นเพื่อรองรับให้เกิดสิทธิและหน้าที่ เช่น เมื่อไรที่ประเทศผู้นำเข้าประเทศหนึ่ง ซึ่งเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศไทย รัฐบาลจะต้องออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ อาศัย

³⁰ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 106 ตอนที่ 13

ความตาม พ.ร.บ. กำหนดให้การส่งสิ่งทอไปประเทศนั้นจะต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และมีการจัดสรรโควตาสำหรับสิ่งทอที่มีโควตา เพื่อควบคุมปริมาณการใช้โควตาให้สอดคล้องกับปริมาณโควตาตามข้อตกลงที่ทำไว้ ดังนั้นกฎหมายภายในที่ตราขึ้น ย่อมมีส่วนที่เป็นปฏิสัมพันธ์กับข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ หรือได้รับอิทธิพลจากข้อตกลงทวิภาคี จะตรากฎหมายภายในมิโดยมีข้อแย้งกับข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศย่อมทำไม่ได้ ถือเป็น การไม่ปฏิบัติตามพันธกรณี เป็นการละเมิดสัญญา เช่น การส่งออกย่อมไม่สามารถจะส่งออกโดยอำเภอใจ ต้องจำกัดตามปริมาณโควตาที่ได้รับ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ หรือ ประกาศกรมการค้าต่างประเทศทุกฉบับเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ ย่อมเป็นปฏิสัมพันธ์กับกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศจะต้องออกกฎหมาย ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อให้สนับสนุน หรือส่งเสริมต่อพันธกรณีที่มีต่อกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

สำหรับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการส่งออก สินค้าสิ่งทอใน ส่วนความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง ที่สำคัญที่สุด คือ การส่งออกสิ่งทอผลิตภัณฑ์สิ่งทอไม่ต้องเสียอากรขาออก และกรณีส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ ยังได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีด้วย นอกจากนี้ยังมีมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่ออกมาบังคับใช้ ถึงแม้จะไม่ใช้สิทธิหรือหน้าที่ตามข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศโดยตรง แต่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สินค้าสิ่งทอไทยมีต้นทุนต่ำลง สามารถจะแข่งขันในตลาดโลกได้ ได้แก่

1. มาตรการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงงานผลิตสินค้า

บทบัญญัติในมาตรา 8 หรืออนุมาตรา (2) พ.ร.บ. ศุลกากร 2482 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 328 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ข้อ 3 ให้อำนาจอธิบดีกรมศุลกากรอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงงานผลิตสินค้า และมาตรา 88 วรรค 2 แก้ไขเพิ่มเติม ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ข้อ 13 บัญญัติให้งดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขาออกแก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้ามาหรือในสภาพเดิมที่ได้ผลิตหรือผสม หรือประกอบเป็นของอื่น มาตรการนี้เป็น

มาตรการที่ใช้ทางด้านนำเข้าและการส่งออก ซึ่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้ใช้สิทธิประโยชน์ตามมาตราการดังกล่าวพอสมควร เช่น บริษัท ไทยการเม้นท์ จำกัด บริษัท โอयाแลนด์ จำกัด เป็นต้น

2. มาตรการยกเว้นอากรในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

ได้เคยกล่าวมาแล้ว ในเรื่องเกี่ยวกับการนำเข้ามาว่า "เขตอุตสาหกรรมส่งออก" ตามบทบัญญัติใน พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 กำหนดให้ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมส่งออกได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า และอากรขาออก แก่ของที่นำเข้าในราชอาณาจักร และนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า ซึ่งเป็นมาตรการที่ส่งเสริมให้มีการผลิตเพื่อส่งออกและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งช่วยทำให้มีการลดต้นทุนในการผลิตให้ต่ำลงเพื่อสามารถส่งไปแข่งขันกับต่างประเทศได้ ปัจจุบันอุตสาหกรรมสิ่งทอหลายโรงงานได้ใช้มาตรการนี้เพราะยกเว้นอากร ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง

3. การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน

เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ส่งออกทางด้านการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย จะรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งเกิดจากการส่งออกสินค้าสิ่งทอ ไปสหรัฐอเมริกา ผ่านธนาคารพาณิชย์ โดยปี 2533 กำหนดอัตราดอกเบี้ยในการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งออกสินค้าสิ่งทอไปสหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12 เป็นร้อยละ 13.5 ต่อปี โดยธนาคารแห่งประเทศไทยคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 10.5 ต่อปี และเพิ่มอัตราเบี้ยปรับจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 6.5 ต่อปี เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเรียกเก็บภาษีตอบโต้การอุดหนุนการส่งออก (CVD) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2533 เป็นต้นไป นอกจากนั้นกระทรวงการคลัง ได้ออกประกาศ ที่ ศก 13/2533 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2533 ลดอัตราอากรนำเข้าของเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ลงเหลือร้อยละ 5 โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2533 นับว่าเป็นผลดีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ เพราะช่วยลดต้นทุนการนำเข้าเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง และมีเทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัยทดแทนเครื่องจักรเก่าที่ล้าสมัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอให้มีคุณภาพสูงขึ้น

3. กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์

ในหัวข้อนี้ เป็นการศึกษาถึงสิทธิประโยชน์ที่มีอยู่ในการส่งออกสินค้าสิ่งทอ ทั้งนี้ เนื่องจากการผลิตและการส่งออกสินค้าสิ่งทอจำเป็นต้องมีการแข่งขันกันกับประเทศผู้ส่งออก ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดในการนำเข้าก็เป็นตลาดกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น ประเทศผู้ส่งออกทั้งหลายจึงต้องมีการแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลา เพื่อดึงดูดใจ ผู้นำเข้าให้ซื้อสินค้าจากประเทศตน ปัจจัยที่จะสามารถดึงดูดผู้นำเข้าได้มีด้วยกันหลายประการ แต่ที่เป็นปัจจัยหลัก น่าจะเป็นราคาสินค้า และคุณภาพประเทศใดที่สินค้ามีคุณภาพดีและราคาถูกลง สินค้าประเทศนั้นย่อมจะเป็นที่ต้องการของผู้ซื้อจากต่างประเทศ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลทุกประเทศที่จะส่งเสริม และพัฒนาสินค้าของตน รัฐบาลไทยก็เช่นกัน จะมีมาตรการต่าง ๆ เสริมสร้างให้สินค้าสิ่งทอมีต้นทุนการผลิตต่ำ และผลิตสินค้าคุณภาพดีในยุคสมัยเริ่มแรก รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้มีการลงทุนอุตสาหกรรมในประเทศไทย เพื่อทดแทนการนำเข้า ต่อมาได้มีการพัฒนาทางอุตสาหกรรมมากขึ้นจนสามารถจะส่งสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้

นโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยุคแรกเริ่ม ต้องการให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ เพราะเงินทุนภายในประเทศมีจำกัด จึงพยายามชักจูงและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศของตน โดยการเร่ง และเสริมบรรยากาศการลงทุนของตนให้ดีขึ้น วิธีทางหนึ่งในการสร้างบรรยากาศ คือ การออกกฎหมายเพื่อชักจูงการลงทุน กำหนดเป้าหมาย และให้สิทธิประโยชน์พิเศษบางประการแก่ผู้ลงทุนในกิจการที่รัฐเห็นว่าสำคัญ และจำเป็นต่อเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ เพราะการลงทุนของประเทศ ถ้าได้มีการจัดสรรให้ถูกต้องเหมาะสมกับตามความต้องการของประเทศแล้ว การลงทุนก็จะมีส่วนในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก

สำหรับสินค้าสิ่งทอ เป็นสินค้าที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมาตั้งแต่ยุคแรกเริ่ม ที่มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุน³¹ เพราะถือเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานคนมาก (Intensive Labour) ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานสูง มาตรการของ พ.ร.บ. การส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน มีการให้สิทธิประโยชน์ แก่ผู้ลงทุนหลาย

³¹ พ.ร.บ. ส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2497

ประการ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร การให้หลักประกันและการคุ้มครอง ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

ก. ให้สิทธิประโยชน์ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน

พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 กำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

สรุปได้ดังนี้

สิทธิประโยชน์ในกฎหมายส่งเสริมการลงทุน แยกตามประเภทได้กว้าง ๆ

คือ

1. สิทธิและประโยชน์ทางภาษีเงินได้
2. สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร
3. สิทธิประโยชน์ทางภาษีการค้า
4. สิทธิและประโยชน์สำหรับกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุน
5. สิทธิประโยชน์พิเศษสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก
6. สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

1. สิทธิและประโยชน์ทางภาษีเงินได้ ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้

นิติบุคคลตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนได้บัญญัติไว้ว่า "ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับกำไรสุทธิ ที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม มีกำหนดเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามปีแต่ไม่เกินแปดปีนับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น"^{๓๒} สำหรับผู้ได้รับการส่งเสริมในที่นี้หมายถึงผู้ได้รับบัตรส่งเสริม^{๓๓} และต้องเป็นบริษัทมูลนิธิหรือสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนี้^{๓๔}

^{๓๒} มาตรา 31 วรรคแรก พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน 2520

^{๓๓} มาตรา 4 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน 2520

^{๓๔} มาตรา 17 วรรคสอง พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน 2520

สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้อื่น ๆ ได้แก่ การได้รับยกเว้นไม่ต้องนำค่า GOODS WILL สิทธิหรือค่าสิทธิอย่างอื่นไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้เป็นเวลา 5 ปี และได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ตลอดระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

2. สิทธิและประโยชน์ทางภาษีศุลกากร

ภาษีศุลกากรเป็นภาษีที่เรียกเก็บจากการนำสินค้าเข้าและออก ภาษีศุลกากรที่สำคัญ ได้แก่ อกรขาเข้าที่เรียกเก็บจากการนำสินค้าเข้าประเทศ และอกรขาออกซึ่งเรียกเก็บจากการส่งสินค้าออก นอกจากนี้ยังมีภาษีศุลกากรชื่ออย่างอื่น เช่น อกรพิเศษเพื่อตอบโต้การช่วยอุดหนุน (CVD) ค่าธรรมเนียมพิเศษ^{๓๕} อกรป้องกัน การทุ่มตลาด^{๓๖} เป็นต้น อำนาจและวิธีการจัดเก็บภาษีศุลกากรเป็นไปตาม พ.ร.บ. ศุลกากร ซึ่งกำหนดว่า "บรรดาค่าภาษีนั้น ให้เก็บตามพระราชบัญญัติ และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรในเวลาที่ออกใบขนสินค้า"^{๓๗} ส่วนของใดจะจัดเก็บในอัตราไหน ได้เป็นไปตามพระราชกำหนดพิกัดศุลกากร พ.ศ. 2503 มาตรา 4 ซึ่งกำหนดว่า "ของที่นำเข้าหรือพาเข้าหรือส่งออก หรือพาออกไปนอกพระราชอาณาจักร ให้เรียกเก็บและเสียอกรตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอกรแนบท้ายพระราชกำหนดสำหรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 กำหนดสิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นอกรขาเข้า สำหรับเครื่องจักรไว้ดังนี้ "ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับการยกเว้นอกรขาเข้าและหรือภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ แต่เครื่องจักรนั้นต้องไม่เป็นเครื่องจักรที่ผลิตหรือประกอบได้ในราชอาณาจักรซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกับชนิดที่ผลิตในต่างประเทศ และมีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาใช้ได้"^{๓๘} การยกเว้นอกรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรอยู่ภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ

^{๓๕} มาตรา 5(4) พ.ร.บ. การส่งออกนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522

^{๓๖} มาตรา 11 พ.ร.บ. ป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507

^{๓๗} มาตรา 10 พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2469

^{๓๘} มาตรา 28 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน 2520

1. จะต้องเป็นเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอนุมัติ เป็นดุลยพินิจของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนว่า เครื่องจักรใดเป็นเครื่องจักรที่ใช้ หรือ จำเป็นต้องใช้ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม และนั่นแม้ว่าผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับสิทธิยกเว้น การส่งเสริมจะต้องทำเรื่องขออนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอีกทีหนึ่ง

2. เครื่องจักรนั้นจะต้องไม่เป็นเครื่องจักรชนิดที่มีผลิตหรือประกอบได้ ภายในประเทศ และมีคุณภาพใกล้เคียงกัน มีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาได้

ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการยกเว้นอากรขาเข้าส่วนใหญ่ เป็นปัญหาทาง ปฏิบัติเครื่องจักรไหนควรจะได้รับสิทธิยกเว้นอากรหรือไม่ เพราะในกฎหมายได้กำหนดให้อยู่ใน ดุลยพินิจของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน นอกจากการยกเว้นอากรขาเข้าได้แล้ว จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นสมควร จะให้การส่งเสริมโดยที่ให้สิทธิเพียงลดหย่อนอากร ขาเข้าให้เพียงกึ่งหนึ่ง หรือไม่ได้สิทธิยกเว้น อากรขาเข้าเลย ก็ย่อมจะกระทำได้³⁹

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับการลดหย่อนอากรขา เข้าไม่เกินร้อยละเก้าสิบของอัตราปกติสำหรับวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิต ผลหรือประกอบในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม มีกำหนดคราวละไม่เกินหนึ่งปี แต่วัตถุดิบหรือวัตถุ จำเป็นนั้นต้องไม่เป็นของที่ผลิตหรือมีกำเนิดในประเทศ ซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกัน และมีปริมาณ เพียงพอที่จะจัดหามาได้⁴⁰ ถ้าเป็นกรณีที่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับการ ยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นนั้น และรวมถึงของใด ๆ ที่นำเข้ามา เพื่อส่งกลับออกไป⁴¹ นอกจากนั้น ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับการยกเว้นอากรขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์นั้น⁴²

³⁹ มาตรา 29 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

⁴⁰ มาตรา 30 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

⁴¹ มาตรา 36 (1)(2) พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

⁴² มาตรา 36 (3) พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

3. สิทธิประโยชน์ทางภาษีการค้า

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ได้บัญญัติให้ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ได้รับการยกเว้นภาษีการค้าไว้หลายกรณี เช่น ยกเว้นภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรที่ผู้ได้รับการส่งเสริมเป็นผู้นำเข้าเพื่อใช้ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม^{๓๓} หรือการยกเว้นภาษีการค้าให้แก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อส่งออก สำหรับวัตถุดิบของที่นำเข้ามาและผลิตภัณฑ์ที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตได้ และส่งออก^{๓๔} หรือกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมซื้อเครื่องจักรที่ใช้ในการส่งเสริมที่ผลิตในประเทศ กฎหมายกำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ หรือผู้ขายเครื่องจักรดังกล่าวได้รับการยกเว้นภาษีการค้า นอกจากนี้ยังมีการลดหย่อนภาษีการค้าสำหรับผลิตภัณฑ์ผลิตผลของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ต้องอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนอีกด้วย

4. สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุน

สิทธิประโยชน์ประเภทนี้ ได้แก่ การลดหย่อนภาษีการค้าสำหรับการขายผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผลที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิต หรือประกอบไม่เกินร้อยละ 90 ของอัตราปกติเป็นเวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตราปกติมีกำหนด 5 ปี โดยนับจากวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้

การอนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปาสองเท่าของจำนวนเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมเสียไปเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีเงินได้ตามเงื่อนไข และเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

การอนุญาตให้หักเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในการติดตั้ง หรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ออกจากกำไรสุทธิ

^{๓๓}มาตรา 28 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

^{๓๔}มาตรา 36 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

รวมทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละสิบของเงินที่ลงทุนแล้วในการนั้น โดยที่จะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่ง หรือหลายปีก็ได้ภายในสิบปี นับแต่วันที่มีรายได้จากการลงทุน ทั้งนี้ นอกเหนือจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ⁴⁵

5. สิทธิประโยชน์พิเศษสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก

กฎหมายส่งเสริมการลงทุนได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่จะให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการผลิตเพื่อส่งออก ทั้งนี้ ด้วยเห็นว่าการผลิตเพื่อการส่งออกมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ จะทำให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ ช่วยแก้ปัญหาดุลการค้า และดุลการชำระเงิน สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมมีดังนี้⁴⁶

"1. การยกเว้นทั้งอากรขาเข้า และภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบ และวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ผลิต ผสม หรือประกอบผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผล เฉพาะที่ใช้ในการส่งออก ในกรณีที่ได้รับ การส่งเสริมซื้อวัตถุดิบ หรือวัสดุที่จำเป็นที่ผลิตหรือ มีกำหนดในพระราชอาณาจักร ให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายของดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับการส่งเสริม เป็นผู้ได้รับยกเว้นภาษีการค้า สำหรับของนั้น

2. การยกเว้นทั้งอากรขาเข้า และภาษีการค้าสำหรับของที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามา เพื่อส่งกลับออกไป

3. การยกเว้นทั้งอากรขาออก และภาษีการค้าสำหรับผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผลที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการผลิตหรือประกอบ

4. การอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมิน ในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละห้าของรายได้ที่เพิ่มจากปีก่อน จากการส่งออกซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิต หรือประกอบโดยไม่รวมค่าประกันภัย และค่าขนส่งออกนอกประเทศ"⁴⁷

⁴⁵ มาตรา 35 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

⁴⁶ มาตรา 36 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

⁴⁷ มาตรา 31, 32 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

สำหรับหลักการในเรื่อง สิทธิประโยชน์พิเศษสำหรับการส่งออก เป็นเรื่องทางภาษี วัตถุประสงค์ในการให้ สิทธิประโยชน์พิเศษในการส่งออก ก็เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต การลด อารขาเข้า และภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบจะทำให้ต้นทุนการผลิตวัตถุดิบสำเร็จรูปต่ำลงเพราะไม่ ต้องบวกภาษีที่แฝงอยู่เข้าไป ทั้งนี้เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้สามารถส่งออกไปแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ ชนิดเดียวกันของประเทศอื่น ๆ ในตลาดโลกได้ ถึงแม้ว่ามาตรการเหล่านี้จะเป็นมาตรการ สำหรับสินค้ารายได้การส่งเสริม ซึ่งอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ได้รับ

6. สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

เป็นสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษี กฎหมายส่งเสริมการลงทุน เป็นกฎหมายพิเศษเพื่อยกเว้น และผ่อนคลายความเข้มงวด ของกฎหมายภายในเพื่อที่จะ ส่งเสริมให้มีการลงทุนภายในประเทศ สิทธิประโยชน์เหล่านี้ได้แก่ สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับที่ดิน กฎหมายส่งเสริมการลงทุน กำหนดเกี่ยวกับสิทธิ และประโยชน์เกี่ยวกับการเข้าเมือง โดยให้ คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อศึกษาสู่ทางการลงทุนได้ตามกำหนดระยะเวลาให้อยู่ใน ราชอาณาจักร เท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร^{๔๘} และนอกจากนั้น ยังอนุญาตให้นาคคน ต่างด้าวที่เป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ และคู่สมรส และบุคคลที่อยู่ในอุปการะของบุคคลที่กล่าวถึง เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามจำนวน และกำหนดเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักร เท่าที่ คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้จะเกินจำนวน และระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรตาม ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง^{๔๙}

สำหรับสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับที่ดิน พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน จะบัญญัติยกเว้น ประมวลกฎหมายที่ดินที่ว่า "คนต่างด้าวจะได้มาซึ่งที่ดิน ก็โดยอาศัยบทสนธิสัญญาซึ่งบัญญัติให้มี กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ได้ และต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย"^{๕๐} โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน บัญญัติว่า "ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะได้รับอนุญาต

^{๔๘} มาตรา 24 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

^{๔๙} มาตรา 24 พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

^{๕๐} มาตรา 86 ประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น

ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริม ซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามประมวลกฎหมายที่ดิน เลิกกิจการที่ได้รับการส่งเสริมหรือโอนกิจการนั้นให้แก่ผู้อื่น ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องจำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่เลิกหรือโอนกิจการ มิฉะนั้นให้อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจำหน่ายที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน บทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นข้อยกเว้นจากประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีสิทธิที่จะได้รับอนุญาตให้กรรมสิทธิ์ที่ดินได้ตามจำนวนที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นสมควร

นอกจากสิทธิประโยชน์ ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 แล้ว กฎหมายส่งเสริมการลงทุนยังมีบทบัญญัติให้ความคุ้มครอง และให้หลักประกันต่อกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเป็นอีกบทบาทหนึ่งของกฎหมายส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ หลักประกันต่อไปนี้

1. รัฐจะไม่โอนกิจการ ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ (มาตรา 43)
2. รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขัน (มาตรา 44)
3. รัฐจะไม่ผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 45)
4. รัฐจะไม่ควบคุมราคาผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 46)
5. ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำค่ากีดกันวิสัยสิทธิ์ หรือค่าสิทธิอื่นไปรวมคำนวณ เพื่อเสียภาษีเงินได้เป็นเวลา 5 ปี (มาตรา 33)
6. ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำเงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษี ได้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (มาตรา 34)

ข. สิทธิประโยชน์ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

เป็นมาตรการที่ส่งเสริมให้มีการผลิตเพื่อส่งออกเป็นไปอย่างมีระบบ และแบบแผนที่สามารถใช้สิทธิประโยชน์ และอำนวยความสะดวกได้เต็มที่ จึงได้มีการกำหนดให้มีเขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export Processing Zone) ขึ้น โดยให้มีเขตบริเวณที่แน่นอน

สำหรับการผลิตเพื่อส่งออก และให้มีระเบียบวิธีการทางศุลกากรน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการนำเข้าของเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ตลอดจนการนำผลิตผลจากเขตอุตสาหกรรมส่งออก ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 กำหนดให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า และอากรขาออกแต่ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และนำเข้าเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า ทั้งนี้ให้รวมตลอดถึงผลิตภัณฑ์สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตอุตสาหกรรมส่งออก และนำออกนอกราชอาณาจักร⁵¹ หรืออากรในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ถึงแม้ว่าจากการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายภายในของกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการคลัง เกี่ยวกับมาตรการการนำเข้าสินค้าสิ่งทอ มิใช่เป็นกฎหมายที่เกิดจากสิทธิหน้าที่ตามข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศโดยตรง แต่ก็เป็นมาตรการของกฎหมายภายในที่มีผลทางอ้อมให้อุตสาหกรรมสิ่งทอได้รับการพัฒนาทั้งคุณภาพ และมีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถจะส่งไปแข่งขันกับผู้ส่งออกประเทศอื่นในตลาดต่างประเทศได้ ซึ่งมาตรการส่งเสริมเพื่อการแข่งขัน กับสินค้าประเทศอื่น

ค. สิทธิประโยชน์ตาม พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2482

มาตรการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า

บทบัญญัติ มาตรา 8 ทวิ อนุมาตรา (2) พ.ร.บ. ศุลกากร 2482 แก้ไข

เพิ่มเติมตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 328 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ข้อ 3 บัญญัติว่าอธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า และอนุญาตให้ใช้ของที่นำเข้ามาและเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้นทำการผลิตหรือผสม หรือประกอบในโรงผลิตสินค้านั้นได้ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และมาตรา 88 วรรค 2 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ข้อ 13 ซึ่งบัญญัติว่า ได้งดเว้นการเก็บอากรขาเข้า และอากรขาออก แต่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกไปสภาพเดิมที่นำเข้า หรือในสภาพเดิมที่ได้ผลิตหรือผสมหรือประกอบเป็นของอื่น การกำหนดบทบัญญัตินี้ดังกล่าวขึ้นมา เป็นไปเพื่อส่งเสริมได้มีการนำ

⁵¹ พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 2522 มาตรา 49, 50

วัตถุดิบเข้ามาผลิต เป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรให้มากยิ่งขึ้น โดยให้สิทธิประโยชน์ในทางศุลกากรมากกว่าการคืนภาษีสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิต เพื่อส่งออกในการนำวัตถุดิบเข้าไปผลิตเป็นวัตถุดิบสำเร็จรูปในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้านี้จะได้รับการยกเว้นการเก็บอากร ตั้งแต่ตอนนำเข้า โดยมีสิทธิขอคืนภายหลัง

มาตรการนี้เป็นการส่งเสริมทั้งอุตสาหกรรมภายในประเทศและผลิตเพื่อส่งออก ผู้ประกอบการสามารถนำวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามา โดยยังไม่ต้องชำระอากรเข้า เพื่อใช้ในการผลิต ผสม หรือประกอบในโรงงาน ที่ได้รับอนุญาตจากกรมศุลกากรให้เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า โดยเจ้าของคลังสินค้าจะต้องทำทัณฑ์บนไว้กับทางราชการว่าจะไม่ละเมิดกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ หากสิ่งของนั้นกลับออกไปในสภาพเดิม หรือหากผลิต ผสม หรือประกอบเป็นของอื่นแล้วส่งออกไปนอกราชอาณาจักรก็จะได้รับการยกเว้นการเก็บอากรทั้งขาเข้าและขาออก ถ้าของที่ผลิตได้จะนำเข้าสู่ตลาดหรือใช้ในประเทศ ของหรือวัตถุดิบซึ่งใช้ในการผลิต ผสม หรือประกอบของนั้น เฉพาะส่วนที่นำเข้ามาจากต่างประเทศก็จะต้องเสียภาษีศุลกากร โดยคำนวณตามสภาพของ และราคาของตามที่เป็นอยู่ในเวลานำเข้า

ข้อสังเกต มาตรการนี้ให้สิทธิประโยชน์มากกว่าการคืนอากรวัตถุดิบ มาตรา 19 ทวิ เนื่องจากวัตถุดิบที่นำเข้าไปผลิต ผสม หรือประกอบเป็นของสำเร็จรูปในคลังสินค้าทัณฑ์บน จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า แต่ขณะที่นำเข้าไปในขณะที่ยังมีการคืนอากรวัตถุดิบตาม มาตรา 19 ทวิ จะต้องชำระ หรือวางประกันค่าอากรก่อนในขณะนำเข้า โดยมีสิทธิขอคืนในภายหลัง

สิทธิประโยชน์ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายต่าง ๆ ที่ให้ไว้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก นอกจากสิทธิประโยชน์เหล่านี้แล้ว ปัจจุบันรัฐบาลยังมีการให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษแก่เขตอุตสาหกรรมบางแห่ง เช่น นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ตามมาตรการพิเศษโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2526 ได้ให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมนอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายดังนี้

1. รัฐจะให้การสนับสนุนทางการเงิน โดยจัดเงินงบประมาณสมทบในอัตรา ร้อยละ 20 ของค่าลงทุนและโครงการ เพื่อสมทบค่าใช้จ่ายในการลงทุนจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน

2. มาตรการลดค่ากระแสไฟฟ้าแก่ผู้ประกอบการในอัตราร้อยละ 10 เป็นเวลา 5 ปี

3. ให้กระทรวงการคลังพิจารณาแนวทางปฏิบัติให้มีทางเลือกในระยะเวลาสำหรับการนำค่าใช้จ่าย การโยกย้ายโรงงานไปอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม ไปหักเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการตั้งโรงงานใหม่ได้ในระหว่าง 2 ถึง 10 ปี

4. ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาเพิ่มวงเงินรับช่วงซื้อลดตั๋วอุตสาหกรรมแก่ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภูมิภาค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิทธิประโยชน์ดังกล่าวมาในข้างต้นนี้ เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนในแง่กฎหมาย ส่วนนักลงทุนนั้นจะนำสิทธิประโยชน์มาใช้ให้เกิดแก่ธุรกิจของตนอย่างไร ซึ่งแน่นอนในแง่ของนักลงทุนต้องการได้สิทธิประโยชน์มากที่สุด เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ธุรกิจของตน โดยมีจุดมุ่งหมายให้สินค้าของตนมีต้นทุนต่ำที่สุด เพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจมากขึ้น เมื่อได้วิเคราะห์สิทธิประโยชน์ดังกล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้ว่าสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายการนิคมอุตสาหกรรมกับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน เป็นหลักใหญ่ของสิทธิประโยชน์ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก การเลือกใช้สิทธิประโยชน์ นักลงทุนจะพิจารณาอย่างไร สิทธิประโยชน์จะเป็นประโยชน์ต่อตนมากกว่ากัน กรณีนี้กฎหมายทั้งสองฉบับมิได้มีบทบังคับไว้เลยว่าจะต้องถือตามกฎหมายใดเสมอไป ดังนั้นจึงเป็นสิทธิของนักลงทุนที่จะเลือกใช้สิทธิตามกฎหมายดังกล่าวอย่างไรก็ได้ แต่ความเห็นโดยส่วนตัวของผู้เขียนแล้ว ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรจะถือสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายการนิคมอุตสาหกรรมเป็นหลัก และควรจะถือสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนเป็นส่วนเสริม ทั้งนี้เนื่องจากสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายการนิคมอุตสาหกรรมมีลักษณะที่ถาวร และมีความแน่นอนกว่า สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน โดยสังเกตจากถ้อยคำตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ แสดงให้เห็นว่า เมื่อนักลงทุนได้เข้าประกอบกิจการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกแล้ว สิทธิประโยชน์อันจะพึงได้ตามกฎหมายนั้น ก็จะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ และสิทธิประโยชน์อันนี้ไม่ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล เพราะเป็นสิทธิประโยชน์ที่ได้บัญญัติไว้ตามกฎหมาย ส่วนตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน เมื่อพิจารณาถ้อยคำตามบทบัญญัติดังกล่าวในเรื่องสิทธิประโยชน์จะเห็นว่า ได้บัญญัติไว้ในลักษณะกำหนดหลักเกณฑ์ไว้กว้าง ๆ ในการดำเนินการตามกฎหมายนี้ ปัจจุบันจะออกมาในรูปประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลว่า ต้องการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทใด เขตใด ภูมิภาคใด เป็นต้น ดังเช่นในปัจจุบันนี้แนวนโยบายของรัฐบาลเน้นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ดังนั้น สิทธิประโยชน์ในเขตส่งเสริมการลงทุนส่วนภูมิภาคจึงได้มากกว่า ในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง อีกประการหนึ่งซึ่งเป็นข้อสนับสนุนว่าควรถือสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายการนิคมอุตสาหกรรมเป็นหลักและควรถือสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนเป็นส่วนเสริม กล่าวคือ ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน การยกเว้นเกี่ยวกับเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในกิจการ ถ้าเป็นเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่สามารถผลิตได้ในประเทศไทย หรือมีคุณภาพใกล้เคียงกันก็จะไม่ได้รับการยกเว้นภาษีอากร ส่วนตามกฎหมาย

การนิคมอุตสาหกรรมไม่ได้บัญญัติไว้ในทำนองนั้น แต่เน้นว่าต้องเป็นของที่ใช้ในการผลิตสินค้า หรือใช้ในการติดตั้งหรือประกอบเป็นตัวอาคารเท่านั้น โดยมี得有ข้อจำกัดว่า จะต้องเป็นของที่ผลิตได้ในประเทศหรือต้องมีคุณภาพใกล้เคียงกัน ดังนั้น กฎหมายการนิคมอุตสาหกรรมจึงเปิดกว้างกว่ากฎหมายส่งเสริมการลงทุน

ส่วนกรณีสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายศุลกากร ในส่วนนี้จะเป็นส่วนเสริม เช่นเดียวกัน แต่ปัจจุบันมีโอกาสใช้น้อยมาก เนื่องจากพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ได้บัญญัติครอบคลุมไว้เกือบทั้งหมดแล้ว จะมีโอกาสใช้ต่อเมื่อกรณีไม่ได้ใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายสองฉบับดังกล่าวข้างต้น และกรณีนั้นเข้าองค์ประกอบของกฎหมายศุลกากรที่ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ ก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายนี้

เมื่อพิจารณาสิทธิประโยชน์ทั้งหมดแล้ว จะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้ให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนอยู่ในระดับสูง และไม่มีข้อจำกัดว่าเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าว ซึ่งแนวความคิดอันนี้ในบางประเทศจะตรงกันข้าม ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีความจำเป็นในฐานะประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกของไทย และเพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ง. ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป

(Generalized System of Preferences) หรือเรียกชื่อย่อว่า GSP.

ระบบ GSP. ถือกำเนิดจากประชุมคณะกรรมการสหประชาชาติ เพื่อการค้า และการพัฒนา (United Conference on Trade and Development-UNCTAD ครั้งที่ 2 ซึ่งจัดขึ้นที่ กรุงนิวเคลี ปี 2511

เป็นระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป ที่ประเทศพัฒนาแล้ว ให้การลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้าแก่สินค้าบางรายการที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งประเทศไทย ปัจจุบันมีประเทศที่ให้ GSP 16 ระบบ ประกอบด้วยประเทศผู้ให้ GSP 27 ประเทศ ได้แก่ ประชาคมยุโรป (12 ประเทศ) สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา สมาคมการค้าเสรียุโรป ประกอบด้วย ออสเตรเรีย ฟินแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ และระบบ GSP ของกลุ่มสังคมนิยม ยุโรปตะวันออก ประกอบด้วย บัลแกเรีย เชโกสโลวะเกีย อังการี โปแลนด์ และสหภาพโซเวียตระบบ GSP ของประชาคมยุโรป และระบบ GSP อื่นดังกล่าวข้างต้น ทั้ง 16 ระบบ มีสาระแตกต่างกัน คือวันที่เริ่มต้น และสิ้นสุดของโครงการ จำนวนรายการ และประเภทของสินค้าที่ได้รับ GSP กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (RULE OF ORIGIN) ซึ่งเป็นเงื่อนไขการใช้ต้นทุนวัตถุดิบและกรรมวิธีการผลิต สินค้าที่มีสิทธิได้รับ GSP นอกจากนี้แต่ละระบบยังมีมาตรการคุ้มครอง (Safeguard Measure) แตกต่างกันไป เช่น ประชาคมยุโรป มีมาตรการคุ้มครองผู้ผลิตในประชาคมยุโรป ไม่ให้เสียหายจากสินค้า ชนิดเดียวกัน ที่นำเข้าภายในระบบ GSP โดยใช้มาตรการจำกัดปริมาณ และมูลค่า นำเข้าสินค้าที่มีสิทธิได้รับ GSP ในรูปโควตา เพดานการนำเข้า หากนำเข้าเกินโควตาหรือเพดานก็จะถูกเรียกเก็บอากรขาเข้าอัตราปกติ

ระยะเวลาการให้ GSP ของประชาคมยุโรป เริ่มเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2514 และสิ้นสุดลงในสิ้นเดือนธันวาคม 2533 ต่อมาประชาคมยุโรปได้ตัดสินใจให้ใช้ระบบ GSP ต่อไปจนถึงปี 2535⁵²

⁵² รายละเอียด ดูเพิ่มเติม จาก Council Regulation (EEC) no 3832/90 of 20 December 1990 Applying Generalized Tariff Preferences for 1991 in Respect of Textile Products Originating in Developing Countries. (Oj No L 370/42 31,12,9)

สำหรับสินค้าสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประชาคมยุโรปให้สิทธิพิเศษแก่สินค้าสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอทุกประเภท โดยการยกเว้นอากรขาเข้าเช่นเดียวกับสินค้าอุตสาหกรรม ประเภทอื่น ๆ โดยแบ่งประเภทสิ่งทอออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ สิ่งทอภายใต้ข้อตกลง MFA ประเทศผู้ส่งออกจะได้รับส่วนแบ่งโควตาของตนตามประเภทสินค้าโดยพิจารณาจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการแข่งขันในตลาด EEC คิดเป็นร้อยละ ของมูลค่าการนำเข้าจาก EEC ทั้งหมด ความสามารถในการแข่งขันในตลาดคิดเป็นร้อยละของมูลค่าการส่งออกจากประเทศกำลังพัฒนาและความสามารถในการพัฒนาพิจารณาได้จาก GNP ของแต่ละประเทศ สำหรับสินค้าสิ่งทอรายการ นอกเหนือจากข้อตกลง MFA (NON - MFA) จะให้สิทธิพิเศษ, แก่ประเทศกำลังพัฒนาทั่วไป โดยไม่มีข้อตกลงพิเศษ ทั้งรายการสินค้าสิ่งทอ ภายใต้ข้อตกลง MFA และนอกข้อตกลง MFA จะถูกจำกัดปริมาณการนำเข้า EEC ในรูปของการกำหนดโควตา และ Ceiling แก่ประเทศผู้ได้รับสิทธิพิเศษ เป็นรายประเทศเช่นเดียวกับสินค้าอุตสาหกรรม ปัจจุบัน สินค้าออกของไทยในหมวดสิ่งทอได้รับความสนใจและเป็นที่ต้องการของตลาด EEC ดังนั้นการควบคุมการนำเข้าดังกล่าว ทำให้สินค้าสิ่งทอของไทยประสบปัญหาในการขยายตลาด การส่งออกภายใต้ระบบ GSP เนื่องจากถูกระงับการใช้สิทธิพิเศษฯ ในระหว่างปีเสมอ เมื่อมีการส่งออกเกิน Ceiling ที่กำหนด และถูกเก็บภาษีในอัตราปกติ รายการสินค้าสิ่งทอที่มีมูลค่า การส่งออกสูง และถูกจำกัดปริมาณการนำเข้า EEC ในรูปของโควตา ได้แก่ เครื่องแต่งกาย ชั้นใน ถักแบบนิตติ้ง หรือโครเชต์ เครื่องแต่งกายชั้นนอกของผู้หญิง เด็กอ่อน เด็กหญิง ฯลฯ และอยู่ภายใต้ข้อกำหนด แบบ Ceiling ได้แก่ เครื่องแต่งกายชั้นนอกของผู้ชาย เด็กชาย ผ้าโปร่ง ผ้าลูกไม้ ฯลฯ

ข้อสรุป

จากการที่ศึกษาถึงกฎหมายภายในของประเทศไทยที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่าง ประเทศกับปฏิสัมพันธ์จากการเป็นภาคีสมาชิกของข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ จะพบว่า อิทธิพลของการเป็นภาคีสมาชิกของข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ทั้งข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคี จะมีผลอย่างมากในด้านการผลิต กฎหมายภายในเกี่ยวกับการผลิตในที่นี้จะ เป็นกฎหมายของกระทรวงอุตสาหกรรมจะออกมาในรูป ของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายอุตสาหกรรมทอผ้า หรือนโยบายอุตสาหกรรม สิ่งทอ หรือนโยบายอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งออกมาสอดคล้องกับข้อตกลงทวิภาคี ซึ่ง

เห็นได้ชัดมีการระงับการติดตั้ง และขยายโรงงาน เป็นช่วงระยะเวลา เช่น ประกาศนโยบายอุตสาหกรรมทอผ้า ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2519 จะอนุญาตให้ตั้งหรือขยายโรงงานทอผ้า เฉพาะที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น และกิจการทอผ้า ชนิดพิเศษ เช่น การทอผ้าไหม การทอถุงเท้า ผ้ามุ้งผ้าห่ม ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้ เป็นสินค้า นอกโควตาทั้งสิ้น การระงับการอนุญาต และขยายโรงงานปั่นด้าย ทอผ้า ดำเนินเรื่อยมาในปี 2524 เปิดรับพิจารณาโรงงานฟอกย้อม พิมพ์ผ้า และแต่งสำเร็จ โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ให้ตั้งหรือขยายโรงงานได้ ทั้งนี้ให้อุตสาหกรรมสิ่งทอทุกประเภทที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือ ขยายนั้นจะต้องเป็นเครื่องจักรใหม่ ซึ่งรวมทั้งอุปกรณ์อะไหล่และชิ้นส่วนต่าง ๆ ด้วย ส่วน โรงงานปั่นด้าย และโรงงานทอผ้า ยังระงับการตั้ง หรือขยายอยู่เช่นเดิม

การระงับการอนุญาตตั้งหรือขยายโรงงานปั่นด้าย และโรงงานทอผ้าที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนนั้นเริ่มตั้งแต่ปี 2514 เรื่อยมาจนถึงปี 2527 มีประกาศนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ฉบับลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2527 เปิดให้มีการรับ พิจารณาคำขออนุญาตตั้งหรือขยายโรงงานปั่นด้าย และโรงงานทอผ้า เฉพาะที่ผลิตสินค้าเพื่อการ ส่งออก และต่อมา ปี 2530 มีประกาศนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ฉบับลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2530 เปิดให้มีการรับพิจารณาการขอตั้ง หรือ ขยายโรงงานปั่นด้าย และหรือโรงงานทอผ้า ที่จะผลิตเพื่อการส่งออกทั้งหมด หรือเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ โดยจะได้รับการส่งเสริม การลงทุนหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องตั้งโรงงานในเขตอุตสาหกรรมส่งออก หรือจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนในกรณี โรงงานที่ผลิตเพื่อการส่งออก และต้องตั้ง โรงงานในเขต ส่งเสริมการลงทุนในกรณี โรงงานที่ผลิต เพื่อจำหน่ายในประเทศต้องใช้เครื่องจักร และอุปกรณ์ ที่ยังมีเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย โดยจะต้องได้รับการตรวจสอบประสิทธิภาพจากคณะผู้ชำนาญ การ ที่กระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้ง และต้องวางเงินค้ำประกันสำหรับเครื่องปั่นด้ายในอัตรา 200 บาท/แกน และเครื่องทอผ้าในอัตรา 5,000 บาท/เครื่อง ประกาศฉบับนี้เป็น การเปิด ให้มีการขอตั้ง โรงงานทอผ้า และปั่นด้าย เป็นการทั่วไปทั้งที่ผลิตเพื่อการส่งออก และจำหน่าย ภายใน จะได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่ก็ตาม แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ทั้งนี้ น่าจะมี เหตุผลว่า สินค้าสิ่งทอของประเทศไทยในยุคเวลาดังกล่าวมีการส่งออกเพิ่มสูงมาก ทั้งการ ส่งออกในตลาดข้อตกลง และตลาดนอกข้อตกลง และถ้าการตั้ง โรงงาน หรือการขยายโรงงาน ภายใต้เงื่อนไขตามประกาศ ย่อมได้รับสิทธิจากมาตรการทางภาษีอากร คือไม่ต้องเสียภาษีอากร ขาเข้าและขาออก ตลอดจนมีเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นการพัฒนาคุณภาพสินค้าไป

ในตัว ย่อมทำให้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ได้เป็นสินค้าที่มีต้นทุนการผลิตต่ำและคุณภาพดี สามารถจะแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ ปัญหาสินค้าสิ่งทอล้นตลาดก็จะหมดไป จากประกาศเปิดให้มีการตั้งโรงงานทอผ้า และโรงงานปั่นด้ายปี 2530 ซึ่งเป็นการเปิดทั่วไปโดยมีเงื่อนไขมาจนถึงปี 2534 มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง นโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2534 ให้การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นไปอย่างเสรี กล่าวคือเปิดเสรี ให้มีการแข่งขันเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น นับเป็นประกาศฉบับแรกๆ ที่ให้มีการเปิดเสรี หลังจากที่มีการควบคุมมาเป็นเวลานาน โดยทางรัฐเห็นว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอเติบโตพอที่จะ แข่งขันกับต่างประเทศไทย และสามารถจะส่งออกไปตลาดใหม่ ๆ ได้ จึงมีแนวคิด ให้มีการประกอบธุรกิจสิ่งทออย่างเสรี

ในเรื่องเกี่ยวกับการนำเข้าส่งออก กฎหมายภายในจะมีการควบคุมสินค้าสิ่งทอบางอย่าง มิให้นำเข้าส่งออก ยกเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นอกจากนั้นในส่วนของกระทรวงการคลัง ก็จะมีมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยเหลือการทางภาษี ไม่ว่าจะเป็นมาตรการชดเชยทางภาษี หรือการคืนภาษีอากรสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก การจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน ประเภทโรงงานผลิตสินค้า การยกเว้นอากรในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งเป็นมาตรการที่ช่วยสนับสนุน ให้สิ่งทอของไทยมีต้นทุนการผลิตต่ำ และคุณภาพดี นอกจากนั้น การส่งเสริมการลงทุนก็มีส่วนช่วยเหลือให้สิ่งทอของไทยได้เปรียบในการผลิตจำหน่ายและพัฒนาคุณภาพ สิ่งเหล่านี้เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการต่าง ๆ ถึงแม้ว่ามาตรการของกฎหมายส่งเสริมการลงทุนและมาตรการฯ ของกระทรวงการคลัง จะมีใช้มาตรการโดยตรงต่อการค้าสิ่งทอ แต่มาตรการดังกล่าวก็สามารถถือได้ว่าเป็นผลจากการที่ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากการกีดกันทางการค้าจากประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีมาตรการที่จะนำมาใช้กีดกันกับสิ่งทอของประเทศไทย ในแง่ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) จะมีรูปแบบของการจำกัดปริมาณการส่งออก ภายในกฎเกณฑ์ หรือ ระดับที่กำหนดไว้ในข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอของประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้า มาตรการของกฎหมายส่งเสริมการลงทุนก็จะช่วยให้อุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้นโยบายส่งเสริมมีต้นทุนต่ำลงและคุณภาพสินค้าจะดีขึ้นไปตามลำดับ เพราะการนำเข้าเครื่องจักรก็ต้องเสียภาษี เมื่อสินค้าต้นทุนต่ำ คุณภาพดีย่อมเป็นความต้องการของผู้นำเข้า ดังนั้นก็จะถือได้ว่ามาตรการส่งเสริมการลงทุนเป็นการตรากฎหมายขึ้นมาในลักษณะที่เพิ่มสมรรถภาพสำหรับการผลิต และการส่งออก ซึ่งเป็นอิทธิพลโดยทางอ้อมของการค้าต่างประเทศ

ที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอถูกรอบงำจากประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจะใช้มาตรการทางกฎหมาย เพื่อกีดกันทางการค้าสิ่งทอของไทย ทั้งข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ และข้อตกลงทวิภาคี จนทำให้รูปแบบกฎหมายส่งเสริมการลงทุนของไทย มีการให้สิทธิประโยชน์มากมายเพื่อให้สินค้าสิ่งทอสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกจนปัจจุบันได้มีแนวคิดของนักวิชาการรุ่นใหม่ที่เห็นว่านโยบายส่งเสริมการลงทุน เป็นการโอบอุ้มผู้ประกอบการมากเกินไป รัฐบาลควรลดบทบาทในการส่งเสริมและสิทธิประโยชน์ของผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนให้น้อยลงกว่าเดิม ทั้งนี้เพื่อให้อุตสาหกรรมไทยได้พัฒนาขึ้นอย่างแท้จริง เพื่อการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ต่อไป อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. กฎหมายเกี่ยวกับการจัดสรรโควตาการส่งออกสินค้าสิ่งทอ

ดังที่กล่าวมาแล้ว ที่ว่าการค้าระหว่างประเทศ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะดำเนินการภายใต้ต้นนโยบาย 2 ประการ คือ นโยบายการค้าเสรี (Free Trade) และนโยบายปกป้องผลประโยชน์ทางการค้า (Protectionism) ในแนวความคิดการค้าเสรี เห็นว่าประเทศใด ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ในการผลิตสินค้าใด ก็ควรจะผลิตสินค้านั้น ในขณะที่เดียวกัน ประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าที่มีเทคโนโลยีสูงก็ควรจะผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูง หรือผลิตสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ไม่ควรจะผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีต่ำ อันจะก่อให้เกิดการผลิตสินค้าที่มีการแข่งขันในตลาดโลกเพิ่มมากขึ้น เช่นกรณีของสิ่งทอ ประเทศที่กำลังพัฒนามีค่าแรงงานต่ำกว่าประเทศพัฒนา ใช้เทคโนโลยีขั้นธรรมดาไม่สูงมาก และเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานคนจำนวนมาก (Intensive Labour) ดังนั้น ประเทศกำลังพัฒนาจึงถือได้ว่ามี Comparative Advantage มากกว่าประเทศพัฒนา เมื่อเป็นดังนี้ ในทางทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์แล้ว ประเทศพัฒนาที่มีเทคโนโลยีในการผลิตสูงกว่าการผลิตสิ่งทอ ก็ควรจะผลิตสิ่งทอแข่งขันกับประเทศกำลังพัฒนา ควรจะผลิตสินค้านิดอื่นที่ใช้เทคโนโลยี สูงกว่าการผลิตสิ่งทอ และซื้อสิ่งทอจากประเทศกำลังพัฒนาเข้าไปใช้ภายในประเทศ ซึ่งโดยปกติราคาน่าจะถูกกว่าสิ่งทอที่ผลิตภายในประเทศ แต่ในความเป็นจริง ประเทศพัฒนาต่าง ๆ ก็ยังคงมีอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ผลิตในประเทศตนเอง ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงไปผลิตสินค้าอย่างอื่นหรือด้วยเหตุที่ว่า สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มถือเป็นปัจจัยสี่ของมนุษย์ในโลก ทุกประเทศแม้ประเทศพัฒนาแล้ว ก็จำเป็นต้องมีการผลิตสิ่งทอภายในประเทศเช่นกัน มิใช่เลิกผลิตสิ่งทอ ไปผลิตสินค้านิดอื่น ๆ จนต้องพึ่งพาการนำเข้าสิ่งทอและเสื้อผ้า จากประเทศอื่นแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น อุตสาหกรรมสิ่งทอบางส่วนยังมีการผลิตใช้ภายในประเทศพัฒนา หรือแม้แต่การผลิตเพื่อการส่งออก ส่วนการนำเข้าจึงไม่ใช่ว่าจะต้องนำเข้าเต็มตามความต้องการบริโภคภายใน จะมีบางส่วนนำเข้า และบางส่วนคงบริโภคสิ่งทอที่ผลิตภายในประเทศ เมื่อสถานการณ์ทางการค้าสิ่งทออยู่ภายใต้เหตุผลดังกล่าว จึงได้มีการผลักดันจากประเทศพัฒนา ที่ต้องการให้มีการนำเข้าสิ่งทอจากประเทศกำลังพัฒนา เพราะเป็นสิ่งทอที่ราคาถูกกว่าที่ผลิตภายใน ประเทศของตน และขณะเดียวกัน ให้อุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศของตนเองอยู่ได้ โดยออกมาเป็นข้อตกลง จำกัดการนำเข้าสิ่งทอ โดยเริ่มจากการจำกัดการนำเข้าสิ่งทอที่ประเทศสหรัฐทำไว้กับประเทศญี่ปุ่น ในลักษณะเป็นการจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (VER) และจากข้อตกลงนี้ เป็นพื้นฐานที่ประเทศพัฒนานำมาเป็นแบบอย่างของข้อตกลงทวิภาคีนี้เอง เป็นบ่อเกิดของระบบการจำกัดปริมาณการส่งออก หรือรู้จักกันโดยทั่ว ๆ

ไปว่าเป็นระบบ "โควตา" ซึ่งระบบโควตา ถ้ามองกันโดยแท้จริงแล้ว เป็นมาตรการกีดกันทางการค้าอย่างหนึ่ง เป็นมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่มาตรการทางภาษี (Non Tariff Barrier) และโดยพื้นฐานของการมีข้อตกลงลักษณะของ VER เป็นผลจากแรงผลักดันภายในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มผลประโยชน์ภายในประเทศ ผู้นำเข้าที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ ที่ไม่ต้องการให้การนำเข้าสิ่งทอเป็นเสรี หรือเป็น Free Trade เพราะถ้าเปิดเป็นเสรี จะทำให้ธุรกิจของตนเสียหาย จึงพยายามผลักดันในระดับรัฐบาลในรัฐสภา เพื่อกำหนดนโยบายในการกีดกันและนำมาซึ่งรูปแบบของข้อตกลงจำกัดการนำเข้าสิ่งทอฉบับต่าง ๆ ในประเทศไทย เมื่อได้เป็นภาคีของข้อตกลง MFA ทำให้ต้องเข้าไปผูกพันในระบบโควตา ตามข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้า ซึ่งในระยะเริ่มแรกประเทศไทยได้รับผลดีอย่างมาก เพราะมีโควตาแน่นอน ตลาดแน่นอน สามารถพัฒนาการส่งออกได้เพิ่มขึ้นตามลำดับ ภายใต้โควตาที่มีซึ่งโควตาที่ได้รับไม่สามารถใช้ได้ครบถ้วนในระยะแรก

ต่อมาการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ภายใต้นโยบายการส่งเสริมของรัฐ ทำให้มีผู้ผลิตและส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างมาก เป็นผลให้โควตาที่ได้รับไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ส่งออกในภาพรวม ทำให้เกิดการแข่งขันการขอรับโควตามากขึ้นเป็นเงาตามตัว ภาพแห่งการมีข้อตกลงทวิภาคี ก็จะไม่สามารถสนองตอบกับการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนมีผู้เห็นว่า ระบบโควตา น่าจะมีผลเสียต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย ทั้งนี้เมื่อประเทศไทยจำเป็นต้องผูกพันกับระบบโควตาอยู่ จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดสำหรับโควตาที่ประเทศได้รับกระทรวงพาณิชย์ จึงได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดโควตาส่งออกเส้นด้าย ผ้าผืน และเสื้อผ้าสำเร็จรูปฉบับต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน ดังจะศึกษาละเอียดต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อระบบการค้าสิ่งทอ มีการจำกัดโควตาภายใต้ข้อตกลงทวิภาคีที่ประเทศไทยทำไว้ กับประเทศผู้นำเข้า กฎหมายภายในที่ใช้บังคับอยู่ จะกำหนดให้การส่งออกสินค้าสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลง เป็นสินค้าที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ จึงจะส่งออกได้^{๕๑} รายละเอียดของกฎหมายที่ใช้บังคับในระยะเวลาช่วงต่าง ๆ ได้อธิบายไว้ในเรื่อง ของปฏิสัมพันธ์กฎหมาย เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ต่อกฎหมายไทยในหัวข้อการส่งออกแล้ว นอกจากนี้ เนื่องจากสิ่งทอเป็นสินค้าที่ได้มีประกาศเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออก ตามมาตรา 5(2) พ.ร.บ. การส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 จึงต้องอยู่ภายใต้การปฏิบัติตามมาตรา 7(2) ที่ว่าการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงที่กล่าวถึงการจัดสรร ปริมาณการส่งออกนำเข้า คือ กฎกระทรวงฉบับ 2 (2523) ข้อ 5 จะต้องกำหนดโดยถือหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายข้อดังกล่าวต่อไปนี้

1. ปริมาณสินค้าที่มีอยู่ในครอบครอง ของผู้ขออนุญาตว่ามีอยู่มากน้อยเพียงใด
2. ประวัติการส่งออกหรือนำเข้าของผู้ขออนุญาตในช่วงระยะเวลา ใดเวลาหนึ่ง ก่อนวันจัดสรร
3. ความสามารถในการผลิต การใช้ และการตลาดของผู้ขออนุญาต
4. อัตราส่วนการให้ความร่วมมือ ในการซื้อสินค้าตามราคาประกัน หรือการจัดทำมูลภัณฑ์กันชนสินค้า
5. อัตราส่วนการให้ความร่วมมือในการซื้อสินค้าจากผู้ผลิตภายในประเทศ หรือ การขายสินค้าให้แก่ทางราชการ หรือผู้ผลิตหรือผู้บริโภค ตามราคาที่กำหนดไว้

การจัดสรรโควตาส่งออกสิ่งทอ หลังจากประเทศไทย เข้าเป็นภาคีของข้อตกลง MFAI ในปี 2519 ซึ่งถือว่าประเทศไทยได้เข้าผูกพันตนเอง ให้มีพันธะต้องทำข้อตกลงทวิภาคี

^{๕๑}มาตรา 7 พ.ร.บ. การส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522

ซึ่งเป็นข้อตกลงลักษณะของ VERS จึงจำเป็นต้องมีระบบการจัดสรรโควตา สำหรับปริมาณ การส่งออก (โควตา) ที่ได้รับ ในวันที่ 17 สิงหาคม 2520 กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอคณะ รัฐมนตรี ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการภาควิชาความตกลงว่าด้วย การค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ประกอบด้วยผู้แทน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงการคลัง กรมเศรษฐกิจ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมพาณิชย์สัมพันธ์ (กรมส่งเสริมการส่งออกปัจจุบัน) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่อง นุ่งห่มไทย และสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เส้นใย สังเคราะห์เป็นกรรมการ โดยมีอธิบดี กรมการค้าต่างประเทศเป็นประธาน คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ เสนอแนะมาตรการนโยบาย ต่าง ๆ แก่กระทรวงพาณิชย์ ในเรื่องข้อ ตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) การเจรจาทำข้อตกลงทวิภาคี และรวมถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสรรโควตาส่งออกด้วย คณะกรรมการชุดดังกล่าว ได้วางรากฐานเกี่ยวกับการจัดสรรไว้ แม้ปัจจุบันรากฐานหลักเกณฑ์ การจัดสรรก็อาศัยข้อเสนอของคณะกรรมการชุด^{๕๔} ดังกล่าว

สำหรับแนวความคิดในการจัดสรรโควตา นอกจากจะอาศัยหลักต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักการมีปริมาณการส่งออกในอดีต (Past Performance) ความสามารถในการผลิต ความร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ แล้ว แนวความคิดที่สำคัญจากการศึกษาระเบียบปฏิบัติเกี่ยว กับการจัดสรรโควตาส่งออก ไม่ว่าจะเป็นประกาศกรมการค้าต่างประเทศ แจ้งความกรมการค้า ต่างประเทศ พอดีสรุปได้ว่า การจัดสรรมุ่งให้ประโยชน์ต่อผู้ผลิตสินค้าโดยตรงมากกว่า ไม่ว่าจะ เป็นโรงงาน นิติบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นผู้ผลิต เพราะเห็นว่าผู้ประกอบการประเภทนี้มีการลงทุน เป็นจำนวนมาก และป้องกันมิให้ผู้ผลิตต้องเป็นเบี้ยล่าง หรือเสียเปรียบแก่ผู้ส่งออก ซึ่งมีการ ลงทุนน้อยกว่า ดังนั้นในระเบียบทุกฉบับจะระบุ ถึงผู้มีสิทธิได้รับการจัดสรรโควตา ว่าต้อง เป็นผู้ผลิต หากจัดสรรโควตาให้แก่ผู้ส่งออก ผู้ส่งออกย่อมสามารถกดราคาผู้ผลิตได้ นอกจากนั้น ยังป้องกันการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางที่อาจต้องการแสวงหาประโยชน์เกี่ยวกับ ค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Quota Rents) จากการส่งออกสินค้าสิ่งทอ นอกจากนั้นยังมีหลักเกณฑ์

^{๕๔} อรุณช โอสถานนท์, การส่งออกสินค้า สิ่งทอเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ, หน้า 43

ที่ส่งเสริมผู้ส่งออกรายใหม่ให้มีโอกาสส่งออก และส่งเสริมผู้ส่งออกรายเก่าที่สามารถหาตลาดใหม่ได้ และสนับสนุนให้มีการใช้โควตาอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประเทศให้มากที่สุด

หลักเกณฑ์ในการจัดสรร

เนื่องจากกฎเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสรรโควตาส่งส่งออก ไปต่างประเทศ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๆ ตามช่วงระยะเวลาสถานการณ์ และนโยบายของรัฐบาล โดยกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ดำเนินการออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ หรือแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เกี่ยวกับส่งสินค้าสิ่งทอไปต่างประเทศ ซึ่งระเบียบการจัดสรรโควตาส่งทอ รวมได้ทั้งสิ้น 14 ฉบับ^{๕๕}

^{๕๕} 1. ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง ระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2522

2. แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2523

3. แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง ระเบียบการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2523

4. แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง รายละเอียดการปฏิบัติตามระเบียบการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2524

5. แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง ระเบียบการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2525

6. แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง ระเบียบการส่งด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2525

7. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528

8. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528
9. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528
10. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2529 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2529
11. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2530
12. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งด้าย และผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2530
13. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกด้ายและผ้าผืนไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 15 มกราคม 2535
14. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 15 มกราคม 2535

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อกฎเกณฑ์ในการจัดสรรโควต้ามียหลายฉบับ ดังนี้ ผู้เขียนขอจัดกลุ่ม ตามประเภท ของสินค้า และตามระยะเวลาโดยลำดับ ดังนี้

ก. หลักเกณฑ์การจัดสรรโควตาการส่งออกด้วย และผ้าผืน

1. ระเบียบระหว่างปี 2522 - ปี 2525
2. ระเบียบระหว่างปี 2526 - ปี 2527
3. ระเบียบระหว่างปี 2528 - ปี 2530
4. ระเบียบระหว่างปี 2531 - ปี 2534
5. ระเบียบปี 2535

ข. หลักเกณฑ์จัดสรรโควตาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป

1. ระเบียบระหว่างปี 2522 - ปี 2523
2. ระเบียบระหว่างปี 2524 - ปี 2525
3. ระเบียบระหว่างปี 2526 - ปี 2527
4. ระเบียบระหว่างปี 2529 - ปี 2530
5. ระเบียบระหว่างปี 2531 - ปี 2534
6. ระเบียบปี 2535

ทั้งนี้โดยศึกษาวิเคราะห์ตามหัวข้อสำคัญหลัก ๆ ดังนี้

1. ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตา
2. การจัดสรร
3. การใช้โควตา (กำหนดระยะเวลาการส่งออก)
4. การโอนโควตาหรือการแลกเปลี่ยนโควตา
5. บทกำหนดโทษ

1. หลักเกณฑ์การจัดสรรโควตาการส่งออกด้วยและผ้าผืน

การส่งออกสิ่งทอของประเทศไทยสามารถแยกออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเส้นด้ายและผ้าผืน และกลุ่มเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งระเบียบการจัดสรรโควตา ปี 2522 ซึ่งเป็นปีที่ถือว่ามีการจัดสรรที่เป็นกิจจะลักษณะ ได้รวมการจัดสรรโควตาด้ายและผ้าผืน กับการจัดสรรโควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูปอยู่ในระเบียบเดียวกันไม่ได้แยกเป็นคนละเรื่อง ต่อมา

ในปี 2526 ได้แยกระเบียบการจัดสรรโควตาเส้นด้ายและผ้าผืนกับเสื้อผ้ามสำเร็จรูปออกจากกัน จนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งสามารถสรุปหลักเกณฑ์ได้ดังนี้

ก. ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตา

ช่วงปี 2522-2525⁵⁶ ระเบียบกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับการ จัดสรรโควตาว่า ต้องเป็นผู้ผลิตเท่านั้น ทั้งการขอโควตาประวัติและโควตากลาง ต่อมาปี 2526-2527⁵⁷ กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับการ จัดสรรไว้เหมือนเดิม ทั้งโควตากลางและ โควตากลาง ระเบียบนี้เป็นระเบียบฉบับแรกที่แยกการจัดสรรโควตาเสื้อผ้ามสำเร็จรูปและ เส้นด้ายผ้าผืนออกจากกัน ทั้งนี้โดยเห็นว่าสินค้าทั้งสองมีพื้นฐานแตกต่างกัน ความต้องการของ ผู้ซื้อ และการส่งมอบแตกต่างกัน

สำหรับช่วงปี 2528 ถึง ปี 2530⁵⁸ ระเบียบฉบับนี้ได้ระบุคุณสมบัติของ ผู้มีสิทธิขอรับการ จัดสรรไว้ชัดเจน คือ ต้องเป็นผู้ผลิตและส่งออกด้ายและผ้าผืน ได้แก่ ห้างหุ้นส่วน จำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล บริษัทจำกัด และโรงงาน

ในปี 2530 มีการออกระเบียบใหม่ยกเลิกระเบียบเดิม และเริ่มใช้ ระเบียบใหม่ในปี 2531 จนถึงปี 2534⁵⁹ ซึ่งคุณสมบัติผู้มีสิทธิขอรับการ จัดสรรยังคงเหมือน ระเบียบเดิม

⁵⁶ ระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 11 เมษายน 2522

⁵⁷ แจ้งความ กรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งออกด้ายและผ้าผืน ออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525

⁵⁸ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งออกด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มี ข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2528

⁵⁹ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งออกด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มี ข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2530

ต้นปี 2535 มีระเบียบใหม่⁶⁰ ออกมายกเลิกระเบียบปี 2530 กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรว่า ต้องเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและส่งออกถ่ายและผ้าฝืน และต้องเป็นโรงงานผลิตถ่ายหรือผ้าฝืนที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานจากกระทรวงอุตสาหกรรม และต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ส่งออกรับอนุญาต ในขณะเดียวกันต้องมีทะเบียนประจำตัวผู้ส่งออก

จากระเบียบการจัดสรรโควตาส่งออกถ่ายและผ้าฝืน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กำหนดให้ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตา ทั้งโควตากลางและโควตาประวัตติ ต้องเป็นผู้ผลิตเท่านั้น ทั้งนี้โดยเหตุผลที่ว่าผู้ประกอบการประเภทนี้มีการลงทุนจำนวนมาก ถ้ารัฐจัดสรรให้กับผู้ส่งออกถ่าย จะทำให้ผู้ส่งออกยอมกดราคาซื้อจากผู้ผลิตได้ ย่อมทำให้ผู้ผลิตเสียเปรียบ ดังนั้นรัฐจึงให้ความสำคัญต่อผู้ผลิต โดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตาต้องเป็นผู้ผลิตเท่านั้น

ข. การจัดสรร

ปี 2522 ถึงปี 2525 แบ่งการจัดสรรออกเป็น 2 ส่วน คือ การจัดสรรปริมาณแก่ผู้มีประวัติการส่งออกและการจัดสรรปริมาณคงเหลือ

การจัดสรรปริมาณแก่ผู้มีประวัติการส่งออก

สำหรับการจัดสรรดังกล่าวนี้ แบ่งออกได้ 2 กรณี คือ กรณีแรก ถ้าเป็นการจัดสรรในปีแรกสำหรับสินค้าที่เริ่มมีการจำกัดปริมาณ (โควตา) จะจัดสรรให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามประวัติ ที่ได้ทำการส่งออก หรือตามอัตราส่วนของปริมาณจำกัดที่กำหนดไว้สำหรับสินค้าแต่ละรายการ

กรณีที่สอง เป็นการจัดสรรสำหรับสินค้าที่ถูกจำกัดปริมาณแล้ว จะมีหลักเกณฑ์การจัดสรรดังนี้

จัดสรรให้เท่ากับปริมาณที่ได้รับจัดสรรในปีโควตาสุดท้าย และอาจได้รับการพิจารณาจัดสรรเพิ่มเติม ตามอัตราส่วนที่จะกำหนดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หากส่งออกได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณการจัดสรร

⁶⁰ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกถ่ายและผ้าฝืนไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 15 มกราคม 2535

ถ้าส่งออกได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่เกินร้อยละ 49 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะได้รับการจัดสรรให้เท่ากับปริมาณที่ส่งออกในปีโควตาสุดท้ายจากส่วนจัดสรร หลังจากหักด้วยการลงโทษแล้ว

หากส่งออกได้ในปริมาณไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25 แต่ไม่เกินร้อยละ 49 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะได้รับการจัดสรรได้เท่ากับกึ่งหนึ่งของปริมาณการส่งออกในปีโควตาสุดท้าย หลังจากถูกหักจากการถูกลงโทษแล้ว นอกจากนี้ ถ้าส่งออกในปริมาณต่ำกว่าร้อยละ 25 ของปริมาณที่ได้รับการจัดสรรในปีโควตาสุดท้าย จะไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรร

การจัดสรรปริมาณคงเหลือ

พิจารณาการจัดสรรให้แก่ผู้ผลิต ทั้งที่มีประวัติการส่งออก และไม่มีประวัติการส่งออก ระยะเวลาขอรับการจัดสรรช่วง 1 ภายในวันที่ 1-15 ของเดือนที่ 1 ช่วงที่ 2 ภายในวันที่ 15-30 ของเดือนที่ 5 และต่อมามีระเบียบเพิ่มเติม ปี 2533⁶¹ โดยกรมการค้าต่างประเทศ เปิดให้มีการจัดสรรโควตาเร่งด่วน โดยให้มีการจอง หากมีโควตากองกลางเหลือ ซึ่งการจัดสรรปริมาณคงเหลือมีหลักเกณฑ์ดังนี้ ไม่เกินร้อยละ 5 ของปริมาณคงเหลือ จะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตที่สามารถขยายตลาดไปยังประเทศที่ไม่มีข้อตกลงจำกัดปริมาณการนำเข้าจากประเทศไทย

ไม่เกินร้อยละ 5 ของปริมาณคงเหลือ จะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตที่สามารถส่งออกในปีโควตาสุดท้ายได้ครบตามปริมาณที่ได้รับจัดสรร และผู้ส่งออกรายย่อย

ไม่เกินร้อยละ 90 ของปริมาณคงเหลือจะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตรายอื่นตามอัตราส่วนที่เท่ากัน

ในการขอรับการจัดสรรตามปริมาณคงเหลือ ถ้าเป็นผู้มีประวัติการส่งออก (ซึ่งระเบียบต่อมาเรียกว่า โควตาประวัติ หรือโควตาหลัก) จะต้องส่งสินค้าออกตามโควตาหลัก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณส่วนที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด สำหรับช่วง 6 เดือนแรก จึงจะมีสิทธิในการขอรับการจัดสรร ต่อมามีการเปลี่ยนแปลง (ระเบียบ ปี 2523) ยกเลิก

⁶¹แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523

เงื่อนไขดังกล่าว สำหรับผู้ผลิตที่ไม่มีประวัติการส่งออก จะต้องส่งออกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรรในครั้งแรกก่อน จึงจะมีสิทธิยื่นขอรับการจัดสรรครั้งต่อไป

การจัดสรรปี 2526-2527

โควตาหลัก จะจัดการให้แก่ผู้ผลิตทุกราย ตามประวัติการส่งออกในรอบปีที่ผ่านมา
โควตากลาง จะจัดสรรในกรณีที่มีโควตาหลัก เหลือเพียงพอจะจัดสรรให้แก่ผู้ยื่น
ขอทุกรายเต็มตามจำนวน ถ้ากรณีมีโควตาเหลือไม่เพียงพอจะจัดสรรให้ตามส่วนเฉลี่ยที่เท่า ๆ กัน

สำหรับการจัดสรรโควตากลาง จะนำโควตาที่เหลือจากการจัดสรรโควตาหลัก
ทั้งหมดมาจัดสรร แต่สำหรับประชาคมยุโรปจะนำโควตาที่เหลือมาจัดสรรร้อยละ 50 ในช่วง
ที่ 1 โดยจะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตที่ขอรับการจัดสรรระหว่างวันที่ 15-28 ของเดือนที่ 2 ที่มี
หลักฐานว่ามีคำสั่งซื้อที่แน่นอน ในกรณีที่ปริมาณคงเหลือจากการจัดสรรโควตาหลักมีน้อย แต่มี
ผู้ขอรับการจัดสรร ช่วงที่ 1 มีมาก ราย ปริมาณที่ผู้ผลิตแต่ละรายจะได้รับจากการจัดสรรมี
จำนวนน้อย ผู้ผลิตไม่สามารถทำการส่งออกได้ กรมการค้าต่างประเทศอาจนำเข้าปริมาณ
คงเหลือ จากการจัดสรรโควตาหลักทั้งหมดมาจัดสรรในช่วงที่ 1 สำหรับผู้ที่มีสิทธิ ยื่นขอรับ
การจัดสรรจะต้องใช้โควตาหลัก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

ช่วงที่ 2 จะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตที่ขอรับการจัดสรร ระหว่างวันที่ 15-30 ของ
เดือน 6 ที่มีหลักฐานมีคำสั่งซื้อที่แน่นอน และจะต้องใช้โควตาหลักที่มีไปแล้วร้อยละ 100
ในกรณีที่ผู้ผลิตได้รับโควตากลาง ในช่วงที่ 1 จะต้องส่งออกโควตากลางดังกล่าว
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ด้วย ทั้งนี้จะนำโควตาที่เหลือจากการจัดสรรโควตาหลัก ช่วงที่ 2 อีก
ร้อยละ 50 รวมกับโควตาคงเหลือจากการจัดสรรโควตาช่วงที่ 1 รวมกับโควตาที่ยึดคืนจาก
ผู้ส่งออกที่ได้รับการจัดสรรโควตาช่วงที่ 1 แล้วแต่ไม่สามารถส่งออกภายในวันสุดท้ายของ
เดือนที่ 6 และ โควตา ซึ่งยึดคืนจากผู้ส่งออกที่ไม่สามารถใช้โควตาหลักได้ถึงร้อยละ 50
ภายในเดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 6

ช่วงที่ 3 จะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตที่ขอรับการจัดสรรระหว่างวันที่ 15-30 ของเดือน
ที่ 9 ที่มีหลักฐานว่ามีคำสั่งซื้อที่แน่นอน โดยจะนำโควตาคงเหลือ จากการจัดสรรช่วงที่ 2 รวม
กับโควตาที่ยึดคืนจากผู้ส่งออกที่ไม่สามารถใช้โควตาหลักเดิม ตามจำนวนที่ได้รับจัดสรรภายใน
เดือน 9

สำหรับประเทศสหรัฐฯ จะนำโคเวต้ากองกลางทั้งหมดมาจัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกที่มีหลักฐานว่ามีคำสั่งซื้อที่แน่นอน ที่ขอรับการจัดสรรในช่วงที่ 1 และหากมีโคเวต้าคงเหลืออีกจะนำไปจัดสรรในช่วงที่ 2 และ ช่วงที่ 3 ตามลำดับ

การยื่นขอรับการจัดสรรโคเวต้ากองกลาง

ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 15 - 28 ของเดือนที่ 2

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 - 30 ของเดือนที่ 6

ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 15 - 30 ของเดือนที่ 9

ปี 2528 ถึงปี 2530

โคเวต้าหลัก จัดสรรให้แก่ผู้ผลิตทุกรายตามประวัติการส่งออกในรอบปีที่ผ่านมา

โคเวต้ากองกลาง ในกรณีที่มีโคเวต้าเหลือพอจัดสรรให้แก่ผู้ยื่นขอทุกรายเต็มตาม

จำนวน ถ้าโคเวต้ากองกลางเหลือไม่พอจะจัดสรรให้ตามอัตราส่วนเฉลี่ย

ต่อมาในปี 2531-2534 ยังคงจัดสรรตามหลักเกณฑ์เดิม ไม่เปลี่ยนแปลง

ระเบียบปี 2535 ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ก็ยังคงยึดถือแนวการจัดสรรเช่นเดิม คือ โคเวต้าประวัติจัดตามประวัติการส่งออกในรอบปีที่ผ่านมา ถ้าโคเวต้ากองกลางเหลือเพียงพอให้จัดสรรเต็มตามจำนวนทุกรายการ หากโคเวต้าไม่เพียงพอให้จัดสรรเฉลี่ยให้แก่ผู้ยื่นขอรายละเท่า ๆ กัน จนกว่าโคเวต้าจะหมด ทั้งนี้ไม่เกินปริมาณที่ยื่นขอ

ค. กำหนดเวลาการส่งออก

ปี 2522 - 2525 โคเวต้าหลัก ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นก่อนปีโคเวต้า

โคเวต้ากองกลาง จะต้องส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 6 สำหรับช่วงแรก และภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 12 สำหรับการจัดสรรช่วงที่ 2 (เดือนที่ 5)

ปี 2526-2527 ต้องใช้โคเวต้าประวัติร้อยละ 50 ภายในเดือน 1-6 และ ร้อยละ 50 ภายในเดือน 7-9 ทั้งนี้จะต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในวันสุดท้ายของเดือน 12

โคเวต้ากองกลาง ถ้าโคเวต้าช่วงที่ 1 ต้องส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 6 ช่วงที่ 2 ส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 12

ปี 2528-2530 การใช้โคเวต้าหลัก และโคเวต้ากองกลาง มีหลักเกณฑ์เหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

ต่อมามีระเบียบใหม่ที่ใช้บังคับแต่ปี 2531 ถึงปี 2534 ก็ยังคงหลักเกณฑ์เดิมอยู่

ปี 2535 มีระเบียบฉบับใหม่ออกมายกเลิกระเบียบการจัดสรรโคเวต้าปี 2530 ซึ่งระเบียบใหม่นี้ ให้ใช้โคเวต้าหลักในการส่งออกร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 1 - เดือนที่ 6 และร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 7 ถึงเดือนที่ 9 สำหรับโคเวต้ากองกลาง แบ่งการจัดสรรออกเป็น 3 ช่วง คือ เดือน 3 ร้อยละ 50 ของโคเวต้ากองกลาง ให้ยื่นขอระหว่างวันที่ 10-12 ของเดือน และเดือน 5 เป็นต้นไป ให้เป็นไปตามประกาศกรมการค้าต่างประเทศ สำหรับผู้มีโคเวต้าประวัติ ระเบียบนี้ได้กำหนดว่าจะต้องส่งออกเป็นจำนวนร้อยละเท่าไรของโคเวต้า การไม่กำหนดการใช้โคเวต้าประวัติ ทำให้เป็นช่องทางให้บริษัทผู้ผลิตสามารถยื่นขอรับโคเวต้ากองกลางได้ แม้โคเวต้าประวัติจะส่งออกเพียงเล็กน้อยก็ตาม เปิดโอกาสให้มีการครอบครองโคเวต้าในส่วนที่ยังไม่ใช้ได้มากกว่าจำเป็น

สำหรับการใช้โคเวต้ากองกลาง ที่จัดสรรในเดือนที่ 3 และเดือนที่ 4 ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในเดือนที่ 9 ส่วนโคเวต้ากองกลางเดือนที่ 3 เป็นต้นไปต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด

ในเรื่องการใช้โคเวต้าหรือการกำหนดเวลาที่จะส่งออก เป็นการบังคับให้มีการส่งออกหรือให้ใช้โคเวต้าที่มีอยู่ โดยเร่งรัดเพื่อประโยชน์สูงสุดในโคเวต้า ถ้าไม่กำหนดสัดส่วนผู้ผลิตและผู้ส่งออกอาจจะไม่พยายามเร่งรัดการส่งออก จะทำให้โคเวต้าที่มีอยู่ไม่เกิดประโยชน์ และถ้าไม่สามารถส่งออกได้ตามจำนวนต้องคืน

ง. การโอนโคเวต้าหรือการแลกเปลี่ยนโคเวต้า

ปี 2522 ถึงปี 2525

อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโคเวต้าระหว่างผู้ผลิตได้สำหรับประชาคมยุโรป ให้แลกเปลี่ยนโคเวต้าระหว่างประเทศในสินค้าประเภทเดียวกัน ในจำนวนที่เท่ากัน และสำหรับการแลกเปลี่ยนสินค้าภายในประเทศเดียวกัน ให้แลกเปลี่ยนสินค้าต่างประเทศได้ในจำนวนที่เท่ากัน

ปี 2526 ถึงปี 2527 ใช้หลักเกณฑ์เหมือนระเบียบเก่า และระเบียบฉบับต่อมา ก็ยังยินยอมให้มีการแลกเปลี่ยนโควต้าอยู่ตลอดมา ทั้งนี้โดยให้สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยรับรองการแลกเปลี่ยน และในการแลกเปลี่ยนจะยินยอมให้เฉพาะโควต้าหลักเท่านั้น ไม่อนุญาตสำหรับโควต้ากองกลาง ทั้งนี้เพราะโควต้ากองกลางมุ่งประสงค์ให้มีการส่งออกสำหรับผู้ต้องการส่งโดยด่วน และมีหลักฐานแสดงให้เห็นว่า ได้มีคำสั่งซื้ออย่างแท้จริง และสามารถจะส่งออกรายการที่ขอโควต้าได้ ทางกรมการค้าต่างประเทศ จึงเห็นว่าไม่ควรจะอนุญาตให้โควต้ากองกลางได้ขจัดความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้น

จ. บทกำหนดโทษ

ในระเบียบยุคต้น ๆ เช่น ระเบียบปี 2522 ถ้าไม่มีการส่งออกตามกำหนดเวลา จะต้องคืนโควต้าแก่กรมการค้าต่างประเทศกระทรวงพาณิชย์ ต่อมามีการเพิ่มเติมให้ผู้ส่ง ออกสามารถรักษาสีทธิในโควต้า จำนวนที่จะต้องคืนได้โดยทำสัญญาค้ำประกันในวงเงินร้อยละ 15 ของมูลค่าสินค้าที่ขอรักษาสีทธิ ถ้าต่อมาไม่สามารถส่งออกได้ร้อยละ 90 กรมจะริบค้ำประกันนั้น แต่ถ้าส่งออกขาดไปร้อยละ 10 กรมจะถือว่าส่งออกครบจะคืนค้ำประกัน ในกรณีที่มีการคืนโควต้า ถ้าคืนหลังเดือน 9 จะถูกลงโทษโดยหักปริมาณจากประวัติการส่งออก ร้อยละ 100 ของปริมาณส่วนที่ไม่ได้ส่งออก สำหรับโควต้ากองกลาง ถ้าไม่สามารถส่งออกภายในกำหนด จะถูกหักโควต้าเท่าปริมาณที่ไม่ได้ส่งออก

ปี 2526-2527 ถ้าเป็นโควต้าหลัก ผู้คืนโควต้าหลังเดือน 9 จะถูกลงโทษ โดยหักประวัติการส่งออกเต็มจำนวนที่มีได้ส่งออก

โควต้ากองกลาง ซึ่งไม่สามารถส่งสินค้าภายในกำหนดเวลาช่วงที่ 1 จะต้องคืนโควต้าแก่กรมการค้าต่างประเทศ โดยไม่มีเงื่อนไข และไม่มีสิทธิขอรับการจัดสรรในงวด 2 อีก ในกรณีที่ผู้ส่งออกได้รับการจัดสรรโควต้ากองกลางช่วงที่ 2 หากคาดว่าไม่สามารถที่จะทำการส่งออกได้ภายในเดือน 12 หากคืนโควต้าที่ได้รับจัดสรรภายในเดือน 9 จะไม่ถูกลงโทษ แต่หากคืนหลังเดือน 9 จะถูกลงโทษ โดยจะถูกหักจากประวัติการส่งออกเต็มตามจำนวนที่มีได้ส่งออก

ปี 2528 - ปี 2530 ระบบที่กำหนดโทษสำหรับโคว้าหลัก ไว้ให้ผู้ส่งออกคืนโคว้าหลังเดือน 9 จะถูกลงโทษโดยหักปริมาณจากประวัติการส่งออกเต็มจำนวนที่ไม่ได้ส่งออก แต่ถ้าส่งออกโดยใช้โคว้าถึงร้อยละ 95 จะได้รับการยกเว้นจากบทลงโทษโดยจะไม่นำส่วนที่ขาดส่งไปหักจากประวัติการส่งออกในปีต่อไป

โคว้ากองกลาง ถ้าได้รับจัดสรรช่วงที่ 1 ไม่สามารถส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือน 6 ต้องคืนโคว้า และไม่มีสิทธิขอรับการจัดสรรในงวด 2 ถ้าจัดสรรช่วงที่ 2 ถ้าคืนภายในเดือน 9 ไม่ถูกลงโทษ ถ้าคืนหลังเดือน 9 จะถูกลงโทษ หักประวัติการส่งออกเต็มตามจำนวนที่มีได้ส่งออก

ปี 2531-2524 มีการออกระเบียบใหม่ แต่มีหลักการคงเดิม

ปี 2535 กระทรวงพาณิชย์ออกระเบียบการจัดสรรฉบับใหม่ โดยบทกำหนดโทษสำหรับโคว้าหลัก มีหลักเกณฑ์คงเดิมคือ ถ้าส่งออกได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณโคว้าที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษ และกรณีการคืนโคว้าถ้าส่งคืนโคว้าหลักภายในเดือนที่ 9 จะได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง

ถ้าคืนหลังเดือนที่ 9 จะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกดังนี้ คืนเดือนที่ 10 ถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน คืนเดือนที่ 11 ถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน คืนเดือนที่ 12 ถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของส่วนที่คืน สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคืนโคว้า จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่า

โคว้ากองกลาง ถ้าส่งออกโคว้ากองกลางไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษ และได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง ถ้าได้รับการจัดสรรโคว้ากองกลาง แต่ไม่มาลงชื่อรับจะถูกระงับสิทธิการขอรับจัดสรรโคว้ากองกลาง 3 เดือน เฉพาะรายการซึ่งได้รับการจัดสรรตั้งแต่ 1,000 หน่วยขึ้นไป

ถ้าคืนก่อนวันสิ้นกำหนด จะถูกหักประวัติการส่งออกหนึ่งเท่าของส่วนที่คืน ถ้าส่งออกไม่ครบ และมีได้แจ้งคืนก่อนสิ้นกำหนดส่งออกจะถูกหักประวัติการส่งออกเป็นสองเท่าของปริมาณที่ขาดส่ง ถ้าโคว้าประวัติมีไม่เพียงพอจะถูกระงับสิทธิการขอรับจัดสรรโคว้ากองกลาง ช่วงการจัดสรรครั้งแรกปีต่อไป ถ้าได้รับการจัดสรรโคว้ากองกลาง แต่มิได้ส่งออกเลยและมีได้แจ้งคืน ก่อนวันสิ้นกำหนดส่งออกจะถูกหักประวัติเป็น 2 เท่าของปริมาณที่ได้รับการจัดสรร และระงับสิทธิการขอรับจัดสรรโคว้ากองกลางช่วงการจัดสรร 2 ครั้งแรกของปีต่อไป

จากที่ศึกษาถึงบทกำหนดโทษมาตั้งแต่ระเบียบการจัดสรรในยุคแรกจนถึงปัจจุบันพบว่า บทกำหนดโทษมีความเข้มงวดขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อเร่งรัดให้มีการส่งออกและถ้าไม่สามารถจะส่งออกได้ ก็ควรจะคืนโควตานั้นเสีย

ทางกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จะได้นำโควตาส่วนที่คืนไปจัดสรรให้แก่ผู้ยื่นขอรายอื่นต่อไป เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ ที่แท้จริง คือ การใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดของโควตาที่ประเทศไทยได้รับ

2. หลักเกณฑ์การจัดสรรโควตาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ก. ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร

ระเบียบระหว่างปี 2522 ถึงปี 2523⁶²

โควตาหลัก กำหนดให้ต้องเป็นผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป

โควตาคงเหลือ (กองกลาง) กำหนดให้ต้องเป็นผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทั้งผู้มีประวัติการส่งออก และไม่มีประวัติการส่งออก

ปี 2524 ถึงปี 2525⁶³

โควตาหลัก เป็นผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปและบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมจาก B.O.I.

โควตากลาง เป็นผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปทั้งผู้มีประวัติการส่งออก และไม่มีประวัติการส่งออก และบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมจาก B.I.O. และนักทศนาจร

⁶²ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง ระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 11 เมษายน 2522

⁶³แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2523

ปี 2526 ถึงปี 2527

โคเวต้าหลัก เป็นผู้ผลิตและส่งออก โดยระบุรายละเอียดดังนี้ คือ โรงงาน
นิติบุคคล บุคคล บริษัทรถการค้าระหว่างประเทศโกกัทศนาจร

โคเวต้ากองกลาง เป็นผู้ผลิตและส่งออก เช่นเดียวกับโคเวต้าหลักทั้งผู้มีประวัติ
การส่งออก และไม่มีประวัติการส่งออก

ปี 2528

โคเวต้าหลัก ต้องมีคุณสมบัติ เหมือนระเบียบเดิม

โคเวต้ากองกลาง มีคุณสมบัติเหมือนระเบียบเดิม

ระเบียบระหว่างปี 2529 - 2530

ในปี 2528 เป็นปีที่เกิดวิกฤตการณ์ สำหรับการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป
เนื่องจากมีปัญหาภายใน เกี่ยวกับการจัดสรรโควต้าภายใน และปัญหาการกีดกันทางการค้า
ของสหรัฐ คือ การเอ็มบาร์โก (Embargo) ดังนั้น ในปี 2529 กระทรวงพาณิชย์ได้ออก
ระเบียบใหม่ คือ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศ
ที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2529 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2529 ยกเลิกระเบียบที่บังคับ
ใช้ก่อนหน้านี้

ระเบียบใหม่ระบุผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควต้าไว้ชัดเจน ซึ่งได้แก่

1. โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานจากกรม
โรงงานอุตสาหกรรม หรือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิต และส่งออกซึ่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป หรือ
3. เป็นบุคคลธรรมดา ที่จดทะเบียนพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป หรือ
4. เป็นบริษัทการค้าระหว่างประเทศ ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ
5. เป็นนักทัศนาจร ซึ่งเดินทางเข้ามาซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป ในปริมาณพอสมควรด้วยตนเอง และขอส่งออกในนามของนักทัศนาจรนั้น หรือ
6. เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด หรือหน่วยงานใด ที่เข้าร่วมในโครงการส่งเสริมการส่งออกสินค้าสิ่งทอของกระทรวงพาณิชย์

ปี 2531-2534^{๕๔}

ปลายปี 2530 มีการเปลี่ยนแปลงระเบียบ โดยออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2530 ยกเลิกระเบียบฉบับลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2529 รวมถึงคำสั่ง และประกาศที่ขัดกับระเบียบนี้ และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531 เป็นต้นไป

สาระสำคัญของระเบียบฉบับนี้ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตา เช่นเดียวกับระเบียบฉบับเก่า ทุกประการ คือ

1. เป็นโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือ
2. เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิต และส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป หรือ
3. เป็นบุคคลธรรมดาที่จดทะเบียนพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป หรือ

^{๕๔}คือ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2530

4. เป็นบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ
5. เป็นนักทัศนอาจร ซึ่งเดินทางเข้ามาซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป ในปริมาณพอสมควรด้วยตนเอง ขอส่งออกในนามของนักทัศนอาจรนั้น หรือ
6. เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด หรือหน่วยงานใด ที่เข้าร่วมในโครงการส่งเสริมการส่งออกสินค้าสิ่งทอของกระทรวงพาณิชย์

ระเบียบปี 2535^{๕๕}

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตา ยังคงเหมือนกับระเบียบปี 2530 แต่เพิ่มเติมเงื่อนไข ในประกาศกรมการค้าต่างประเทศ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2535) โดยได้ผู้ประสงค์ขอเป็นผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปปรับอนุญาต ต้องแสดงความจำนงต่อกรมการค้าต่างประเทศ ก่อนการยื่นขอรับการจัดสรรปริมาณการส่งออกครั้งแรก และเมื่อได้รับอนุญาต ให้เป็นผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปปรับอนุญาตแล้ว กรมการค้าต่างประเทศ จะออกเลขทะเบียนประจำตัวผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปปรับอนุญาตให้

ข. การจัดสรรโควตาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ปี 2522 ถึงปี 2523^{๕๖}

จากระเบียบฉบับนี้ ซึ่งถือเป็นระเบียบที่สร้างระบบของการจัดสรรโควตาส่งออกของไทย เป็นการวางแนวทางอย่างกว้าง ๆ กำหนดให้ผู้ผลิตเท่านั้นที่มีสิทธิในการขอรับการจัดสรรโควตา โดยแบ่งการจัดสรรโควตาเป็น 2 ประเภท คือ การจัดสรรปริมาณแก่ผู้มีประวัติการส่งออก และการจัดสรรปริมาณคงเหลือ

^{๕๕}ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 15 มกราคม 2535

^{๕๖}สรุปย่อจาก ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศ ที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 11 เมษายน 2522

การจัดสรรปริมาณแก่ผู้มีประวัติการส่งออก พิจารณาจากปริมาณสินค้าที่ได้รับการจัดสรรในปีโควตาสุดท้าย (ปี โควตา หมายถึงช่วงระยะเวลาการส่งออกตามข้อตกลงระหว่างประเทศ กับประเทศผู้นำเข้า) ดังนี้ คือ

1.1 การจัดสรรในปีแรกสำหรับสินค้าที่เริ่มมีการมีการจำกัดปริมาณ

ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกจะได้รับส่วนจัดสรรตามประวัติการส่งออก โดยผู้ส่งออกจะต้องแสดงหลักฐานการส่งออกต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในช่วงเวลาที่กำหนด

1.2 การจัดสรรสำหรับสินค้าที่ถูกจำกัดปริมาณอยู่แล้ว

ผู้ส่งออกจะได้รับการจัดสรรปริมาณการส่งออก ดังนี้

1. หากสามารถส่งออกได้ปริมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับการจัดสรรแก่ผู้มีประวัติส่งออกในปีที่ผ่านมา จะได้รับส่วนจัดสรรเต็มตามปริมาณที่ได้รับการจัดสรรในปีโควตาสุดท้าย และอาจจะได้รับการจัดสรรเพิ่มเติมได้ตามอัตราส่วน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในแต่ละปี
2. หากส่งออกได้ในปริมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่เกินร้อยละ 49 ของปริมาณที่ได้รับการจัดสรรแก่ผู้มีประวัติการส่งออก จะได้รับส่วนจัดสรรเท่ากับปริมาณที่ส่งออกในปีโควตาสุดท้าย
3. หากส่งออกได้ในปริมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 แต่ไม่เกินร้อยละ 49 ของปริมาณที่ได้รับการจัดสรร แก่ผู้มีประวัติส่งออก จะได้รับส่วนจัดสรรเท่ากับกึ่งหนึ่งของปริมาณการส่งออกในปีโควตาสุดท้ายหลังจากการลงโทษ
4. หากส่งออกได้ในปริมาณต่ำกว่าร้อยละ 25 ของปริมาณที่ได้รับการจัดสรรจะ ไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรโควตา

การจัดสรรโควตาคงเหลือ

เป็นโควตาที่เหลือจากที่จัดสรรแก่ผู้มีประวัติการส่งออกนั้น โดยการจัดสรรให้ทั้งผู้ผลิตที่มีประวัติการส่งออก และผู้ผลิตที่ไม่มีประวัติการส่งออก โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ปริมาณโควตาคงเหลือ ไม่เกินร้อยละ 5 จะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิต ที่สามารถขยายตลาดไปยังประเทศที่ไม่มีข้อตกลงจำกัดปริมาณการนำเข้าจากประเทศไทย
2. ปริมาณโควตาคงเหลือไม่เกินร้อยละ 5 จะจัดสรรให้ผู้ผลิตที่สามารถส่งออกในปี โควตา สุดท้ายได้ครบตามปริมาณที่ได้รับการจัดสรร

3. ปริมาณคงเหลือไม่เกินร้อยละ 45 จะจัดสรรให้ผู้ผลิตที่ไม่มีประวัติการส่งออก หรือไม่ได้รับส่วนจัดสรรประวัติการส่งออกในอัตราส่วนที่เท่ากัน

4. ปริมาณคงเหลือ จากการจัดสรรที่กล่าวมา จะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตที่ได้รับส่วนจัดสรรตามประวัติการส่งออกแล้ว แต่แสดงความจำนงขอรับส่วนจัดสรรเพิ่มเติม โดยจัดสรรให้ตามอัตราส่วน

การยื่นขอโควตาคงเหลือ

การยื่นขอรับการจัดสรรปริมาณโควตาคงเหลือ แบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 ภายในวันที่ 1-15 ของเดือนที่ 1

ช่วงที่ 2 ภายในวันที่ 15-30 ของเดือนที่ 5

เงื่อนไขสำหรับผู้ผลิตที่มีประวัติการส่งออกสำหรับรายการนั้น จะต้องส่งออกไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณส่วนที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมดในรายการนั้น ทั้งตามประวัติการส่งออก และการจัดสรรเพิ่มเติมจากปริมาณโควตาคงเหลือในช่วง 6 เดือนแรกก่อน จึงจะมีสิทธิยื่นขอรับการจัดสรร แต่ต่อมามีการแก้ไขเงื่อนไขดังกล่าว^{๑๗} โดยมีการยกเลิกเงื่อนไขดังกล่าวสำหรับผู้ผลิตที่ไม่มีประวัติการส่งออก จะต้องส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณโควตาที่ได้รับจัดสรรในครั้งแรก จึงมีสิทธิยื่นความจำนงขอรับการจัดสรรในครั้งต่อไป ทั้งนี้ผู้ผลิตที่ได้รับส่วนจัดสรรจากปริมาณคงเหลือ จะต้องส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 6 (ช่วง 1) และภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 12 (ช่วงที่ 2) และหากไม่สามารถส่งออกได้ภายในช่วงเวลาที่กำหนด จะต้องคืนโควตาแก่กรมการค้าต่างประเทศ สำหรับโควตาประวัติ จะต้องทำการส่งออกให้ครบถ้วนตามปริมาณที่ได้รับภายในช่วงเวลาที่กำหนด

^{๑๗}แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังต่างประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523

ปี 2524 - ปี 2525

กำหนดระยะเวลาการส่งออก

โควตาหลัก ผู้ส่งออกจะต้องใช้โควตาครบร้อยละ 50 ภายใน 1 เดือน ถึงเดือน 6 และร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 7 ถึงเดือนที่ 8

โควตาเสริม ต้องส่งออกได้เสร็จสิ้นภายใน 60 วัน นับแต่ที่ได้รับแจ้งโควตาต่อมามีการเปลี่ยนแปลง ให้มีการผ่อนผันขยายเวลาให้ส่งออกเกิน 60 วัน ได้โดยต้องมีเหตุผลสมควร และผู้ส่งออกจะต้องทำสัญญาค้ำประกันไว้ โดยจะต้องส่งออกภายในวันที่ 20-25 ของทุกเดือน^{๕๘}

โควตาเร่งรัด ผู้ได้รับโควตาทุกราย จะต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในวันสุดท้ายของเดือน 12

ปี 2526 ถึงปี 2527^{๕๙}

หลังจากที่มีระเบียบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2523 และเรื่องรายละเอียดการปฏิบัติตามระเบียบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ฉบับลงวันที่ 12 มกราคม 2524 ใช้บังคับสำหรับการส่งออกสินค้าสิ่งทอไปต่างประเทศ ต่อมาภาวะการณ์การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเปลี่ยนแปลงไป กรมการค้าต่างประเทศได้อาศัยอำนาจตามความในข้อ 5 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า 2522 ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของกระทรวงพาณิชย์ได้ยกเลิกแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ ฉบับลงวันที่ 30 ธันวาคม 2523 และแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ ลงวันที่ 12 มกราคม 2524 และให้ใช้ระเบียบใหม่ คือ แจ้งความ

^{๕๘}แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องรายละเอียด การปฏิบัติตามระเบียบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 12 มกราคม 2524

^{๕๙}สรุปย่อจาก ระเบียบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ปี 2526 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525

กรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ปี 2526 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525 แทน ระเบียบฉบับนี้ เริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526 เป็นต้นไป

หลักเกณฑ์การจัดสรรโควตา

โควตาหลัก จะจัดสรรตามประวัติการส่งออกของผู้ส่งออกแต่ละรายในปีที่ผ่านมา ตามอัตราส่วนของสินค้าที่ได้ทำข้อตกลงจำกัด ปริมาณเพิ่มเติมโดยอาศัยจากประวัติการส่งออก

โควตากลางกลาง จะใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

1. ผู้ที่มีโควตาหลักแล้ว ถ้าประสงค์ขอรับจัดสรรโควตากลางกลางอีก จะต้องยื่นความจำนง ขอรับการจัดสรรต่อกรมการค้าต่างประเทศ โดยแสดงหลักฐานว่าได้มีการใช้โควตาหลักไปแล้ว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

2. ผู้ที่ไม่มีโควตาหลัก จะต้องนำสัญญาสั่งซื้อ และราคาที่แน่นอนมาแสดงเพื่อขอรับการจัดสรร สำหรับบริษัทการค้าระหว่างประเทศ จะต้องนำไปรับรองจากโรงงานผู้ผลิต โรงงานเดียวหรือหลายโรงงานมาแสดงว่าได้รับการสั่งซื้อ และสามารถผลิตสินค้ารายการตามที่บริษัทการค้าระหว่างประเทศยื่นขอ

3. การจัดสรรโควตากลางกลาง จะถือหลักเกณฑ์การพิจารณาตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. การใช้วัตถุดิบภายในประเทศ
2. ราคาต่อหน่วย
3. มูลค่าเพิ่ม หรือเฉพาะค่าแรงในการผลิต
4. ระยะเวลาส่งมอบ

ระยะเวลายื่นขอรับการจัดสรร

โควตาหลัก ไม่มีประเด็นระยะเวลา เพราะไม่มีการยื่นขอทั้งนี้ กรมการค้าต่างประเทศ จะจัดสรรจากปริมาณการส่งออกในปีที่ผ่านมา เมื่อจัดสรรเสร็จจะให้ผู้ที่ได้รับการจัดสรรมาเซ็นรับโควตาในระยะเวลาประมาณต้นปี และสามารถส่งออกได้

โควต้ากองกลาง ให้ยื่นคำขอในระหว่างวันที่ 10-20 ของทุก ๆ เดือน ในระหว่างเดือนที่ 1-9 ของปีโควต้า แต่ในเดือนที่ 10-12 ของปีโควต้าให้ยื่นขอรับการจัดสรรโควต้าได้ตลอดเวลา โดยจะประกาศผลการจัดสรรให้ทราบ ภายในวันที่ 25-30 ของทุกเดือน และต้องลงนามรับทราบการจัดสรรโควต้าภายในวันที่ 3 ของวันที่ทำการของเดือนถัดไป หากไม่ปฏิบัติตามนี้ถือว่า การจัดสรรยกเลิก และนำมาจัดสรรให้แก่ผู้ที่ขอในลำดับต่อไป

ปี 2528⁷⁰

ในเดือน กุมภาพันธ์ 2528 มีระเบียบกระทรวงพาณิชย์ใหม่ ออกมายกเลิกแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ฉบับลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525 เสียและให้ใช้ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2528 สาระสำคัญในส่วนของผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควต้าเหมือนระเบียบเก่า คือเป็นผู้ผลิตหรือบริษัทการค้าระหว่างประเทศ โดยผู้มีสิทธิดังกล่าวจะต้องแสดงหลักฐานยืนยันคุณสมบัติต่อกรมการค้าต่างประเทศ

หลักเกณฑ์การจัดสรรโควต้า

โควต้าหลัก กำหนดให้นำมาจัดสรรไม่เกินร้อยละ 70 ของโควต้าทั้งหมดที่ได้รับจากประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย โดยจัดสรรตาม อัตราส่วนของประวัติการส่งออก

การยื่นขอรับการจัดสรรโควต้า

ในการยื่นขอโควต้ากองกลางระเบียบนี้ กำหนดไว้ ดังนี้ ในระหว่างเดือนที่ 1-9 ของปีโควต้า ให้ยื่นคำขอได้ระหว่างวันที่ 5-15 ของทุกเดือน และเดือนที่ 10-12 ของปีโควต้า ให้ยื่นขอรับการจัดสรรโควต้าตามกำหนดเวลาและเงื่อนไขที่กรมการค้าต่างประเทศ จะประกาศให้ทราบ สำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรร จะพิจารณาคำขอของผู้ที่ยื่นขอ

⁷⁰สรุป จากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ฉบับลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2528

ว่าจะทำการส่งออกระยะ 5 เดือนถัดไป เป็นลักษณะใครยื่นก่อนได้ก่อน ไม่มีหลักเกณฑ์เช่นระเบียบก่อน ๆ และในกรณีที่มีปริมาณโควตากลางกลางมีไม่เพียงพอจะเฉลี่ยโควตาที่มีตามจำนวนของผู้ขอ และประกาศผลจัดสรร ภายในวันที่ 20 ของทุกเดือน

อนึ่ง ถ้าผู้ยื่นขอรับการจัดสรรโควตากลางกลาง มีโควตาหลักในรายการที่ขอยื่นอยู่แล้ว จะต้องได้มีส่งออกสินค้ารายการนั้นไปแล้ว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 สำหรับการส่งออกสหรัฐ และร้อยละ 60 สำหรับการส่งออกไปประเทศอื่น ๆ ดังนั้น ในการยื่นคำขอ จึงต้องแนบหลักฐานแสดงการใช้โควตาหลักตามอัตราส่วนที่กำหนด

ปี 2529 ถึงปี 2530⁷¹

หลักเกณฑ์การจัดสรร

โควตาหลัก ผู้ขอรับการจัดสรรต้องส่งหลักฐานการส่งออกในปีสุดท้าย ก่อนปีโควตาที่ขอรับการจัดสรร ต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในวันที่ 20 ของเดือนที่ 1 ของปีโควตาที่ขอรับการจัดสรร นอกจากนั้น การจัดสรรโควตาหลัก จะพิจารณากำหนดประวัติการส่งออกสุทธิจากปริมาณ ของรายการตามประวัติการส่งออกของโควตาหลัก และโควตากลางกลาง รวมกัน ในปีสุดท้ายก่อนปีโควตาที่ขอรับการจัดสรร แต่ไม่รวมถึงประวัติการส่งออกของโควตากลางกลาง ซึ่งเป็นโควตาที่เหลือจากปีที่ผ่านมา (Carry Over) โควตาที่จะจัดสรรในปีโควตาถัดไป (Carry Forward) และหักด้วยปริมาณที่ถูกลงโทษ และโควตาของผู้ขอรับการจัดสรรที่เป็นบริษัทการค้าระหว่างประเทศ รวมกันและต้องไม่เกินร้อยละ 6 ของโควตา ตามข้อตกลงในแต่ละรายการ

โควตากลางกลาง จะจัดสรรโควตา ที่แต่ละรายการมีปริมาณคงเหลือ สำหรับกองกลางมากกว่าร้อยละ 10 (Cold-Item) ของโควตาที่ได้รับตามข้อตกลง จะพิจารณาตามกำหนดการส่งออก และการจัดสรรโควตารายการที่มีปริมาณคงเหลือสำหรับกองกลางน้อยกว่าร้อยละ 10 ของโควตาที่ได้รับตามข้อตกลง (Hot - Item) จะพิจารณามูลค่าออกสูงสุดต่อหน่วย เป็นอันดับแรก และกำหนดการส่งออกเป็นลำดับรองหากโควตากลางกลางรายการใด

⁷¹ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2529 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2529

มีปริมาณน้อยกว่าปริมาณรวมที่ขอรับการจัดสรร จะพิจารณาเฉลี่ยให้รายละเอียด ๆ กัน สำหรับผู้ขอรับการจัดสรรน้อยกว่าโควตา ที่ได้รับการเฉลี่ย ก็จะได้รับการจัดสรรเท่ากับปริมาณที่ขออนอกจากนั้น สำหรับนักศึกษاجر และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตานั้น จะได้รับการพิจารณาจัดสรรโควตากลางกลาง เมื่อโควตากลางกลางมีเพียงพอ โดยปริมาณการจัดสรร จะต้องอยู่ในดุลยพินิจของกรรมการค้ำต่างประเทศ โดยความเห็นชอบของกระทรวงพาณิชย์ และไม่จำเป็นต้องยื่นขอรับการจัดสรรตามระยะเวลาที่กำหนด

การยื่นขอรับการจัดสรร

โควตาหลัก ผู้ขอรับการจัดสรรจะต้องส่งหลักฐานการส่งออก ในปีสุดท้ายก่อนมีโควตาที่ขอรับการจัดสรร ถึงกรรมการค้ำต่างประเทศ ภายในวันที่ 20 ของเดือน 1 ของปี โควตาที่ขอรับการจัดสรรอีกด้วย

โควตากลางกลาง ให้ผู้ขอรับการจัดสรรโควตากลางกลางยื่นคำขอรับการจัดสรร ตั้งแต่วันที่ 5 ถึงวันที่ 10 ของเดือน 1 ถึงเดือนที่ 9 ของปีโควตา ส่วนตั้งแต่เดือน 10 ของปีโควตา ให้เป็นไปตามประกาศของกรรมการค้ำต่างประเทศด้วยความเห็นของกระทรวงพาณิชย์ โดยกรรมการค้ำต่างประเทศจะพิจารณาจัดสรรให้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน แต่สำหรับผู้ขอรับการจัดสรรที่มีโควตาหลัก จะต้องส่งออกไปแล้ว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของโควตาหลัก การประกาศผลการจัดสรรโควตากลางกลาง เดือนที่ 1 ถึงเดือน 9 ของปีโควตา ให้ทราบภายใน วันที่ 20 ของทุกเดือน สำหรับเดือน 10 ให้เป็นไปตามประกาศกรม และให้เซ็นรับภายใน 3 วัน มิฉะนั้นถือว่าสละสิทธิ

ปี 2531 - 2534

หลักเกณฑ์การพิจารณาจัดสรรโควตา

การจัดสรรโควตา แบ่งการจัดสรรเป็น 2 ประเภท คือ การจัดสรรโควตาหลัก
การจัดสรรโควตากลางกลาง

โควตาหลัก หมายความว่า ปริมาณบางส่วนของรายการเสื้อผ้าสำเร็จรูป ได้รับตามข้อตกลงระหว่างประเทศไทย กับประเทศหรือกลุ่มประเทศคู่ค้า ซึ่งจะนำมาพิจารณาจัดสรรให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามประวัติการส่งออกสุทธิ

การจัดสรรโควตาหลัก พิจารณากำหนดจากประวัติการส่งออกสุทธิ จากปริมาณของรายการตามประวัติการส่งออกของโควตาหลัก และโควตากลางรวมกัน ในปีสุดท้ายก่อนปีโควตาที่ขอรับการจัดสรร แต่ไม่รวมถึงประวัติการส่งออกของโควตากลาง ซึ่งเป็นโควตาที่เหลือจากปีที่ผ่านมา (Carry Over) โควตาที่จะจัดสรรในปีโควตาถัดไป (Carry Forward) โควตาที่กรรมการค้าต่างประเทศขอโอน (Transfer) และโควตาที่ดิน และหักด้วยปริมาณที่ถูกลงโทษ

ระยะเวลาการจัดสรร กรรมการค้าต่างประเทศจะจัดสรรโควตา หลักให้แล้วเสร็จภายใน 2 เดือน หลังจากสิ้นปีโควตา และผู้ได้รับการจัดสรรโควตาหลัก จะต้องลงลายมือชื่อรับทราบปริมาณที่ได้รับการจัดสรรภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลการพิจารณาจัดสรรในวันและเวลาทำการของราชการ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่ได้ประกาศผลการพิจารณาจัดสรรโควตาหลักให้ทราบนั้น จะพิจารณาผ่อนผันให้ส่งออกได้ไม่เกินปริมาณร้อยละ 50 ของปริมาณโควตาที่คาดว่าผู้ได้รับการจัดสรรนั้นจะได้รับจัดสรร

โควตากลาง

หลักการพิจารณาจัดสรรโควตากลาง

กรรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาจัดสรรโควตากลางตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้⁷²

การจัดสรรโควตาที่แต่ละรายการมีปริมาณคงเหลือสำหรับกองกลาง มากกว่าร้อยละ 10 ของโควตาที่ได้รับตามข้อตกลง จะจัดสรรให้แก่ผู้ยื่นคำขอที่มีกำหนดส่งออกในเดือนแรกของช่วงการส่งออกที่ขอรับการจัดสรร ส่วนที่เหลือจะพิจารณาคำขอของผู้ที่จะทำการส่งออกในระยะ 5 เดือนถัดไป ตามลำดับการส่งออก สำหรับคำขอในเดือนที่ 5 เดือนที่ 6 เดือนที่ 7 เดือนที่ 8 และเดือนที่ 9 จะพิจารณาคำขอที่มีกำหนดส่งออก อย่างช้าที่สุด ในเดือนที่ 9

การจัดสรรโควตารายการที่มีปริมาณคงเหลือสำหรับกองกลางน้อยกว่าร้อยละ 10 ของโควตาที่ได้รับตามข้อตกลง จะพิจารณาให้ความสำคัญแก่รายที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุดต่อหน่วย

⁷²ข้อ 8 ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530

เป็นอันดับแรก โดยจะต้องนำเลตเตอร์ออฟเครดิต มาแสดงภายใน 15 วันทำการหลังจาก ลงนามรับทราบใ้โควต้า และจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับกำหนดการส่งออกเป็นอันดับรอง หากมี ผู้เสนอราคาเท่ากัน และส่งออกในระยะเดียวกัน จะใช้วิธีเฉลี่ยให้เท่ากัน

กำหนดระยะเวลายื่นขอรับการจัดสรร

โควต้ากองกลางเสื้อผ้าสำเร็จรูป ให้ยื่นขอ ดังนี้

เดือน 1-9 (มกราคม - กันยายน) ยื่นขอรับการจัดสรรวันที่ 1-5 ประกาศผล วันที่ 15 ของทุกเดือน สำหรับเดือน 10-12 (ตุลาคม - พฤศจิกายน) กำหนดตามประกาศ ของกรมการค้าต่างประเทศ ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศ จะจัดสรรให้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน ทั้งนี้ถ้าผู้ขอรับการจัดสรรมีโควต้าหลัก ผู้ขอรับการ จัดสรรจะต้องส่งออกสินค้ารายการนั้นไปแล้ว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของโควต้าหลักที่ได้รับการ จัดสรร และผู้ที่สละสิทธิไม่รับการ จัดสรรโควต้าหลักภายในระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น

กรมการค้าต่างประเทศจะประกาศผลการพิจารณาจัดสรร โควต้ากองกลางของ เดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 9 ของปีโควต้าให้ทราบภายในวันที่ 15 ของทุกเดือน สำหรับเดือนที่ 10 ของปีโควต้าเป็นต้นไป ให้เป็นไปตามประกาศของกรมการค้าต่างประเทศ และให้ผู้ได้ รับการจัดสรรโควต้ากองกลาง จะต้องลงลายมือชื่อรับทราบผล การพิจารณาจัดสรรภายใน 3 วัน ทำการนับแต่วันถัดจากวันประกาศผลการพิจารณาจัดสรร

หลักเกณฑ์การจัดสรรโควต้า

ตามระเบียบฉบับนี้ แบ่งการจัดสรรเป็น 3 ประเภท คือ การจัดสรรโควต้าหลัก โควต้าส่งเสริม และโควต้ากองกลาง เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มีเฉพาะโควต้าหลัก และโควต้า กองกลางเท่านั้น

โควต้าหลัก

จัดสรรตามประวัติการส่งออกสุทธิในรอบปีก่อนปีขอรับการ จัดสรร โดยให้ผู้ส่งออก เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่รับอนุญาต ขอรับจัดสรร พร้อมส่งหลักฐานการส่งออกในรอบปีก่อนปีขอรับการ จัดสรรที่กองการค้าสิ่งทอ ภายในวันที่ 10 มกราคม และผ่อนผันให้ส่งหลักฐานส่งออกเดือน สุดท้าย ของปีโควต้าเพิ่มเติม ภายในวันที่ 20 ของเดือนแรกของปีโควต้า

ระยะเวลาการจัดสรร กรมการค้าต่างประเทศจะจัดสรรโควตา ให้แล้วเสร็จและประกาศ ผลการจัดสรรโควตาหลักภายในเดือนที่ 2 ของปีโควตา และผู้ได้รับจัดสรรโควตาหลักต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมาลงลายมือชื่อยืนยันรับปริมาณโควตาที่ได้รับการจัดสรรภายใน 15 วัน ทำการนับจากวันประกาศผลการจัดสรร ผู้มีสิทธิในโควตาหลักส่งออกได้ร้อยละ 75 ของปริมาณที่จะได้รับการจัดสรร แต่ระหว่างที่กรมยังจัดสรรโควตาหลักไม่เสร็จ ให้กำหนดระยะเวลาการส่งออก ต้องส่งออกโควตาหลักให้เสร็จสิ้นภายในวันสิ้นปีโควตา

ค. กำหนดระยะเวลาการส่งออก

ปี 2522 ถึงปี 2523

โควตาหลักต้องส่งออกภายในวันสิ้นปีโควตา

โควตากลาง (โควตาคงเหลือ) จะต้องส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 6 สำหรับการ จัดสรรช่วง 1 และภายในวันสุดท้ายของเดือน 12 สำหรับการ จัดสรรช่วง 2 และหากไม่สามารถส่งออกได้ภายในช่วงเวลาที่กำหนด จะต้องคืนโควตาแก่กรมการค้าต่างประเทศ

ปี 2524 ถึงปี 2525

โควตาหลัก ผู้ส่งออกจะต้องใช้โควตาครบร้อยละ 50 ภายในเดือน 6 และร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 7 ถึงเดือนที่ 9 ซึ่งการ "ใช้โควตา" ตามระเบียบหมายถึง การที่ผู้มีโควตาได้นำหลักฐานการซื้อขายสินค้ารายการนั้นมาแสดงให้กรมการค้าต่างประเทศทราบ และกรมได้รับรองความถูกต้องจึงถือเป็นการใช้โควตา แต่การส่งออกสามารถส่งออกก่อนสิ้นปีโควตา

โควตาเสริม ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายใน 60 วัน นับแต่ที่ได้รับแจ้งโควตา ต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงให้มีการผ่อนผันขยายเวลาให้ส่งออกเกิน 60 วัน โดยต้องมีเหตุผลสมควร และผู้ส่งออกจะต้องทำสัญญาค้ำประกันไว้ โดยจะต้องส่งออกภายในวันที่ 20-25 ของทุกเดือน⁷³

⁷³แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องรายละเอียดการปฏิบัติตามระเบียบ การส่งออกสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 12 มกราคม 2524

โควต้าเร่งรัด ผู้ได้รับโควต้าทุกราย ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในวันสุดท้าย
ของเดือน 12

ปี 2526 ถึงปี 2527

กำหนดเวลาการใช้โควต้า

โควต้าหลัก จะต้องใช้โควต้าให้เสร็จสิ้นตามจำนวน และภายในกำหนดเวลา
ในแต่ละช่วง คือร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 1-6 และร้อยละ 50 ภายในเดือน 7-9 ถ้าไม่
สามารถใช้โควต้าหมดภายในเดือน 9 จะต้องสงวนสิทธิโควต้า โดยกรมการค้าต่างประเทศ
จะผ่อนผันให้ โดยต้องนำสัญญาสั่งซื้อที่แน่นอน และหลักฐานการชำระเงินมาแสดง โดยจะต้อง
ส่งออกภายในเดือนที่ 12

<u>โควต้ากองกลาง</u> ผู้ได้รับโควต้า จะต้องส่งออก ให้แล้วเสร็จตามกำหนดคือ	
ถ้าได้รับการจัดสรร	ส่งออกภายใน
เดือนที่ 1	เดือนที่ 7
เดือนที่ 2	เดือนที่ 8
เดือนที่ 3 - เดือนที่ 9	เดือนที่ 9

ถ้าไม่สามารถส่งออกได้ภายในช่วงระยะเวลา แต่ประสงค์ขอขยายเวลาส่งออก ก็ทำได้
โดยการขอรักษาสินค้าโควต้าโดยจะต้องนำเลขเตอร้ออนเคเรคิต มาแสดงภายในวันสุดท้ายของ
ช่วงระยะเวลาที่กำหนด

ปี 2528

กำหนดระยะเวลาการส่งออก

โควต้าหลัก จะต้องส่งออกเสร็จสิ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 1-6
และไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 7-9 สำหรับโควต้ากองกลาง จะต้องส่งออก
ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนที่กำหนดในหลักฐาน ที่ได้นำมาแสดงในการยื่นขอรับการจัดสรร

ปี 2529 - 2530

กำหนดระยะเวลาการใช้โคเวต้า

โคเวต้าหลัก จะต้องส่งออกให้ครบถ้วนทุกรายการ ภายในปีโคเวต้า ถ้าไม่สามารถ
จะส่งออกได้ต้องแจ้งคืนโคเวต้า

โคเวต้ากองกลาง กำหนดระยะเวลาส่งออกเป็นไปตามคำขอรับการจัดสรรโคเวต้า
กองกลาง

กำหนดระยะเวลาส่งออก

โคเวต้าหลัก จะต้องส่งออกให้ครบถ้วนทุกรายการ ภายในปีโคเวต้า ในกรณีที่
ไม่สามารถส่งออกได้อาจแจ้งคืนโคเวต้าหลักรายการใดรายการหนึ่ง หรือหลายรายการภายใน
เดือนที่ 6 ของปีโคเวต้า จะได้รับสิ่งจูงใจ ดังนี้ คือ ในกรณีที่มีการคืนโคเวต้าในระหว่าง
เดือนที่ 1-3 จะจัดสรรโคเวต้าหลักในปีถัดไปให้ร้อยละ 10 ของปริมาณโคเวต้าที่คืน ถ้าคืน
โคเวต้าในระหว่างเดือน 4-5 จะจัดสรรโคเวต้าหลักในปีถัดไปให้ร้อยละ 5 ของปริมาณโคเวต้าที่
คืน นอกจากนี้ โคเวต้าหลักรายการใดส่งออก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับ
การจัดสรร และคืนโคเวต้าส่วนเหลือ ภายในวันสุดท้ายของเดือน 10 ของปีโคเวต้าจะได้รับ
การจัดสรรโคเวต้าหลัก ในปีถัดไปเท่ากับปริมาณโคเวต้าที่ส่งออกจริงรวมกับปริมาณโคเวต้าที่คืนนั้น

โคเวต้ากองกลาง กำหนดเวลาการส่งออกจะเป็นไปตามกำหนดส่งออกที่ได้แสดง
ไว้ในคำขอรับการจัดสรรโคเวต้ากองกลาง เมื่อได้รับการจัดสรรโคเวต้ากองกลาง จะต้อง
ส่งออกภายในเดือนนั้น ๆ มิฉะนั้นถือว่าไม่ได้ส่งออก หรือส่งออกไม่ครบนั้นเอง ซึ่งอาจจะมี
ผลให้ถูกลงโทษได้

ปี 2535

โคเวต้าหลัก ส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในวันสิ้นปีโคเวต้า

โคเวต้ากองกลาง

กำหนดระยะเวลาส่งออก

โคเวต้ากองกลางเดือนที่ 3 และเดือนที่ 4 ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายใน 90 วัน
นับจากวันประกาศผลการจัดสรร

โควตาการส่งออกนับจากเดือนที่ 4 เป็นต้นไป ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด ทั้งนี้ถ้าเป็นโควตาการส่งออกช่วงที่ 2 ให้ส่งออกให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันประกาศจัดสรร และช่วงที่ 3 (เดือน 10, 11, 12) ให้ส่งออกให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน นับแต่วันประกาศจัดสรร แต่ไม่เกินวันสิ้นปีโควตา

ง. การโอนโควตา หรือการแลกเปลี่ยนโควตา

ปี 2522 ถึงปี 2523

เนื่องจากเป็นระเบียบในระยะแรกจึงไม่มีรายละเอียดมากนักในเรื่องการแลกเปลี่ยนโควตา ระเบียบอนุญาตให้แลกเปลี่ยนโควตาในระหว่างผู้ผลิตได้ โดยมีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบจากทางสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

ในเรื่องการโอนโควตา ระเบียบฉบับนี้ไม่อนุญาตให้มีการโอนโควตา เพราะกระทรวงพาณิชย์ เกรงว่าจะเป็นการเพิ่มราคาของผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทย ซึ่งในเรื่องการโอนโควตาในข้อตกลง MFA อนุญาตให้มีการ Swing ได้โดยใน MFAI กำหนดให้ทำได้ไม่เกิน 5% แต่ในเรื่องการโอนในระเบียบนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับ MFA เป็นการบัญญัติไว้เพื่อกำหนดนโยบาย ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ถ้าเปิดโอกาสให้มีการโอนได้ อาจจะเป็นการเพิ่มต้นทุน สำหรับการโอน กล่าวคือจะมีการซื้อขายโควตากันขึ้น ในยุคนี้ยังเห็นว่า ถ้าให้มีการโอนกันได้ ผลเสียจะตกแก่ผู้ส่งออกจะเป็นการเพิ่มต้นทุน เป็นการเปิดโอกาสให้มีการแสวงหาผลประโยชน์จาก Quota Rent และค่า Quota Rent จะถูกบวกเพิ่มเข้าไปในราคาของผลิตภัณฑ์ที่จะส่งออก อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอได้ เพราะต้นทุนจะเพิ่มสูงขึ้น จนอาจจะความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) น้อยลงได้ ในยุคนี้จึงไม่อนุญาตให้โอนโควตากันได้

ปี 2524 ถึง 2525

ในช่วงระเบียบฉบับนี้ ไม่อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโควตา แต่ผ่อนผันโดยให้ผู้ต้องการแลกเปลี่ยนทั้งสองฝ่าย คินโควตาจำนวนที่จะแลกเปลี่ยน และสงวนสิทธิระบุให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับโควตาส่วนที่คิน และถือเป็นประวัติ ส่งออกของผู้ที่ส่งคินโควตาฝ่ายเดียวเท่านั้น ทั้งนี้จะกระทำได้เฉพาะโควตาหลักเท่านั้น ส่วนการโอนโควต่ายังไม่อนุญาตให้ทำได้

ปี 2526 ถึงปี 2527

ระเบียบที่ใช้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ยินยอมให้มีการแลกเปลี่ยนโควตาหลัก ได้ดังนี้ แลกเปลี่ยนโควตาระหว่างประเทศ สำหรับสินค้าประเภทเดียวกัน ในจำนวนที่เท่ากัน เฉพาะประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป และแลกเปลี่ยนสินค้าต่างประเทศจำนวนที่เท่ากันภายใน ประเทศเดียวกัน ผู้รับโอนโควตาต้องรับผิดชอบโควตาที่ได้รับเหมือนเช่น โควตาหลักของตนเอง การแลกเปลี่ยนโควตาต้องไม่มีการซื้อขาย และต้องมีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบจากสมาคม อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย อนึ่ง การโอนโควตาไม่อนุญาตให้มี

ปี 2528

ระเบียบนี้กำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนโควตาได้โดยมีหลักเกณฑ์เหมือนระเบียบเดิม

ปี 2529 ถึงปี 2530

เป็นระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงจากที่ไม่อนุญาตให้มีการโอนโควตา มาเป็น อนุญาตให้มีการโอนโควตาได้ สำหรับการแลกเปลี่ยนโควตาไม่อนุญาต ในกรณีการโอนโควตา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. การโอนและรับโอนสินค้าต่างรายการให้ใช้อัตราแปรสภาพตามข้อตกลง ทวิภาคี
2. ผู้โอนจะต้องคืนโควตาหลักให้แก่กรมการค้าต่างประเทศเป็นปริมาณไม่น้อย กว่าร้อยละ 5 ของโควตาที่ทำการโอนหรือรับโอน ทั้งนี้ผู้รับโอนจะต้องรับผิดชอบ และทรงไว้ ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับโควตานั้นเหมือนโควตาหลักของตน

นอกจากนั้น ในระเบียบฉบับนี้มีการให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมายใช้ดุลพินิจ ในกรณีการขอรับการจัดสรรโควตา หลักจากประวัติการส่งออกของปีโควตาที่มีได้เป็นไปตามระเบียบนี้ เนื่องจากเหตุสุดวิสัย หรือ ความจำเป็นอื่นที่เหมาะสม หรือกรณีที่มีได้เป็นไปตามระเบียบนี้ แต่มีเหตุเพื่อสนับสนุน หรือเพิ่ม ประสิทธิภาพในการส่งออก ซึ่งเป็นข้อที่เปิดช่องให้รัฐมนตรี มีอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับ การจัดสรรโควตา ทั้งโควตาหลัก และรวมตลอดจนถึงโควตากลาง จนเป็นเหตุให้เกิด การอภิปรายโจมตีรัฐมนตรี กระทรวงพาณิชย์ ในรัฐสภา เกี่ยวกับการไม่ชอบมาพากลเกี่ยวกับ

การซื้อขายโควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูปในเวลาต่อมา

แต่การที่ระเบียบฉบับนี้ มีการให้อำนาจรัฐมนตรีดังกล่าว ในทัศนของผู้ปฏิบัติ ถือได้ว่า มีทั้งผลดีและผลเสีย ผลดี คือเป็นเสมือนเกราะป้องกันของข้าราชการประจำ ที่ทำหน้าที่จัดสรรโควตา ซึ่งบางครั้งอาจเกิดกรณีที่มีผู้ผลิต มีความต้องการโควตากองกลาง อย่างรีบด่วน ถ้ากรมไม่อนุมัติให้ อาจเกิดความเสียหายต่อบุคคลนั้นหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง ประเทศได้ เช่น รับคำสั่งซื้อไว้แล้ว แต่ไม่สามารถจะขอโควตาได้ เพราะขัดต่อระเบียบการจัดสรร ข้าราชการประจำก็สามารถจะส่งเรื่องให้ทางรัฐมนตรี พิจารณาและสั่งการ ซึ่งอาจจะอนุมัติให้โควตากองกลางแก่บริษัทผู้นั้น ซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจตามบทมาตรานั้น แต่ข้าราชการประจำไม่มีอำนาจอนุมัติ เมื่อท่านรัฐมนตรีอนุมัติให้ข้าราชการประจำก็สามารถดำเนินการต่อไปได้ นับเป็นเกราะป้องกันข้าราชการประจำอย่างยิ่ง เพราะในการจัดสรร อาจจะมีบุคคลที่มีอิทธิพลในทางการเมือง หรือธุรกิจเป็นผู้ขอโควตานั้น ๆ อยู่เสมอ ๆ

ผลเสีย ของการที่ระเบียบเปิดช่องให้รัฐมนตรีใช้ดุลยพินิจ โดยระเบียบกำหนดไว้กว้าง ๆ ว่า เป็นการขอจัดสรรที่มีได้เป็นไปตามระเบียบ เนื่องจากเหตุผลวิสัยหรือความจำเป็นอันที่เหมาะสม หรือเป็นไปเพื่อสนับสนุน หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งออก ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กว้างขวางมาก เปิดโอกาสให้รัฐมนตรี แสวงหาผลประโยชน์ จากการจัดสรรโควตานั้น ๆ เพราะปริมาณโควตามีจำกัดมีการแข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งโควตา อาจจะมีบ้าง ที่มีการเรียกร่องทรัพย์สิน เงินทอง หรือผู้ขอโควตานำมาให้เองโดยไม่มีการเรียกร่อง ซึ่งทำให้ผู้ที่เงินทุนน้อยไม่สามารถแข่งขันได้ เพราะไม่เปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรี ไม่โปร่งใส และเป็น การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดได้ ในส่วนรวมของประเทศ สิ่งที่เห็นแน่นอน คือ เป็นการเพิ่มต้นทุนของสินค้า ทำให้ราคาที่จะส่งออกสูงขึ้น ในขณะที่คุณภาพสินค้าเหมือนเดิม เป็นผลกระทบให้ผู้ซื้อจากต่างประเทศ อาจจะไม่สั่งซื้อสิ่งทอจากประเทศไทยได้ เพราะสินค้านี้มีราคาสูงแต่คุณภาพต่ำ

ปี 2531 - ปี 2534

มีข้อบทให้มีการโอนและรับโอนโควตา โดยหลักเกณฑ์เหมือนระเบียบปี 2529 ต่อมา มีประกาศกรมการค้าต่างประเทศ ฉบับที่ 62 (พ.ศ. 2533) ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2533 เป็นประกาศที่เกี่ยวกับการโอนและรับโอน โควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูปด้วยตามระเบียบข้อ 12 ของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 กำหนดให้มีการโอนโควตาการส่งออกเสื้อผ้า

สำเร็จรูป โดยให้โอนและการรับโอนกระทำได้ เฉพาะโควตาหลักระหว่างผู้มีสิทธิรับจัดสรร เท่านั้น โดยผู้รับโอนจะต้องรับผิดชอบ และทรงไว้ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับการส่งออกเสมือนกับโควตาหลักที่ตนได้รับการจัดสรร และประกาศฉบับนี้ ให้ผู้โอนโควตาส่งออกตั้งแต่เดือนที่ 10 ถึงเดือนที่ 12 ของทุกปีโควตา ต้องเป็นผู้รับผิดชอบ หากเกิดกรณีผู้รับโอนไม่สามารถใช้โควตาในส่วนที่รับโอนได้ โดยผู้โอนจะถูกลงโทษตามข้อ 14(1) ของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2530 คือจะถูกหักประวัติการส่งออกที่จะใช้ในการคำนวณจัดสรรโควตาในปีต่อไป เป็น 2 เท่า ของปริมาณส่วนที่ไม่ได้ส่งออก ซึ่งหลักเกณฑ์นี้จะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องการโอนโควตาหลัก เพราะก่อนมีประกาศฉบับนี้ ผู้ส่งออกจะอาศัยช่องว่างของหลักเกณฑ์การโอน เพราะเมื่อโอนโควตาแล้ว ผู้รับโอนจะต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ คือ จะต้องรับผิดชอบ และทรงไว้ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับการส่งออก เสมือนกับโควตาที่ตนได้รับการจัดสรร ทำให้ผู้มีโควตาหลักและไม่สามารถจะส่งออกได้หมด หลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ในกรณีส่งออกไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ ซึ่งได้พยายามโอนไปให้กับผู้มีสิทธิส่งออก อาจจะเป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด เพื่อให้บริษัทที่รับโอนต้องรับผิดชอบในการส่งออกไม่ได้ ซึ่งบริษัทผู้รับโอนจะเป็นบริษัทที่โดยปกติจะไม่ได้มีการส่งออก หรือบางครั้งอาจจะกล่าวได้ว่า ผู้โอนได้ตั้งให้ผู้รับโอนเข้ามารับการถูกลงโทษ ซึ่งบริษัทผู้รับโอนจะไม่เสียหายมากนัก เพราะจะเป็นบริษัทที่ไม่มีชื่อเสียง หรือโดยปกติ จะไม่มีการส่งออก แต่อย่างไร ทั้งนี้จุดประสงค์ก็จะพยายามขจัดโควตาส่วนที่เหลือออกไปให้ผู้อื่นรับผิดชอบ ซึ่งเป็นบริษัทที่ผู้โอนมีความสัมพันธ์อยู่ หรือบางครั้งมีการพูดว่า เป็นบริษัทที่เป็นการสร้างแพะให้รับบาป ตามระเบียบปี 2530 ถ้าคืนโควตาภายในเดือน 9 จะไม่ถูกลงโทษ แต่ถ้าคืนเดือน 10 ถึงเดือน 12 จะถูกลงโทษ โดยจะหักจากประวัติการส่งออกเต็มจำนวนที่มีได้ส่งออก เพื่อจัดการหลีกเลี่ยงหรือหาผู้ส่งออกรายอื่นมารับโทษแทน โดยจะถูกหักจากประวัติการส่งออก ในการจัดสรรปีต่อไปเป็น 2 เท่า ของปริมาณการส่งออกที่ไม่ได้ส่งออก เพื่อให้มีการระบายโควตาที่ตนไม่สามารถใช้ได้ให้กับกรมการค้าต่างประเทศ และกรมจะได้นำไปจัดสรรให้ผู้อื่นต่อไป ซึ่งจะทำให้การใช้โควตามีประสิทธิภาพสูงสุด

ปี 2535

การโอนโควตา ระเบียบฉบับนี้ มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการโอนโควตา โดยแบ่งการโอนโควตา เป็น 2 ประเภท คือ

1. การโอนโคเวต้าแบบถาวร เป็นการโอนโดยให้ส่งออกในนามผู้รับโอน และประวัติการส่งออกเป็นของผู้รับโอน ให้โอนกันได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของปริมาณโคเวต้าที่ผู้โอนได้รับจัดสรรในแต่ละรายการ โดยผู้โอนจะต้องคืนโคเวต้าหลักให้กรมการค้าต่างประเทศ ในปริมาณ ในอัตราร้อยละ 5 ของปริมาณที่ทำการโอน

2. การโอนโคเวต้าชั่วคราว เป็นการโอนโดยโคเวต้าหลักและประวัติการส่งออก ยังเป็นของผู้โอนแต่ผ่อนผันให้ส่งออกในนามของผู้รับโอนได้เป็นการเฉพาะคราว

ทั้งการโอนโคเวต้าแบบถาวรและชั่วคราว จำกัดเฉพาะโคเวต้าหลัก เท่านั้น และให้ดำเนินการผ่านสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย โดยให้สมาคมฯ รับรองการโอนโคเวต้าดังกล่าวต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเมื่อผู้โอนได้โอนโคเวต้าทั้งถาวร และชั่วคราว จะขอรับโคเวต้ากองกลางของสินค้ารายการที่โอนออกในปีโคเวตานั้น ๆ ไม่ได้

นอกจากนั้น ถ้าผู้โอนโคเวต้าทั้งถาวรและชั่วคราว นับตั้งแต่เดือน 10 ถึงเดือนที่ 12 ของปีโคเวต้า จะต้องรับผิดชอบและถูกลงโทษ ตามบทลงโทษที่กำหนดไว้ หากผู้รับโอน ไม่สามารถใช้โคเวต้าในส่วนที่รับโอน

จ. บทกำหนดโทษ

ปี 2522 ถึงปี 2523

โคเวต้าหลัก ถ้าหากผู้ส่งออกคืนโคเวต้าภายใน 6 เดือนแรก จะไม่ถูกหักปริมาณจากประวัติ หากคืนโคเวต้า 2 ปีติดต่อกัน จะไม่นับเป็นประวัติการส่งออก ส่วนการลงโทษหักปริมาณประวัติการส่งออกในปีถัดไป จะหักเป็นอัตราส่วนตามระยะเวลาการคืนโคเวต้าในเดือนที่ 7, 8, 9, 10, 11, 12 ในอัตราร้อยละ 15, 30, 50, 60, 70 และ 100 ของปริมาณ ส่วนที่ไม่ได้ส่งออกตามลำดับ แต่การลงโทษดังกล่าวได้มีการเพิ่มเติมระเบียบ (ฉบับลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523) โดยให้ผู้ที่จะต้องคืนโคเวต้า สามารถขอรักษาสีทธิโคเวต้าจำนวนที่จะต้องคืนโดยทำเป็นสัญญาค้ำประกัน เป็นวงเงินร้อยละ 15 ของมูลค่าสินค้าออกที่ขอรักษาสีทธิสำหรับการส่งออกต่อไป แต่หากผู้ผลิตไม่สามารถส่งออกได้ครบถ้วนตามจำนวนที่ประกัน กรมการค้าต่างประเทศจะริบเงินค้ำประกันดังกล่าวในส่วนสำหรับจำนวนที่ยังส่งออกไม่ครบถ้วนทั้งหมด แต่ถ้ามีความจำเป็นส่งออกขาดจำนวน ไปไม่เกินร้อยละ 10 ก็จะไม่ผ่อนผันโดยถือว่าเป็นการส่งออก ครบตามจำนวนที่ประกันไว้

ปี 2524 ถึง 2525

บทลงโทษ

โควตาหลัก จะต้องใช้โควตาให้หมดตามสัดส่วน และในช่วงเวลาตามที่กำหนด หากผู้ส่งออกคืนโดยสมัครใจก่อนวันสิ้นสุดของแต่ละช่วงเวลา ส่วนที่คืนนั้นจะไม่หักออกจากระบบการส่งออกในปีถัดไป ขณะเดียวกันถ้าผู้ส่งออกไม่คืนโควตา ที่ได้รับภายในเวลาที่กำหนด และไม่สามารถใช้โควตาได้ครบ ตามที่กำหนดและภายในช่วงเวลา ผู้ส่งออกจะถูกปรับโควตาส่วนที่เหลือ และถูกหักจากระบบการส่งออก

โควตาเสริม ในกรณีที่ผู้ส่งออกที่ได้รับโควตาเสริม ไม่อาจใช้โควตาได้หมดตามสัดส่วน และในช่วงเวลาที่กำหนด ถ้าส่งคืนโควตาโดยสมัครใจภายใน 1 เดือน นับแต่วันที่ได้รับการจัดสรรแต่ละช่วงเวลา ส่วนที่คืนจะได้รับการจัดสรรให้ในปีต่อไป สำหรับผู้ส่งออกซึ่งไม่คืนโควตา ภายในระยะเวลาที่กำหนด และไม่สามารถใช้โควตาได้ครบถ้วนตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด ผู้ส่งออกจะถูกปรับโควตาที่ไม่ใช้ หรือเหลือใช้ นั้นจะไม่ได้รับการจัดสรรส่วนที่ถูกปรับในปีต่อไป และสำหรับผู้ส่งออกที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งได้รับโควตาเสริม ถ้าไม่สามารถจะใช้โควตาให้หมดตามที่ได้รับ จะหมดสิทธิในการที่จะได้รับการจัดสรรตามโควตาเสริมใน 6 เดือนถัดไป ผู้ส่งออกโควตาเสริมที่สามารถใช้โควตาที่ได้รับจัดสรรได้ โดยครบถ้วนติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี โควตาส่วนนั้นจะถือเป็นโควตาหลักของผู้มาส่งออกรายนั้นในปีที่ 3

โควตาเร่งรัด ถ้าคืนโควตาภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 11 ผู้ส่งออกจะไม่ถูกลงโทษ โดยการตัดประวัติการส่งออก หรือสิทธิในการใช้โควตาเสริม หรือโควตาเร่งรัดในปีถัดไป แต่ถ้าไม่คืนตามกำหนดและไม่สามารถใช้โควตาได้หมดสำหรับผู้ส่งออกที่มีโควตาหลัก จะถูกตัดประวัติการส่งออก ตามสัดส่วนที่เหลือใช้ หากผู้ส่งออกที่ไม่มีโควตาหลัก จะถูกตัดสิทธิการได้รับจัดสรรโควตาเสริม และโควตาเร่งรัด เป็นเวลา 6 เดือน

ปี 2526 ถึงปี 2527

บทลงโทษ

โควตาหลัก ในกรณีที่ผู้มีโควตาของสงวนสิทธิแต่ไม่สามารถส่งออกได้ครบตามจำนวนที่ขอสงวนสิทธิ จะถูกหักจากระบบการส่งออกในอัตรา 1 : 1 ในการจัดสรรโควตาในปีต่อไป ทั้งนี้หากส่งออกขาดไม่เกินร้อยละ 10 ให้ถือว่าเป็นการส่งออกครบถ้วน ในกรณีที่ผู้ส่งออกที่มีโควตาหลักไม่เพียงพอสำหรับการลงโทษ จะถูกระงับสิทธิในการยื่นขอโควตา

กองกลางเป็นเวลา 4 เดือน ติดต่อกันโดยเริ่มนับจากเดือนแรกของปีไควต้าในปีถัดไป โดยมีการพิจารณาในการระงับสิทธิดังนี้

ไควต้าหลัก คงเหลือขาดส่งร้อยละ 1-12 ถูกระงับสิทธิ 1 เดือน ขาดส่ง ร้อยละ 26-50 ถูกระงับสิทธิ 2 เดือน และขาดส่งร้อยละ 51-75 ถูกระงับสิทธิ 3 เดือน ขาดส่งร้อยละ 76-100 ถูกระงับสิทธิ 4 เดือน

ไควต้ากองกลาง ผู้ได้รับการจัดสรรไควต้ากองกลาง ถ้าคืนไควต้าภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่ได้นำมารับทราบการได้รับจัดสรรไควต้า ก็จะไม่ถูกลงโทษ สำหรับกรณีที่ผู้ส่งออกไม่ใช่ไควต้าให้หมดในช่วงระยะเวลาที่กำหนดจะถูกลงโทษ ดังนี้ผู้ส่งออกที่มีไควต้าหลัก จะถูกหักจากประวัติการส่งออกในอัตรา 1 : 1 ในการจัดสรรไควต้าในปีต่อไป อนึ่งเมื่อสิ้นปีไควต้า ผู้ส่งออกที่ไม่มีไควต้าหลัก หรือมีไควต้าหลักไม่เพียงพอ สำหรับการลงโทษจะถูก ระงับสิทธิในการยื่นขอไควต้ากองกลางเป็นเวลา 4 เดือน ติดต่อกันโดยเริ่มนับจากเดือนแรกของปีไควต้าในปีถัดไป โดยพิจารณา ดังนี้

ไควต้ากองกลางคงเหลือขาดส่งร้อยละ 1-12 ถูกระงับสิทธิ 1 เดือน
ไควต้ากองกลางคงเหลือขาดส่งร้อยละ 26-50 ถูกระงับสิทธิ 2 เดือน ไควต้ากองกลางคงเหลือขาดส่งร้อยละ 51-75 ถูกระงับสิทธิ 3 เดือน ไควต้ากองกลางคงเหลือขาดส่งร้อยละ 76-100 ถูกระงับสิทธิ 4 เดือน

ปี 2528

บทลงโทษ

ผู้ได้รับการจัดสรรไควต้าหลัก ที่คืนไควต้าหรือถูกยึดคืนไควต้าในช่วงระยะเวลาที่กำหนด จะไม่ถูกลงโทษ ในกรณีที่มีการสงวนสิทธิไควต้าไว้ก่อนวันครบกำหนดในเดือน 6 หรือเดือนที่ 9 และไม่สามารถส่งออกได้ครบตามจำนวนที่ของสงวนสิทธิ จะถูกหักประวัติการส่งออกที่จะใช้ในการคำนวณจัดสรรไควต้าในปีต่อไปอีก 2 เท่าของปริมาณส่วนที่ขาด เว้นแต่กรณีสามารถส่งออกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ของไควต้าหลักที่ได้สงวนสิทธิไว้ จะไม่ถูกลงโทษ ถ้าผู้มีไควต้าหลักไม่เพียงพอสำหรับการลงโทษในปีต่อไป จะถูกระงับสิทธิในการยื่นขอไควต้ากองกลาง โดยเริ่มนับจากเดือนแรกของปีไควต้าถัดไปดังนี้

ไควต้าหลักคงเหลือขาดส่งไม่เกินร้อยละ 50 ระงับสิทธิ 6 เดือน

ไควต้าหลักคงเหลือขาดส่งเกินกว่าร้อยละ 50 ระงับสิทธิ 9 เดือน

โคเวต้ากองกลาง

ผู้ได้รับการจัดสรรโคเวต้ากองกลาง ไม่สามารถส่งออกหรือส่งออกได้ไม่ครบภายในสิ้นเดือน ของเดือนที่กำหนดในหลักฐานที่ได้นำมาแสดง ในการขอรับการจัดสรรหรือไม่ นำเลตเตอร์ออฟเครดิตมาแสดงภายใน 15 วันนับจากวันลงนามรับทราบการจัดสรรจะถูกลงโทษ โดยจะหักประวัติการส่งออกที่จะใช้ในการคำนวณจัดสรรโคเวต้าในปีต่อไปอีก 2 เท่าของปริมาณ ส่วนที่ขาด เว้นแต่การส่งออกนั้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ขณะเดียวกัน ถ้าหากผู้ได้รับการจัดสรร ไม่มีโคเวต้าหลัก หรือมีโคเวต้าหลักไม่เพียงพอสำหรับการลงโทษ จะถูกระงับสิทธิในการยื่นขอโคเวต้า กองกลางโดยเริ่มนับจากเดือนแรกของปีโคเวต้าต่อไป

โคเวต้ากองกลางคงเหลือขาดส่งไม่เกินร้อยละ 50 ระงับสิทธิ 6 เดือน

โคเวต้ากองกลางคงเหลือขาดส่งเกินกว่า ร้อยละ 50 ระงับสิทธิ 9 เดือน

นอกจากนี้ระเบียบฉบับนี้ยังอนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโคเวต้าหลัก เพื่อให้ประเทศสามารถใช้โคเวต้าได้มีประสิทธิภาพ และยังอนุญาตให้มีการยืม โคเวต้าปีต่อไปมาใช้ล่วงหน้าได้ตามอัตราส่วนของประวัติการส่งออกสำหรับสินค้าแต่ละรายการของตน โดยยินยอมให้หักโคเวต้าที่ได้รับจัดสรรดังกล่าว ออกจากโคเวต้าหลักของปีต่อไป

ปี 2529 - 2530

บทลงโทษ

ในกรณีที่ ส่งออกรายใด สำหรับโคเวต้าหลักน้อยกว่าร้อยละ 95 ของโคเวต้าหลัก ที่ได้รับการจัดสรร และมีได้แจ้งคืน โคเวต้าจะถูกลงโทษ โดยจะหักประวัติการส่งออกที่จะใช้ในการคำนวณจัดสรรโคเวต้าในปีต่อไปเป็น 2 เท่าของปริมาณส่วนที่ขาด ถ้ากรณีที่มีการคืนโคเวต้า ในระหว่างเดือนที่ 1 ถึงเดือน 3 จะจัดสรรโคเวต้าหลักในปีถัดไปให้ร้อยละ 10 ของปริมาณโคเวต้าที่คืน ถ้ามีการคืนโคเวต้าในระหว่างเดือนที่ 4 ถึงเดือน 5 จะจัดสรรโคเวต้าหลักในปีถัดไปให้ร้อยละ 5 ของปริมาณโคเวต้าที่คืน ถ้าคืนโคเวต้าภายหลังสิ้นเดือนที่ 6 ของปีโคเวต้า ผู้ได้รับการจัดสรรจะถูกหักประวัติการส่งออก ที่พึงได้รับสำหรับการจัดสรรโคเวต้าหลักปีโคเวต้าถัดไปของรายการนั้น ในอัตราเดือน 7 เป็นร้อยละ 10 ร้อยละ 20 ร้อยละ 30 ร้อยละ 40

ร้อยละ 50 ร้อยละ 100 ในเดือนที่ 8, 9, 10, 11, 12 ตามลำดับ สำหรับประเทศอื่น ยกเว้นสหรัฐฯ กรณีของประกาศสหรัฐฯ การคืนโคเวตต้า โคเวตต้าหลักที่ส่วนที่ไม่สามารถส่งออก ภายในเดือนที่ 6 จะไม่ถูกลงโทษ และการคืนโคเวตต้าหลักสำหรับตลาดสหรัฐฯ เฉพาะปี 2528/2529 ภายในเดือนที่ 7 จะไม่ถูกลงโทษ เนื่องจากปีโคเวตต้าเพิ่มเป็น 13 เดือน แต่จะเริ่มหักร้อยละ 10 ในเดือนที่ 8 และเพิ่มขึ้นจนเป็นร้อยละ 100 ในเดือน 13 ตามลำดับ

กรณีโคเวตต้ากองกลาง ผู้ได้รับการจัดสรรโคเวตต้ากองกลาง ที่ส่งออกรายการใด ได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของโคเวตต้ากองกลางที่ได้รับการจัดสรร จะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกปีต่อไป 2 เท่าของปริมาณส่วนที่ขาด ในขณะที่เดียวกันถ้าไม่มีการส่งออกเลย จะถูกลงโทษโดยจะหักประวัติการส่งออกที่จะใช้ในการคำนวณจัดสรรโคเวตต้าในปีต่อไปเป็น 2 เท่าของปริมาณที่ได้รับการจัดสรร และจะถูกระงับสิทธิการขอรับการจัดสรรโคเวตต้ากองกลางรายการนั้นเป็นเวลา 1 เดือน หากปริมาณที่ถูกหักของรายการนั้น มากกว่าปริมาณโคเวตต้าที่ได้รับการจัดสรร ก็จะถูกระงับสิทธิการขอรับการจัดสรรโคเวตต้าตามกำหนดเวลา คือ โคเวตต้าที่พึงจะได้รับไม่พอหัก ร้อยละ 20 ระงับสิทธิขอรับการจัดสรรโคเวตต้ากองกลาง 1 เดือน โคเวตต้าที่พึงจะได้รับไม่พอหัก ร้อยละ 40 ระงับสิทธิขอรับการจัดสรรโคเวตต้ากองกลาง 2 เดือน ไม่พอหักร้อยละ 60, 80, 100 จะระงับสิทธิขอรับโคเวตต้ากองกลาง 3, 4, 5 ตามลำดับ

ปี 2531-2534

บทกำหนดโทษ

โคเวตต้าหลัก ถ้าส่งออกรายการใดได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของโคเวตต้าหลัก และมิได้แจ้งคืน โคเวตต้าจะถูกลงโทษ โดยจะหักประวัติในปีต่อไป 2 เท่า ของปริมาณส่วนที่ขาดส่ง ในขณะที่เดียวกัน ถ้ามีการคืนโคเวตต้า แต่หลังสิ้นเดือนที่ 6 ของปี โคเวตต้า จะถูกหักประวัติการส่งออก ที่จะได้รับในปีถัดไปของรายการนั้น อัตราร้อยละ 10, 20, 30, 40, 50, 100 ในเดือนที่ 7, 8, 9, 10, 11, 12 ตามลำดับ

โคเวตต้ากองกลาง ถ้าส่งออกได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของโคเวตต้ากองกลางที่ได้รับการจัดสรรถูกลงโทษ หักจากประวัติการส่งออกที่จะใช้ในการจัดสรรโคเวตต้า ปีต่อไป 2 เท่า ของปริมาณส่วนที่ขาด ถ้าไม่ออกเลย จะถูกหักประวัติการส่งออก โคเวตต้ารายการนั้นในปีต่อไป เป็น 2 เท่าของปริมาณที่ได้รับจัดสรร และถูกระงับสิทธิการขอรับการจัดสรรโคเวตต้ากองกลาง รายการนั้นเป็นเวลา 2 เดือน นอกจากนั้น หากปริมาณที่ถูกหักของรายการนั้นมากกว่าปริมาณ

โคเวต้าที่ได้รับจัดสรร ก็จะถูกระงับสิทธิการขอรับการจัดสรรโคเวต้าตามกำหนด ดังนี้คือ โคเวต้า ที่พึงจะได้รับไม่พอหัก ร้อยละ 20, 40, 60, 80, 100 จะถูกระงับสิทธิขอรับโคเวต้ากองกลาง 1 เดือน 2, 3, 4, 5 เดือน ตามลำดับ

ปี 2535

บทกำหนดโทษ

โคเวต้าหลัก ผู้ได้รับจัดสรร ที่ส่งคืนโคเวต้าหลักภายในเดือนที่ 9 หรือส่ง โคเวต้าหลักไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษ และถือเป็น ประสิทธิภาพส่งออกเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง

ถ้าคืนโคเวต้าหลัก หลังเดือนที่ 9 จะถูกลงโทษโดยหักประสิทธิภาพส่งออก คือ
 คืนเดือนที่ 10 จะถูกหักประสิทธิภาพส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน
 คืนเดือนที่ 11 จะถูกหักประสิทธิภาพส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน
 คืนเดือนที่ 12 จะถูกหักประสิทธิภาพส่งออกเป็น 2 เท่าของส่วนที่คืน
 สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคืนโคเวต้า จะถูกหักประสิทธิภาพส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่
 ไม่ได้ส่งออก

โคเวต้ากองกลาง ถ้าใช้โคเวต้ากองกลางไม่หมดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ต้องส่งคืนก่อนวันสิ้นกำหนด โดยจะถูกหักประสิทธิภาพส่งออกเป็น 1 เท่าของส่วนที่คืน หากไม่คืน จะต้องถูกลงโทษตามที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด

ผู้ได้รับการจัดสรรโคเวต้าที่ไม่มาลงลายมือชื่อรับทราบผลการจัดสรรโคเวต้า กองกลาง จะถูกระงับสิทธิการขอรับจัดสรรโคเวต้ากองกลางเสียความสำเร็จรูปเป็นเวลา 3 เดือน สำหรับกรณีที่ได้รับการจัดสรรไปสหรัฐฯ แต่ละรายการตั้งแต่ 500 หน่วยขึ้นไป หรือส่งไป ประชาคมยุโรป แคนาดา นอร์เวย์ ฟินแลนด์ และออสเตรีย แต่ละรายการตั้งแต่ 1,000 หน่วยขึ้นไป

ผู้ลงนามรับทราบผลการจัดสรรโคเวต้า แต่มิได้ส่งออกเลย และมีได้แจ้งคืน ก่อนวันสิ้นกำหนดส่งออก จะถูกหักประสิทธิภาพส่งออกเป็น 2 เท่าของปริมาณที่ได้รับจัดสรร และ ระงับสิทธิการขอรับจัดสรรโคเวต้ากองกลางในช่วงการจัดสรร 2 ครั้งแรกของปีถัดไป

กรณีส่งออกไม่ครบปริมาณที่ได้รับจัดสรร โดยมีได้แจ้งคืนก่อนวันสิ้นกำหนด ส่งออก จะถูกหักประสิทธิภาพส่งออกเป็น 2 เท่าของปริมาณที่ขาดส่ง ในกรณีที่โคเวต้าประวัตินี้

ไม่เพียงพอให้หัก จะถูกระงับสิทธิขอรับจัดสรรโควตากองกลางในช่วงการจัดสรรครั้งแรก และหรือครั้งที่ 2 ของปีถัดไปแล้วแต่กรณี

มาตรการทางบริหาร

ระเบียบฉบับนี้ กำหนดมาตรการลงโทษในเชิงบริหาร ซึ่งในระเบียบฉบับเก่า ไม่มีเป็นมาตรการลงโทษที่จะกำกับหรือควบคุม ให้ผู้ส่งออกอยู่ในระเบียบภายใต้หลักเกณฑ์ของ ระเบียบ ประกาศคำสั่งของกระทรวงพาณิชย์ ทั้งนี้เนื่องจากในอดีต มีการกระทำของผู้ส่งออก หลายราย แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าสิ่งทอต่าง ๆ นานา ดังนั้นเพื่อผู้ส่งออกปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด และขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น (ข้อ 10) จึงบัญญัติให้อำนาจ กระทรวงพาณิชย์อาจพิจารณาเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป รับอนุญาตหรือยึดคืน โควตา ที่ถือครองทั้งหมด หรือบางส่วนได้ ในกรณี

1. ในกรณีที่ผู้ส่งออกได้รับอนุญาตผ่านระเบียบนี้ หรือ
2. ทำให้มีผลเสียหายต่อระบบการค้าสิ่งทอ โดยการส่งออกสิ่งทอที่ไม่มีแห่ง กำเนิดในประเทศไทย หรือ
3. มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิโควตานำเข้าประเทศปลายทาง โดยมิชอบ หรือ
4. การใช้สิทธิพิเศษทางศุลกากรไม่ถูกต้อง อนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ ถ้าเป็นกรณีนอกเหนือจากระเบียบนี้ (ข้อ 11 ของระเบียบ)

จากที่ได้ศึกษารายละเอียดระเบียบการจัดสรรโควตาเสื้อผ้าสำเร็จ ตั้งแต่ ฉบับที่ 2522 จนถึงปัจจุบัน พบว่าระเบียบหลักเกณฑ์การจัดสรรเปลี่ยนแปลงตลอดมา ในยุคแรก ระเบียบการจัดสรร มุ่งป้องกันการเอารัดเอาเปรียบ จากพ่อค้าคนกลางหรือผู้ส่งออกที่แสวงหา ประโยชน์เกี่ยวกับการส่งออกจากผู้ผลิต โดยกำหนดให้ผู้ผลิตเท่านั้นเป็นผู้มีสิทธิขอโควตา นอกจากนั้นยังส่งเสริมผู้ส่งออกรายใหม่ ให้มีโอกาสส่งออก และส่งเสริมผู้ส่งออกรายเก่าที่ สามารถหาตลาดใหม่ได้ และสามารถใช้โควตาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมาเมื่อระบบการค้าสิ่งทอของไทยพัฒนาขึ้น ระเบียบต่อมา จึงมุ่งส่งเสริม บริษัทการค้าระหว่างประเทศ ผู้ส่งออกที่เป็นผู้ส่งออกในตลาดอื่นที่ไม่มีโควตา สำหรับผู้ส่งออกรายใหม่จะได้รับการส่งเสริม แต่ผลที่ได้รับน้อยมาก โดยเฉพาะการขอโควตาเสริมหรือ

โควตากองกลาง ซึ่งโดยเนื้อแท้แล้วโควตากองกลางหรือโควตาเสริม จะส่งเสริมผู้ส่งออก รายใหม่ที่ยังไม่มีโควตา แต่เงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้ได้รับการจัดสรร ต้องส่งออกภายในระยะเวลา ที่กำหนด ซึ่งให้เวลาไม่มากนัก เป็นสิ่งที่ลำบาก สำหรับผู้ส่งออกรายใหม่ ซึ่งอยู่ในภาวะ ไม่แน่ใจว่า การขอโควตากองกลางจะได้หรือไม่ จึงไม่สามารถวางแผนในอนาคตให้ผลิตและ ส่งออกได้ทัน

ระเบียบการจัดสรรได้พัฒนาต่อมา เมื่อโควตาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการส่งออก ทำให้เกิดปัญหาการแข่งขันแย่งชิงโควตาเพิ่มขึ้นตามลำดับ เนื่องจากผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นเป็น จำนวนมาก ระเบียบในยุคหลัง จึงมีการเคร่งครัดต่อการใช้โควตาเพิ่มขึ้น โดยกำหนดระยะเวลา ในการส่งออกไว้ชัดเจน และมีบทกำหนดโทษรุนแรงขึ้น ถ้าไม่สามารถส่งออกได้ ต้องคืน โควตานั้น ๆ เสีย จะทำให้ถูกลงโทษน้อยลง โควตาในส่วนของคืนจะได้นำไปจัดสรรต่อ นอกจากนั้นยังมีการให้อำนาจรัฐมนตรี มีอำนาจอนุมัติการจัดสรร กรณีที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ เพื่อส่งเสริมการส่งออกจนในท้ายที่สุด ระเบียบปี 2535 เปิดอนุญาตให้มีการโอนโควตา อย่างกว้างขวาง ทั้งการโอนแบบถาวรและการโอนชั่วคราว โดยมุ่งหวังจะให้มีการใช้โควตา ให้ได้มากที่สุด และแสวงหาประโยชน์จากโควตาที่ได้รับ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สำหรับการเปรียบเทียบระบบการจัดสรรโควตาการส่งออกทั้งค้าขาย ผ่าผืน และเสื้อผ้า ผู้เขียนได้สรุปเป็นตารางเปรียบเทียบเพื่อสะดวกแก่การทำความเข้าใจไว้ท้ายนี้

3. วิเคราะห์แนวนโยบายการจัดสรรโควตาของไทย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

การจัดสรรโควตาเป็นผลโดยตรงจากการที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกของข้อตกลง ว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับระบบระหว่างประเทศ โดย พันธะทางกฎหมายของข้อตกลงดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้ทำข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอกับ ประเทศผู้นำเข้ากำหนดโควตาการส่งออกสิ่งทอเข้าประเทศผู้นำเข้า ทำให้ประเทศไทยต้อง ออกกฎหมายภายในเพื่อควบคุม กำกับ ดูแลให้การส่งออกอยู่ในระดับโควตาที่มีอยู่ และในขณะ เดียวกันต้องบริหารโควตาที่มีอยู่จำกัดให้ได้ประโยชน์สูงสุด กระทรวงพาณิชย์จึงได้ออกระเบียบ กระทรวงพาณิชย์ ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ ตลอดจนคำสั่ง คำประกาศต่าง ๆ เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดสรรโควตาในแต่ละช่วงเวลา เปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจากการศึกษาถึงระบบหลักเกณฑ์การจัดสรร ซึ่งได้ วิเคราะห์รวบรวมมาข้างต้นแล้ว อาจกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การจัดสรรโควตาของไทย เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานที่จะนำเอาโควตาที่ได้รับตามข้อ ตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทย กับประเทศผู้นำเข้า มาบริหารให้ได้ประโยชน์สูงสุด ภายใต้

โควต้าที่ได้รับ ดังนั้น แนวนโยบายการจัดสรร คงจะต้องรับฟังข้อเสนอแนะจากทั้งผู้ผลิต ผู้ส่งออก ข้าราชการประจำ แนวนโยบายทางการเมือง ผ่านทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และผู้สั่งซื้อ และตลาดในต่างประเทศ ประกอบกัน ซึ่งในการจัดสรรโควตาการส่งออกสินค้าสิ่งทอไทยในยุคแรกเริ่ม เป็นการร่วมมือประสานงานกันของทุกองค์กร ไม่ว่าจะทางฝ่ายการเมือง ข้าราชการประจำ และภาคเอกชน คือกลุ่มสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ ไม่ว่าจะเป็น สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องแม่พิมพ์ไทยจึงทำให้ไม่มีปัญหาใหญ่ ๆ เกิดขึ้น การจัดสรรเป็นไปอย่างมีระเบียบ มีความเรียบง่ายในการตัดสินใจต่อการเข้ามีส่วนร่วมของผู้เสนอแนะนโยบาย แต่ละกลุ่มเป็นไปตามระเบียบแบบแผน กลุ่มการเมือง ซึ่งผ่านมาทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ก็มีได้ใช้อำนาจทางการเมืองแต่อย่างไร คงตัดสินใจภายใต้การเสนอแนะของกลุ่มข้าราชการประจำ เช่น ปี 2526 สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอได้เสนอข้อคิดเห็นต่อทางกระทรวงพาณิชย์เกี่ยวกับการกำหนดระเบียบการจัดสรรโควตาการส่งออกด้วย และผ้าผืน ว่าควรจะมีการแยกออกจากระเบียบเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งในขณะนั้นได้ใช้บังคับให้ระเบียบเดียวกัน ซึ่งในการพิจารณาดังกล่าวว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้สั่งการให้ข้าราชการประจำ ดำเนินการพิจารณาถึงผลดีผลเสียของการแยกระเบียบดังกล่าว ข้าราชการประจำได้เสนอความเห็นให้มีการแยกระเบียบดังกล่าว ตามที่สมาคมได้ร้องเรียนมา โดยชี้แจงว่าการส่งออกด้วย และผ้าผืนมีการะทางการตลาด การผลิต ความนิยม แตกต่างจากเสื้อผ้าสำเร็จรูป และไม่มีปัญหาในเรื่องการขอโควตากลาง ทั้งนี้เพราะผู้ส่งออกและผู้ผลิตจะเป็นบุคคลเดียวกัน และมีจำนวนผู้มีสิทธิในการขอโควตาจำนวนน้อย เนื่องจากผู้ผลิตเส้นด้าย และผ้าผืนต้องมีการลงทุนสูงมาก กว่าผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป จึงทำให้โควตากลางที่มีอยู่ เพียงพอกับความต้องการไม่เกิดการแข่งขัน หรือช่วงชิงโควตาเหมือนกัน การขอโควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูป ในที่สุดรัฐมนตรีได้ตัดสินใจแยกระเบียบการจัดสรรโควตาการส่งออกด้วย และผ้าผืน ออกจากระบบการจัดสรรเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยออกเป็นระเบียบ เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2525 โดยมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่ มกราคม 2526 เป็นต้นไป นอกจากการแยกระเบียบ ซึ่งเป็นความร่วมมือ และฝ่ายรัฐมนตรีได้ตัดสินใจตามคำเสนอแนะของฝ่ายข้าราชการประจำ ในขณะเดียวกัน เมื่อมีการแบ่งแยกระเบียบ ก็มีบทลงโทษโดยเพิ่มการลงโทษผู้ที่ไม่สามารถส่งออกได้ตามกำหนด และไม่คืนโควตาในเวลาที่กำหนดให้ ซึ่งมีผลเสียต่อผู้ส่งออกที่ไม่สามารถวางแผนการส่งออกได้ทันพอ จะทำให้ถูกหักโควตาลง และเมื่อมีผู้ส่งออกและสมาคมได้ทำหนังสือร้องเรียนต่อรัฐมนตรี และข้าราชการประจำได้ชี้แจงถึงเหตุผลที่ต้องการให้มีการใช้โควตาอย่างมี

ประสิทธิภาพ รัฐมนตรีก็เห็นชอบกับข้าราชการประจำเสมอมา ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะข้าราชการประจำเป็นทั้งผู้ปฏิบัติ และเป็นผู้มีพื้นฐาน และความรู้ในการจัดสรรโควตาดีกว่าข้าราชการการเมือง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และในยุคนี้เป็นการส่งเสริมการส่งออกของผู้ส่งออก ที่เป็นผู้มีความสามารถในการส่งออกโดยแท้จริง ซึ่งจะเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาในเรื่องการจัดสรรมากนัก เพราะผู้ผลิตกับผู้ส่งออกเป็นบุคคลเดียวกัน และอิทธิพลของต่างประเทศและภายในยังไม่สู้จะมี เป็นไปโดยระเบียบ

ต่อมาในช่วงปี 2528 ถึงปี 2529 เป็นยุคที่ฝ่ายการเมือง มีบทบาทสูงขึ้นมากว่าสมัยเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดสรรโควตาหลักจากเดิมที่จัดสรรในอัตราส่วน 90:10 โดยจะจัดโควตาหลักร้อยละ 90 และส่วนเหลือร้อยละ 10 เป็นโควตากลาง โดยตามแนวความคิดของรัฐมนตรีในยุคนั้น เห็นว่าการจัดสรรโควตาหลักในระบบเดิมที่อาศัยประวัติการส่งออกในปีที่ผ่านมาจะทำให้โควตากลางใหญ่ เป็นของผู้ผลิตรายเก่า ในขณะที่โควตากลาง ร้อยละ 10 ก็ยังคงเป็นของผู้ผลิตรายเก่าอยู่อีกเช่นเคย ผู้ผลิตรายใหม่ที่ยังไม่มีประวัติในการส่งออก โอกาสจะได้รับโควตานั้นน้อยกว่าผู้ผลิตรายเก่า จึงเห็นว่าระบบการจัดสรรโควตาเดิม เอื้ออำนวยให้กับผู้ส่งออกรายเก่ามากเกินไป เพราะนอกจากจะได้โควตาหลักแล้ว ยังได้รับโควตากลางด้วย ส่วนผู้ส่งออกรายใหม่นั้น การจะได้รับโควตากลาง จะต้องหาคำสั่งซื้อมาให้กระทรวงพาณิชย์ รับทราบเสียก่อน จึงมีสิทธิในการขอรับการจัดสรรโควตา ทำให้ผู้ส่งออกรายใหม่มีโอกาสในการได้รับโควตาน้อย เป็นการไม่เป็นธรรม

ซึ่งในประเด็นดังกล่าว เห็นว่ามีความเป็นไปได้มาก เพราะผู้ส่งออกรายใหม่ย่อมไม่สามารถจะมีแข่งขันกับผู้ส่งออกรายเก่าได้ เพราะระบบการวางแผนและประสบการณ์ทางการค้า การติดต่อกับผู้ซื้อในต่างประเทศ ของผู้ส่งออกรายใหม่ด้อยกว่าผู้ส่งออกรายเก่า ประกอบกับความคุ้นเคย เชื่อถือ ของผู้ซื้อจากต่างประเทศต่อผู้ส่งออกรายเก่ามีสูงกว่า ดังนั้นเมื่อมีการเปิดให้ขอโควตากลางในแต่ละครั้ง ส่วนมากผู้ส่งออกรายเก่าจะได้โควตา และสามารถดำเนินการตามขั้นตอน ที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด จนสามารถส่งออกได้ ในทางกลับกันผู้ส่งออกรายใหม่ บางครั้งได้รับประกาศเป็นผู้ได้รับการจัดสรรโควตา แต่ไม่สามารถดำเนินการในขั้นต่อไปได้ เช่น ไม่สามารถจะนำเลตเตอร์ออฟเครดิตมาแสดงได้ หรือไม่สามารถจะส่งออก เพราะไม่สามารถผลิตได้ทัน

นอกจากนั้น รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ในยุคนั้น เชื่อว่ามีการซื้อขายโควต่ากันโดยไม่สุจริตเกิดขึ้น ซึ่งก่อนปี 2529 กรมการค้าต่างประเทศยังไม่อนุญาตให้มีการโอนโควต่า จึงมีการแอบซื้อขายโควต่ากันโดยไม่ให้เจ้าหน้าที่กรมการค้าต่างประเทศทราบ ทั้งนี้ โดยอ้างว่าได้รับการร้องเรียนจากผู้ส่งออกรายใหม่ที่ไม่สามารถจะขอรับโควต่าได้ รัฐมนตรีจึงได้ตั้งกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีการจัดสรรโควต่าสิ่งทอ โดยมีนายเฉลิมศักดิ์ นาคสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ในขณะนั้นเป็นประธานกรรมการสอบสวนใน 5 ประเด็น⁷⁴ คือ

1. ผู้ผลิตเดิมแต่ละราย ได้รับโควต่าส่งออกในส่วนของโควต่าประวัติปี 2526 มาได้อย่างไร
2. ใช้โควต่าส่งออกปี 2526 กันครบถ้วนหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. มีการขอใช้โควต่ากองกลางบ้างหรือไม่
4. ผู้ผลิตเดิมมีการได้รับการจัดสรรโควต่าประวัติในรอบปี 2527 มาได้โดยลักษณะใด และใช้โควต่าที่ได้รับกันอย่างไร
5. ตัวเลขการจัดสรรโควต่าส่งออก สำหรับปี 2528 ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศจัดสรรได้ก่อน ระเบียบใหม่ เป็นอย่างไร ถูกต้องตามระเบียบหรือไม่

ในเวลาต่อไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้ลงนามในระเบียบฉบับใหม่ คือ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2528 ใช้บังคับแทนระเบียบเดิมโดยแบ่งโควต่าในการจัดสรรเป็นโควต่าหลักร้อยละ 70 และโควต่ากองกลางร้อยละ 30 ในการขอโควต่ากองกลางของผู้ส่งออกที่มีโควต่าประวัติสำหรับรายการนั้นจะต้องทำการส่งออกไปแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 สำหรับตลาดอเมริกา และไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 สำหรับตลาดอื่น ซึ่งระเบียบเดิมได้กำหนดไว้เพียงร้อยละ 50 ทั้งสองตลาด ทั้งนี้โดยจุดมุ่งหมายเพื่อให้โควต่ากองกลางเป็นโควต่าสำหรับผู้ส่งออกรายใหม่ที่สามารถจะขอรับการจัดสรร โดยมีคู่แข่งจากผู้ส่งออกเก่าน้อยลงไปเป็นการส่งเสริมผู้ส่งออกรายใหม่วิธีหนึ่ง

⁷⁴ ประชาชาติธุรกิจ 15 กุมภาพันธ์ 2528 หน้า 7

นอกจากมีการกำหนดนโยบาย การจัดสรรโควตาระบบ 70:30 แล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในยุคนั้น ได้เข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตา การส่งออกสิ่งทอรวมทั้งการจัดสรรโควตากลางในแต่ละเดือน ทั้งนี้ เพราะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ จะเป็นผู้มีอำนาจลงนามเกี่ยวกับประกาศการจัดสรรโควตาในแต่ละเดือน ซึ่งนับได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่มีการส่งออกสิ่งทอเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีปัญหามาก เพราะเนื่องจากโควตาประวัติในปีที่ผ่านมาจะต้องรอให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงพิสูจน์ว่าโควตานั้นได้รับมาอย่างถูกต้องเสียก่อน⁷⁵

ในปี 2529 ได้มีการเปลี่ยนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีใหม่ ได้ออกระเบียบการจัดสรรใหม่⁷⁶ ยกเลิกระบบ 70:30 ให้มีการจัดสรรโควตาหลักตามประวัติ การส่งออกจริง เพื่อลดความกดดัน นอกจากนั้นการขอโควตากลาง ให้ลดอัตราการใช้โควตาหลัก จากไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ปัญหาการจัดสรรโควตาก็ยังคงมีปัญหาลดลงมา เนื่องจากปริมาณการขอรับการจัดสรรมีมากกว่าจำนวนปริมาณโควตาที่มีอยู่ จึงไม่สามารถจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ขอได้ และในขณะเดียวกัน ในระยะนี้ก็มีอิทธิพลภายนอกประเทศ ผลักดันนโยบายการจัดสรรโควตาของไทยในช่วงปี 2528 สหรัฐได้ดำเนินนโยบายการกีดกันทางการค้ามากขึ้น ซึ่งสิ่งทอได้ก็ต้องเผชิญกับการร้องเรียนของสหรัฐ ว่าสินค้าสิ่งทอไทยได้รับการช่วยอุดหนุน (Subsidy) จากรัฐบาลไทยในการส่งออก จึงมีการเรียกเก็บภาษีตอบโต้การช่วยอุดหนุน (Counter Vailing Duty) ทำให้ประเทศไทยต้องทำ Suspension Agreement กับสหรัฐในเรื่องนี้

สำหรับแนวนโยบายการจัดสรรในช่วงระยะปี 2530 จนถึงปี 2534 ถือได้ว่าสถานการณ์การค้าสิ่งทอได้ผ่านช่วงวิกฤติการณ์ ทั้งด้านการจัดสรรโควตาภายในประเทศ และมาตรการกีดกันสิ่งทอจากต่างประเทศ จึงทำให้หลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนโยบายทางการเมือง ทางฝ่ายราชการ และฝ่ายเอกชน ได้รับรู้ถึงปัญหาอันเกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ ในอดีต จึงทำให้

⁷⁵ สัมภาษณ์ผู้ส่งออกรายหนึ่ง, 25 ธันวาคม 2534

⁷⁶ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลง กับประเทศไทย พ.ศ. 2529 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2529

ทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันเพิ่มมากขึ้น มากกว่าจะใช้ความคิดของตนเป็นแนวการตัดสินใจปัญหาแต่เพียงลำพัง มีการร่วมมือปรึกษาหารือ โดยภาคเอกชนก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐราชการมากขึ้นจนบางครั้งเรียกได้ว่า เป็นยุคที่มีการคานอำนาจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะเมื่อมีปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ เช่น การกำหนด แนวทางใหม่ของการจัดสรรโควตา เฉพาะอย่างยิ่งโควตากลางที่มีปัญหาตลอด เดิมการพิจารณาโควตากลาง ในกรณีที่มีผู้ขอรับการจัดสรรมากจนไม่สามารถจะจัดสรรให้ได้ครบทุกรายตามที่ระบุขอมา ระเบียบเดิมก็จะใช้วิธีการเฉลี่ยปริมาณโควตาให้ได้รับเท่า ๆ กันทุกราย ซึ่งจะพบว่าเมื่อการจัดสรรประกาศออกมา ผู้ยื่นขอจะได้รับโควตากลางรายละน้อยมาก ไม่เพียงพอสำหรับการส่งออกที่มีคำสั่งซื้อมาจากสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย เสนอให้ทบทุนระเบียบในข้อนี้ โดยให้จัดสรรแก่รายที่มีคำสั่งซื้อในระยะส่งออกที่เร็วที่สุดตามลำดับ ถ้ากรณีระยะเวลาการส่งออกเป็นระยะเวลาเดียวกัน ก็ให้พิจารณาจากมูลค่าต่อหน่วยใครสูงกว่าก็ให้ผู้นั้น ซึ่งเมื่อมีปัญหาดังกล่าว ฝ่ายการเมือง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้ให้ฝ่ายข้าราชการประจำ เสนอแนะให้ความคิดเห็นและผลกระทบในแง่ดีและไม่ดี ในที่สุดการกำหนดนโยบายการจัดสรร ดังที่สมาคมเสนอ⁷⁷ นับเป็นการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐราชการ นอกจากนี้ภาครัฐบาลได้ให้โอกาสต่อสมาคมการค้าสิ่งทอต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมทั้งภายในประเทศ และการประชุมสิ่งทอในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายการสินค้าตามระบบอาร์โมไนซ์ หรือการประชุมเพื่อเสนอแนะในการปรับปรุงนโยบายจัดสรรโควตาในโอกาสต่อมา ฝ่ายรัฐบาลในยุคหลัง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อภาคเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มสมาคมการค้าสิ่งทอต่าง ๆ⁷⁸ ซึ่งบางครั้งข้อมูลสถิติต่าง ๆ สมาคมจะช่วยสนับสนุนได้ดีพอสมควร โดยสมาคมจะคอยเสนอแนะให้บริษัทเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ เพื่อการตรวจสอบหรือเมื่อมีการเจรจาทางการค้าหรือการกำหนดโควตาเพื่ออำนวยความสะดวกต่อภาครัฐราชการ แต่อย่างไรก็ตามระดับ

⁷⁷ สัมภาษณ์ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ เครื่องนุ่งห่มไทย

⁷⁸ วิโรจน์ อมตกุลชัย, นายกสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย.

"อุตสาหกรรมสิ่งทอกับความมั่นคงของประเทศ". เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชา เศรษฐกิจ หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรรัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 1 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2532 หน้า 76.

การเข้าไปมีส่วนร่วมต่อภาครัฐการ ก็ยังขึ้นอยู่กับความต้องการของภาครัฐการ หรือฝ่ายบริหารการเมืองจะเห็นสมควร

สำหรับนโยบายการจัดสรรปี 2535 มุ่งจะจัดตัวแทน นายหน้า หรือ เอเยนซี ที่อาศัยความชำนาญในการติดต่อกับต่างประเทศ แสวงหาผลประโยชน์จากผู้ส่งออก จึงเปิดโอกาสให้ระบบจัดสรรโควต้าเปิดกว้าง รวมตลอดถึงการโอนโควต้า ทั้งการโอนชั่วคราวและถาวรเป็นความยืดหยุ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยมากที่สุด ภายใต้ปริมาณโควต้าที่จำกัด

4. วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการจัดสรรโควตาระหว่างประเทศไทย กับ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศฮ่องกง

การที่ผู้เขียนได้นำการจัดโควต้า ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศ สาธารณะเกาหลี และประเทศฮ่องกง เพราะเห็นว่า ประเทศทั้งสามนั้นเป็นสมาชิกของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) เช่นเดียวกัน นอกจากนั้นประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศฮ่องกง เป็นประเทศที่มีการส่งออกสิ่งทอจำนวนมาก และเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันกับประเทศไทย นอกจากนี้ทั้ง 3 ประเทศ ได้ทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศผู้นำเข้าต่าง ๆ เท่าเทียมกัน คือ 18 ประเทศ เหมือนกัน คือ ประชาคมยุโรป (12 ประเทศ) สหรัฐอเมริกา แคนาดา นอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์ และออสเตรเลีย

สำหรับการเปรียบเทียบ ผู้เขียนขอเปรียบเทียบในประเด็นหลัก ดังนี้

1. ระบบโควต้า
2. การโอนโควต้า

1. ระบบโควต้า

ประเทศไทย ในระบบการจัดสรรโควต้าของไทย ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล โดยกระทรวงพาณิชย์ จะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดสรรโควต้า ผู้ปฏิบัติตามแนวนโยบาย คือ กรมการค้าต่างประเทศ จะมีหน้าที่ในการจัดสรรโควต้าที่ได้รับตามข้อตกลงทวิภาคีของประเทศไทย กับประเทศผู้นำเข้า โดยแบ่งโควต้าออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. โควต้าหลัก (Basic Quota) ในระเบียบการจัดสรรโควต้า ได้กำหนดจากประวัติการส่งออกสุทธิจากปริมาณของรายการตามประวัติการส่งออกของโควต้า

หลัก และโควตาของกลางรวมกันในปีสุดท้ายก่อนปีโควตาที่ขอรับการจัดสรร แต่ไม่รวมถึงประวัติ การส่งออกของโควตาของกลาง ซึ่งเป็นโควตาที่เหลือจากปีที่ผ่านมา (Carry Over) โควตา ที่จะจัดสรรในปีโควตาถัดไป (Carry Forward) และโควตาที่กรมการค้าต่างประเทศขอโอน (Transfer) และโควตาที่คืน และหักด้วยปริมาณที่ถูกลงโทษ อนึ่ง ถ้าผู้ส่งออกรายใดส่งออก โดยใช้โควตาหลัก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 และคืนโควตาภายในเดือน 10 จะได้รับจัดสรร โควตาครบร้อยละ 100 การจัดสรรโควตาจะต้องเสร็จสิ้นภายในเดือน กุมภาพันธ์ ของทุกปี ระหว่างรอผลการจัดสรรโควตาจะผ่อนผันให้ส่งออกได้ร้อยละ 50 ของปริมาณโควตาที่คาดว่าจะ ได้รับ

2. โควตาของกลาง (Supplementary Quota) คือปริมาณโควตาที่เหลือ จากการจัดสรรโควตาหลัก ในการพิจารณาจัดสรรโควตาของกลาง จะจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตทั้ง รายเก่า และรายใหม่ โดยจะทำการจัดสรรทุกเดือนระหว่างเดือนมกราคม ถึง กันยายน และตั้งแต่เดือน ตุลาคม ถึง ธันวาคม จะมีการจัดสรรอย่างน้อยเดือน 2 ครั้ง

การพิจารณาการจัดสรรโควตาของกลาง ในรายการที่มีปริมาณคงเหลือ สำหรับของกลางน้อยกว่าร้อยละ 10 (Hot Item) ของโควตาที่ได้รับตามข้อตกลง จะจัดสรร ให้แก่ผู้ยื่นคำขอที่มีกำหนดส่งออกในเดือนแรกของช่วงการส่งออกที่ขอรับการจัดสรร ส่วนที่เหลือ จะพิจารณาคำขอของผู้ที่จะทำการส่งออกในระยะ 5 เดือนถัดไป ตามลำดับการส่งออก สำหรับ คำขอในเดือนที่ 5 เดือนที่ 6 เดือนที่ 7 เดือนที่ 8 และเดือนที่ 9 จะพิจารณาคำขอที่มี กำหนดส่งออกอย่างช้าที่สุดในเดือนที่ 9

สำหรับการจัดสรรโควตารายการที่มีปริมาณคงเหลือสำหรับของกลาง น้อยกว่าร้อยละ 10 (Cold Item) ของโควตาที่ได้รับตามข้อตกลง จะพิจารณาให้ความสำคัญ แก่รายที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุดต่อหน่วยเป็นอันดับแรก โดยจะต้องนำเลตเตอร์ออฟเครดิตมา แสดงภายใน 15 วัน ทำการหลังจากลงนามรับทราบโควตา และให้ความสำคัญเกี่ยวกับกำหนด การส่งออกเป็นอันดับรอง หากมีผู้เสนอราคาเท่ากัน และส่งออกในระยะเดียวกัน จะใช้วิธี เติลี่ยให้เท่ากัน

การจัดสรรโควตา จะแบ่งโควตาเป็น 2 หลัก คือ

Basic Quotas

พิจารณาจัดสรรโควตาให้แก่ผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออกในปีที่ผ่านมาโดยจะสามารถจัดสรรได้เป็น 2 ระบบ ตามลักษณะโควตารายการสินค้าที่ได้รับดังนี้

1. สำหรับสินค้ายกเว้นที่มีการเจรจาใหม่ (New Restraints) สินค้ารายการใดที่ทำการเจรจาใหม่ระหว่างปีโควตาจะพิจารณาจัดสรรให้ผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออกในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา หากโควตาที่ได้รับเท่ากับหรือน้อยกว่าปริมาณประวัติของผู้ส่งออกก็จะจัดสรรให้ตามสัดส่วนของผู้มีประวัติ ถ้าหากโควตาที่ได้รับมากกว่าประวัติการส่งออกของผู้ส่งออกก็จะจัดสรรให้เต็มจำนวนของผู้ถือประวัติ

2. สำหรับสินค้ายกเว้นที่มีการกำหนดโควตาแล้วตามข้อตกลง จะพิจารณาจัดสรรให้กับผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออกในปีที่ผ่านมา ในกรณีที่มีการส่งออกน้อยกว่าร้อยละ 95 ของโควตาที่ได้รับจัดสรรในแต่ละรายการจะได้รับการจัดสรรเท่ากับจำนวนโควตาที่ใช้ ถ้าส่งออกได้ร้อยละ 95 หรือมากกว่า จะได้รับการจัดสรรให้เท่ากับร้อยละ 100 ของโควตาที่ส่งออก ส่วนผู้ส่งออกได้ร้อยละ 95 หรือมากกว่าและไม่มีการโอนโควตาทั้งแบบชั่วคราวและถาวรจะได้รับการจัดสรรโควตาในปีต่อไปร้อยละ 100 บวกกับอัตราการเพิ่มสำหรับรายการนั้น

Open Quota

จะให้สิทธิแก่ผู้มีความสามารถในการส่งออกจะจัดสรรให้ผู้มีคำสั่งซื้อจากต่างประเทศและนำมายื่นขอโควตา ถ้าผู้ขอมากกว่าโควตาจะใช้วิธีการจัดตามสัดส่วน (Pro-Rate) จุดประสงค์ของโควตานี้เป็นการให้โอกาสแก่ผู้ส่งออกรายใหม่ได้มีโควตาในการส่งออกสิ่งทอที่มีการจำกัดโควตา ในขณะที่เดียวกันก็ให้มีการการเคลื่อนย้ายโควตาเพื่อให้โควตาตกอยู่ในมือของผู้ส่งออกซึ่งมีความสามารถที่จะใช้โควตาได้ เป็นการผลักดันให้มีการใช้โควตาให้ได้ประโยชน์มากที่สุดสำหรับโควตาทั้งหมดที่มีอยู่

การจัดสรรแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. "Cold Category Free Quota" จะทำการจัดสรรก่อนการจัดสรรโควตา Basic ชั้นสุดท้าย โดยพิจารณาจากการใช้โควตาในปีที่ผ่านมาเป็นหลัก โดยดูจากรายการที่ผลการใช้โควตาน้อย จะนำมาจัดสรรให้ก่อนตามปริมาณการส่งออกในปีที่ผ่านมา

2. "Main Free Quota" จะทำการจัดสรรให้ทันทีหลังจากที่ทำการจัดสรร Basic Quota ขึ้นสุดท้าย โควตาส่วนใหญ่ที่นำมาจัดสรรจะ ได้จากการคืนโควตาและการถูกทำโทษจะพิจารณาจัดให้ตามปริมาณประวัติการส่งออก Free Quota ในปีที่ผ่านมา

3. Year-End Special Shipment จะทำการจัดสรรในเดือนสุดท้ายของปีโควตา โดยนำโควตาที่เหลือ จากการจัดสรรทุกชนิดมาทำการจัดสรร

ประเทศเกาหลี⁷⁹

ระเบียบการจัดสรรโควตาของประเทศเกาหลี ออกโดยกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม Ministry of Trade And Industry (MTI) โดยมีหน่วยงานที่บริหารงานด้านสิ่งทอที่เรียกว่า Textile & Consumer Goods Industry Bureau เป็นผู้กำหนดนโยบาย รวมทั้งการเจรจาการค้าสิ่งทอ และมีการมอบหมายให้ภาคเอกชนเป็นผู้ปฏิบัติ คือ สมาคมผู้ส่งออกของเกาหลี Korea Export Association (KTEA) เป็นผู้จัดสรรโควตาสำหรับสินค้าผ้าผืนและด้าย และสมาคมผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเกาหลี (Korea Garment & Knitwear Export Association (KGKEA)

การจัดสรรโควตา มีการจัดแบ่งโควตาเป็น 2 ชนิด คือ

1. Basic Quota จะจัดสรรให้ร้อยละ 100 ของประวัติการส่งออกของผู้ส่งออกในปีที่ผ่านมา

2. Open Quota เป็นโควตาส่วนที่เหลือจากการจัดสรรโควตา Basic เปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกรายเก่าที่มีประวัติการส่งออก และผู้ส่งออกรายใหม่ โดยพิจารณาการจัดสรรดังนี้

ร้อยละ 25 สำหรับผู้ส่งออกที่มีการปรับปรุงเครื่องจักรอุปกรณ์ ของโรงงานให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการผลิต (Replacement Investment)

ร้อยละ 25 จัดสรรภายใต้ราคาเฉลี่ย (Average price)

ร้อยละ 50 จัดสรรให้ผู้มีประวัติการส่งออกตลาดนอกโควตา (Non Quota Performance)

⁷⁹ดูรายละเอียด จาก Mun Bong Lee, Textile Export Quota Allocation Systems : A Case Study of Korea, Master of Economic, Thammasat University, 1988.

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงระบบโควตาของทั้งสามประเทศ พบว่า ระบบโควตาไม่แตกต่างกัน คือ มีโควตาที่จะจัดสรรให้กับผู้ส่งออกตามประวัติการส่งออกจากปริมาณตามรายการ (Category) จากประวัติการส่งออกของโควตาในปีสุดท้ายก่อนปีโควตาที่ขอรับการจัดสรร ซึ่งเรียกว่าโควตาหลัก (Basic Quota) หรือบางครั้งในประเทศไทย เรียกว่าโควตาประวัติ และมีโควตาอีกประเภทหนึ่ง เป็นโควตาที่เหลือจากการจัดสรรโควตาหลัก จะนำมาจัดสรรให้ผู้ยื่นขอรับการจัดสรร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ส่งออกรายใหม่ โควตาในส่วนนี้สำหรับประเทศไทยและฮ่องกงมิได้กำหนดจัดสรรไว้ว่า จะจัดให้แก่บุคคลใด แต่ประเทศฮ่องกงจัดอัตราส่วนไว้

2. การโอนโควตา

จะโอนได้เฉพาะโควตาหลักเท่านั้น ในปัจจุบัน (2535) มีการโอน 2 ประเภท

การโอนโควตาแบบถาวร เป็นการโอนโควตาโดยให้ส่งออกในนามผู้รับโอน โดยผู้รับโอนจะต้องรับผิดชอบและทรงไว้ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับการส่งออกเสมือนกับโควตาหลักที่ตนได้รับการจัดสรร โดยผู้โอนจะต้องคืนโควตาหลักให้กรมการค้าต่างประเทศในปริมาณในอัตราร้อยละ 5 ของปริมาณที่ทำการโอน และถ้าผู้โอนโควตาโอนโควตาสิ่งทอตั้งแต่เดือนที่ 10 ถึงเดือน 12 ของทุกปีโควตาแล้ว ต้องเป็นผู้รับผิดชอบหากเกิดการผิดผู้รับโอนไม่สามารถใช้โควตาในส่วนที่รับโอนได้ โดยผู้โอนจะถูกลงโทษด้วยโดยจะถูกหักประวัติการส่งออกที่จะใช้ในการคำนวณจัดสรรโควตาในปีต่อไปเป็น 2 เท่าของปริมาณส่วนที่ไม่ได้ส่งออก

การโอนโควตาชั่วคราว เป็นการโอนโดยโควตาหลัก และประวัติการส่งออกยังเป็นของผู้โอน แต่ผ่อนผันให้ส่งออกในนามของผู้รับโอนได้เป็นการเฉพาะคราว

ทั้งการโอนโควตาแบบถาวรและชั่วคราว จำกัดเฉพาะโควตาหลักเท่านั้น และให้สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มรับรองการโอนโควตาดังกล่าว

ประเทศฮ่องกง

การโอนโควตา (Transfer Quota) แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

การโอนแบบถาวร (Permanent Transfers) คือ เป็นการโอนโควตา โดยผู้รับโอนตรงไว้ซึ่งสิทธิการส่งออก และประวัติการส่งออกเหมือนกับ Basic Quota ของตนเอง

การโอนแบบชั่วคราว (Temporary Transfers)

เป็นการโอนโควตา ที่ผู้รับโอนสามารถใช้สิทธิในการส่งออกแทนผู้โอน แต่ประวัติการส่งออก ยังเป็นของผู้โอน

สำหรับการโอนโควตา ในฮ่องกงสามารถมีการโอนให้แก่ทุกคนแต่ก็มีมาตรการที่พยายามให้มีการโอนโควตาให้น้อยลง โดยจะมีการเก็บสถิติสำหรับผู้ที่มีการโอนโควตาในระยะเวลาภายใน 2 ปี และจะคำนวณเปอร์เซ็นต์สำหรับการโอนโควตาเปรียบเทียบกับการจัดสรรโควตาทั้งหมดในระยะดังกล่าว ถ้าบริษัทใดมีการโอนโควตาชั่วคราว มากกว่าร้อยละ 50 ของโควตาทั้งหมด ที่มีในแต่ละรายการ ภายในเวลา 2 ปี ติดต่อกันจะถือเป็นผู้มีการโอนแบบซ้ำซาก จะถูกลดการจัดสรรโควตาสำหรับปีต่อไป และในขณะเดียวกัน ผู้รับโอนจะเป็นผู้ได้รับสิทธิในการจัดสรรโควตาโบนัสในปีที่สามไม่เกินกว่าอัตราเฉลี่ยต่อไป ของปริมาณการโอนในระหว่าง 2 ปี ตามปัญหา

นอกจากนี้จะให้ผู้โอนโอนโควตาได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของโควตาที่จัดสรรในแต่ละรายการ และผู้รับโอนรายใหญ่จะได้รับสิทธิสำหรับการจัดสรรโควตาโบนัสในรายการนั้นในปีต่อมา แต่ไม่เกินปริมาณโควตาโอนชั่วคราวที่ใช้

ประเทศเกาหลี

การโอนโควตา (Transfer)

สามารถโอนโควตาระหว่างผู้ส่งออกด้วยกันเองด้วยวิธีการซื้อขายโควตา โดยผ่านบริษัทนายหน้า หรือวิธีการตกลงกันเอง กระทำได้เฉพาะ Basic Quota เท่านั้น การโอนโควตามี 2 ระบบ

การโอนโควตาถาวร (Permanent Transfer)

ผู้ส่งออกทั้งผู้โอน และผู้รับโอนจะต้องทำหนังสือรับรองตกลง การโอนโควตาถาวร โดยผ่านสมาคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสมาคมจะได้บันทึกไว้เป็นประวัติของผู้รับโอนต่อไป โควตาประวัติ ก็จะเป็นของผู้รับโอนไปเลย ผู้โอนก็จะไม่มีสิทธิในโควตาประวัติต่อไป

การโอนชั่วคราว (Temporary Transfer) เป็นการโอนปีต่อปีระหว่างผู้โอน และผู้รับโอน ในกรณีที่โควตาไม่พอเพียงในการส่งออก ผู้รับโอนก็จะขอซื้อโควตาจากผู้รับโอน แต่โควตาประวัติยังคงเป็นของผู้ให้โอนอยู่ การโอนโควตาเมื่อผู้โอนโอนโควตาไปผู้โอน (Transferor) ยังคงมีสิทธิที่จะยื่นขอโควตาหลักในขณะเดียวกันผู้รับโอน (Transferee) ก็มีสิทธิที่จะยื่นขอ Open Quota ต่อมา มีกฎหมายในปี 1988 ห้ามการโอนต่อไป และ ไม่สามารถจะโอนโควตา 2 ปีต่อกัน

สำหรับการโอนโควตา ทั้งประเทศไทย อังกฤษ และเกาหลี แบ่งการโอน โควตาเป็น 2 ประเภทเช่นกัน เป็นการโอนแบบที่สิทธิในโควตานั้นตกเป็นของผู้รับโอนเลย และการโอนชั่วคราว เป็นเพียงให้ผู้รับโอนได้ใช้สิทธิในโควตาสำหรับการส่งออกเฉพาะ คราว เมื่อมีการโอนโควตา ประเทศไทยห้ามการขอโควตากลาง ส่วนประเทศอังกฤษ จะมีการรวบรวมสถิติ เพื่อปรับลดโควตาให้หน่อยได้ ในขณะเดียวกันประเทศเกาหลี ห้ามการ โอนติดต่อกัน 2 ปี

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในโควตา

1. สิทธิในโควตาสำหรับการส่งออกสินค้าสิ่งทอ เกิดขึ้นอย่างไร

เมื่อพูดถึง "สิทธิในโควตา สำหรับการส่งออกสินค้าสิ่งทอ" ผู้เขียน หมายถึงอำนาจ ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้บุคคลจะพึงใช้โควตาจำนวนหนึ่งสำหรับการส่งออก สินค้าสิ่งทอ การที่บุคคล (นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา) จะมีสิทธิในโควตายุ่งย้อมต้องเป็นไปตามระเบียบของ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งสิทธิในโควตาก็สามารถจะเกิดขึ้นได้ดังนี้

โควตาหลัก หรือโควตาประวัติ เป็นโควตาที่จัดสรรให้แก่ผู้ผลิตที่ส่งออกตามปริมาณ ประวัติการส่งออกในรอบปีที่ผ่านมา ปริมาณโควตาหลักที่ได้รับการจัดสรรจะได้รับมากน้อยเท่าใด ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ที่กำหนดไว้ในระเบียบการจัดสรรโควตาส่งออกสิ่งทอ แต่ละฉบับตามช่วงระยะเวลาซึ่งจะจัดสรรให้เต็มตามปริมาณที่เคยส่ง หรือน้อยกว่าก็ได้ ในระยะ ก่อนที่จะมีการอนุมัติการจัดสรรปริมาณโควตาหลัก โควตาที่บริษัทได้ส่งออกในรอบปีโควตาปัจจุบัน

หรือไม่ การจะใช้โควตาที่ตนได้ส่งออกในรอบปีโควตาที่ผ่านมาต้องได้รับอนุมัติหรือได้รับการ
 ผ่านพ้นจากกรมการค้าต่างประเทศ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายก่อน ทราบว่าที่กระทรวง-
 พาณิชยได้อนุมัติปริมาณโควตาที่จัดสรรและผู้ที่ได้รับการจัดสรรมาเช่นรับโควตาเป็นลายลักษณ์
 อักษร จึงจะถือว่าโควตาที่ได้รับการจัดสรรและเช่นรับเป็นสิทธิของบุคคลนั้น ๆ บุคคลนั้น
 มีสิทธิในโควตาสำหรับการส่งออกสินค้าสิ่งทอตามปริมาณที่ได้รับการจัดสรรและเช่นรับเป็นสิทธิ
 ในโควตา เฉพาะตัวของบุคคลนั้นโดยเฉพาะ บุคคลอื่นไม่สามารถจะนำโควตาของผู้ใดไปใช้
 ในการส่งสิ่งทอได้ นอกจากจะได้มีการโอนสิทธิในโควตาดังกล่าว ให้บุคคลนั้นโดยถูกต้องตาม
 ระเบียบ และหลักเกณฑ์ของกองการค้าสิ่งทอ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
 กำหนด ซึ่งในระเบียบการจัดสรรปี 2530 ได้ระบุเรื่องการโอนและการรับโอนโควตาไว้^{๑๐}
 การโอนและรับโอนโควตาจะกระทำได้เฉพาะใน ประเทศที่มีข้อตกลง กับประเทศไทย
 โควตาหลัก ระหว่างผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตาตามข้อ 5(1) ถึง (4) เท่านั้น โดยผู้รับ
 โอนจะต้องรับผิดชอบและทรงไว้ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับการส่งออกเสมือนกับโควตาหลักที่ตนได้รับการ
 จัดสรรตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การโอน และรับโอนสินค้าต่างรายการ ให้ใช้อัตราแปรสภาพตามที่กรมการค้า
 ต่างประเทศกำหนด

2. ผู้โอนจะต้องคืนโควตาหลักให้แก่กรมการค้าต่างประเทศ เป็นปริมาณไม่น้อย
 กว่าร้อยละ 5 ของโควตาที่ทำการโอนหรือรับโอน

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณหรือกำหนดปริมาณโควตาหลักที่ได้รับการจัดสรร
 ตามระเบียบนี้ ให้หักโควตาจากผู้โอน และเพิ่มโควตาให้แก่ผู้รับโอนตามวรรคหนึ่งแล้วแต่กรณี

สิทธิในโควตาหลัก เกิดขึ้นจากการที่กระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาจัดสรร
 โควตาหลักตามประวัติการส่งออกในรอบปีที่ผ่านมาให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดและได้มีการเช่นรับ
 โควตาจากผู้มีอำนาจของบุคคลนั้นเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้จะเกิดได้จากการที่บุคคล
 ใดที่มีสิทธิในโควตาหลักได้โอนสิทธิในโควตาหลักให้กับบุคคลผู้รับโอน โดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่
 กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์กำหนด ย่อมทำให้สิทธิในโควตาหลัก โอนไปเป็นของ
 ผู้รับโอน

^{๑๐}ข้อ 12 ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ออกไปยัง
 ประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2530

โควตากองกลาง

เมื่อบุคคลใดซึ่งหมายรวมถึงนิติบุคคล และบุคคลธรรมดาซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบการจัดสรรโควตา ได้ยื่นขอรับการจัดสรรโควตากองกลางต่อกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ต่อมาทางกรมการค้าต่างประเทศได้อนุมัติการจัดสรรโควตา กองกลางให้กับบุคคลนั้น สมมติให้เป็นบริษัท A จำนวน 1,000 ชิ้น รายการที่ 4 ประเทศ สหราชอาณาจักร บริษัท A จะต้องมาเซ็นรับการจัดสรรโควตาจำนวนดังกล่าวภายในระยะเวลา ที่กำหนดไว้และจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขให้ครบถ้วนทุกขั้นตอน สมมติว่าจะต้องนำ L/C (Letter of Credit) มาแสดงภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ เมื่อกรมการค้าต่างประเทศ ได้ตรวจสอบ L/C แล้วเห็นว่าถูกต้องตรงตามรายละเอียดที่ทางบริษัทได้อ้างถึงในการขอรับ การจัดสรรก็จะรับในแสดง L/C ดังกล่าวซึ่งถ้าจบสิ้นตามขั้นตอนนี้ ก็จะถือว่า บริษัท A มีสิทธิในโควตาเท่ากับจำนวนที่ได้เซ็นรับโควตาไว้ซึ่งอาจจะน้อยกว่า 1,000 ชิ้นก็ได้ สมมติ ให้เซ็นรับ 800 ชิ้น สิทธิในโควตาเกิดขึ้นเมื่อผู้ได้รับการจัดสรรได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขทุกประการ สิทธิโควตาจะเป็นสิทธิอันชอบธรรมที่จะส่งสินค้ารายการนั้นออกไปประเทศที่ตนได้รับการจัดสรร โควตา ซึ่งจากตัวอย่าง คือ บริษัท A จะมีสิทธิในโควตากองกลาง จำนวน 800 ชิ้น รายการ ที่ 4 (Category) ประเทศสหราชอาณาจักร สิทธิในโควตานั้นจะไม่ถูกกระทบกระเทือน ตราบเท่าที่บริษัท A ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบกล่าวคือจะต้องมีการใช้สิทธิในโควตาภายใน เวลาที่กำหนดมิฉะนั้นสิทธิในโควตาจะหมดสิ้นไปตามระเบียบการจัดสรรโควตา

สำหรับโควตากองกลาง สิทธิในโควตาจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับการพิจารณาจัดสรร โควตากองกลางให้และบุคคลนั้นได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบจนครบขั้นตอน กล่าวคือมีการเซ็น รับโควตาและมีการแสดง L/C ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

2. การโอนสิทธิในโควตา

การโอนสิทธิในโควตา หมายถึง กรณีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโอนสิทธิในโควตาไปให้แก่ บุคคลหนึ่ง ซึ่งจะเป็นกรณีที่บุคคลผู้รับโอนมีความต้องการจะส่งสิ่งทอรายการนั้น ๆ มากจน โควตาที่ตนมีอยู่ไม่พอ หรือเป็นกรณีที่บุคคลไม่มีสิทธิในโควตาส่งทอรายการ (Category) สำหรับประเทศที่ต้องการจะส่งออกจึงต้องหาโควตาจากบริษัทอื่น เพื่อสิทธิในโควตาในการส่งออก ตัวอย่างเช่น บริษัท A ต้องการจะส่งออกสิ่งทอรายการ 4 ประเทศเยอรมันนีตะวันตก ตาม คำสั่งซื้อของผู้ซื้อต่างประเทศ แต่ตนไม่มีโควตารายการ 4 ประเทศเยอรมันนีตะวันตก จึงได้

ขอโอนโคเวต้ารายการ 4 ประเทศเยอรมันเนือตะวันตก จากบริษัทอื่นที่มีโคเวต่าดังกล่าว ซึ่งการโอนและรับโอนโคเวต่าได้มีการอนุญาตให้ทำได้ตามข้อ 12 ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ดังนี้การโอนและรับโอนโคเวต่าจะกระทำได้เฉพาะโคเวต่าหลักระหว่างผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรโคเวต่าตามข้อ 5(1) ถึง (4) เท่านั้น โดยผู้รับโอนจะต้องรับผิดชอบและทรงไว้ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับการส่งออกเสมือนกับโคเวต่าหลักที่ตนได้รับการจัดสรรตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การโอน และรับโอนสินค้าต่างรายการ ให้ใช้อัตราแปรสภาพตามข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้านั้น ๆ
2. ผู้โอนจะต้องคืนโคเวต่าหลักให้แก่กรมการค้าต่างประเทศเป็นปริมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของโคเวต่าที่ทำการโอน หรือรับโอน

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณหรือกำหนดปริมาณโคเวต่าหลัก ที่ได้รับการจัดสรรตามระเบียบนี้ ให้หักโคเวต่าจากผู้โอน และเพิ่มโคเวต่าให้แก่ผู้รับโอนตามวรรคหนึ่งแล้วแต่กรณี

อนึ่ง การโอนโคเวต่า มีเฉพาะเสื้อผ้าสำเร็จรูปเท่านั้น ด้ายและผ้าผืน
ไม่อนุญาต

การโอนสิทธิในโคเวต่าที่มีการอนุญาตให้ทำได้นั้นเกิดขึ้นในยุคของระเบียบการจัดสรรโคเวต่า ตั้งแต่ปี 2529 เป็นต้นมา ทั้งนี้เนื่องจากในระยยะเวลาดังกล่าว การส่งออกสิ่งทอของไทยมีเป็นจำนวนมาก ทำให้การใช้โคเวต่าสูงมาก โคเวต่ากลายเป็นสิ่งสำคัญต่อการส่งออกสิ่งทอ เพราะดังที่กล่าวมาแต่ต้นว่า สิ่งทอในโคเวต่า มีราคาจำหน่ายสูงกว่าสิ่งทอที่ส่งออกไปในตลาดนอกข้อตกลง หรือสิ่งทอที่ไม่มีโคเวต่า และการส่งออกสิ่งทอของไทย อาศัยตลาดที่มีข้อตกลงกับประเทศไทยเป็นหลัก เมื่อโคเวต่าเป็นสิ่งสำคัญ และเพื่อประโยชน์สูงสุดในการใช้ประโยชน์ของโคเวต่า ทางกระทรวงพาณิชย์จึงอนุญาตให้ผู้ผลิตสามารถโอนโคเวต่าให้แก่ผู้ผลิตอื่น ๆ ได้ โดยหวังว่าผู้มิโคเวต่า ถ้าไม่ได้ใช้หรือเก็บโคเวต่านั้นไว้ ย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไร และเมื่อยึดถือไว้ว่าจะไม่สามารถใช้โคเวต่าได้หมดภายในสิ้นปี ในยุคเริ่มแรกของการอนุญาตให้โอนโคเวต่า เป็นเพียงการโอนโคเวต่าถาวร คือโอนสิทธิในโคเวต่าไปให้ผู้รับโอนเด็ดขาด และถือเป็นประวัติของผู้รับโอนในปีต่อไป ต่อมาในต้นปี 2535 มีการขยายแบบการโอนเป็น

การโอนแบบชั่วคราว เพื่อการใช้โควตาเฉพาะคราว สิทธิในโควต้ายังเป็นของผู้โอนอยู่ใน
ต่อไป

การโอนสิทธินี้โดยข้อเท็จจริง คือการซื้อขายโควตานั้นเอง แต่ระเบียบเขียนไว้
โดยใช้คำว่า การโอนโควตาซึ่งการโอนนี้เป็นแนวความคิดของกระทรวงพาณิชย์ มิได้เกี่ยวพันกับ
ระบบข้อตกลงการค้าสิ่งทอ แต่ปะการใด ในระบบของกฎหมายการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ
มีบัญญัติคำว่า "Swing" ซึ่งคล้ายกับเป็นการโอน แต่โดยแท้จริง "Swing" หมายถึง การ
โอนโควตาจากรายการสินค้าหนึ่งไปยังอีกรายการหนึ่ง ซึ่งไม่เหมือนกับการโอนโควตาที่กระ
รวงพาณิชย์ ระบุไว้ในระเบียบการจัดสรรโควตา

การโอนสิทธิในโควตา หรือการโอนโควตา นับเป็นความพยายามอย่างสูงที่จะ
ให้การส่งออก มีความยืดหยุ่นอย่างมากสำหรับการส่งออก ในยุคก่อนไม่อนุญาตให้มีการโอน
ทำให้การส่งออกมีการจำกัดมาก เพราะผู้ส่งออกรายใหม่ จะมีโอกาสได้รับโควตาก็เฉพาะการ
ขอโควตากลางเท่านั้น เมื่อระเบียบเปิดให้มีการโอนได้ โดยเฉพาะการโอนแบบชั่วคราว
เป็นเสมือนช่องหายใจให้กับผู้ส่งออกที่ไม่มีโควตาส่งออกรายการนั้น ๆ ระบบการโอนโควตามี
ส่วนส่งเสริมการส่งสิ่งทอรายการนั้น ๆ ระบบการโอนโควตามีส่วนส่งเสริมการส่งสิ่งทอ และ
การใช้ประโยชน์จากโควตาก็มีอยู่ แต่ระบบการโอนสิทธิในโควตา ก็มีส่วนทำให้เกิดธุรกิจการ
ซื้อขายโควตาก็โดยเปิดเผย เป็นการแสวงหาประโยชน์จาก Quota Rent ซึ่งมีส่วน ก่อให้
ราคาส่งออกจกประเทศไทยมีต้นทุนสูงขึ้น เป็นผลให้ราคาจำหน่ายไปต่างประเทศสูงขึ้น ใน
สภาวะการณ์ที่ราคาส่งออกเพิ่มขึ้น แต่ปัญหาคุณภาพที่ไม่พัฒนา ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมา ผู้นำเข้า
อาจจะโยกย้ายไปสั่งซื้อสิ่งทอจากประเทศอื่น ๆ ได้ที่ราคาไม่สูงมาก คุณภาพเท่าเทียมกับ
ประเทศไทย

ขั้นตอนในการโอนโควตาในทางปฏิบัติ

การโอนโควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูป บุคคลที่จะขอโอนต้องทำหนังสือแสดงความจำนง
ต่อทางสมาคมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทยพร้อมกับเอกสารหนังสือแสดงความประสงค์ขอรับโอนของ
บริษัทผู้รับโอน ทางสมาคมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย จะดำเนินการออกหนังสือรับรองการโอน
และการรับโอนพร้อมมีหนังสือมาให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งเรื่องการขอโอนโควตาและการ
รับโอนโควตาของบุคคลทั้งสอง โดยกรมการค้าต่างประเทศจะตรวจสอบ จำนวนโควตาของ
บริษัทผู้โอน จะมีปริมาณเพียงพอสำหรับการโอนครั้งนี้หรือไม่ เมื่อตรวจสอบพบว่ามีปริมาณ

เพียงพอสำหรับการโอนก็จะอนุมัติให้มีการโอนโคเวต้าจำนวนที่ขอโอนได้ ทั้งนี้ กรมการค้าต่างประเทศจะหักโคเวต้าที่ขอโอนเป็นจำนวนร้อยละ 5 ของโคเวต้าที่ทำการโอน ตามข้อ 12 (2) ของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ.2530 ปริมาณโคเวต้าที่เหลือจากการหักร้อยละ 5 จะเป็นโคเวต้าที่ผู้รับโอนจะได้รับ เมื่อทางกรมการค้าประเทศดำเนินการตัดโอนโคเวต้าเรียบร้อยแล้วจะทำหนังสือตอบยืนยันให้ทางสมาคมทราบอีกครั้งหนึ่งเป็นการจบขั้นตอนการโอน และรับโอนโคเวต้า จึงจะถือว่าการโอนโคเวต้าที่สมบูรณ์ชอบด้วยกฎหมาย

กรณีอาจเป็นไปได้ว่าบุคคลหนึ่งได้ทำหนังสือแจ้งการขอโอนโคเวต้าพร้อมกับหนังสือแสดงความประสงค์ขอรับโอนโคเวต้าจากบุคคลผู้รับโอนมายังสมาคมอุตสาหกรรมผลิตเครื่องนุ่งห่มไทย ในขณะที่เวลาใกล้เคียงกันบุคคลที่ขอโอนโคเวต้ารายเดียวกันก็ได้ทำหนังสือขอโอนโคเวต้าพร้อมกับหนังสือแสดงความประสงค์ขอรับโอนโคเวต้าดังกล่าวจากบุคคลผู้ขอรับโอนโคเวต้า ซึ่งเป็นบุคคลรายอื่นในรายการสินค้าเดียวกัน กับการขอโอนครั้งแรก โดยสมาคมฯ อาจจะไม่ทราบหรือไม่ได้ตรวจสอบให้แน่ชัดว่าปริมาณโคเวต้ารายการดังกล่าวของผู้ขอโอนมีเพียงพอสำหรับการโอนหรือไม่หรือมีโคเวต้าเหลือเท่าไร โดยต่อมาทางสมาคมอุตสาหกรรมผลิตเครื่องนุ่งห่มไทย ได้ทำหนังสือแจ้งเรื่องตามวัตถุประสงค์แก่กรมการค้าต่างประเทศ กรมก็จะตรวจดูโคเวต้าของบริษัทนั้น และถ้ามีปริมาณเพียงพอสำหรับการโอน กรมก็จะอนุมัติตามหนังสือที่ส่งมาให้กรม ตามลำดับก่อนหลัง เมื่ออนุมัติการโอนโคเวต้าให้กับบุคคลใดอาจจะทำให้บุคคลอื่นไม่สามารถมีโคเวต้าในการจะรับโอนหรือไม่เพียงพอ ปัญหาการโต้แย้งสิทธิในโคเวต้าอาจจะเกิดขึ้นได้ระหว่างบุคคลทั้งสาม คือ ผู้รับโอนสองราย และผู้โอนรายเดียวกันอีกหนึ่งราย ปัญหาโต้แย้งย่อมเกิดขึ้นได้ก็คงเป็นการพิพาทของคู่กรณีทั้งสาม ซึ่งในทางปฏิบัติไม่พบบ่อยนัก แต่ถ้าพบก็คงจะต้องแจ้งให้ผู้โอนและผู้รับโอนทราบเพื่อให้ทั้งสามเจรจาให้ยุติต่อไป แต่กรณีอาจจะเกิดขึ้นได้ถ้าบริษัทที่โอนหรือผู้รับโอนไม่สุจริตหรือเกิดจากโอนสิทธิในโคเวต้าโดยผู้ขอโอนไม่มีอำนาจหรือไม่มีสิทธิในโคเวต้าที่โอนนั้น กล่าวคือ การใช้การฉ้อฉลในการโอนโคเวต้า โดยบุคคลที่มีอำนาจไม่ทราบถึงการโอนโคเวตานั้น ๆ ดังเช่นเคยมีกรณีการฟ้องร้องเกี่ยวกับเรื่องนี้มาแล้ว^{๑๑}

^{๑๑} จิตติ เจริญใจ. "คำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการ" วารสารอัยการ 13(กรกฎาคม 2533) : 75-79.

3. สิทธิหน้าที่ในการโอนสิทธิในโควตา

ตามหลักเกณฑ์การโอน และรับโอนโควตาข้อ 12 วรรคหนึ่งของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 กำหนดให้ผู้รับโอนจะต้องรับผิดชอบและทรงไว้ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับการส่งออกเสมือนกับโควตาหลักที่ตนได้รับการจัดสรรและข้อความในวรรคท้ายระบุว่าเพื่อประโยชน์ในการคำนวณหรือกำหนดปริมาณโควตาหลักที่ได้รับการจัดสรรตามระเบียบนี้ ให้หักโควตาจากผู้โอนและเพิ่มโควตาให้แก่ผู้รับโอนตามวรรคหนึ่งแล้วแต่กรณี

การที่ระเบียบการจัดสรร กำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อให้ผู้รับโอนมีความรับผิดชอบในการใช้โควตา มิใช่รับโอนไปแล้วไม่มีการส่งออก ย่อมทำให้เกิดความคุนัยเปล่าในโควตานั้น ระเบียบจึงกำหนดให้เป็นเหมือนโควตาหลัก และมีผลในการคำนวณโควตาที่จะได้ในปีต่อไป และผู้รับโอนต้องรับผิดชอบตามสิทธิหน้าที่ ตามบทกำหนดโทษการคืนโควตาเหมือนโควตาหลักของตนทุกประการ ซึ่งผลต่อการส่งออกคงจะทำให้มีการส่งออกมากขึ้น ผู้มีความสามารถในการส่งออกก็จะสามารถรับโอนโควตาจากผู้อื่นตามความต้องการในการส่งออกของตนโดยไม่ต้องกังวลต่อการยื่นขอรับการจัดสรรโควตาที่โอกาสในการได้รับโควตามีความไม่แน่นอน

จากหลักเกณฑ์ในระเบียบ เมื่อใดที่มีการโอนโควตาโดยชอบด้วยกฎหมาย ย่อมจะมีบุคคลเกิดขึ้นสองฝ่าย คือ ฝ่ายผู้โอนโควตา และผู้รับโอนโควตาเสมอ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการพิจารณาขอยกตัวอย่าง ดังนี้ บริษัท A โอนโควตาให้แก่ บริษัท B จำนวน 100 ชิ้น ในจำนวน 100 ชิ้น นี้ บริษัท B จะได้รับเพียง 95 ชิ้นเท่านั้น เนื่องจากในข้อ 12(2) กำหนดให้ผู้โอนจะต้องคืนโควตาหลักให้แก่กรมการค้าต่างประเทศ เป็นปริมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของโควตาที่ทำการโอนหรือรับโอน ในทางปฏิบัติกรมการค้าต่างประเทศ จะหักร้อยละ 5 จากยอดโควตาที่ทำการโอน ดังนั้น บริษัท B จึงได้รับโควตาที่โอนจากบริษัท A เพียง 95 ชิ้น และปริมาณโควตาจำนวนที่บริษัท B รับโอนมาจะถือเป็นโควตาหลักของบริษัท B ซึ่งจะต้องรับมาทั้งสิทธิในโควตานั้น ซึ่งหมายถึง จะต้องคำนวณเป็นปริมาณโควตาหลัก เหมือนเช่นโควตาหลักที่ได้รับการจัดสรรจากกรมการค้าต่างประเทศโดยจะต้องมีความรับผิดชอบหรือหน้าที่ตามระเบียบการบริหารโควตา และใช้ระเบียบทุกประการเหมือนโควตาหลัก ในเรื่องการส่งออก การคืนโควตา และการกำหนดโทษ

สำหรับผู้โอนเมื่อได้โอนโควตาจำนวน 100 ขึ้นไปแล้ว ย่อมจะต้องถูกหักปริมาณโควตาลงไป เท่าจำนวนปริมาณที่โอน และในการคำนวณการจัดสรรปีต่อไป จะถือยอดโควตาหลักที่เหลือจากการหักปริมาณการโอนแล้ว และมีความรับผิดชอบตามระเบียบเพียงเท่าที่โควตาที่เหลือ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการส่งออก การคืนโควตาการกำหนดโทษ และในปี 2533 มีประกาศกรมการค้าต่างประเทศ ฉบับ 62 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมจากระเบียบแม่บท (2530) ให้ผู้โอนโควตาส่งทองตั้งแต่เดือนที่ 10 ถึง 12 ของทุกปีโควตา ต้องเป็นผู้รับผิดชอบหากเกิดกรณีผู้รับโอนไม่สามารถใช้โควตาในส่วนที่รับโอนได้ โดยผู้โอนจะถูกลงโทษตามข้อ 14 (1) ของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 คือ จะถูกหักประวัติการส่งออกที่จะใช้ในการคำนวณจัดสรรโควตาในปีต่อไป เป็น 2 เท่าของปริมาณส่วนที่ไม่ได้ส่งออก ทั้งนี้ เพื่อเป็นมาตรการป้องกันมิให้มีการรู้เห็นเป็นใจระหว่างผู้รับโอนกับผู้โอนเพื่อมิให้บริษัทผู้โอนถูกลงโทษโดยบริษัทผู้รับโอนจะยอมถูกลงโทษเอง ในอดีตบริษัทผู้รับโอนจะถูกลงโทษแต่ผู้เดียว ทำให้บริษัทที่ไม่สามารถส่งออกได้ครบโอนโควตาเพื่อให้ผู้รับโอน ถูกโทษ บริษัทผู้โอนเองก็จะหลุดพ้นการลงโทษจึงมีประกาศนี้ขึ้นโดยให้ผู้โอนโควตาร่วมกันรับผิดชอบและถูกลงโทษตามข้อ 14(1) ด้วยเช่นกัน

4. ผลทางกฎหมายในการโอนสิทธิในโควตา

ดังที่วิเคราะห์แล้วว่า การโอนสิทธิในโควตาเป็นการแสดงเจตนาที่จะให้มีการเปลี่ยนสิทธิในโควตาอันเป็นสิทธิที่ชอบธรรมหรือเป็นอำนาจที่สามารถจะส่งออกสิ่งทอรายการหนึ่ง รายการใดได้ตามระเบียบการส่งออก ถ้าไม่มีสิทธิในโควตารายการนั้น ก็ไม่สามารถจะส่งออกสิ่งทอนั้นออกไปต่างประเทศได้ ดังนั้นผลในทางกฎหมายในการโอนสิทธิในโควตา ก็คือ เมื่อบริษัทผู้โอนโควตาได้ดำเนินการโอนโควตาโดยชอบตามระเบียบกรมการค้าต่างประเทศทุกขั้นตอนให้แก่ผู้รับโอนโควตาแล้ว สิทธิในโควตาจำนวนที่โอนหักด้วยร้อยละ 5 ให้กรมการค้าต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้โอนต้องเสียโควตาบางส่วน ทำให้การโอนโควตาจะโอนมาเป็นของผู้รับโอนเป็นเสมือนทรัพย์สิน บุคคลอื่น ๆ ไม่สามารถจะนำสิทธิในโควตาของผู้โอนไปใช้ได้นอกจากการส่งออกในนามของบริษัทหนึ่ง แต่ได้ใช้โควตาของผู้โอนซึ่งมีสิทธิในโควตาในการส่งออกซึ่งยังถือเป็นการส่งออกโดยใช้สิทธิในโควตาของบริษัทที่มีสิทธิในโควตา เพียงแต่ชื่อผู้ส่งออกอาจเป็นบุคคลอื่นได้ กรณีเช่นนี้จะพบมากสำหรับการส่งออกผ่านบริษัทการค้าระหว่างประเทศ

ในการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในโควตาที่ผ่านมา ไม่ว่าจะ เป็นหัวข้อ สิทธิในโควตาสำหรับการส่งออก สินค้าสิ่งทอ เกิดขึ้นอย่างไร การโอนโควตา สิทธิหน้าที่ในการโอนสิทธิในโควตา และผลทางกฎหมายในการโอนสิทธิในโควตา ผู้เขียนได้อาศัยระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ฉบับลงวันที่ 29 ธันวาคม 2530 และระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเส้นด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2530 ซึ่งระเบียบทั้งสองใช้มาตั้งแต่ปี 2531 จนถึงขณะที่เขียนวิทยานิพนธ์ (2534) แต่ต่อมามีระเบียบฉบับใหม่ออกมายกเลิกระเบียบทั้งสอง ซึ่งได้แก่ ระเบียบว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2525 ลงวันที่ 15 มกราคม 2535 และระเบียบ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกด้ายและผ้าผืนไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 15 มกราคม 2535 และเพื่อความต่อเนื่อง จึงไม่ขอแก้ไขข้อความที่กล่าวไว้แล้ว แต่ขอเพิ่มเติมถึงสาระสำคัญของระเบียบฉบับใหม่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อดังกล่าว

สิทธิในโควตาสำหรับการส่งออกสินค้าสิ่งทอเกิดขึ้นอย่างไร ในระเบียบฉบับใหม่นั้น ยังคงมีหลักเกณฑ์เหมือนระเบียบเดิม กล่าวคือ สิทธิในโควตาหลัก เกิดขึ้นจากการที่กระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาจัดสรรโควตาหลักตามประวัติการส่งออกในรอบปีที่ผ่านมาให้แก่บุคคล (นิติบุคคล) และได้มีการลงนามรับการจัดสรรโควตาภายใน 15 วัน ทำการนับจากวันประกาศผลการจัดสรร หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ภายใน 15 วัน เช่นกัน นอกจากนี้อาจจะเกิดจากการโอนโควตาทั้งแบบถาวร หรือแบบชั่วคราวให้กับผู้รับโอน โดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์กำหนด ย่อมทำให้บุคคลผู้รับโอนเกิดสิทธิในโควตาหลักนั้น ๆ แต่จะเป็นประวัติการส่งออกปีต่อไปหรือไม่ต้องพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าเป็นการโอนโควตาแบบชั่วคราว โควตาที่ผู้รับโอนได้รับและส่งออกยังคงเป็นของผู้โอนเดิมอยู่ ถือเป็นประวัติในปีต่อไปของผู้โอน

สำหรับโควตากลาง สิทธิในโควตาจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือนิติบุคคลได้รับการพิจารณาให้ได้รับโควตากลาง และบุคคลหรือนิติบุคคลนั้น ได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบจนครบขั้นตอน เช่น มารับโควตา และส่งออกภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น

การโอนสิทธิในโควตา

มีเฉพาะเสื้อผ้าสำเร็จรูป เส้นด้ายและผ้าผืน ได้อนุญาตให้มีการโอนโควตา ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศ อาศัยระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2535 ออกประกาศกรมการค้าต่างประเทศ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535) เรื่อง การโอนปริมาณการส่งออกโควตาหลัก เสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งมีสาระพอสรุปลงดังนี้

1. การโอนและรับโอนโควตา จำกัดเฉพาะโควตาหลัก และเป็นการโอนระหว่างผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปปรับอนุญาตเท่านั้น
2. การโอนมี 2 ประเภท คือ การโอนโควตาถาวร และการโอนโควตาชั่วคราว

การโอนโควตาถาวร คือ การโอนโดยให้ส่งออกในนามของผู้รับโอน และประวัติส่งออกเป็นของผู้รับโอน โอนได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของปริมาณโควตาที่ผู้โอนได้รับจัดสรรในแต่ละรายการ และผู้โอนจะต้องคืนโควตาหลักให้แก่กรมการค้าต่างประเทศในปริมาณในอัตรา ร้อยละ 5 ของปริมาณที่ทำการโอน

การโอนโควตาชั่วคราว คือ การโอนโดยโควตาหลัก และประวัติการส่งออกยังเป็นของผู้โอน แต่ผ่อนผันให้ส่งออกในนามของผู้โอนได้เป็นการเฉพาะคราว

ทั้งการโอนถาวร และการโอนชั่วคราว จะต้องผ่านสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย ให้สมาคมรับรองการโอนต่อกรมการค้าต่างประเทศ และผู้โอนทั้งสองแบบหมดสิทธิในการขอรับการจัดสรรโควตากลางของสินค้ารายการที่โอนในปีโควตาในนั้น ฯ

บทกำหนดโทษ ให้ผู้โอนรับผิดชอบ ถ้าผู้โอนโควตาทั้งแบบถาวรและชั่วคราว ตั้งแต่เดือน 10 ถึงเดือน 12 ของปีโควตา หากเกิดกรณีผู้รับโอนไม่สามารถใช้โควตาในส่วนที่รับโอน โดยผู้โอนจะถูกลงโทษดังนี้

คืนเดือนที่ 10 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน

คืนเดือนที่ 11 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน

คืนเดือนที่ 12 จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของส่วนที่คืน

สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคืนโควตาจะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่ไม่ได้

ส่งออก

สิทธิหน้าที่ในการโอนโควตา

ถ้าเป็นการโอนแบบถาวร ผู้รับโอนจะต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ กล่าวคือ ถือว่าเป็นปริมาณโควตาที่ได้รับโอน เป็นตัวเลขโควตาของตนในปีโควตานั้น ซึ่งจะส่งผลสำหรับ ปริมาณการคิดร้อยละของการส่งออก การใช้โควตา การคืนโควตา และการลงโทษต่าง ๆ เป็น เสมือนโควตาหลักที่ตนได้รับจากกระทรวงพาณิชย์ และเป็นประวัติ

ถ้าเป็นการโอนแบบชั่วคราว ไม่ถือเป็นประวัติการส่งออก และมีใช่เป็นตัวเลข ของโควตาหลักในปีปัจจุบัน โควตาประวัติการส่งออกยังเป็นของผู้อื่น

5.2 ปฏิสัมพันธ์ต่อองค์กรของรัฐ

เมื่อสิ่งทอเป็นสินค้าที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจากรัฐบาล จนสามารถ ส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศอื่น ได้ องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยตรง มีทั้งหน่วยงานในกระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์ กล่าวคือ มีกองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และกองการค้าสิ่งทอ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หน่วยงานในกระทรวงอุตสาหกรรม มีหน้าที่หลักใน การส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอ ทั้งด้านการผลิตให้การศึกษาอบรมเทคโนโลยีสิ่งทอ สำหรับ ผู้ประกอบการทางด้านสิ่งทอ นอกจากนั้นยังมีบริการทดสอบคุณภาพสิ่งทอ ซึ่งกล่าวโดยรวม จะเป็นหน่วยงานศึกษาวิจัยให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสิ่งทอ แต่กองการค้าสิ่งทอ กรมการค้า ต่างประเทศจะรับผิดชอบทางด้าน การส่งออกสินค้าสิ่งทอ ทั้งการออกใบอนุญาตส่งออกสิ่งทอ การจัดสรรโควตา วิเคราะห์ ติดตาม สถานการณ์การค้าสิ่งทอของโลกและประเทศไทย องค์กรที่ได้รับผลโดยตรงจากปฏิสัมพันธ์ของกฎหมายสิ่งทอระหว่างประเทศโดยตรง คือ กรม การค้าต่างประเทศ

ดังได้กล่าวมาแล้วถึงปฏิสัมพันธ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่อกฎหมายไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายเกี่ยวกับการจัดสรรโควตาการส่งออกสินค้า สิ่งทอของประเทศไทย ทำให้กรมการค้าต่างประเทศโดยเฉพาะกองการค้าสิ่งทอต้องรับผิดชอบ ต่อการบริหารโควตาที่ได้รับจากประเทศผู้นำ เข้าตามข้อตกลงทวิภาคีที่ประเทศไทยได้ทำไว้ จำนวน 18 ประเทศ โดยจะกำหนดระเบียบการจัดสรรให้สามารถใช้ประโยชน์จากโควตาที่ได้รับ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยออกมาเป็นระเบียบตามช่วงเวลาต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากการที่ประเทศไทยมีข้อตกลงทวิภาคีอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ของข้อตกลง MFA ทำให้ต้องมีเจ้าหน้าที่ข้าราชการเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในระยะเริ่มแรก กองการค้าสิ่งทอ เป็นเพียงแผนกหนึ่งของกองส่งเสริมสินค้าส่งออก กรมการค้าต่างประเทศ โดยมีเจ้าหน้าที่ ประมาณ 20 คน แต่ด้วยปฏิสัมพันธ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ ที่ทำให้ประเทศไทยต้องทำ ข้อตกลงทวิภาคีเพิ่มขึ้น จึงทำให้ปริมาณงานสิ่งทอ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งงานการเจรจา การค้าสิ่งทองานออกใบอนุญาตส่งออกสิ่งทอ การจัดสรรโควต้า ตลอดจนการวิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์การค้าสิ่งทอ ทั้งระดับโลกและระดับประเทศ ปัจจุบันงานการค้าสิ่งทอ มีฐานะเป็นกองการค้าสิ่งทอ ที่มีข้าราชการและเจ้าหน้าที่เกือบ 100 คน ทำหน้าที่ต่าง ๆ เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ ซึ่งแนวโน้มของจำนวนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ยังต้องเพิ่มขึ้นตามลำดับ เพราะปริมาณงานในปัจจุบัน ทุกคนมีงานล้นมือ จนต้องมีการทำงานล่วงเวลาตลอดปี ประกอบกับ ผู้ประกอบการสิ่งทอภายในประเทศ มีเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี และประเทศที่จำกัด โควต้ามักมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มทวีปยุโรปที่รวมกันเป็นประเทศเดียว อาจส่งผลให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น ซึ่งมองในมุมนกลับ สมมติว่าประเทศไทยได้มีพันธผูกพัน จากการเป็นภาคีข้อตกลง MFA และไม่มีข้อตกลงทวิภาคี จำกัดปริมาณการส่งออกสิ่งทอ ปริมาณงานจะน้อยลง จำนวนข้าราชการเจ้าหน้าที่ดังกล่าว สามารถลดลงได้ตามปริมาณงาน ทั้งนี้ย่อมฟังได้ว่าเพราะปฏิสัมพันธ์ของกฎหมายสิ่งทอระหว่างประเทศ ประเทศไทยจึงต้องปรับ โครงสร้างองค์กรของรัฐ เพื่อรองรับปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว

อนึ่ง เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตส่งออกสิ่งทอที่ผ่านมา จะแบ่งเป็น ใบอนุญาต ฉบับภาษาไทย ซึ่งผู้ส่งออกจะต้องขอใบอนุญาตส่งออกสิ่งทอ ทั้งสิ่งทอที่ไม่มีโควต้า และสิ่งทอ ที่มีโควต้าเพื่อนำไปใช้ผ่านพิธีการที่กรมศุลกากร เพราะสิ่งทอ เป็นสินค้าที่ต้องขอรับใบอนุญาต ส่งออกตามพระราชบัญญัติส่งออก และนำเข้าสินค้า พ.ศ. 2522 เมื่อส่งออกโดยผ่านพิธี การที่กรมศุลกากร แล้วจะนำหลักฐานการส่งออกดังกล่าวมาขอหนังสือรับรองการส่งออกฉบับ ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีหลายชนิด เช่น Textiles Visa สำหรับสหรัฐอเมริกา Export License, Certificate of Origin สำหรับประชาคมยุโรป Export Certificate สำหรับประเทศแคนาดา ฟินแลนด์ นอร์เวย์ เมื่อการส่งออกสิ่งทอต้องปฏิบัติดังกล่าว จึงทำให้ ปริมาณงานออกใบอนุญาตมีจำนวนมาก จากปัญหาดังกล่าว กรมการค้าต่างประเทศจึงมีแนว ความคิด ที่จะลดปริมาณการออกใบอนุญาตให้น้อยลงไป โดยจะให้การส่งออกสิ่งทอไม่ต้องขอ ใบอนุญาตฉบับภาษาไทย ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์แล้ว และขณะนี้

อยู่ในระยะดำเนินการเพื่อขอแก้ไขกฎหมายต่อไป ซึ่งถ้าเรื่องนี้ผ่านและออกมาเป็นกฎหมาย จะสามารถลดปริมาณการพิจารณาการออกใบอนุญาตได้มาก ปริมาณงานก็จะลดลงด้วยเช่นกัน รูปแบบโครงสร้างกองการค้าสิ่งทอ กรมการค้าต่างประเทศอาจจะมีการปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่ยังคงมีอยู่ แต่ถ้าไม่สามารถยกเลิกการออกใบอนุญาตส่งออกสิ่งทอ ภาษาไทยได้ ปริมาณงานจะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากด้วยปัจจัยการเพิ่มการจำกัดโควตา การเพิ่มของประเทศที่อาจมีข้อตกลงทวิภาคี และการเพิ่มจำนวนของผู้ประกอบการส่งออกสิ่งทอในประเทศไทย

5.3 ปฏิสัมพันธ์ต่อการเจรจา

เมื่อกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ก่อให้เกิดการจำกัดปริมาณการส่งออกสิ่งทอไทย ดังนั้น การที่จะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยพัฒนาการส่งออกมากที่สุด ก็จะต้องเริ่มจากต้นเหตุของการให้สิทธิในการจำกัดปริมาณการส่งออกตามข้อตกลงทวิภาคี หรือกฎหมายแม่บทพื้นฐาน ของการจัดระเบียบกฎเกณฑ์การค้าสิ่งทอของโลก ได้แก่ ข้อตกลง MFA นั้นเอง โดยหลักเกณฑ์ของข้อตกลง MFA จะกำหนดวิธีการใช้โควตา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบัญญัติในเรื่องการยืดหยุ่น (Flexibility) ถ้าข้อตกลง MFA มีความยืดหยุ่นมากในการใช้โควตา ย่อมเป็นผลให้ข้อตกลงทวิภาคีเป็นเสรีมากขึ้น

ดังนั้น ในการเจรจาท้าการค้าสิ่งทอในทุกๆระดับ ต้องพยายามให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะปริมาณโควตาที่ประเทศไทยจะได้รับ และให้มีการจำกัดน้อยที่สุด มีการรวมกลุ่มในการเจรจา เพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.4 ปฏิสัมพันธ์ต่อเศรษฐกิจการเมือง

เนื่องจากข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ MFA เป็นกฎเกณฑ์ที่ควบคุมระบบการค้าสิ่งทอของโลก โดยที่ประเทศผู้นำเข้าสามารถจำกัดปริมาณโควตา สำหรับสินค้าสิ่งทอที่นำเข้าจากประเทศผู้ส่งออก ซึ่งส่วนมากจะเป็นประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงประเทศไทย ซึ่งเป็นภาคีของ MFA ด้วยประเทศหนึ่ง นับจากที่ประเทศไทยเป็นภาคี MFA ได้มีการทำข้อตกลงทวิภาคีไว้ 7 ฉบับ ในการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ต่อเศรษฐกิจ จากการทำประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกของข้อตกลง MFA ผู้เขียนขอแบ่งออกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1. การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมสิ่งทอ
2. การลงทุนภายในประเทศ
3. การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการส่งออก
4. การเปลี่ยนแปลงตลาด
5. การได้รับประโยชน์ทางค่าเช่าทางเศรษฐกิจ

1. การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมสิ่งทอ

การเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอในที่นี้ มิใช่หมายถึงการเจริญเติบโตที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลง ว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) หรือข้อตกลงทวิภาคี แต่หมายถึงการเจริญเติบโตที่แท้จริงในการส่งออกแต่ละช่วงเวลา โดยพิจารณาอัตราเติบโตในแต่ละปี การพิจารณาจำกัดประชาคมยุโรปเท่านั้น

ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป

ประเทศไทยกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรปได้ทำข้อตกลงทวิภาคี 4 ฉบับคือ ข้อตกลงฉบับที่ 1 เป็นข้อตกลงใช้บังคับตั้งแต่ 1 มกราคม 2520 ถึง 31 ธันวาคม 2520 ประชาคมเศรษฐกิจยุโรปได้ควบคุมการนำเข้าสินค้าสิ่งทอจากประเทศไทย เป็นจำนวน 4 รายการ ได้แก่ ผ้าผืนทอทำด้วยฝ้าย และใยสังเคราะห์ เลื่อยยึดที่เข็ท เลื่อยเสวีเตอร์

อนึ่ง ข้อตกลงฉบับนี้เป็นเพียงข้อตกลงลักษณะชั่วคราวใช้เพียง 1 ปี ซึ่งบางครั้งจะพบว่า ไม่นับว่าเป็นข้อตกลงทวิภาคีเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศไทยกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป โดยถือเอาข้อตกลงฉบับต่อไป (1 มกราคม 2521 ถึง 31 ธันวาคม 2525) เป็นข้อตกลงทวิภาคีฯ ฉบับแรก แต่ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อมีการข้อตกลงจำกัดปริมาณในการนำเข้า ประชาคมยุโรปแม้เป็นเวลาเพียง 1 ปี ก็น่าจะถือว่าเป็นข้อตกลงทวิภาคีเช่นกัน

ข้อตกลงฉบับที่ 2 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2521 ถึง 31 ธันวาคม 2525 กำหนดปริมาณโควตาสินค้าทั้งสิ้น 9 รายการ ได้แก่ ผ้าผืนประเภทผ้าฝ้ายและเส้นใยประดิษฐ์ เสื้อเชิ้ต และเสื้อเสวิตเตอร์ประเภทถัก กางเกงชายและหญิงประเภททอ เสื้อเครื่องท่อนสตรีประเภททอหรือถัก เสื้อเชิ้ตประเภททอ ถู่มือถัก และเส้นด้ายใยประดิษฐ์ชนิดสั้น โดยประเทศไทยเป็นฝ่ายควบคุมการส่งออกตามโควตาที่ตกลงกันไว้เป็นรายปี และอัตราการเพิ่มแต่ละปีจะอยู่ระหว่าง 0.5%-6% ปี 2524 กรีซได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของสมาคมฯ เพิ่มขึ้นเป็นผลให้การกำหนดโควตาการส่งสินค้าสิ่งทอไปยังประเทศกรีซตามข้อตกลงและปริมาณโควตาที่กำหนดเพิ่มเติม

ข้อตกลงฉบับที่ 3 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526 ถึง 31 ธันวาคม 2529 สำคัญส่วนใหญ่ยังคงเหมือนข้อตกลงฉบับเดิม ตามข้อตกลงฉบับนี้ได้กำหนดรายการสิ่งทอที่จำกัดปริมาณการส่งออกสิ่งทอจากไทยไปยังประชาคมฯ รวม 13 รายการ ในจำนวน 13 รายการนี้เป็นรายการที่ได้เคยถูกจำกัดปริมาณการส่งออกจากไทยตามข้อตกลงฯ ฉบับเดิมอยู่แล้ว 11 รายการ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดมาตรการ ANTISURGE MECHANISM ซึ่งให้อำนาจประชาคมฯ ลดโควตาของประเทศผู้ส่งออกได้ แต่ในทางปฏิบัติ ประชาคมฯ ไม่เคยใช้มาตรการนี้กับประเทศใด ๆ เลย ในปี 2529 อันเป็นปีสุดท้ายของข้อตกลงฯ สเปน และโปรตุเกสได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของประชาคมฯ ทำให้ประชาคมฯ กำหนดโควตานำเข้าสิ่งทอจากไทยเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้เดิม

ข้อตกลงฉบับที่ 4 มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2530 ถึง 31 ธันวาคม 2533 ต่อมาขยายจนถึง 31 ธันวาคม 2535 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. กำหนดรายการสิ่งทอที่จำกัดปริมาณการส่งออกจากไทยไปยังทุกประเทศในประชาคมฯรวม 13 รายการ และไปยังบางประเทศในประชาคมฯ รวม 4 รายการ
2. ประเทศไทยสามารถปรับโควตาพื้นฐานสำหรับปี 2530 ซึ่งเป็นปีเริ่มต้นข้อตกลงใหม่ เพิ่มขึ้นจากปี 2529 ที่กำหนดไว้ให้เพิ่มระหว่างร้อยละ 4.9 ถึง 43.9 ได้ และไทยได้ปรับโควตาพื้นฐานเพิ่มขึ้นในปี 2530 จำนวน 2 รายการ ได้แก่ กางเกงผ้าทอ และถุงมือ นอกจากนี้ ไทยยังได้รับโควตาเพิ่มต่อปีสูงขึ้นกว่าระดับที่ประชาคมฯ กำหนดไว้เดิม และสูงกว่าอัตราเพิ่มต่อปีในข้อตกลงฯ ฉบับที่ 3
3. ประเทศไทยได้รับโควตาเพิ่มจากโควตาพื้นฐานสำหรับปริมาณผ้านำเข้าจากประชาคมฯ มาผลิตเพื่อส่งออกไปประชาคมฯ ในปี 2530 เพิ่มขึ้นสำหรับเสื้อผ้าสตรี เสื้อกันหนาว และชุดสูทสตรี
4. ประชาคมฯ ได้ยกเลิกนโยบาย ANTI-SURGE MECHANISM ที่กำหนดไว้ในข้อตกลงฉบับที่ 2 ซึ่งจะทำให้การส่งออกสิ่งทอไทยคล่องตัวมากขึ้น
5. ประชาคมฯ ได้นำเอาระบบ HARMONIZED SYSTEM มาใช้สำหรับสิ่งทอ นับแต่ต้นปี 2530 เป็นต้นมา อันมีผลให้สิ่งทอไทยถูกจำกัดปริมาณโควตาเพิ่มขึ้นหลายรายการ คือ เสื้อเชิ้ต ทีเชิ้ต เสื้อกันหนาวชั้นนอก กุ้งเท้าและชุดนอนหญิง แต่ไทยก็สามารถเรียกร้องให้มีการเพิ่มโควตาในรายการดังกล่าวมากขึ้นกว่าอัตราปกติเป็นการแลกเปลี่ยน

เมื่อทราบถึงข้อตกลงทวิภาคีระหว่างไทยกับประชาคมยุโรป ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี 2521 และมีข้อตกลงตลอดมาจนถึงปัจจุบันแล้ว ในการพิจารณาผลกระทบทางด้านการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมสิ่งทอในการส่งออกประชาคมยุโรปได้ จะต้องพิจารณาจากสถิติในการส่งออกไปยังประชาคมยุโรป ซึ่งแสดงได้ในตาราง 5.1

จากสถิติการส่งออกสิ่งทอไทย ไปประชาคมยุโรป ตามตาราง 5.1 พบว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยก่อนที่ประเทศไทยเป็นภาคี MFA และไม่มีข้อตกลงทวิภาคีสำหรับเส้นด้ายฝ้าย เส้นด้ายใยสังเคราะห์ ผ้าผืนฝ้าย ผ้าผืนใยสังเคราะห์ และเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นร้อยละ 33.5, 68.9, 224.6, 183.5 และ 160.9 ตามลำดับ

เส้นด้ายฝ้าย (COTTON YARNS) ภายใต้ข้อตกลงทวิภาคีฉบับแรก อัตราการเจริญเติบโตเพิ่มจาก 33.5 เป็นร้อยละ 165.9 ระหว่างข้อตกลงฉบับที่สอง อัตราการเจริญเติบโตลดลงไปเป็นร้อยละ 4.6 และเพิ่มเป็น 206.7 ในข้อตกลงฉบับที่สาม แต่เมื่อเริ่มข้อตกลงทวิภาคีฉบับสี่ปีแรก อัตราการเจริญเติบโตลดน้อยลงเป็นร้อยละ 52.4 จะเห็นว่าก่อนมีข้อตกลงทวิภาคีและหลังมีข้อตกลง ปรากฏว่า อัตราเพิ่มในขณะมีข้อตกลงจะมีเพิ่มขึ้น และมีลดลง กลับไปกลับมา

เส้นด้ายใยสังเคราะห์ (SYNTHETIC YARNS) ในช่วงข้อตกลงทวิภาคีฉบับแรก อัตราการเจริญเติบโตลดลงเป็นร้อยละ 69.4 และเพิ่มเป็น 28.4 ในข้อตกลงทวิภาคีฉบับสอง ทั้งนี้เพราะข้อตกลงฉบับสองมีความเสรีมากกว่าฉบับแรก และลดลงเป็น 14.8 ในข้อตกลงทวิภาคี ฉบับสาม เนื่องจากมีการจำกัดมากขึ้น โดยเฉพาะมีมาตรการ BASKET EXTRACTOR และ ANTI-SURGE และเพิ่มเป็น 67.1 ในปีแรกของข้อตกลงฉบับสี่

ผ้าผืนฝ้ายและผ้าผืนใยสังเคราะห์ (COTTON FABRICS AND SYNTHETIC FABRICS) อัตราการเจริญเติบโตก่อนมี MFA คิดเป็นร้อยละ 224.6 และ 183.5 สำหรับผ้าผืนฝ้ายและผ้าผืนใยสังเคราะห์ เมื่อมีข้อตกลงทวิภาคีฉบับแรกทำให้อัตราลดลงเป็นร้อยละ 10 และ 24.4 ต่อมาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.3 และ 23.5 ตามลำดับ ในช่วงข้อตกลงทวิภาคีฉบับสอง สำหรับในช่วงข้อตกลงทวิภาคีฉบับสาม ลดลงเป็นร้อยละ 4.9 และ 2.9 ตามลำดับ ในปีแรกของข้อตกลงทวิภาคีฉบับสี่ เพิ่มขึ้นเป็น 23.4 และ 8.8

เสื้อผ้าสำเร็จรูป (GARMENT) ก่อนมีข้อตกลงทวิภาคีภายใต้ MFA อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยเป็นร้อยละ 160.9 เมื่อมีการจำกัดโควตาภายใต้ข้อตกลงทวิภาคี ได้ลดลงเป็นร้อยละ 14.6 อย่างไรก็ตาม ในระหว่างระยะเวลาของข้อตกลงฉบับที่สอง ค่าเฉลี่ยการเติบโตยังคงสูงกว่าข้อตกลงฉบับแรก จาก 14.6 เป็น 39.7 สาเหตุของการเพิ่มการส่งออกน่าจะเกิดจากปี 2521-2525 ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ถูกตัดโควตาลงทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์โดยได้รับการสั่งซื้อเพิ่มขึ้น

หน้า 5.1

อัตราการเติบโตโดยมูลค่าของสินค้าเครื่องนุ่งห่มไทยในประชาคมอาเซียน
 ANNUAL GROWTH RATES (VALUE) OF THAI TEXTILE EXPORTS IN THE EEC
 (SEPARATED IN MAIN TEXTILE GROUP)

VALUE (V) : MILLION BAHT

YEAR	COTTON YARNS		SYNTHETIC YARNS		COTTON FABRICS		SYNTHETIC FABRICS		GARMENTS		
	V	GROWTH	V	GROWTH	V	GROWTH	V	GROWTH	V	GROWTH	
72	0.0	-	8.6	-	5.3	-	7.0	-	9.0	-	
73	0.0	-	9.6	11.6%	8.6	62.3%	123.9	1670.0%	53.8	497.8%	
74	2.3	-	9.0	-	51.5	498.8%	114.9	-7.3%	126.4	134.9%	
75	3.3	43.5%	1.0	-	108.4	110.5%	116.3	1.2%	102.1	-19.2%	
76	4.1	24.2%	70.0	6900.0%	588.6	443.0%	451.9	288.6%	416.8	308.2%	
AVG(PRE MEA & BA)		33.5%		68.9%		224.6%		183.5%		160.9%	
77 (BA I)	10.9	165.9%	21.4	-69.4%	529.9	-10.0%	341.6	-24.4%	477.5	14.6%	
78	15.6	43.1%	32.8	53.3%	455.9	-14.0%	587.7	112.0%	605.9	26.9%	
79	17.9	14.7%	43.1	31.4%	662.3	45.3%	991.5	68.7%	1080.5	78.3%	
80	8.6	-52.0%	75.6	75.4%	663.7	0.2%	746.5	-24.7%	1766.2	63.5%	
81	6.8	-20.9%	57.2	-24.3%	414.8	-37.5%	724.2	-3.0%	2459.6	39.3%	
82	8.6	26.5%	74.7	30.6%	686.1	65.4%	981.1	35.5%	2543.9	3.4%	
AVG (BA II)		-4.6%		28.4%		5.3%		23.5%		39.7%	
83	13.5	57.0%	65.4	-12.4%	636.2	-7.3%	671.7	-31.5%	2322.7	-8.7%	
84	112.5	733.3%	78.6	20.2%	790.0	24.2%	989.1	47.3%	2709.9	16.7%	
85	310.2	175.7%	79.2	0.3%	804.0	1.8%	1037.2	4.9%	2474.7	-8.7%	
86	760.1	145.4%	129.8	63.9%	832.2	3.5%	1099.0	6.0%	5097.6	106.0%	
AVG(BA III)		206.7%		14.8%		4.9%		2.9%		19.0%	
AVG(BA IV)		1160.1	52.4%	216.9	67.1%	1027.2	23.4%	1195.2	8.8%	10703.8	110.0%

SOURCE : CUSTOMS DEPARTMENT, MINISTRY OF FINANCE.

NOTE : AVG IS AVERAGE GROWTH RATE IN EACH PERIOD.

สำหรับในข้อตกลงฉบับสาม มีการจำกัดมากกว่าฉบับสอง เพราะ
ประชาคมยุโรปมีมาตรการจำกัดเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะ BASKET EXTRACTOR MECHANISM และ
ANTI-SURGE ทำให้ค่าเฉลี่ยของอัตราการเจริญเติบโต ลดลงเหลือร้อยละ 19 และปีแรกของ
ข้อตกลงทวิภาคีฉบับสี่ อัตราการเจริญเติบโตเป็นร้อยละ 110

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตเฉลี่ยในการส่งออกเสื้อผ้าก่อนและ
หลังจากต้องเผชิญกับการจำกัดโควตาภายใต้ข้อตกลงทวิภาคี จะพบว่าอัตราเพิ่มก่อนมีการจำกัด
ปริมาณนั้นเมื่ออัตรามากกว่าหลังจากการจำกัดโควตา ซึ่งเป็นการยืนยันได้ว่า การจำกัดโควตา
เป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลต่ออัตราการเติบโตของเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่งออกในกลุ่มประชาคมยุโรป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การลงทุนภายในประเทศ

ในระยะเริ่มต้นของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ได้มีการลงทุนร่วมกันระหว่างเอกชนไทยกับบริษัทของประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ กลุ่มของ TORAY และ TEIJIN ซึ่งได้มีการลงทุนในประเทศไทยนับตั้งแต่ปี 2503 เป็นต้นมา ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการที่ประเทศญี่ปุ่นถูกจำกัดการส่งสิ่งทอเข้าประเทศสหรัฐฯ ภายใต้ข้อตกลง VOLUNTARY EXPORT RESTRICTION (VER) โดยอาศัยพื้นฐานจาก LONG TERM AGREEMENT

ต่อมาในช่วง 10 ปีหลังจากปี 2513 ได้มีการร่วมทุนกันระหว่างเอกชนไทยกับประเทศไต้หวัน และฮ่องกง ทั้งนี้เพราะประเทศดังกล่าวได้หลีกเลี่ยงการที่จะถูกจำกัดสินค้าของตนภายใต้ข้อตกลงสิ่งทอ MFA ซึ่งสิ่งทอบางรายการไม่สามารถจะพัฒนาการส่งออกได้ เพราะมีอัตราการเพิ่มน้อยกว่าความต้องการของผู้ซื้อ จึงย้ายฐานการผลิตมาลงทุนประกอบโรงงานในประเทศไทย ซึ่งในข้อตกลงทวิภาคีระหว่างไทยกับสหรัฐฯ หรือประชาคมยุโรปมีการกำหนดอัตราเจริญเติบโต (GROWTH RATE) และความยืดหยุ่น (FLEXIBILITY) สูงกว่าประเทศไต้หวัน และฮ่องกง นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากกฎหมายส่งเสริมการลงทุน วัตถุดิบมีราคาต่ำ ค่าแรงงานต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศของตน ทำให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้นตามลำดับ

การลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผู้ลงทุนสามารถจะเลือกการลงทุนในการผลิตเพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งก็ได้ หรือจะลงทุนในขบวนการผลิตที่ต่อเนื่องกันก็ได้ เช่น บางครั้งอาจจะลงทุนในการสร้างโรงงานปั่นด้าย สร้างโรงงานทอผ้า ตัดเย็บเสื้อผ้า อย่างไม่อย่างหนึ่ง หรือลงทุนแบบครบวงจรก็ได้ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับเงินทุนหรือโครงการของผู้ลงทุนว่ามีมากน้อยเพียงใด

สำหรับการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ จะต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในเครื่องจักร ซึ่งต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ ที่ดิน และอาคารโรงงาน ดังนั้น การลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอที่เป็นโครงการใหญ่ส่วนมากจะเป็นการขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งรัฐบาลจะประกาศให้การส่งเสริมการลงทุนเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมของสถานการณ์

3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการส่งออก

เมื่อ MFA อนุญาตให้ประเทศผู้นำเข้าจำกัดปริมาณนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกได้ ทั้งนี้ โดยการทำข้อตกลงทวิภาคี กำหนดรายละเอียดสินค้าและปริมาณโควตานำเข้า และสินค้าที่ไม่มีการจำกัดปริมาณโควตาในการนำเข้า ทำให้การส่งออกแยกเป็นการส่งออกสินค้าในโควตาและนอกโควตา ซึ่งในระยะแรก ๆ การส่งออกของไทยไม่สามารถจะส่งออกได้เต็มตามโควตาที่ได้รับ สำหรับประชาคมยุโรป ปี 2521 ส่งออกได้ร้อยละ 76.2 และปี 2530 ส่งออกได้ร้อยละ 91.1 ซึ่งเห็นได้ว่าการส่งออกเพิ่มขึ้น จากปีที่จำกัดโควตาปีแรกทั้งสองประเทศไทย แต่ถ้าพิจารณาการส่งออกประชาคมยุโรป (ตาราง 3.2) พบว่าสินค้าบางรายการมีการส่งออกเกินร้อยละ 100 และลดหลั่นลงมาตามส่วน แต่มีบางรายการไม่เกินร้อยละ 50 เมื่อเป็นดังนี้ในส่วนการส่งออกที่เกินร้อยละ 100 ย่อมไม่สามารถขยายการส่งออกโดยปริมาณอีกได้ นอกจากมีการใช้ CARRY FORWARD ซึ่งก็มีจำนวนโควตาที่เพิ่มได้น้อยมาก ดังนั้นอาจจะต้องเพิ่มคุณภาพของสินค้าได้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่าในการส่งออก ณ ระดับโควตาเท่าเดิม หรืออาจจะหลีกเลี่ยงไปส่งสิ่งทอชนิดอื่นที่ยังใช้โควตาไม่เต็ม หรือเลี่ยงไปส่งออกสิ่งทอที่ไม่จำกัดโควตาซึ่งสามารถจะพัฒนาการส่งออกได้โดยไม่จำกัด และผู้ส่งออกของไทย โดยเฉพาะผู้ส่งออกรายเล็กจะนิยมการปรับเปลี่ยนชนิดของสิ่งทอเพื่อหลีกเลี่ยงการส่งสินค้ารายการที่ต้องมีโควตา หรือส่งสิ่งทอที่มีโควตา แต่ยังมีระดับการใช้โควตาที่ต่ำอยู่ กล่าวคือ ยังไม่เต็มโควตาก็สามารถจะพัฒนาการส่งออกได้เช่นกัน ซึ่งในภาพรวมแล้ว การใช้โควตาสำหรับสิ่งทอที่มีโควตา ยังสามารถจะพัฒนาได้อีกเพราะหลายรายการยังมีเปอร์เซ็นต์การส่งออกน้อยกว่าร้อยละ 100 อยู่อีกหลายรายการ

4. การเปลี่ยนแปลงตลาด

ดังที่กล่าวมาแต่ต้นแล้ว ว่าการส่งออกไปในตลาดที่มีข้อตกลงย่อมถูกจำกัดหลายประการ อาทิ ถูกจำกัดการส่งออกโดยโควตาซึ่งจะส่งออกได้ไม่เกินโควตาที่กำหนด

ตามข้อตกลงทวิภาคี การขยายตัวในตลาดข้อตกลงจึงเป็นไปได้เพียงอัตราส่วนปริมาณโควตาที่เพิ่มแต่ละปีตามข้อตกลง (GROWTH RATE) ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 6 ในขณะที่อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยในระยะหลัง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่สูงมาก ทำให้โควตาส่งออกที่ได้รับจากประเทศผู้นำเข้าไม่เพียงพอ ประกอบกับประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกา ประชาคมยุโรปมีแนวโน้มขยายขีดจำกัดการนำเข้าสินค้าสิ่งทอมากขึ้น และ MFA ฉบับสี่ ให้มีการบังคับใช้ครอบคลุมถึงสิ่งทอที่ทำจากเส้นใยธรรมชาติ เช่น ลินิน ไหม เรมี ด้วย ทำให้ยิ่งเพิ่มการจำกัดการนำเข้ามากขึ้น ยากต่อการพัฒนาการส่งออก หรือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการส่งออก เนื่องจากสินค้าที่มีความต้องการของผู้นำเข้าสูง จะเป็นสินค้าที่มีการจำกัดปริมาณการนำเข้า (โควตา) ทั้งหมด ทำได้อย่างมากก็คือ การปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าที่ไม่มีโควตา ซึ่งมีราคาต่ำและมีความต้องการจากผู้นำเข้าต่ำเช่นกัน

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้ส่งออกได้พยายามจะเปลี่ยนแปลงระบบตลาดในการส่งออก จากที่มุ่งส่งออกตลาดข้อตกลงมาหาตลาดใหม่ ๆ ซึ่งเป็นตลาดนอกข้อตกลง (ไม่มีข้อตกลง) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ตลาดนอกข้อตกลงได้ทวีความสำคัญมากขึ้นต่อการส่งออกสิ่งทอไทย ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดโควตานำเข้าแล้วยังได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากรัฐบาลในการเจาะตลาดต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบการจัดงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การจัดกลุ่มผู้ส่งออกไปเผยแพร่สินค้าในต่างประเทศ การจัดกลุ่มผู้ซื้อจากต่างประเทศมาเยี่ยมชมโรงงานในประเทศไทย เป็นต้น มีส่วนทำให้มูลค่าการส่งออกในตลาดนอกข้อตกลงเพิ่มขึ้นโดยลำดับ เช่น ปี 2528 ส่วนแบ่งการตลาดของตลาดในข้อตกลง 61.71 ตลาดนอกข้อตกลง 38.29 ปีต่อ ๆ มา สัดส่วนการส่งออกตลาดนอกข้อตกลงเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนถึงปี 2532 ส่วนแบ่งการตลาด สำหรับตลาดในข้อตกลงเป็น 46.78 ตลาดนอกข้อตกลง 53.22 คิดเป็นอัตราเพิ่มจากปี 2531 ร้อยละ 20.91 ตลาดนอกข้อตกลงที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ซาอุดีอาระเบีย สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย สิงคโปร์ ฮองกง และออสเตรเลีย

จากที่ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ จากการที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของข้อตกลง MFA ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นอัตราการเจริญเติบโต การลงทุน การปรับ

เปลี่ยนโครงสร้างการส่งออก และการเปลี่ยนแปลงตลาด ซึ่งทั้งหมดของผลกระทบสามารถจะทราบได้ถึงผลกระทบในทางบวกและผลกระทบในทางลบ

สำหรับประเทศไทย ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นภาคีสมาชิก MFA ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 4 คือ การที่ประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ถูกจำกัดปริมาณการส่งออกไปยังประเทศพัฒนามากกว่าประเทศไทย เพราะประเทศดังกล่าวได้พัฒนาการส่งออกมาก่อน จึงมีข้อตกลงจำกัดจำนวนก่อนประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ส่งออกที่มาทีหลัง

นอกจากนั้น การที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกของ MFA ทำให้ประเทศต้องทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศต่าง ๆ รวม 18 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ฟินแลนด์ สวีเดน นอร์เวย์ ออสเตรเลียและประชาคมยุโรป 12 ประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เดนมาร์ก เยอรมันตะวันตก เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก อิตาลี ไอร์แลนด์ กรีซ สเปน และปอร์ตุเกส ข้อตกลงทวิภาคีทั้ง 18 ประเทศ ทำให้ประเทศไทยมีปริมาณโควต้าตามที่ตกลงกันไว้ในข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอกับแต่ละประเทศโดยแน่นอน สามารถจะส่งออกได้ตามปริมาณดังกล่าว ซึ่งย่อมสามารถจะพัฒนาการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปได้ตามปริมาณโควต้าที่กำหนดไว้ ได้มีนักบริหารของกระทรวงพาณิชย์ท่านหนึ่งเคยกล่าวไว้^{๑๒} ความว่า "สำหรับสถานการณ์และภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การมีข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) แม้จะไม่ให้ความยุติธรรมแก่ประเทศกำลังพัฒนาซึ่งเป็นผู้ส่งออกนัก แต่โดยหลักการก็ยังนับว่าข้อตกลงดังกล่าวอำนวยความสะดวกให้แก่ประเทศไทยมากกว่าผลเสีย เพราะเท่าที่ผ่านมาอย่างน้อยประเทศพัฒนาผู้นำเข้าก็ยังมีความเกรงใจ และเคารพต่อบทบัญญัติต่าง ๆ อยู่บ้าง การทำข้อตกลงทวิภาคีมีผลให้ประเทศไทยได้ส่วนแบ่งตลาดที่แน่นอน เพราะประเทศที่เรียกร้องให้มีการทำข้อตกลงทวิภาคีนั้นล้วนแต่เป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยทั้งสิ้น ประสบการณ์ที่ประเทศไทยได้รับการถูกควบคุมการนำเข้าโดยทั่วไป (GLOBAL QUOTA) เช่น การที่ออสเตรเลียและนอร์เวย์ใช้มาตรการฝ่ายเดียวจำกัดปริมาณนำเข้าจากทั่วโลก ผู้นำเข้าเป็นผู้ได้รับการจัดสรรโควต้าตาม

^{๑๒} อรุณ ใสสถานนท์, "การส่งออกสินค้าสิ่งทอเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ, หน้า 73.

ระบบ GLOBAL เป็นการจำกัดเฉพาะจำนวนโควตาส่วนรวม มิได้จำกัดว่าจะต้องนำเข้าจากแต่ละประเทศเป็นจำนวนเท่าใด อันเป็นเหตุให้สินค้าไทยไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าของฮ่องกง ไต้หวัน และเกาหลี ซึ่งเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ และมีประสิทธิภาพสูงกว่า ตัวอย่างเปรียบเทียบที่เห็นได้ชัดคือ การส่งออกไปยังนอร์เวย์ในช่วงเวลาที่ข้อตกลงทวิภาคีระหว่างไทยกับนอร์เวย์หมดอายุ และรอการทำข้อตกลงใหม่ระหว่างที่รัฐบาลนอร์เวย์พิจารณาบททวนว่าจะกลับเข้าเป็นภาคี MFA หรือไม่นั้น ได้ลดลงอย่างมากจากมูลค่าที่เคยส่งออกได้ประมาณปีละ 101 ล้านบาทในปี 2524 และปี 2525 คงเหลือเพียง 48.7 และ 58.66 ล้านบาทในปี 2526 และ 2527" จากข้อเขียนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า MFA ให้ผลดีต่อการส่งออกสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอของประเทศไทยอยู่นอควร ในทางกลับกัน จากการที่ประเทศไทยต้องผูกพันตามข้อตกลงทวิภาคีที่ทำไว้กับประเทศผู้นำเข้า 18 ประเทศ โดยที่ข้อตกลงทวิภาคีดังกล่าวจะระบุปริมาณโควตาที่สามารถจะนำเข้าในประเทศนั้น ๆ ได้เป็นจำนวนแน่นอน การที่มีปริมาณโควตาไว้แน่นอน บางครั้งอาจเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกสิ่งทอของไทย เมื่อมีคำสั่งซื้อจากต่างประเทศต้องการสินค้าสิ่งทอไทย รายการที่มีโควตามากขึ้นจนเกินกว่าปริมาณโควตาที่กำหนดไว้ ผู้ส่งออกของไทยย่อมไม่สามารถจะส่งสิ่งทอรายการนั้นได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอได้พัฒนาทั้งรูปแบบ สีสรร และคุณภาพ จนกระทั่งเป็นที่ต้องการจากลูกค้าต่างประเทศเป็นอันมาก นับเป็นสินค้าอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้ประเทศไทยเป็นจำนวนมหาศาลเป็นเวลาติดต่อกันมาหลายปี

ในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมา มีสินค้าสิ่งทอหลายรายการที่มีการใช้โควตาเต็มร้อยละ 100 แสดงให้เห็นว่าปริมาณโควตาที่ประเทศไทยได้รับนั้นมีแนวโน้มว่าไม่เพียงพอต่อความต้องการในการส่งออกของผู้ส่งออก และความต้องการของผู้นำเข้า ซึ่งอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยได้มีการพัฒนาโดยลำดับ โดยเฉพาะนโยบายสนับสนุน และส่งเสริมการส่งออกของภาครัฐบาลเป็นเหตุให้มีการลงทุนจากบริษัทต่างประเทศภายใต้สิทธิพิเศษทางภาษีของรัฐ และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์การขอรับการส่งเสริมการลงทุน เป็นเหตุให้การลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอในทศวรรษนี้เพิ่มปริมาณอย่างมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ ปริมาณการผลิตย่อมมีมากและจำเป็นต้องพยายามส่งออกให้มากที่สุด ถ้าปริมาณโควตาไม่สามารถจะเพิ่มขึ้นเป็นอัตราที่เท่าเทียมกับการพัฒนาหรือการผลิตส่งออกของไทย ในอนาคตอาจจะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอประสบปัญหาในการส่งออกได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐบาลและภาคเอกชนจะต้องแสวงหา

ตลาดใหม่เพื่อการส่งออกในขณะเดียวกัน ประเทศช็อคกลางเก่า ๆ ควรได้เพิ่มอัตราการเจริญเติบโตให้มากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งทอของไทย ซึ่งนับวันจะมีการพัฒนามากขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากประเทศไทยมีความได้เปรียบในการผลิตมากกว่าประเทศอื่น ซึ่งเป็นผู้ส่งออกในภูมิภาคเดียวกัน แรงงานของไทยยังมีความสามารถสูง ค่าแรงงานแม้จะเพิ่มสูงขึ้นแต่ยังต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ และได้รับการสนับสนุนภายใต้นโยบายของรัฐบาล สิ่งที่น่าจะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยพัฒนาไปได้โดยไม่หยุดยั้ง คือ การเจรจาทางการค้ากับประเทศผู้นำเข้า เพื่อต่อรองให้มีขยายโควตาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อรองรับการพัฒนาของอุตสาหกรรมสิ่งทอในอนาคต ซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล และภาคเอกชน ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นอีกเป็นลำดับ ตลาดการส่งออกเป็นสิ่งสำคัญแม้จะมีการแสวงหาตลาดใหม่ ๆ แต่ตลาดในช็อคกลางซึ่งเป็นตลาดเก่า ก็ยังมีความสำคัญอยู่เป็นอันมาก ควรเร่งให้มีโควตาที่เพียงพอสำหรับสถานการณ์ในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การได้รับประโยชน์ทางค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (ECONOMIC RENT)

ดังที่ได้วิเคราะห์มาตั้งแต่ต้น เกี่ยวกับระบบกฎหมายการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ มีลักษณะของข้อตกลงสองฉบับเกี่ยวโยงกันอยู่ โดยมีกรอบใหญ่คือ ข้อตกลง MFA และมีข้อตกลงทวิภาคี อาศัยข้อบทภายใต้มาตรา 3 หรือ มาตรา 4 ของข้อตกลง MFA ซึ่งในส่วนของข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประชาคมยุโรป ในทางทฤษฎีถือว่าเป็นรูปแบบของ VER (Voluntary Export Restrictions) โดยที่ประเทศผู้ส่งออก จะเป็นผู้จัดสรรโควต้าในการส่งออก และเป็นผู้ออกใบอนุญาต (Export Licensor) ดังนั้น ค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Economic Rent) ที่เกิดขึ้นจากการกำหนดโควต่านำเข้าจึงตกอยู่กับประเทศผู้ส่งออก ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดโควต้าอื่น ๆ ที่ประเทศผู้นำเข้าเป็นผู้จัดสรรโควต้า

เนื่องจากระเบียบของกระทรวงพาณิชย์ ให้ความสำคัญต่อวิธีการจัดสรรโควต้าตามประวัติการส่งออก โดยเฉพาะโควต้าหลัก (Principle Quotas) ซึ่งเป็นโควต้าที่สำคัญที่สุดในการส่งออก นอกจากนี้ ผู้ส่งออกที่ได้รับการจัดสรรโควต้าหลัก แล้วยังสามารถรับการจัดสรรโควต้ากองกลางอีก (Residual Quotas) ในขณะเดียวกัน กระทรวงพาณิชย์ไม่อนุญาตให้มีการประมูลสิทธิในใบอนุญาตการส่งออก ดังนั้น ผู้ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงคือ ผู้ส่งออก รายเก่าที่มีประวัติการส่งออกค่อนข้างมาก จะได้รับโควต้า จากประวัติการส่งออกของตน และอาจจะได้รับโควต้ากองกลางอีก ซึ่งโควต่านี้อาจก่อให้เกิด Quota Rent (ค่าเช่าทางโควต้า) สามารถจะสร้างรายได้โดยการส่งออก หรือนำไปโอนให้ผู้อื่น ในกรณีการโอนนี้ในทางข้อเท็จจริง เป็นการซื้อขายโควต้าโดยปริยาย

เมื่อโควต้า เป็นสิ่งที่ก่อประโยชน์ให้แก่ผู้มีโควต้าตามกฎหมาย ทั้งในส่วนของ การส่งออก หรือการโอนให้ผู้อื่น ย่อมนำมาซึ่งรายได้จำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน

โควต้าสิ่งทอ นับเป็นบ่อเกิดของผลประโยชน์ การแสวงหาโควต้าให้มากที่สุด จึงเป็นความต้องการของผู้ผลิตและผู้ส่งออกทุกราย ซึ่งในปัจจุบันผู้ส่งออกมีจำนวนมากที่เป็นบริษัทใหม่ ยังไม่มีโควต้าประวัติในการส่งออก หรือมีน้อยมาก ไม่เพียงพอกับคำสั่งซื้อที่ได้รับ จำเป็นต้องแสวงหาโควต้า จากการซื้อจากผู้ที่มีโควต้า ในส่วนของโควต้าหลักจะเป็นของผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออก ดังนั้น การช่วงชิงโควต้ากองกลางจึงเป็นสิ่งที่ผู้ส่งออกทุกรายต้องการ จึงได้มีความพยายามจัดตั้งบริษัท ห้างหุ้นส่วน อีกมากมายเพื่อใช้ในการขอรับการจัดสรรโควต้า แม้แต่การกระจายจากบริษัทเดิมออกเป็นหลาย ๆ บริษัท ห้างหุ้นส่วน เพื่อเป็นนิติ

บุคคลใหม่ ใช้ในการขอโควตา เนื่องจากการจัดสรรโควตากลางปัจจุบัน ผู้ยื่นขอจะไม่ได้รับ โควตาตามความต้องการ เพราะผู้ยื่นขอมีมากโควตามีน้อย จึงต้องใช้วิธีการเฉลี่ย ซึ่งจะได้โควตาน้อยลงตามลำดับ

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มของผู้ส่งออกผู้ผลิตสินค้าสิ่งทอ ที่รวมตัวเป็นสมาคมต่าง ๆ ทั้ง 4 สมาคม^{*} พยายามสร้างอำนาจต่อรองต่าง ๆ พยายามเข้ามามีบทบาทเสนอแนะต่อองค์การของรัฐ ทั้งในแง่การเจรจา และในแง่การเปลี่ยนแปลง หลักเกณฑ์การจัดสรรโควตามาตั้งแต่ต้น เช่น การผลักดัน ให้มีการแยกระเบียบการส่งออกเส้นด้ายผ้าผืนออกจากระเบียบเสื้อผ้าสำเร็จรูป และในยุคที่ได้มีการพยายามจะจัดสรรโควตาหลัก 70% หรือกึ่งกลาง 30% ได้รับการต่อต้านอย่างแรงจากผู้ส่งออกที่มีโควตาหลักกึ่งกลาง มีการแข่งขันกันมาก จนทำให้นักการเมืองที่ได้เข้ามาบริหารกระทรวงพาณิชย์ ได้เคยถูกเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจในรัฐสภา เกี่ยวกับการอนุมัติโควตากลาง ทั้งนี้ เพราะในระเบียบการจัดสรรปี 2529 ถึงปี 2530 และปี 2530 ถึงปี 2534 (ข้อ 17) เป็นข้อบทที่ให้ดุลยพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมายในกรณี

1. การขอรับการจัดสรรโควตาหลักจากประวัติการส่งออกของปีโควตาที่มีได้ เป็นไปตามระเบียบ เนื่องจากเหตุผลวิสัย หรือความจำเป็นอื่นที่เหมาะสม
2. กรณีที่มีได้เป็นไปตามระเบียบนี้ แต่มีเหตุผลเพื่อสนับสนุนหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งออก

* 1. สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย (The Thai Textiles Manufacturing Association (TTMA)

2. สมาคมทอผ้าไทย (The Thai Weaving Industry Association (TWIA)

3. สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ใยสังเคราะห์ (The Thai Synthetic Textile Association)

4. สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย (The Thai Garment Manufacturers Association (TGMA)

จากการให้อำนาจรัฐมนตรีดังกล่าว มีผลต่อระบบการจัดสรรโควตามาก เพราะผู้ส่งออกที่ขอรับโควตาโดยปกติไม่ได้ ก็จะขอโควตาที่ให้อำนาจของรัฐมนตรีอนุมัติ ทำให้การวิ่งเต้นกับนักการเมือง ได้รับการจัดสรรโควตา ซึ่งข้อบทดังกล่าวมีทั้งที่เป็นผลเสีย และผลดี ถ้ารัฐมนตรีให้อำนาจในทางที่ถูกต้อง ก็จะส่งเสริมในการส่งออก แต่ถ้าให้อำนาจโดยปราศจากขอบเขต จะเป็นผลเสียเพราะเหตุผลที่ระบุไว้ เป็นเหตุผลที่กว้างขวางมาก กล่าวคือสามารถจะทำอย่างไรก็ได้ ทำให้การอนุมัติจัดสรร มีการวิ่งเต้นกันมากใครที่มีอำนาจต่อรองหรือเป็นพรรคพวก กลุ่มการเมืองเดียวกัน ก็จะได้โควตาส่วนนี้ไป ถ้าไม่ใช่ก็ต้องใช้เงินจำนวนมากในการขออนุมัติโควตาดังกล่าว

ซึ่งต่อมาระเบียบปี 2535 ได้ตัดข้อบทดังกล่าว ออกเสียเพื่อปิดช่องดังกล่าวเสีย เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการของโควตา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.2 เปรียบเทียบระบบการจัดสรรโควตาการส่งออกถ่ายและผ้าฝืนของประเทศไทย
ตั้งแต่ปี 2522 ถึง ปี 2535
โควตาหลัก

ปี 2522 - ปี 2525 ¹	ปี 2526 - ปี 2527 ²
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> กำหนดไว้กว้าง ๆ ว่าเป็นผู้ผลิตและ ผู้ส่งออกถ่ายและผ้าฝืน</p> <p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> พิจารณาตามประวัติการส่งออกโดยแบ่ง ออกเป็น 2 ประเภท</p> <p>1. ถ้าเป็นรายการที่เริ่มมีการจำกัด โควตาเป็นปีแรก จัดให้ตามประวัติ การส่งออก</p> <p>2. รายการที่ถูกจำกัดปริมาณไว้แล้ว</p> <p>1. ถ้าส่งออกได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับการ จัดสรรจะได้รับจัดสรรเต็มตาม ปริมาณที่ได้รับการจัดสรรปี โควตาสุดท้าย</p> <p>2. ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่เกินร้อยละ 49 จะได้รับ การจัดสรรให้เท่ากับปริมาณที่ ส่งออกในปีโควตาสุดท้ายหัก ด้วยการถูกลงโทษ</p>	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p> <p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> จัดสรรให้แก่ผู้ผลิตทุกรายตามประวัติการ ส่งออกในรอบปีที่ผ่านมา</p>

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2525 ¹	ปี 2526 - ปี 2527 ²
<p>3. ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 แต่ไม่เกิน 49 ได้รับการจัดสรรกึ่งหนึ่งของปริมาณการส่งออกปีโควต้าสุดท้ายหักด้วยการถูกลงโทษ</p> <p>4. ส่งออกต่ำกว่า 25% จะไม่ได้รับการจัดสรร</p>	
<p>3. กำหนดระยะเวลาการส่งออกทำการส่งออกให้ครบถ้วนตามปริมาณสัดส่วนเดือน 6, 9, 12</p>	<p>3. กำหนดระยะเวลาการส่งออกใช้โควต้าฯ ร้อยละ 50 ภายในเดือน 1-6 และร้อยละ 50 ภายในเดือน 7-9 ทั้งนี้ จะต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 12</p>
<p>4. การโอนโควต้าหรือการแลกเปลี่ยนโควต้า ประชาคมยุโรปอนุญาตให้</p> <p>1. มีการแลกเปลี่ยนโควตาระหว่างประเทศ สำหรับสินค้าประเภทเดียวกันในจำนวนที่เท่ากัน</p> <p>2. แลกเปลี่ยนสินค้าต่างประเทศที่เท่ากันภายในประเทศเดียวกัน</p>	<p>4. การโอนโควต้าหรือการไม่แลกเปลี่ยนโควต้า ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2525 ¹	ปี 2526 - ปี 2527 ²
<p><u>สหรัฐ</u></p> <p>ให้แลกเปลี่ยนโควตาสินค้ากับต่างประเทศ โดยเทียบอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลง</p> <p><u>หมายเหตุ</u></p> <p>ผู้ได้รับโควตาจะต้องรับผิดชอบทุกกรณี และจะถือเป็นประวัติของผู้ที่ได้รับการแลกเปลี่ยนในปีต่อไป</p> <p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u></p> <p>ผู้ส่งออกสินค้าคว่ำหลังเดือน 9 จะถูกลงโทษโดยหักปริมาณจากประวัติการส่งออกเต็มจำนวนที่ไม่ได้ส่งออก</p>	<p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u></p> <p>ผู้คืนโควตาหลังเดือน 9 จะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกเต็มจำนวนที่มีได้ส่งออก</p>
ปี 2528 - ปี 2530 ³	ปี 2531 - ปี 2534 ⁴
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u></p> <p>ต้องเป็นผู้ผลิตและส่งออกถ่ายและผ้าผืน โดยระเบียบได้ระบุไว้ดังนี้ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ห้างหุ้นส่วนจำกัด 2. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 3. บริษัทจำกัด 4. โรงงาน 	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u></p> <p>ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 5.2 - (ต่อ)

ปี 2528 - ปี 2530 ³	ปี 2531 - ปี 2534 ⁴
<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> จัดสรรให้แก่ผู้ผลิตทุกรายการ ตาม ประวัติการส่งออกในรอบปีที่ผ่านมา</p>	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>3. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u> ต้องใช้โควตาหลักตามอัตราส่วนและ ช่วงเวลา ดังนี้ ร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 1-เดือนที่ 6 ร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 7-เดือนที่ 9 ทั้งนี้จะต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในวัน สุดท้ายของเดือนที่ 12 การใช้โควตา หมายถึง การนำเอา คำสั่งซื้อหรือสัญญาขายที่แน่นอนมาแสดง ต่อกรมการค้าต่างประเทศ</p>	<p>3. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>4. <u>การโอนโควตา</u> ไม่อนุญาตให้โอนโควตา แต่ยินยอมให้ มีการแลกเปลี่ยนโควตา ดังนี้ 1. แลกเปลี่ยนโควตาระหว่างประเทศ สำหรับสินค้าประเภทเดียวกันใน จำนวนที่เท่ากัน เฉพาะประชาคม ยุโรป</p>	<p>4. <u>การโอนโควตา</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ปี 2528 - ปี 2530 ³	ปี 2531 - ปี 2534 ⁴
<p>2. การแลกเปลี่ยนสินค้าต่างประเทศ จำนวนที่เท่ากัน ภายในประเทศ เดียวกัน การแลกเปลี่ยนโควตา ต้องไม่เป็นการซื้อขายและต้องมี หนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบจาก สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ ใยสังเคราะห์หรือสมาคม อุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับโควตาไปแล้วต้อง รับผิดชอบทุกรกณี โดยถือเป็น ประวัติของผู้ที่ได้รับการแลกโควตา ในปีต่อไป</p>	
<p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u> ผู้ส่งออกคืนโควตาหลังเดือน 9 จะถูก ลงโทษโดยหักปริมาณจากประวัติการ ส่งออกเต็มจำนวนที่ไม่ได้ส่งออก อนึ่ง ถ้าส่งออกโดยใช้โควตาถึง ร้อยละ 95 จะได้รับการยกเว้นจากบท ลงโทษโดยจะไม่นำส่วนที่ขาดส่งไปหัก จากประวัติการส่งออกในปีต่อไป</p>	<p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ปี 2535^๕1. ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร

1. ต้องเป็นนิติบุคคลมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตและส่งออกด้ายและผ้าผืน และต้องเป็นโรงงานผลิตด้ายหรือผ้าผืนที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จากกระทรวงอุตสาหกรรม

2. ต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ส่งออกรับอนุญาต

3. มีทะเบียนประจำตัวผู้ส่งออก

2. หลักเกณฑ์การจัดสรร

จัดสรรโควตาตามประวัติการส่งออกโควตาหลักสุทธิและ โควตากลางกลางสุทธิ รวมกันในปีก่อนปีที่ขอรับจัดสรร

3. กำหนดระยะเวลาการส่งออก

เปลี่ยนแปลงจากระเบียบเดิม ซึ่งมีการแบ่งช่วงเวลา ให้ส่งออกร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 1-เดือนที่ 6 และร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 7 - เดือนที่ 9 แต่ระเบียบฉบับนี้ ไม่ได้กำหนดสัดส่วนการส่งออกในระยะเวลา แต่ระบุเพียงต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในวันสิ้นปีโควตา และถ้าในระหว่างจัดสรรไม่เสร็จให้ส่งออกได้ร้อยละ 75 ของปริมาณที่จะได้รับ

4. การโอนโควตา

ไม่อนุญาตให้โอนโควตา แต่ยังคงอนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโควตาหลักระหว่างกันได้ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนโควตา ต้องให้สมาคมฯรับรอง หากไม่มีสมาคมใดรับรองให้ยื่นการแลกเปลี่ยนโควตาต่อกรมการค้าต่างประเทศโดยตรง

2. การแลกเปลี่ยนโควตาระหว่างประเทศสำหรับสินค้ารายการเดียวกัน ในจำนวนที่เท่ากัน เฉพาะประชาคมยุโรป

3. การแลกเปลี่ยนโควตาสินค้าต่างรายการในจำนวนที่เท่ากัน ภายในประเทศเดียวกัน ยกเว้นประชาคมยุโรปต้องเป็นสินค้าหมวดเดียวกัน

ตาราง 5.2 (ต่อ)

5. บทกำหนดโทษ

ส่งออกได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณโควตาที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษ

กรณีการคืนโควตา ถ้าส่งคืนโควตาหลักภายในเดือนที่ 9 จะได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง

ถ้าเดือนหลังเดือนที่ 9 จะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกดังนี้

คืนเดือนที่ 10	ถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน
คืนเดือนที่ 11	ถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน
คืนเดือนที่ 12	ถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของส่วนที่คืน

สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคืนโควตา จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่า

1. สรุปจากระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523 และแจ้งความ กรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523
2. สรุปจากแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง ระเบียบการส่งออกด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525
3. สรุปจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งออกด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2528
4. สรุปจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งออกด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2530
5. สรุปจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกด้ายและผ้าผืนไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 15 มกราคม 2535

ตาราง 5.3 เปรียบเทียบระบบการจัดสรรโควตาการส่งออกค้าและผ้าผืนของประเทศไทย
ตั้งแต่ปี 2522 ถึงปี 2535
โควตากลางกลาง

ปี 2522 - ปี 2525 ¹	ปี 2526 - ปี 2527 ²
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออกค้าและผ้าผืนทั้งที่มี ประวัติการส่งออกและไม่มีประวัติการ ส่งออก</p>	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> จัดสรรโดย 5% : ผู้ส่งออกตลาดไม่มีโควตา 5% : ผู้ส่งออกใช้โควตาครบ 90% : ผู้ส่งออกรายอื่นตามอัตราส่วนที่ เท่ากัน</p>	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ถ้าโควตามีพอจัดสรรให้แก่ผู้ยื่นขอทุกราย เต็มจำนวน ถ้าโควตาไม่พอจะจัดสรรให้ตามอัตราส่วน เฉลี่ยที่เท่า ๆ กัน</p>
<p>3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u> แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วง 1 ระหว่างวันที่ 1-5 ของเดือน 1 ช่วง 2 ระหว่างวันที่ 15-30 ของ เดือน 5 ผู้ไม่มีประวัติ ต้องมีคำสั่งซื้อที่แน่นอน (ในช่วง 1) และต้องใช้โควตากลาง กลางช่วงแรก 90% จึงจะมีสิทธิขอ โควตากลางกลางช่วงที่ 2</p>	<p>3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u> แบ่งเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 15-28 ของเดือน ที่ 2 ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 15-30 ของเดือน ที่ 6 ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-30 ของเดือน ที่ 9</p>

ตาราง 5.3 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2525 ¹	ปี 2526 - ปี 2527 ²
<p><u>ผู้มีโควตาประวัติน</u></p> <p>ต้องใช้โควตาหลักมากกว่า 50% จึงขอโควตาช่วงแรกได้ และต้องใช้โควตาหลักและกองกลางทั้งหมดมากกว่า 90% จึงจะขอโควตากลางสองช่วงได้</p>	<p><u>ผู้มีโควตาประวัติน</u></p> <p>ในช่วงที่ 1 จะยื่นขอได้ต้องใช้โควตาหลักไม่น้อยกว่าร้อยละ 50</p> <p>ในช่วงที่ 2 ต้องใช้โควตาหลักร้อยละ 100 และโควตากลางไม่น้อยกว่าร้อยละ 90</p>
<p>4. <u>การนับเป็นประวัติการส่งออก</u></p> <p>จำนวนการส่งออกในปีที่ผ่านมาจะถือเป็นประวัติการส่งออกในปีถัดไป หลังจากหักการลงโทษแล้ว</p>	<p>4. <u>การนับเป็นประวัติการส่งออก</u></p> <p>จำนวนการส่งออกในปีที่ผ่านมาจะถือเป็นประวัติการส่งออกในปีถัดไป หลังจากหักการลงโทษแล้ว</p>
<p>5. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u></p> <p>โควตาช่วงที่ 1 ต้องส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 6</p> <p>ช่วงที่ 2 ส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 12</p>	<p>5. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u></p> <p>ไม่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>6. <u>การแลกเปลี่ยนโควตา</u></p> <p>อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโควตาได้ เฉพาะโควตาหลัก โดยมีหนังสือรับรองจากสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย</p>	<p>6. <u>การแลกเปลี่ยนโควตา</u></p> <p>ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 5.3 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2525 ¹	ปี 2526 - ปี 2527 ²
<p>7. <u>บทกำหนดโทษ</u> ถ้าไม่สามารถส่งออกภายในกำหนดจะ ถูกหักโควตาเท่าปริมาณที่ไม่ได้ส่งออก</p>	<p>7. <u>บทกำหนดโทษ</u> ช่วงที่ 1 ไม่สามารถส่งออกภายใน วันสุดท้ายเดือน 6 ต้องคืนโควตา และ ไม่มีสิทธิขอรับการจัดสรรในงวด 2 ช่วงที่ 2 ถ้าไม่สามารถส่งได้ภายใน เดือน 12 ถ้าคืนภายในเดือน 9 ไม่ถูก ลงโทษ ถ้าคืนหลังเดือน 9 จะถูกลงโทษ หักประวัติการส่งออกเต็มตามจำนวนที่ ไม่ได้ส่งออก</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.3 - (ต่อ)

ปี 2528 - ปี 2530 ³	ปี 2531 - ปี 2534 ⁴
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออกถ่ายและผ้าผืน ทั้งที่มี ประวัติการส่งออกและ ไม่มีประวัติการ ส่งออก</p>	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ถ้าโควตาเหลือขอจัดสรรให้แก่ผู้ยื่นขอ ทุกรายเต็มตามจำนวน ถ้าโควตาเหลือไม่พอจะจัดสรรให้ตาม อัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน</p>	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u> แบ่งเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 15-28 ของ เดือนที่ 2 ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 15-30 ของ เดือนที่ 6 ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-30 ของ เดือนที่ 9</p> <p><u>ผู้มีโควตาประวัติ</u> ต้องมีอัตราการใช้โควตาหลัก และ โควตากลางเหมือนกับระเบียบเดิม ทุกประการ</p>	<p>3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u> แบ่งเป็น 6 ช่วง ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 15-28 ของ เดือนที่ 2 ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 15-30 ของ เดือนที่ 6 ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-30 ของ เดือนที่ 9 ช่วงที่ 4 ระหว่างวันที่ 15-30 ของ เดือนที่ 10 ช่วงที่ 5 ระหว่างวันที่ 15-20 ของ เดือนที่ 11</p>

ตาราง ๑:3 (ต่อ)

ปี 2528 - ปี 2530 ^๓	ปี 2531 - ปี 2534 ^๔
<p>4. <u>การนับเป็นประวัติการส่งออก</u> ถ้าผู้ผลิตที่สามารถใช้โควตาหลักและ โควตากลางได้ถึงร้อยละ 95 ขึ้นไป ให้ถือเป็นประวัติการส่งออกในปีต่อไป เท่ากับจำนวนที่ได้รับจัดสรรในปีปัจจุบัน ยกเว้นโควตา CARRY OVER, CARRY FORWARD, SWING</p>	<p>ช่วงที่ 6 ระหว่างวันที่ 10-15 ของ เดือนที่ 12</p> <p><u>ผู้มีโควตาประวัติ</u></p> <p>ช่วงที่ 1 จะยื่นขอได้ต้องใช้โควตาหลัก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50</p> <p>ช่วงที่ 2 ต้องใช้โควตาหลักไปแล้ว ร้อยละ 100 และโควตากลาง ในช่วง 1 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ช่วงอื่น ๆ ต่อมาจะต้องมี หลักฐานคำสั่งซื้อที่แน่นอน</p> <p>4. <u>การนับเป็นประวัติการส่งออก</u> ไม่เปลี่ยนแปลง เหมือนระเบียบเดิม</p>

ตาราง -5.3 (ต่อ)

ปี 2528 - ปี 2530 ³	ปี 2531 - ปี 2534 ⁴
<p>5. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u> ต้องส่งออกให้แล้วเสร็จดังนี้ ช่วงที่ 1 ภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 6 ช่วงที่ 2 และ 3 ภายในวันสุดท้ายของ เดือนที่ 12</p>	<p>5. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u> ต้องส่งออกให้แล้วเสร็จดังนี้ ช่วงที่ 1 ภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 6 ช่วงที่ 2 ถึงช่วงที่ 6 ภายในวันสุดท้าย ของเดือน 12</p>
<p>6. <u>การแลกเปลี่ยนโควตา</u> ไม่อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโควตา</p>	<p>6. <u>การแลกเปลี่ยนโควตา</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>7. <u>บทกำหนดโทษ</u> ไม่เปลี่ยนแปลงเหมือนปี 2526 แต่เพิ่ม เติมว่า ถ้าสามารถใช้โควตาหลักและ โควตากลางรวมกันถึงร้อยละ 95 จะได้รับการยกเว้นไม่นำส่วนที่ขาดส่งไป หักจากประวัติการส่งออกในปีต่อไป</p>	<p>7. <u>บทกำหนดโทษ</u> ไม่เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ ทั้งนี้รวม ตลอดถึงการใช้โควตาหลัก และโควตา กลางถึงร้อยละ 95 จะได้รับการ ยกเว้นจากบทลงโทษ โดยจะไม่ถูกนำ ส่วนที่ขาดส่งไปหักจากประวัติการ ส่งออกในปีต่อไป</p>

ตาราง 5.3 (ต่อ)

ปี 2535 ^๕
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u></p> <p>1. ต้องเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตและส่งออกด้ายและผ้าฝืน และต้องเป็นโรงงานผลิตด้ายหรือผ้าฝืนที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานจากกระทรวงอุตสาหกรรม และ</p> <p>2. ต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ส่งออกรับอนุญาต</p> <p>3. มีทะเบียนประจำตัวผู้ส่งออก</p> <p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u></p> <p>ถ้าโควตากลางเหลือเพียงพอ ให้จัดสรรให้เต็มตามจำนวนทุกราย หากมีโควตาไม่เพียงพอให้จัดสรรเฉลี่ยให้ผู้ยื่นขอรายละเอียด ๆ กัน จนกว่าโควตาจะหมด แต่ไม่เกินปริมาณที่ยื่นขอ</p> <p>3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u></p> <p>แบ่งการจัดสรร เป็น 3 ช่วงคือ</p> <p>เดือนที่ 3 ร้อยละ 50 ของโควตากลาง ให้ยื่นขอระหว่างวันที่ 10-12 ของเดือน</p> <p>เดือนที่ 4 ร้อยละ 50 ของโควตากลาง ให้ยื่นขอระหว่างวันที่ 10-12 ของเดือน</p> <p>เดือนที่ 5 เป็นต้นไป ให้เป็นไปตามประกาศกรมการค้าต่างประเทศ สำหรับผู้มีโควตาประวัติ ระเบียบมิได้กำหนดว่าจะต้องส่งออกเป็นจำนวนร้อยละเท่าไร ของโควตาหลักที่มี</p> <p>4. <u>การนับเป็นประวัติการส่งออก</u></p> <p>โควตากลางสุทธิ ในปีก่อนปีที่ขอรับจัดสรร ถือเป็นประวัติการส่งออก ปีที่ขอรับการจัดสรร</p>

ตาราง 5.3 (ต่อ)

5. กำหนดระยะเวลาการส่งออก

โควตากลางกลางจัดสรรในเดือนที่ 3 และเดือนที่ 4 ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในเดือนที่ 9

โควตากลางกลางเดือนที่ 3 เป็นต้นไป ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด

6. การแลกเปลี่ยนโควตา

ไม่อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโควตา

7. บทกำหนดโทษ

ถ้าส่งออกโควตากลางกลางไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกทำโทษ และได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง

การคืนโควตา ถ้าคืนก่อนวันสิ้นกำหนด จะถูกหักประวัติการส่งออก

1. เท่าของส่วนที่คืน ถ้าส่งออกไม่ครบ และมีได้แจ้งคืนก่อนสิ้นกำหนดส่งออก จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของปริมาณที่ขาดส่ง ถ้าโควตา ประวัติมีไม่เพียงพอ จะถูกระงับสิทธิการขอรับจัดสรรโควตากลางกลาง ช่วงการจัดสรรครั้งแรกปีต่อไป

ถ้าได้รับการจัดสรรโควตากลางกลาง แต่ไม่มาลงชื่อรับจะถูกระงับสิทธิการขอรับจัดสรรโควตากลางกลาง 3 เดือน เฉพาะรายการ ซึ่งได้รับการจัดสรรตั้งแต่ 1,000 หน่วยขึ้นไป

ถ้าลงนามรับการจัดสรรโควตากลางกลาง แต่มิได้ส่งออกเลย และมีได้แจ้งคืนก่อนวันสิ้นกำหนดส่งออก จะถูกหักประวัติเป็น 2 เท่าของปริมาณที่ได้รับการจัดสรร และระงับสิทธิการขอรับจัดสรรโควตากลางกลาง ช่วงการจัดสรร 2 ครั้งแรกของปีต่อไป

1. สรุปรายการระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523 และแจ้งความ กรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523

2. สรุปรายการแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง ระเบียบการส่งออกด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525

3. สรุปรายการระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งออกด้ายและผ้าผืนออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2528

4. สรุปรายละเอียดการขอยกเลิกการส่งออกด้วยและผ้าฝ้ายออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2530
5. สรุปรายละเอียดการขอยกเลิกการส่งออกด้วยและผ้าฝ้ายไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 15 มกราคม 2535

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.4 เปรียบเทียบระบบการจัดสรรโควตาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป
ของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2522 ถึงปี 2535

โควตาหลัก

ปี 2522 - ปี 2531 ^๑	ปี 2524 - ปี 2525 ^๒	ปี 2526 - ปี 2527 ^๓
1. ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้า สำเร็จรูป	1. ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้า สำเร็จรูป และบริษัทการ ค้าระหว่างประเทศที่ได้รับ การส่งเสริมจาก B.O.I.	1. ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร ไม่เปลี่ยนแปลง
2. หลักเกณฑ์การจัดสรร พิจารณาจากประวัติการส่ง ออก โดยแบ่งการจัดสรร เป็น 2 ประเภท คือ 1. ถ้าเป็นรายการที่เริ่ม มีจำกัดโควตาปีแรกจะจัดสรรให้ แก่ผู้ส่งออกตามประวัติการ ส่งออก 2. รายการที่ถูกจำกัด โควตาไว้แล้ว 1. ถ้าส่งออกไม่ น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณ ที่ได้รับการจัดสรรจะได้รับเต็ม	2. หลักเกณฑ์การจัดสรร จัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกทุก ราย ตามสัดส่วนของ ประวัติการส่งออกในรอบปี ที่ผ่านมา	2. หลักเกณฑ์การจัดสรร ไม่เปลี่ยนแปลง

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2531 ¹	ปี 2524 - ปี 2525 ²	ปี 2526 - ปี 2527 ³
<p>ตามปริมาณที่ได้รับปีโควต้าสุดท้าย</p> <p>2. ถ้าส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 94 จะได้รับเท่ากับปริมาณที่ส่งออกในปีโควต้าสุดท้าย</p> <p>3. ถ้าส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 แต่ไม่เกินร้อยละ 49 ได้รับเท่ากับกึ่งหนึ่งหลังจากหักการลงโทษแล้ว</p> <p>4. ถ้าส่งออกต่ำกว่าร้อยละ 25 จะไม่ได้รับการจัดสรร</p>	<p>3. กำหนดระยะเวลาการส่งออก ร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 1 - เดือนที่ 6</p> <p>ร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 7 - เดือนที่ 9</p> <p>"การใช้โควต้า" หมายถึง การนำเอาสัญญาสั่งซื้อที่</p>	<p>3. กำหนดระยะเวลาการส่งออก การใช้โควต้าอัตราส่วน และระยะเวลาไม่เปลี่ยนแปลง แต่เปลี่ยนแปลงระยะส่งออกจากภายในเดือน 11 เป็น เดือนที่ 12 สงวนสิทธิได้ ถ้ามี</p>
<p>3. กำหนดระยะเวลาการส่งออก ต้องส่งให้ครบถ้วนตามกำหนดภายในช่วงเดือน 3, 6, 9</p>	<p>3. กำหนดระยะเวลาการส่งออก ร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 1 - เดือนที่ 6</p> <p>ร้อยละ 50 ภายในเดือนที่ 7 - เดือนที่ 9</p> <p>"การใช้โควต้า" หมายถึง การนำเอาสัญญาสั่งซื้อที่</p>	<p>3. กำหนดระยะเวลาการส่งออก การใช้โควต้าอัตราส่วน และระยะเวลาไม่เปลี่ยนแปลง แต่เปลี่ยนแปลงระยะส่งออกจากภายในเดือน 11 เป็น เดือนที่ 12 สงวนสิทธิได้ ถ้ามี</p>

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2531 ¹	ปี 2524 - ปี 2525 ²	ปี 2526 - ปี 2527 ³
	<p>แน่นอน และหลักฐานการชำระเงินที่กรมการค้าต่างประเทศเห็นชอบมาแสดง ทั้งนี้จะต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 11 แต่สามารถทำ BANK การันตี - ได้รักษาสีทธิในการส่งออกต่อไป</p>	<p>สัญญาสั่งซื้อที่แน่นอน และหลักฐานการชำระเงิน</p>
<p>4. <u>การโอนโควตา</u> ไม่อนุญาตให้มีการโอนโควตา แต่ยินยอมให้มีการแลกเปลี่ยนโควตาในระหว่างผู้ผลิตได้ โดยมีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบจากสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย</p>	<p>4. <u>การโอนโควตา</u> ไม่อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโควตา และการโอนแต่ผ่านผู้ โดยให้ผู้ต้องการแลกเปลี่ยนทั้งสองฝ่าย คินโควตาจำนวนที่จะแลกเปลี่ยน และสงวนสิทธิระบุให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับโควตาส่วนที่คิน และถือเป็นผู้ที่ส่งคินโควตาฝ่ายเดียวเท่านั้น</p>	<p>4. <u>การโอนโควตา</u> ยินยอมให้มีการแลกเปลี่ยนโควตา ดังนี้ 1. แลกเปลี่ยนโควตา ระหว่างประเทศ สำหรับสินค้าประเภทเดียวกันในจำนวนที่เท่ากันเฉพาะประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป 2. การแลกเปลี่ยนสินค้าต่างประเทศ จำนวนที่เท่ากัน ภายในประเทศเดียวกัน ผู้รับโอนโควตาต้องรับผิดชอบ</p>

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2531 ¹	ปี 2524 - ปี 2525 ²	ปี 2526 - ปี 2527 ³
<p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u> ถ้าคืนโควต้าภายใน 6 เดือนแรก ไม่ถูกลงโทษ แต่ถ้าคืน 2 ปี ติดต่อกันจะไม่นับเป็นประวัติการส่งออก อัตราการลงโทษ จะหักปริมาณประวัติการส่งออกปีถัดไป คือเป็นร้อยละของโควต้าส่วนไม่ได้ส่งตั้งนี้</p> <p>เดือน 7 หักร้อยละ 15 เดือน 8 หักร้อยละ 30 เดือน 9 หักร้อยละ 50</p>	<p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u> ส่งออกได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับการจัดสรร และคืนโควต้าที่เหลือภายในเดือน 11 จะถือว่าส่งออกครบสำหรับส่งออกไม่ครบภายในเดือน 11 ถ้ามีเหตุผลสมควรอาจขอรักษาสีทธิโควต้า จำนวนที่ต้องส่งคืนได้โดยทำ BANK การันตีได้ และหากไม่ส่งออกครบที่ค่าประกัน กรมฯ จะริบ</p>	<p>ชอบโควต้าที่ได้รับเหมือนเช่นโควต้าหลักของตน การแลกเปลี่ยนโควต้าต้องไม่มีการซื้อขาย และต้องมีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบจากสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย</p> <p><u>หมายเหตุ</u> ไม่อนุญาตให้มีการโอนโควต้า</p> <p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u> กรณีที่ได้ขอสงวนสิทธิโควต้า แต่ไม่สามารถส่งได้ครบ จะถูกหักจากประวัติการส่งออกในอัตรา 1:1 หากขาดส่งไม่เกินร้อยละ 10 ถือว่าส่งออกครบ</p> <p>ผู้ส่งออกมีโควต้าหลัก ไม่พอสำหรับการลงโทษ จะถูกระงับสิทธิในการยื่นขอโควต้ากองกลางเป็นเวลา 4 เดือนติดต่อ</p>

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2531 ^๑	ปี 2524 - ปี 2525 ^๒	ปี 2526 - ปี 2527 ^๓
<p>เดือน 10 หักร้อยละ 60</p> <p>เดือน 11 หักร้อยละ 70</p> <p>เดือน 12 หักร้อยละ 100</p> <p>ถ้าไม่คืนโคเวตต้าอาจขอ รักษาสีทธิโคเวตต้า โดยทำ สัญญาค้ำประกัน ถ้าไม่ สามารถส่งได้ตามที่สัญญา กรมจะยึดค้ำประกัน กรณี ขาดส่งร้อยละ 10 ถือว่า เป็นการส่งออกครบ</p>	<p>เงินค้ำประกัน หากส่งออก ขาดไม่เกินร้อยละ 10 และส่งคืนก่อนวันที่ 20 ของเดือน 12 ถือว่าเป็น การส่งครบ</p>	<p>กัน โดยเริ่มนับจาก เดือนแรกของปีโคเวตต้าใน ปีถัดไป โดยมีหลักเกณฑ์ คือ</p> <p>โคเวตต้าหลักคงเหลือ ขาด ส่งร้อยละ 1-25 ถูก ระงับสิทธิ 1 เดือน</p> <p>ขาดส่งร้อยละ 26-50 ระงับสิทธิ 2 เดือน ขาด ส่งร้อยละ 51-75 ระงับ สิทธิ 3 เดือน ขาดส่ง ร้อยละ 76-100 ระงับ สิทธิ 4 เดือน</p>

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2528 ^๕	ปี 2529 - ปี 2530 ^๖	ปี 2531 - ปี 2534 ^๖
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้า สำเร็จรูป บริษัทการค้า ระหว่างประเทศ และ บุคคลธรรมดา</p>	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้า สำเร็จรูป บริษัทการค้า ระหว่างประเทศ นักศึกษา จรและบุคคลธรรมดา และ นิติบุคคลที่เข้าร่วมใน โครงการส่งเสริมสินค้า สิ่งทอจากกระทรวงพาณิชย์</p>	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> จัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกทุก ราย โดยจัดสรรร้อยละ 70 ของโควตาทันทีทั้งหมดที่ได้ รับ โดยจัดสรรเฉลี่ยให้แก่ ผู้ส่งออกตามอัตราของ ประวัติการส่งออก (หมายเหตุ) ในทางปฏิบัติ ไม่ได้ใช้การจัดสรร โดย ตัดทอนโควตาหลักของผู้ส่ง ออกตามระเบียบ คือ 70:30 แต่ประการใด^๘</p>	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> จัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกตาม ประวัติการส่งออกสุทธิจาก ปริมาณของรายการตาม ประวัติการส่งออก ของ โควตาหลัก และโควตา กองกลางรวมกันในปีสุด ท้าย ไม่รวมโควตา กอ กลางที่เป็น CARRY OVER CARRY FORWARD และ โควตาของโอน (TRANSFER) หักด้วย ปริมาณที่ถูกกลทโทษสำหรับ โควตาของบริษัทการค้า</p>	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2528 ^๔	ปี 2529 - ปี 2530 ^๕	ปี 2531 - ปี 2534 ^๖
<p>3. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u> การใช้โควตาอัตราส่วน และระยะเวลาไม่เปลี่ยนแปลง แต่สงวนสิทธิได้ก่อนวันครบกำหนดในเดือนที่ 6 หรือเดือนที่ 9 โดยมีเอกสารประกอบที่เชื่อถือได้</p> <p>4. <u>การโอนโควตา</u> ระเบียบนี้มิระบุให้มีการยืมโควตาปีต่อไปมาใช้ล่วงหน้า ได้ตามอัตราส่วนตามประวัติการส่งออก แต่ละรายการของตน อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนโควตา หลักดังนี้</p>	<p>ระหว่างประเทศไม่เกินร้อยละ 6 ของโควตาตามข้อตกลง</p> <p>3. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u> ไม่กำหนดสัดส่วนภายในระยะเวลา เช่น ระเบียบเดิม แต่ให้ส่งออกให้ครบถ้วนโควตา ภายในปีโควตา และไม่มีการสงวนสิทธิในโควตา แตกต่างจากระเบียบเดิม</p> <p>4. <u>การโอนโควตา</u> ไม่มีข้อบทเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนโควตา เหมือนระเบียบเดิม แต่มีข้อบทให้มีการโอน และรับโอนโควตาตามหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ 1. การโอนและรับโอน</p>	<p>3. <u>กำหนดระยะเวลาการส่งออก</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p> <p>4. <u>การโอนโควตา</u> มีข้อบทให้มีการโอน และรับโอนโควตา โดยมีหลักเกณฑ์เหมือนระเบียบเดิม <u>หมายเหตุ</u> มีประกาศกรมการค้าต่างประเทศ ฉบับที่ 62 (2533)</p>

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2528 ⁴	ปี 2529 - ปี 2530 ⁵	ปี 2531 - ปี 2534 ⁶
<p>1. แลกเปลี่ยนโควต้าระหว่างประเทศ สำหรับสินค้าประเภทเดียวกันในจำนวนที่เท่ากัน เฉพาะในกลุ่มประชาคมยุโรป</p> <p>2. แลกเปลี่ยนสินค้าต่างประเทศ จำนวนที่เท่ากัน ภายในประเทศเดียวกัน ผู้รับโอนโควต้า ต้องรับผิดชอบโควต้าที่ได้รับเหมือนเช่น โควต้าหลัก</p> <p><u>หมายเหตุ</u> ไม่อนุญาตให้มีการโอนโควต้า ส่วนการแลกเปลี่ยนต้องได้รับความยินยอมจากสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย</p> <p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u> ผู้ได้รับโควต้าหลักที่คืนโควต้า หรือถูกยึดคืนโควต้าในช่วงเวลาเดือน</p>	<p>สินค้าต่างรายการ ให้ใช้อัตราแปรสภาพตามที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด</p> <p>2. ผู้โอนจะต้องคืนโควต้า หลักให้แก่กรมการค้าต่างประเทศ เป็นปริมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของโควต้าที่ทำการโอน หรือรับโอน ทั้งนี้ผู้รับโอนจะต้องรับผิดชอบ และทรงไว้ ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับโควตานั้นเหมือนโควต้าหลักของตน</p> <p>ดังนั้น โควต้าผู้โอนจะถูกหักเต็มจำนวน แต่ผู้รับโอนจะเพิ่มโควต้าเท่ากับจำนวนที่ถูกโอนหักด้วยจำนวนที่หักเข้ากรมการค้าต่างประเทศ</p> <p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u> ผู้คืนโควตาระหว่างเดือนที่ 1-3 จะจัดสรรโควต้าหลักในปีต่อไป ร้อยละ 10</p>	<p>เรื่องการโอนและรับโควต้า เลือ่ว้าสำเร็จรูปให้ผู้โอนโควต้าส่งทอ ตั้งแต่เดือน 10 ถึง 12 ของทุกปี โควต้าต้องเป็นผู้รับผิดชอบหากเกินกรณีผู้รับโอนไม่สามารถใช้โควต้าในส่วนที่รับโอนได้โดยผู้โอนจะถูกลงโทษโดยจะถูกหักประวัติการส่งออกสำหรับจำนวนโควต้าในปีต่อไป เป็น 2 เท่าของปริมาณส่วนที่ไม่ได้ส่งออกซึ่ง เป็นข้อเพิ่มเติมจากระเบียบเก่าที่ให้ผู้รับโอน รับผิดชอบแต่ผู้เดียว มา รับผิดชอบรับทั้งสองราย ทั้งผู้รับและผู้โอน</p> <p>5. <u>บทกำหนดโทษ</u> ระเบียบนี้ เหมือนระเบียบเดิมทั้งการคืนและการถูกลงโทษ ใน</p>

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2528 ⁴	ปี 2529 - ปี 2530 ⁵	ปี 2531 - ปี 2534 ⁵
<p>6 หรือเดือน 9 ที่กำหนด จะไม่ถูกลงโทษ ผู้ที่ส่งวานสิทธิและส่งได้ต่ำกว่าร้อยละ 95 จะถูกหักประวัติการส่งออกสองเท่าของปริมาณส่วนที่ขาด ถ้าส่งออกได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 จะไม่ต้องถูกลงโทษ ผู้ที่มีโควตาหลักไม่เพียงพอสำหรับการลงโทษ ในปีต่อไป จะถูกระงับสิทธิในการยื่นขอโควตา กองกลาง โดยเริ่มนับจากเดือนแรกของปีโควตาถัดไป ดังนี้</p> <p>โควตาหลักคงเหลือ ขาดส่งไม่เกินร้อยละ 50 ระงับสิทธิ 6 เดือน ร้อยละ 50 ระงับสิทธิ 9 เดือน</p>	<p>ของปริมาณที่คืน คืนเดือน 4-5 จะจัดสรรโควตาหลักในปีต่อไปให้ร้อยละ 5 ของปริมาณโควตาที่คืน</p> <p>ถ้าคืนหลังสิ้นเดือน 6 ของปีโควตา จะถูกหักประวัติการส่งออกตามอัตรา</p> <p>เดือน 7 หักร้อยละ 10 เดือน 8 หักร้อยละ 20 เดือน 9 หักร้อยละ 30 เดือน 10 หักร้อยละ 40 เดือน 11 หักร้อยละ 100</p> <p>ถ้าส่งได้น้อยกว่า ร้อยละ 95 และไม่คืน จะถูกหักประวัติ 2 เท่าของปริมาณส่วนที่ขาด</p> <p><u>หมายเหตุ</u> สหรัฐฯ คืนภายในเดือนที่ 7 จะไม่ถูกลงโทษเนื่องจากปีโควตาเพิ่มเป็น 13 เดือน จะเริ่มหักร้อยละ 10 ใน</p>	<p>กรณีไม่คืน และไม่แยก เป็นประเทศสหรัฐฯ และประเทศอื่นใช้ในอัตรากำหนดเดียวกัน</p> <p><u>หมายเหตุ</u> มีเพิ่มเติมระเบียบเดิมกรณีโควตาหลักรายการใดส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของโควตาหลักที่ได้รับจัดสรรและคืนโควตาภายในวันสุดท้ายของเดือน 10 จะได้รับโควตาหลักในปีถัดไป เท่ากับปริมาณโควตาที่ส่งออกจริง รวมทั้งโควตาที่คืน</p>

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2528 ^๕	ปี 2529 - ปี 2530 ^๖	ปี 2531 - ปี 2534 ^๖
	เดือน 8 และเพิ่มขึ้น เหมือนประเทศอื่นตาม ลำดับร้อยละ และลำดับ เดือน 13 จะหักร้อยละ 100	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ปี 2535⁷1. ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร

คุณสมบัติเหมือนระเบียบปี 253๑ แต่เพิ่มเติมเงื่อนไข โดยให้ผู้ส่งออกต้องยื่นความจำนง เพื่อขอเป็นผู้ส่งออก เลือผ้าสำเร็จรูปปรับอนุญาต

2. หลักเกณฑ์การจัดสรร

จัดสรรตามประวัติการส่งออกสุทธิในรอบนี้ ก่อนปีขอรับการจัดสรร

3. กำหนดระยะเวลาการส่งออก

ต้องส่งออกโควตาหลักให้เสร็จสิ้น ภายในวันสิ้นปีโควตา

4. การโอนโควตา

การโอนโควตา เปลี่ยนแปลงจากเดิม โดยมีการแบ่งการโอนโควตาเป็น 2 ประเภท คือ

การโอนโควตาแบบถาวร ส่งออกในนามผู้รับโอน ประวัติการส่งออกเป็นของผู้รับโอน ให้โอนได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของปริมาณโควตาที่ผู้โอนได้รับจัดสรรหลักเข้ากรมการค้าต่างประเทศ ร้อยละ 5 ของปริมาณที่ทำกาโอน

การโอนชั่วคราว ประวัติการส่งออกยังเป็นของผู้โอน แต่ส่งออกในนามของผู้รับโอนเฉพาะคราวเท่านั้น สำหรับการโอนทั้งสองต้องดำเนินการผ่านสมาคมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย เพื่อรับรองการโอนดังกล่าว และเมื่อมีการโอนโควตาทิ้ง 2 แบบ ผู้โอนหมดสิทธิในการขอรับการจัดสรรโควตากลางของสินค้ารายการที่ขอโอนในปีโควตานั้น ๆ

ถ้ากรณีเป็นการโอนโควตาทิ้งถาวร และชั่วคราว ตั้งแต่เดือน 10 ถึงเดือน 12 ผู้โอนจะต้องรับผิดชอบ ถ้าผู้รับโอนไม่สามารถใช้โควตาในส่วนที่รับโอนได้

5. บทกำหนดโทษ

ถ้าส่งคืนโควตาหลักภายในเดือนที่ 9 หรือส่งออกโควตาหลักไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษ และถือเป็นประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง

ตาราง 5.4 (ต่อ)

ถ้าคืนโคเวต้าหลัก หลังเดือนที่ 9 จะถูกลงโทษหักประวัติการส่งออก คือ
 คืนเดือนที่ 10 จะถูกหักประวัติการส่งออก ร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน
 คืนเดือนที่ 11 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน
 คืนเดือนที่ 12 จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของส่วนที่คืน
 ถ้าไม่แจ้งคืนโคเวต้า จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่ไม่ได้
 ส่งออก

หมายเหตุ

ระเบียบฉบับนี้มีมาตรการลงโทษเชิงบริหาร โดยให้อำนาจกระทรวงพาณิชย์
 พิจารณาเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปรับอนุญาต หรือยึดคืนโคเวต้าที่ถือครอง
 ทั้งหมด หรือบางส่วนได้ ในกรณี

1. ผู้ส่งออกได้รับอนุญาตฝ่าฝืนระเบียบนี้ หรือ
2. ทำให้มีผลเสียหายต่อระบบการค้าสิ่งทอ โดยการส่งออกสิ่งทอที่ไม่มีแหล่งกำเนิด
 ในประเทศไทย หรือ
3. มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิโคเวต่านำเข้าประเทศปลายทางโดยมิชอบ หรือ
4. การใช้สิทธิพิเศษทางศุลกากรไม่ถูกต้อง นอกจากนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 พาณิชย์มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ ถ้าเป็นกรณีนอกเหนือจากระเบียบนี้

1. สรุปจากประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง ระเบียบการส่งสิ่งทอไปยัง
 ประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 11 เมษายน 2522 และแจ้งความกรมการค้า
 ต่างประเทศ เรื่องแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการส่งสิ่งทอไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย
 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523

2. สรุปจาก แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งเสื้อผ้า
 สำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2523 และ
 แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง รายละเอียดการปฏิบัติตามระเบียบการส่งเสื้อผ้า
 สำเร็จรูป ออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 12 มกราคม 2524

3. สรุปจาก แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งเสื้อผ้า
 สำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525

4. สรุปลจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ฉบับลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2528
5. สรุปลจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2529 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2529
6. สรุปลจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2530
7. สรุปลจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 15 มกราคม 2535
8. อรุณช โอสถานนท์, การส่งออกสินค้าสิ่งทอ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ หน้า 48.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.5 เปรียบเทียบระบบการจัดสรรโควตาการส่งออก เสื้อผ้าสำเร็จรูปของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2522 ถึงปี 2535

โควตากลางกลาง

ปี 2522 - ปี 2523 ¹	ปี 2524 - ปี 2525 ²	ปี 2526 - ปี 2527 ³
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทั้งผู้มีประวัติการส่งออก และไม่มีประวัติการส่งออก</p>	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทั้งผู้มีประวัติการส่งออก และไม่มีประวัติการส่งออก และ บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับบัตรส่งเสริมจาก B.O.I. นักทัศนอาจร</p>	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทั้งผู้มีประวัติการส่งออก และไม่มีประวัติการส่งออก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงงาน 2. ประเภทนิติบุคคล 3. ประเภทบุคคล 4. บริษัทการค้าระหว่างประเทศ 5. นักทัศนอาจร
<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่เกินร้อยละ 5 ให้ผู้ส่งออกที่ส่งออกตลาดที่ไม่มีข้อตกลง 2. ไม่เกินร้อยละ 5 ให้ผู้ส่งออกที่สามารถส่งออกให้ครบโควตา 3. ไม่เกินร้อยละ 45 ให้ผู้ส่งออกที่ไม่มีประวัติ 	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร้อยละ 20 ให้บริษัทการค้าระหว่างประเทศ 2. ร้อยละ 20 ให้ผู้ผลิตที่ทำการส่งออกไปยังตลาดที่ไม่มีโควตา 3. ร้อยละ 60 ให้แก่ผู้ส่งออกที่มีความจำเป็นเร่งด่วน 	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ไม่กำหนดสัดส่วนในการจัดสรร แต่ใช้หลักเกณฑ์พิจารณาจากการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ราคาต่อหน่วยมูลค่าเพิ่ม ระยะเวลาดำเนินการ เวลาส่งมอบ ถ้าผู้ขอรับการจัดสรรมี</p>

ตาราง 5.5 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2523 ¹	ปี 2524 - ปี 2525 ²	ปี 2526 - ปี 2527 ³
4. ไม่เกินร้อยละ 45 ให้ผู้ส่งออกที่มีโควตา		โควตาหลักจะต้องใช้ โควตาหลักแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการ</u> <u>จัดสรร</u> แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 1-15 ของเดือนที่ 1 ช่วงที่ 2 ภายในวันที่ 15-30 ของเดือนที่ 5	3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการ</u> <u>จัดสรร</u> ระเบียบนี้ใช้คำว่า "โควตาเสริม" ซึ่งในระยะต่อมา คือ โควตากลางนั่นเอง การยื่นขอโควตาเสริม เดือนที่ 1-9 ระหว่างวันที่ 15-20 ของทุกเดือน เดือน 10-12 ระหว่างวันที่ 15-20 ของเดือน ซึ่งเรียกว่า "โควตาเร่งรัด"	3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการ</u> <u>จัดสรร</u> เดือน 1-9 ระหว่าง 10-20 ของทุกเดือน เดือน 10-12 ยื่นขอได้ตลอดเวลา
4. <u>การนับเป็นประวัติการ</u> <u>ส่งออก</u> ไม่ได้กล่าวถึง	4. <u>การนับเป็นประวัติการ</u> <u>ส่งออก</u> ผู้ที่สามารถใช้โควตาเสริมได้ ครบถ้วนติดต่อกันเป็น	4. <u>การนับเป็นประวัติการ</u> <u>ส่งออก</u> ผู้สามารถใช้โควตากลางได้ครบถ้วน

ตาราง 5.5 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2523 ¹	ปี 2524 - ปี 2525 ²	ปี 2526 - ปี 2527 ³
	<p>เวลา 2 ปี ถือเป็นโควต้าหลักในปีที่ 3 ซึ่งหมายถึงการนำประวัติ 2 ปี มาเฉลี่ยเป็นช่วงระยะหนึ่งปี</p>	<p>เพียง 1 ปี จะถือเป็นประวัติการส่งออกในปีต่อไป ยกเว้นโควต้ากองกลางที่มาจากโควต้าที่เหลือจากปีที่ผ่านมา (CARRY OVER) โควต้าที่ยืมจากปีหน้ามาใช้ (CARRY FORWARD) และโควต้าที่ขอโอนระหว่างรายการ (TRANSFER) ไม่ถือเป็นประวัติส่งออกในปีถัดไป</p>
<p>5. กำหนดระยะเวลาส่งออก โควต้าที่จัดสรรช่วงที่ 1 ต้องส่งออกภายในวันสุดท้ายของเดือน 6 ช่วงที่ 2 ภายในวันสุดท้ายของเดือนที่ 12</p>	<p>5. กำหนดระยะเวลาส่งออก กรณีบริษัทการค้าระหว่างประเทศ และผู้ที่ส่งออกตลาด ส่งเสริมให้ส่งออกตามหลักเกณฑ์ของโควต้าประวัติ ส่วนโควต้าเสริมอื่น ๆ ให้ส่งออกให้แล้วเสร็จภายใน</p>	<p>5. กำหนดระยะเวลาส่งออก จัดสรร ส่งภายในเดือน 1 เดือน 7 เดือน 2 เดือน 8 เดือน 3-9 เดือน 9 ถ้าไม่สามารถส่งออกภายในช่วงเวลาขอขยายเวลาได้ โดยนำ L/C มาแสดงภายใน</p>

ตาราง 5.5-(ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2523 ¹	ปี 2524 - ปี 2525 ²	ปี 2526 - ปี 2527 ³
<p>6. <u>บทกำหนดโทษ</u> ถ้าไม่ส่งออกภายในกำหนด จะถูกหักโควต้าเท่าปริมาณที่ไม่ได้ส่งออก</p>	<p>6. <u>บทกำหนดโทษ</u> กรณีบริษัทการค้าต่างประเทศ และผู้ผลิตที่ส่งออกไปตลาดอื่นที่ไม่มีการจำกัดโควต้า ถ้าไม่สามารถส่งออกครบตามกำหนดและคืนภายใน 1 เดือน จากวันที่ได้รับจัดสรร ส่วนที่ คืนจะได้รับจัดสรรในปีต่อไป ถ้าไม่คืนและไม่ใช้ตามกำหนดจะถูกปรับ โควต้าที่ไม่ใช้หรือเหลือใช้ จะไม่ได้รับจัดสรรส่วนที่ถูกริบ</p>	<p>6. <u>บทกำหนดโทษ</u> หากคืนโควต้า ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้ลงนาม ก็จะไม่ถูกลงโทษ ถ้าไม่ใช้โควต้าให้หมดในช่วงเวลา ก็จะถูกลงโทษ หักจากโควต้าหลัก อัตรา 1:1 ถ้ามีโควต้าหลักไม่เพียงพอหรือไม่มีจะถูกระงับสิทธิ ในการยื่นขอโควต้ากองกลาง เป็นเวลา 4 เดือน ติดต่อกันโดยเริ่มนับจากเดือน</p>

ตาราง 5.5 (ต่อ)

ปี 2522 - ปี 2523 ¹	ปี 2524 - ปี 2525 ²	ปี 2526 - ปี 2527 ³
	<p>ในปีต่อไป กรณีโคเวตต้าเสริมของผู้ส่ง ออกเร่งด่วน ถ้าใช้โคเวตต้า ไม่หมด จะหมดสิทธิในการ ที่จะได้รับจัดสรรโคเวตต้า เสริม ในอีก 6 เดือน ถัดไป</p> <p><u>โคเวตต้าเร่งรัด</u> หากคืนในวันสุดท้ายของ เดือน ที่ 11 จะไม่ถูก ลงโทษ และถ้าใช้ไม่หมด ไม่คืนจะถูกตัดปริมาณ ประวัติการส่งออกที่ไม่ใช่ หากไม่มีโคเวตต้าหลักจะถูก ตัดสิทธิการได้รับจัดสรร โคเวตต้าเสริม และโคเวตต้า เร่งรัดเป็นเวลา 6 เดือน</p>	<p>แรก ของปีโคเวตต้าในปี ถัดไป</p> <p>โคเวตต้ากองกลาง คง เหลือขาดส่ง ร้อยละ 1-25 ถูกระงับ สิทธิ 1 เดือน</p> <p>ร้อยละ 26-50 ถูกระงับ สิทธิ 2 เดือน</p> <p>ร้อยละ 51-75 ถูกระงับ สิทธิ 3 เดือน</p> <p>ร้อยละ 76-100 ถูก ระงับสิทธิ 4 เดือน</p>

ตาราง 5.5-(ต่อ)

ปี 2528 ⁴	ปี 2529 - ปี 2530 ⁵	ปี 2531 - ปี 2534 ⁶
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออก เสื้อผ้า สำเร็จรูปทั้งผู้มีประวัติการ ส่งออก และไม่มีประวัติ การส่งออก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงงาน 2. นิติบุคคล 3. บริษัทการค้าระหว่าง ประเทศ 4. บุคคลธรรมดา 5. นักทัศนาวจร 	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้า สำเร็จรูป ทั้งผู้มีประวัติ การส่งออก และไม่มี ประวัติการส่งออก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงงาน 2. นิติบุคคล 3. บริษัทการค้าระหว่าง ประเทศ 4. บุคคลธรรมดา 5. นักทัศนาวจร 6. นิติบุคคลหรือหน่วย งานที่เข้าร่วมในโครงการ ส่งเสริมการส่งออกสินค้าสิ่งทอ ของกระทรวงพาณิชย์ 	<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เหมือนระเบียบเก่าทุก ประการ</p>
<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ไม่กำหนดสัดส่วนในการจัด สรร แต่สำหรับผู้มีโควตา หลักจะต้องใช้โควตาหลัก แล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 สำหรับสหรัฐ และร้อยละ</p>	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> 1. รายการที่ปริมาณคง เหลือสำหรับโควตากลาง มากกว่าร้อยละ 10 (Cold - Tiem) จะจัดตามลำดับเวลา ส่งออก</p>	<p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ไม่มีการเปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 5.5 (ต่อ)

ปี 2528 ^๕	ปี 2529 - ปี 2530 ^๖	ปี 2531 - ปี 2534 ^๖
60 สำหรับประเทศอื่น จึงจะยื่นขอโควตากลางกลางได้	2. รายการที่ปริมาณคงเหลือสำหรับโควตากลางน้อยกว่าร้อยละ 10 (Hot Item) จะจัดสรรโดยพิจารณาจากมูลค่าส่งออกสูงสุดต่อหน่วยเป็นสำคัญ ถ้าโควตารายการใดมีปริมาณไม่พอ จะใช้วิธีการเฉลี่ย ผู้มีประวัติต้องส่งออกรายการนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	
3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u> เดือน 1-9 ระหว่าง 5-15 ของทุกเดือน เดือน 10-12 ตามกำหนดที่จะประกาศเป็นครั้ง ๆ ไป	3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u> เดือน 1-9 ยื่นขอ 5-10 ของทุกเดือน เดือน 10-12 จัดสรร 2 ครั้ง กำหนดเวลาตามประกาศกรม	3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u> เดือน 1-9 ยื่นขอ 1-5 ของทุกเดือน เดือน 10-12 จัดสรร 2 ครั้ง เวลาเป็นไปตามประกาศกรม
4. <u>การนับเป็นประวัติ</u> ปริมาณการส่งออก โควตากลางกลางในปีสุดท้าย ก่อน	4. <u>การนับเป็นประวัติ</u> ไม่เปลี่ยนแปลง	4. <u>การนับเป็นประวัติ</u> ไม่เปลี่ยนแปลง

ตาราง 5.5.(ต่อ)

ปี 2528 ⁴	ปี 2529 - ปี 2530 ⁵	ปี 2531 - ปี 2534 ⁶
<p>ปีโควต้า ที่จัดสรรหักด้วย ปริมาณที่ถูกลงโทษ ถือเป็น ประวัติในปีต่อไป ยกเว้น โควต้ากองกลางที่ได้รับ การจัดสรร จากโควต้าที่ เหลือจากปีที่ผ่านมา (CARRY - OVER) โควต้าที่ยืมจากปีหน้ามาใช้ (CARRY - FORWARD) และ โควต้าที่ขอโอน ระหว่างรายการ (Transfer) ไม่ถือเป็น ประวัติส่งออกในปีถัดไป</p>		
<p>5. <u>กำหนดระยะเวลาส่งออก</u> ต้องส่งออกให้แล้วเสร็จ ภายในสิ้นเดือนของเดือน ที่กำหนดในหลักฐานที่ได้ นำ มาแสดง ในการขอรับการ จัดสรรและ ได้รับการ จัดสรร</p>	<p>5. <u>กำหนดระยะเวลาส่งออก</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>	<p>5. <u>กำหนดระยะเวลาส่งออก</u> ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 5.5 - (ต่อ)

ปี 2528 ^๔	ปี 2529 - ปี 2530 ^๕	ปี 2531 - ปี 2534 ^๖
<p>6. <u>บทกำหนดโทษ</u> ถ้าไม่สามารถส่งออกได้ หรือส่งไม่ครบจะถูกลงโทษ หัก 2 เท่าของปริมาณส่วนที่ขาด ยกเว้นส่งออกได้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ผ่อนผันไม่ถูกลงโทษ หากผู้ได้รับการจัดสรร ไม่มีโควตาหลัก หรือมีโควตา ไม่เพียงพอสำหรับการ ลงโทษ จะถูกระงับสิทธิ ในการยื่นขอโควตา กองกลาง โดยเริ่มนับจาก เดือนแรกของปีโควตา ถัดไปดังนี้ โควตา กองกลางคงเหลือขาดส่ง ไม่เกินร้อยละ 50 ระงับ สิทธิ 6 เดือน ขาดส่งเกิน กว่าร้อยละ 50 ระงับสิทธิ 9 เดือน</p>	<p>6. <u>บทกำหนดโทษ</u> ส่งน้อยกว่าร้อยละ 95 จะ ถูกลงโทษหัก 2 เท่าของ ปริมาณส่วนที่ขาด ถ้าไม่ส่ง ออกเลย หักโควตาปีต่อไป 2 เท่าของปริมาณส่วนที่จัด สรร และระงับขอโควตา กองกลางรายการนั้น เป็น เวลา 1 เดือน หาก ปริมาณที่ถูกหักมากกว่าที่ได้ รับจะถูกระงับสิทธิการขอ รับโควตา ดังนี้ โควตาไม่พอหักร้อยละ 20 ระงับ 1 เดือน 40 ระงับ 2 เดือน 60 ระงับ 3 เดือน 80 ระงับ 4 เดือน 100 ระงับ 5 เดือน <u>หมายเหตุ</u> ระเบียบนี้ให้ ดุลยวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่า การกระทรวงพาณิชย์หรือ ผู้ที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพาณิชย์มอบหมาย</p>	<p>6. <u>บทกำหนดโทษ</u> ส่งน้อยกว่าร้อยละ 95 จะถูกลงโทษหัก 2 เท่า ของปริมาณส่วนที่ขาด ถ้า ไม่ส่งออกเลย หักโควตา ปีต่อไป 2 เท่าของ ปริมาณส่วนที่จัดสรร และจะถูกระงับสิทธิขอ รับการจัดสรรโควตา กองกลาง รายการนั้น เป็นเวลา 2 เดือน (แตกต่างจกระเบียบ เดิมที่กำหนดไว้ 1 เดือน) นอกจากนั้น หากปริมาณที่ถูกหัก มากกว่าที่ได้รับ จะถูก ระงับสิทธิการขอรับ โควตาเหมือนกับระเบียบ เดิมทุกประการ <u>หมายเหตุ</u> ยังคงมี ข้อบทที่ ให้อำนาจรัฐ มंत्री หรือผู้ที่รัฐมนตรี มอบหมายเหมือนกับ</p>

ตาราง 5.5 - (ต่อ)

ปี 2528 ^๕	ปี 2529 - ปี 2530 ^๕	ปี 2531 - ปี 2534 ^๕
	<p>2 ประการ คือ</p> <p>1. การขอรับการจัดสรร โควตาหลักจากประวัติ การส่ง ออกโควตา ซึ่งมีได้เป็นไปตาม ระเบียบนี้ เนื่องจากเหตุสุดวิสัย หรือความจำเป็นอื่นที่เหมาะสม</p> <p>2. กรณีที่มีได้เป็นไปตาม ระเบียบนี้ แต่มีเหตุเพื่อสนับสนุน เพิ่มประสิทธิภาพในการส่งออก</p>	<p>ระเบียบเดิมทุกประการ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.5 (ต่อ)

ปี 2535 ⁷
<p>1. <u>ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรร</u> เหมือนระเบียบปี 2530 มีเพิ่มเติมคือ ต้องผ่านการอนุญาตให้เป็นผู้ส่งออก เสื้อผ้าสำเร็จรูปรับอนุญาต</p> <p>2. <u>หลักเกณฑ์การจัดสรร</u> ไม่แบ่ง เป็น Hot Item หรือ Cold Item เหมือนระเบียบปี 2530 แต่ แบ่งระยะเวลาการจัดสรร เป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1 จัดสรรในเดือนที่ 3 เป็นร้อยละ 50 ของโควตากลางที่มีอยู่ และเดือนที่ 4 เป็นร้อยละ 50 ของโควตากลางที่มีอยู่ ช่วงที่ 2 จัดสรรในระหว่างเดือนที่ 5 - เดือนที่ 9 ช่วงที่ 3 จัดสรรในเดือน 10, 11, 12 โดยจัดสรรเดือนละ 2 ครั้ง สำหรับ ผู้มีโควตาประวัติระเบียบมีได้ระบุว่าต้องใช้โควตาเป็นจำนวนเท่าไร จึงจะขอโควตากลาง ได้ จึงฟังได้ว่า ผู้มีโควตา สามารถจะขอโควตากลางได้เช่นกัน</p> <p>3. <u>กำหนดการยื่นขอรับการจัดสรร</u> โควตากลางเดือนที่ 3 และเดือนที่ 4 ให้ยื่นขอโควตาในระหว่างวันที่ 1-3 ของเดือนนั้น ๆ เดือน 5 ถึงเดือน 12 กรมการค้าต่างประเทศจะประกาศกำหนดเวลาให้ยื่น เป็นคราว ๆ ไป การประกาศผลการจัดสรรโควตากลาง จะประกาศให้ทราบทั่วกัน โดย เปิดเผย และให้ลงนามภายใน 3 วัน ทำการนับจากวันถัดจากวันประกาศผลการจัดสรร</p> <p>4. <u>การนับเป็นประวัติการส่งออก</u> โควตาส่งออกกลางสุทธิ เป็นประวัติการส่งออกในปีต่อไป</p> <p>5. <u>กำหนดระยะเวลาส่งออก</u> โควตาเดือน 3 และเดือน 4 ต้องส่งออกให้เสร็จสิ้นภายใน 90 วัน นับ จากวันประกาศผลจัดสรร</p>

ตาราง 5.5 (ต่อ)

เดือน 5 เป็นต้นไป	ให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน
เดือน 10, 11, 12	ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน
6. บทกำหนดโทษ	
ถ้าใช้โควตาไม่หมด	ต้องคืนก่อนสิ้นกำหนด โดยถูกหัก 1 เท่าของส่วนที่คืน
ถ้าได้รับจัดสรร แต่ไม่มาลงลายมือชื่อ	กรณี สหรัฐแต่ละรายการตั้งแต่ 500 หน่วยขึ้นไป หรือประชาคมยุโรป แคนาดา นอร์เวย์ ฟินแลนด์ และออสเตรเลีย แต่ละรายการ ตั้งแต่ 1,000 หน่วยขึ้นไป จะถูกระงับสิทธิการขอโควตากลางเป็นเวลา 3 เดือน
ถ้าลงลายมือชื่อรับ แต่ไม่ส่งออกเลย	หักประวัติ 2 เท่า ปริมาณจัดสรรและระงับสิทธิขอรับโควตากลาง 2 ครั้งแรกของปีถัดไป
ถ้าส่งออกไม่ครบ	โดยมิได้แจ้งคืนก่อนวันสิ้นกำหนดส่งออก จะหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของปริมาณที่ขาดส่ง ถ้าโควตาประวัติมิไม่พอจะถูกระงับสิทธิขอรับจัดสรรโควตากลาง จัดสรรครั้งแรก หรือครั้งที่สอง ของปีถัดไป

1. สรุปจากประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งสิ่งทอ ไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 11 เมษายน 2522 และแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการส่งสิ่งทอ ไปยังประเทศที่มีข้อตกลง กับประเทศไทย ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523

2. สรุปจาก แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2523 และแจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องรายละเอียดการปฏิบัติตามระเบียบการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ออกไปยังประเทศ ที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 12 มกราคม 2524

3. สรุปจาก แจ้งความกรมการค้าต่างประเทศ เรื่องระเบียบการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2525

4. สรุปจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2528 ฉบับลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2528

5. สรุปจากระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2529 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2529

6. สรุปรายละเอียด กระบวนการสงฆ์ ว่าด้วยการส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกไปยัง
ประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2530

7. สรุปรายละเอียด กระบวนการสงฆ์ ว่าด้วยการจัดสรรปริมาณการส่งออกเสื้อผ้า
สำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 15 มกราคม 2535

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย